

Stanisław Lem

Întoarcerea din stele

CAPITOLUL UNU

N-am luat nimic cu mine, nici măcar o haină. Nu-i nevoie, mi-au spus. Mi-au permis să-mi păstrez puloverul negru: nu bate la ochi. Însă pentru cămașă a fost nevoie să mă lupt. Am spus că voi învăța treptat să mă descurc fără lucruri. Chiar la rampă, sub pânțele navei, unde ne-am oprit, înghesuiți de mulțime, Abs mi-a întins mâna cu un zâmbet înțelegător:

— Ia-o încet...

Și asta îmi amintesc. Nu i-am strivit degetele. Eram destul de calm. El voia să mai adauge ceva. L-am scutit de oboseală, întorcându-mă cu spatele, de parcă nu observasem nimic, am urcat treptele și am intrat. Stewardesa m-a condus printre șirurile de fotolii, până în față. Nu dorisem un compartiment particular. M-am întrebat dacă îi spusese asta. Fotoliul meu s-a depliat silențios. Fata i-a reglat spătarul, mi-a surâs și a plecat. M-am așezat. Pernele m-au înghițit, moi, așa cum erau peste tot. Spătarul era atât de înalt, încât de-abia îi puteam zări pe ceilalți pasageri. Izbutisem deja să mă obișnuiesc cu straiiele multicolore ale femeilor, dar pe bărbați continuam să-i suspectez, irațional, de afectare, și continuam să sper în taină că voi da peste cineva îmbrăcat normal – un reflex jalnic. Pasagerii s-au așezat repede; nimeni nu avea bagaje. Nici măcar o geantă, sau un pachetel. Chiar și femeile. Acestea păreau a fi mai multe. În fața mea: două mulatre în blănuri galben-verde-papagal, zbârlite aidoma penelor – se părea că

stilul acesta păsăresc era la modă. Ceva mai departe, un cuplu cu un copil. După stridența luminilor de seleniu ale platformelor și tunelurilor, după insuportabila incandescență acută a străzilor, lumina din plafonul concav părea o licărire. Nu știam ce să fac cu mâinile, așa că mi le-am pus pe genunchi. Toți își ocupaseră locurile. Opt șiruri de fotolii cenușii, un curent de aer cu aromă de brad, o pauză în conversații. Mă așteptam la anunțarea decolării, la niște semnale, la solicitarea de-a ne pune centurile de siguranță, dar nu se întâmplă nimic din toate acestea. Pe plafonul mat începură să se deplaseze umbre vagi, din față spre spate, ca niște păsări din hârtie. Ce dracu-i cu păsările astea? m-am întrebat nedumerit. Înseamnă ceva? Amortisem de atâta încordare de a nu face ceva greșit. Și de-acum era a patra zi. Din primul moment. Invariabil, eram depășit de orice s-ar fi petrecut, și efortul permanent de a înțelege cea mai simplă situație sau conversație transforma tensiunea respectivă într-o senzație oribil de asemănătoare cu disperarea. Eram sigur că ceilalți simțeau la fel, dar nu discutam despre asta, nici chiar când rămâneam singuri. Glumeam doar asupra mușchilor noștri, asupra acelei forțe excesive care rămăsese în noi și, într-adevăr trebuia să fim permanent atenți – la început, când voiam să mă ridic, pur și simplu țâșneam către tavan, iar orice obiect pe care îl apucam în mână îmi părea făcut din hârtie, gol. Am învățat totuși destul de repede să-mi controlez trupul. Dând mâna cu diverși oameni, nu le mai zdrobeam degetele. Asta a fost ușor. Din păcate însă, și cel mai puțin important.

Brusc, vecinul din stânga – corpulent, bronzat, cu ochii prea intens strălucitori (datorită lentilelor de contact?) – dispăru; fotoliul său se extinse, părțile laterale ridicându-se și unindu-se ca să formeze un cocon de formă ovoidală.

Câțiva alți pasageri dispărură în asemenea separeuri. Sarcofaguri dilatate. Ce făceau oare acolo înăuntru? Asemenea lucruri am tot întâlnit, dar atâta vreme cât nu mă afectau în mod direct nu le luam în seamă. Curios, îi tratam cu indiferență pe cei care căscau gura la noi aflând ce eram. Uluirea lor nu mă preocupa cine știe ce, deși pricepusem imediat că nu era vorba de nici o fărâmbă de admirație. Cei care îmi stârneau antipatia erau cei ce aveau grijă de noi – echipele de la Adaptare. Principalul vizat era Dr. Abs, deoarece mă trata ca orice medic pus în fața unui pacient anormal, prefăcându-se, în mod strălucit, de altfel, că avea de-a face cu un caz destul de obișnuit. Când asta devenea imposibil, trecea la glume. Mă săturasem de stilul lui direct și de jovialitatea lui. Dacă ar fi fost întrebat (sau așa, cel puțin, credeam eu), orice individ de pe stradă ar fi răspuns că Olaf sau eu eram asemănători lui – nu noi eram neobișnuiți, ci trecutul nostru, el era neobișnuit. Pe de altă parte, Dr. Abs în schimb și toți cei de la Adaptare știau bine că eram în mod hotărât diferiți. Această diferență nu era un semn de distincție, ci doar o barieră în calea comunicării, a celui mai banal schimb de cuvinte, ce mai! a deschiderii unei uși, căreia i-au dispărut clanțele – cu cât timp în urmă? – nu mai țineam minte, cincizeci sau șaiszeci de ani.

Decolarea fu neașteptată. Nu se petrecu nici un fel de modificare a greutateii, nici un sunet nu pătrunse în interiorul sigilat ermetic, umbrele traversau plafonul cu aceeași regularitate – s-ar putea să fi fost obișnuința înrădăcinată de-a lungul atâtor ani, un vechi instinct, care mă anunță că la un anumit moment ne găseam în spațiu, deoarece era o certitudine, nu o presupunere.

Mă preocupa însă cu totul altceva. Zăceam pe jumătate lăsat pe spate, cu picioarele întinse, nemișcat. Ei cedaseră

prea ușor înaintea hotărârii mele. Nici măcar Oswamm nu se opusese cine știe ce. Contraargumentele aduse de el și de Abs erau neconvingătoare – eu însumi aș fi putut găsi ceva mai bun. Insistaseră asupra unui singur aspect: fiecare dintre noi să zboare separat. Nici măcar nu-mi purtaseră pică pentru că izbutisem să-l stârnesc pe Olaf (deoarece, dacă n-aș fi fost eu, cu siguranță el ar fi acceptat să rămână mai mult timp acolo). Asta fusese ciudat. Mă așteptasem la complicații, ceva care urma să-mi strice planul în ultimele minute, dar nu se întâmplase nimic, și iată că zburam. Această ultimă călătorie avea să dureze cincisprezece minute.

Era limpede, ceea ce hotărâsem, precum și modul de realizare, faptul că aveam să le solicit devansarea plecării nu îmi surprinsese. Probabil că aveau catalogată reacția de acest tip, era un model comportamental caracteristic unui viteaz ca mine; căpătase un anumit număr în tabelele lor psihotehnice. Îmi permisese să zbor – de ce? Deoarece experiența le spusese că nu aveam să fiu capabil să mă descurc pe cont propriu? Totuși cum putea fi vorba de așa ceva, când această întreagă escapadă „de independență” implica zborul de la un terminal la altul, unde mă aștepta cineva din sucursala pământeană Adapt, iar eu nu trebuia să fac altceva decât să-l caut într-un loc prestabilit?

Se întâmplă ceva. Am auzit glasuri ridicate. M-am aplecat peste brațul fotoliului meu. La câteva rânduri în față, o femeie împinse stewardesa, care, cu o mișcare lentă, de automat, cauzată parcă de împingere – deși aceasta nu fusese într-atât de violentă – se împletici mergând cu spatele pe culoarul de trecere, iar femeia repetă:

— Nu permit! N-o las să m-atingă.

Nu zăream chipul femeii. Tovarășul ei o apucă de braț,

spunându-i ceva pentru a o calma. Care era înțelesul acestei scene? Ceilalți pasageri n-o băgau în seamă. Pentru a suta oară eram cuprins de un sentiment de teribilă înstrăinare. Am ridicat ochii spre stewardesa care se oprise lângă mine și-mi zâmbea ca mai înainte. Nu era doar un zâmbet exterior de politețe oficială, un zâmbet care să mascheze un incident neplăcut. Femeia nu se prefăcea a fi calmă, era calmă cu adevărat.

— Ceva de băut? Prum, extram, morr, cidru?

Un glas melodios. Am clătinat din cap. Voiam să-i spun ceva amabil, dar n-am putut pronunța decât întrebarea stereotipă:

— Când aterizăm?

— Peste șase minute. Doriți să mâncați ceva? Nu trebuie să vă grăbiți. Puteți rămâne să mâncați chiar după aterizare.

— Nu, mulțumesc.

Stewardesa se îndepărtă. În aer, chiar înaintea ochilor mei, pe speteaza fotoliului din față, se aprinse un indicator STRATO, parcă scris cu capătul arzător al unei țigări. M-am aplecat înainte, ca să văd de unde provenea indicatorul, și m-am strâmbat. Spătarul fotoliului meu se deplasase odată cu mine, agățându-se elastic de umeri. Știam deja că mobilierul se adapta fiecărei modificări a poziției, dar uitam mereu. Nu era o senzație plăcută – aveam impresia că cineva îmi urmărea fiecare gest. Am vrut să revin la poziția inițială, dar probabil că m-am mișcat prea repede. Fotoliul înțelese greșit și se rabată aproape complet orizontal, aidoma unui pat. Am sărit în picioare. Era idiot! Încă o dovadă. În cele din urmă, m-am așezat. Literele roșietice STRATO pâlpâiră și se transformă în altele: TERMINAL. Nici o zgâlțâitură, nici un avertisment, nici o sonerie. Nimic. Un glas îndepărtat răsună

precum goarna unui poștalion, patru uși ovale se deschiseră în capătul unui culoar, și înăuntru năvăli un vuiet atotcuprinzător, cavernos, precum cel al mării. Vocile pasagerilor care își părăseau locurile erau complet înecate în el. Am rămas în fotoliu în vreme ce ei ieșeau, un șir de siluete plutind prin fața luminilor din exterior, verde, violaceu, purpuriu – un adevărat bal mascat. Apoi dispărură. M-am ridicat. Mecanic, mi-am aranjat puloverul. Cumva mă simțeam nelalocul meu, cu mâinile goale. Prin ușa deschisă pătrundea un aer mai rece. M-am răsucit. Stewardesa stătea lângă peretele despărțitor, fără să-l atingă cu spatele. Purta pe chip același zâmbet senin, adresat șirurilor goale de fotolii, care acum, singure, începuseră să se plieze, să se strângă aidoma unor flori cărnoase, unele mai repede, altele ceva mai încet – acestea erau singurele mișcări în vuietul uriaș amintind de ocean, ce se revărsa prin deschizăturile ovale. „N-o lăsa să m-atingă!” Brusc am descoperit în zâmbetul ei ceva suspect. Din ușă i-am spus:

— La revedere...

— Recepționat.

Semnificația acelui răspuns, atât de ciudat pe buzele unei tinere frumoase, n-am priceput-o imediat, pentru că mi-a ajuns la urechi când eram cu spatele la stewardesă, pe jumătate ieșit. Coborâsem piciorul în căutarea unei trepte, dar nu exista nici o treaptă. Între fuselajul metalic și marginea platformei se căsca o deschidere lată de un metru. Dezechilibrat, nepregătit pentru o asemenea capcană, am executat o săritură stângace și, în aer încă, am simțit un câmp de forță invizibil prinzându-mă de dedesubt, astfel încât am plutit în gol și m-am trezit cu picioarele atingând moale o suprafață albă, elastică. Probabil că în timpul săriturii nu avusesem o expresie prea inteligentă întipărită

pe față – am simțit mai multe priviri amuzate, sau cel puțin așa mi s-a părut. Racheta cu care sosisem se afla acum într-un doc adânc, despărțită de marginile platformelor printr-un abis neprotejat. Ca din întâmplare, m-am apropiat de zona aceea și, pentru a doua oară, am simțit o rezistență invizibilă care mă împiedica să traversez hotarul cel alb. Aș fi dorit să descopăr sursa acestei forțe ciudate, dar brusc, de parcă m-aș fi deșteptat din somn, mi-am dat seama: mă găseam pe Pământ.

Un val de trecători mă luă cu el; înghesuit, m-am deplasat înainte împreună cu mulțimea. Am avut nevoie de un moment să percep, într-adevăr, mărimea sălii. Era oare o sală? Nici un perete: o explozie aeriană, sclipitor de albă, de aripi incredibile; între ele, coloane, construite nu din materie, ci din mișcări amețitoare. Erau jeturi verticale dintr-un lichid mai dens decât apa, iluminate din interior de reflectoare colorate? Nu... erau tunele verticale din sticlă prin care circulau în sus vehicule având viteze colosale? Acum eram complet derutat. Permanent împins și înghesuit în furnicarul mulțimii, am încercat să mă îndrept spre un spațiu mai liber, însă aici nu exista așa ceva. Fiind cu un cap mai înalt decât cei din jur, am izbutit să văd că racheta, goală acum, se îndepărta – ba nu, noi eram cei care glisam înainte, odată cu platforma. De deasupra, luminile izbucneau în vâlvătaii, iar în ele oamenii scânteiau și pâlpâiau. Acum suprafața netedă pe care stăteam laolaltă începu să urce și am zărit dedesubt, în depărtare, benzi duble albe, ticsite de oameni, și hăuri căscându-se întunecate lângă fuselajele inerte – erau zeci de nave, identice cu a noastră. Platforma mișcătoare viră, accelerează și continuă să urce. Vuind, răvășind părul oamenilor datorită curenților puternici de aer, trecură pe lângă noi, ca pe niște imposibile viaducte (erau parcă

suspendate, fără piloni de sprijin), siluete ovale, vibrând de viteză și lăsând în urmă dăre lungi de flăcări – luminile lor de semnalizare; iar apoi suprafața care ne purta începu să se dividă de-a lungul unor invizibile linii de sudură; banda mea trecu printr-un interior plin cu oameni stând atât așezați cât și în picioare; îi înconjura o mulțime de străfulgerări micuțe, de parcă se ocupau cu lansarea unor jocuri de artificii colorate.

Nu știam încotro să privesc. În fața mea stătea un bărbat îmbrăcat în ceva pufos, aidoma blăunii, care, când era atinsă de lumină, scânteia ca metalul. Ținea de braț o femeie în stacojiu. Purta pe ea ceva, parcă numai ochi mari, ochi de păun, iar ochii clipeau. Nu era iluzie – într-adevăr, ochii de pe veșmintele ei se deschideau și se închideau. Banda, pe care mă aflam înapoia celor doi și printre alți vreo duzină de oameni, își spori viteza. Între suprafețe de sticlă de culoarea alburie a fumului se deschideau pasaje iluminate colorat, cu plafoane transparente, călcate continuu de sute de tălpi mergând pe deasupra, la etajul superior; vuietul atotcuprinzător când creștea, când scădea, pe măsură ce mii de glasuri omenești și sunete – de neînțeles pentru mine, limpezi pentru ei – erau înghițite de fiecare tunel succesiv al acestei călătorii a cărei destinație n-o cunoșteam. În depărtare, spațiul continua să fie brăzdat de fulgerele unor vehicule necunoscute mie – poate aparate de zbor, deoarece din când în când își schimbau brusc direcția, în jos sau în sus, spiralând în spațiu; așteptam, fără să vreau, un accident teribil, deoarece nu zăream nici fire de ghidaj, nici șine, în caz că ar fi fost trenuri suspendate. Când uraganele încețoșate de mișcarea vertiginoasă se opreau pentru un moment măcar, dinapoia lor se iveau, maiestuoase și lente, suprafețe uriașe pline de oameni, aidoma unor stații

zburătoare, îndreptându-se în diferite direcții, trecând una pe lângă cealaltă, urcând și părând că se contopesc datorită iluziilor perspectivei. Era dificil să-ți oprești ochiul pe ceva care nu se găsea în mișcare, deoarece toată arhitectura înconjurătoare părea că este alcătuită numai din mișcare, din schimbări și chiar ceea ce, inițial, crezusem că este un tavan boltit erau, de fapt, etaje suprapuse, etaje care acum lăsau loc altora, și mai înalte. Deodată, o lumină purpurie intensă, de parcă un foc atomic izbucnise undeva, hăt departe în inima clădirii, pătrunse prin sticla plafoanelor, a coloanelor misterioase, reflectându-se în suprafețe argintii; sângera în fiecare colț, în interiorul coridoarelor ce lunecau în jur, în trăsăturile oamenilor. Verdele neconținutelor neoane săltărețe deveni întunecat; albul lăptos al contraforților parabolici se transformă în trandafiriu. În această bruscă saturare a văzduhului cu roșu pândeau o prevestire a catastrofei, sau cel puțin așa mi se părea, însă nimeni nu acorda cea mai mică atenție schimbării. Nu mi-am putut da seama când s-a limpezit totul.

De ambele părți ale rampei noastre apărură cercuri verzi, rotitoare, ca niște unde de neon suspendate în aer, după care, unii oameni coborâră spre ramificația ce se apropia a unei alte rampe sau promenade; am observat că puteai pași prin liniile verzi ale acelor lumini fără probleme, de parcă ar fi fost imateriale.

Pentru o vreme m-am lăsat purtat de banda albă, până ce mi-am dat seama că probabil mă găseam deja în afara stației și că panorama aceea fantastică de sticlă înclinată sub diferite unghiuri, care apărea permanent pe punctul de a decola, nu era altceva decât orașul pe care-l părăsisem și care exista acum numai în memoria mea.

— Scuzați-mă, am spus, atingând brațul bărbatului în

blană. Unde ne aflăm?

Mă priviră amândoi. Când ridicară privirile, chipurile lor arătau surprinse. Nutream vaga speranță că vinovată era doar statura mea.

— Pe politub, răspunse bărbatul. Unde schimbați?

Nu înțelegeam.

— Suntem... mai suntem în stație?

— Bineînțeles mi-a răspuns cu o anumită reținere.

— Dar... unde este Cercul Interior?

— L-ați scăpat deja. Trebuie să vă întoarceți.

— Ar fi mai bine cu rastul de la Merid, interveni femeia. Toți ochii veșmântului ei păreau că mă examinează bănuitori și uimiți.

— Rastul? am repetat disperat.

— Acolo.

Arată către o înălțime neocupată, cu laturi dungate în negru și argintiu; părea o rachetă, ciudat vopsită, culcată pe o parte, vizibilă printr-un cerc verde care se apropia. Le-am mulțumit și am ieșit de pe bandă, probabil în locul greșit, deoarece inerția m-a făcut să mă împiedic. Mi-am regăsit echilibrul, însă m-am răsucit și n-am mai știut în ce direcție să merg. M-am gândit ce să fac, dar de data aceasta locul transferului meu se îndepărtase considerabil de fuzelajul negru-argintiu arătat de femeie, pe care nu-l mai vedeam. Majoritatea celor din jurul meu se îndreptau către o rampă ascendentă; i-am urmat. Ajuns pe ea, am remarcat un indicator uriaș arzând în aer: DUKT CENTR. Restul literelor, de ambele părți, nu erau vizibile datorită mărimii lor. Silențios, am fost transportat spre o platformă lungă de cel puțin un kilometru, de unde tocmai pleca un vehicul fusiform, arătându-și, pe când se înălța, partea inferioară presărată de lumini. Sau poate că silueta aceea în formă de

balenă era platforma și eu mă găsem pe „rast” – n-aveam nici măcar pe cine întreba, deoarece zona din jurul meu era pustie. Probabil că pornisem în direcție greșită. O parte a „platformei” mele conținea construcții plate, lipsite de fațade. Apropiindu-mă de ele, am zărit baze scunde, slab luminate, în care erau garate niște mașini negre. Am bănuir că sunt automobile. Însă când două, cele mai apropiate de mine, au ieșit și, înainte de-a avea timp să mă retrag, au trecut pe lângă mine cu o viteză uriașă, am văzut, înainte de-a dispărea în fundalul de rampe parabolice, că nu aveau roți, parbrize sau portiere. Aerodinamice, precum niște picături negre de lichid. Automobile sau nu – mi-am spus – oricum, acela părea un soi de parcaj. Pentru „rasturi”? Am decis că ar fi mai bine să aștept pe cineva pe care să-l însoțesc: cel puțin aș mai afla câte ceva. Platforma mea se ridică ușor, precum aripa unui avion imposibil, dar rămase goală; erau numai mașinile negre, ieșind câte una sau mai multe odată din vizuinele lor metalice și accelerând, întotdeauna în aceeași direcție. Am coborât chiar până la marginea platformei, până când, iarăși, forța aceea invizibilă, elastică s-a făcut simțită, asigurând completa securitate. Într-adevăr, platforma atârna în văzduh, nesușinută. Ridicând capul, am văzut multe asemănătoare, planând nemișcate în spațiu, cu farurile mari stinse acum; pe altele, unde soseau aparate zburătoare, luminile mari ardeau. Însă rachetele, sau navele acelea, nu semănau cu cea care mă adusese de pe Lună.

Am rămas locului o vreme, până am observat, pe fundalul unor coridoare și mai îndepărtate – deși nu știam dacă erau reflexiile îndepărtate ale acestuia, sau reale – litere de foc deplasându-se neîntrerupt prin aer: SOAMO SOAMO SOAMO, o pauză, o străfulgerare albăstruie, apoi

NEONAX NEONAX NEONAX. Ar fi putut să fie numele stațiilor, sau poate reclamele unor produse. Nu-mi spuneau absolut nimic.

E timpul să-l caut pe individul ăla, mi-am spus. M-am întors și, zărind o bandă deplasându-se în direcția opusă, am luat-o înapoi în jos. Acolo se dovedi a fi greșit nivelul, nu era nici măcar sala pe care o părăsisem: știam asta după absența coloanelor enorme. Acestea ar fi putut pleca însă în altă parte – de-acum, orice mi se părea posibil.

M-am pomenit într-o pădure de fântâni arteziene; ceva mai departe se zărea o încăpere alb-trandafirie, plină cu femei. Mergând, am pus mâna, fără să mă gândesc, în jetul unei fântâni iluminate, poate pentru că era plăcut să întâlnesc ceva cât de cât familiar. N-am simțit nimic, fântâna nu avea apă. După o clipă mi s-a părut că mirosea a flori. Am dus mâna la nas. Avea aromele a o mie de săpunuri parfumate. Instinctiv, mi-am frecat mâna de pantaloni. Acum ajunsesem înaintea acelei odăi pline cu femei, numai femei. Nu mi s-a părut a fi o toaletă publică, dar n-aveam cum să știu. Nu am întrebat nimic și am pornit mai departe. Un tânăr, îmbrăcat în ceva similar mercurului care ar fi curs peste el solidificându-se apoi, bufant (sau poate spumos) pe brațe și strâns lipit în jurul șoldurilor, discuta cu o fată blondă, rezemată cu spatele de bazinul unei fântâni arteziene. Fata, purtând o rochie deschisă la culoare, destul de banală (ceea ce m-a încurajat), ținea un buchet de flori roz pal; ascunzându-și fața printre ele, îi zâmbea băiatului din ochi. În clipa în care m-am oprit înaintea lor și am deschis gura să-i vorbesc, am văzut că fata mânca din flori – și am amuțit. Calmă, ea mesteca petalele delicate. Ridică privirea spre mine. Ochii îi înghețară. Eram deja obișnuit cu reacția aceasta. Am întrebat unde era Cercul Interior.

Băiatul mi s-a părut a fi surprins neplăcut, ba chiar furios, că cineva îndrăznise să le întrerupă intimitatea. Probabil comiseseam vreo impolitețe. Mă cercetă de sus până jos, parcă așteptându-se să descopere niște picioroange care să-mi justifice înălțimea. Nu spuse nici un cuvânt.

— Oh, uite, strigă fata, rastul de pe vuk, rastul dumatle, îl poți prinde, grăbește-te!

Am început să alerg în direcția indicată, fără să știu spre ce anume – în continuare, n-aveam nici cea mai mică idee cum arăta blestematul de rast – și după vreo zece pași am zărit coborând din înălțimi un tub argintiu, baza uneia dintre acele enorme coloane care mă uluiseră într-atât mai înainte. Oare puteau fi coloane zburătoare? Din toate direcțiile, oamenii se grăbeau spre ea; deodată, m-am izbit de cineva. Nu mi-am pierdut echilibrul, pur și simplu am rămas locului, însă celălalt individ, un tip robust, în portocaliu, a căzut și i s-a întâmplat ceva incredibil: haina de blană i s-a dezumflat sub ochii mei, strângându-se precum un balon înțepat! M-am aplecat deasupra lui, uluit, incapabil să murmur vreo scuză. S-a ridicat, mi-a aruncat o privire asasină, dar n-a spus nimic; s-a întors și s-a îndepărtat pipăind ceva de pe piept – haina s-a umflat și s-a luminat din nou...

De-acum, locul pe care mi-l arătase fata era pustiu. După incidentul anterior renunțasem să mai caut rasturi, Cercul Interior, tuburi și schimburi; am hotărât să părăsesc stația. Experiențele de până acum nu mă încurajau să-i interpelez pe trecători, așa încât am urmat la întâmplare o săgeată albastră ascendentă; fără să încerc vreo senzație anume, am traversat două indicatoare strălucind în aer: CIRCUITE LOCALE. Am ajuns la o scară rulantă pe care se găseau destule persoane. Nivelul următor era colorat într-un

arămiu închis, nervurat cu semne aurii de exclamare. Treceai fluide de la plafoane la pereții concavi. Coridoare fără tavane, cu părțile superioare pierdute într-o pudră sclipitoare. Părea că mă apropii de un fel de zonă rezidențială, pe măsură ce împrejurimile căpătau aspectul unui sistem de gigantice recepții hoteliere – ghișee, țevi cromate în lungul pereților, nișe cu funcționari; poate că acestea erau birourile pentru schimburi valutare, sau oficiile poștale. Am continuat să merg. Acum eram aproape sigur că nu eram pe drumul spre o ieșire și (judecând după durata călătoriei în sus) că mă găseam în partea superioară a stației; cu toate acestea continuam să merg în aceeași direcție. O pustietate neașteptată, panouri zmeurii cu stele scânteietoare, șiruri de uși. Cea mai apropiată era deschisă. Am privit înăuntru. Din celălalt capăt al odăii mă privi un bărbat masiv, cu umeri lați. Imaginea mea într-o oglindă imensă. Am deschis mai larg ușa. Porțelan, țevi argintii, nichel. Toalete.

Îmi venea să râd, deși, în general, eram zăpăcit. M-am întors repede: alt coridor, benzi albe ca laptele curgând în jos. Balustrada scării rulante era moale, caldă; n-am numărat nivelele pe lângă care am trecut; tot mai mulți oameni se opreau în fața unor cutii emailate care ieșeau din perete la fiecare pas; le atingeau cu degetul și ceva le cădea în palmă; apoi strecurau acel ceva în buzunar și porneau mai departe. Fără să știu de ce, am imitat întrutotul gesturile bărbatului în haină largă, violetă, din fața mea: am apăsat o tastă cu o mică depresiune pentru vârful degetului și în palmă mi-a căzut un tub micuț, colorat, translucid, călduț. L-am clătinat, l-am ridicat înaintea ochilor – să fie un gen de pilule? Nu. O sticlută? N-avea nici dop, nici picurător. Ce rol avea? Ce făceau ceilalți oameni? Le băgau în buzunare. Inscricția de

pe cutia emailată: LARGAN. Am rămas locului; eram derutat. Și deodată m-am simțit aidoma unei maimuțe căreia i-a fost dat un stilou, sau o brichetă; pentru o clipă m-a cuprins o furie oarbă; am strâns din fălci, am îngustat ochii și, cu umerii adunați, m-am alăturat șuvoiului de pietoni. Coridorul se lărgi, deveni o sală. Litere arzătoare: AMOREAL AMOREAL.

Dincolo de curgerea grăbită a mulțimii, pe deasupra capetelor, am zărit o fereastră în depărtare. Prima fereastră. Panoramică, enormă.

Toate firmamentele nopții atârnav parcă pe o suprafață netedă. Pe un orizont de cețuri înflăcărate – galaxii multicolore de piețe, aglomerări de spirale luminoase, fosforescențe pâlpâind deasupra zgârie-norilor, străzile: o târâre, o viermuială de mărgelușe colorate, iar deasupra, perpendicular, vârtejuri de neon, penaje și fulgere, cercuri, avioane și sticle de flăcări, păpădiile roșii, ale semnalizatoarelor luminoase sori de – o clipă – și hemoragii de reclame, mecanice și violente. Am rămas locului și am privit, auzind, înapoia mea, foșnetul permanent a sute de picioare. Brusc orașul dispăru și se ivi un chip uriaș, înalt de trei metri.

— Ați vizionat secvențe din jurnalele anilor șaptezeci, în cadrul serialului *Imagini ale vechilor capitale*. Acum știrile. Transtel se extinde pentru a îngloba studiourile cosmolyte...

Am luat-o la fugă. Nu era o fereastră. Era un ecran de televizor. Am iuțit pasul. Începusem să transpir.

În jos. Mai repede. Pătrate aurii de lumină. În interior, mulțimi, spumă în pahare, un lichid aproape negru – nu bere, cu o sclipire verzuie, veninoasă – și tineri, băieți și fete, ținându-se pe după mijloc, în grupuri de câte șase, opt, blocând drumul de-a curmezișul întregii artere,

îndreptându-se către mine; trebuiau să se despartă pentru a-mi face loc. Eram înghiontit. Fără să-mi dau seama, am pășit pe o bandă rulantă. Destul de aproape de mine sclipi o pereche de ochi surprinși – o fată frumoasă, de culoare, îmbrăcată în ceva ce strălucea ca metalul impregnat cu fosfor. Țesătura i se lipea de trup: părea dezbrăcată. Fețe albe, galbene, câțiva negri înalți, totuși eu rămâneam cel mai înalt. Oamenii îmi făceau loc. Sus de tot, înapoia ferestrelor convexe, goneau forme răzlețe, cântau orchestre invizibile. Aici continua o promenadă curioasă; în coridoarele întunecoase, siluetele lipsite de capete ale femeilor: puful ce le acoperea brațele iradia lumină, astfel încât numai gâturile lor înălțate se zăreau ca niște lujeri albi și ciudați, și sclipirile risipite prin păr – o pudră luminiscentă? Un pasaj de legătură îngust mă conduse până la un șir de încăperi cu statui grotești – se mișcau, ba chiar erau active; un fel de stradă largă, cu extremități ridicate, vuia de râsete. Oamenii se amuzau, dar ce anume îi făcea să râdă – statuile?

Forme gigantice în conuri de lumină; din ele se revărsa o lumină rubinie, o lumină aidoma mării, groasă ca un sirop, o neobișnuită concentrare de culori. Am continuat să merg pasiv, cu pleoapele aproape lăsate, pierdut. Un coridor verde, abrupt, pavilioane grotești, pagode cu podețe de acces, peste tot cafenele mici, miros pătrunzător, înțepător, de mâncare prăjită, șiruri de flăcări de gaz înapoia vitrinelor, clinchetul sticlei, sunete metalice, repetate, de neînțeles. Mulțimea care mă purtase aici se contopi cu alta, apoi se rarefie; toți suiau în cupeuri deschise; ba nu, erau doar transparente, parcă modelate din sticlă, până și locurile erau asemănătoare sticlei, deși moi – fără să știu cum, m-am pomenit înăuntru. Ne deplasam. Cupeul gonea, oamenii strigau, acoperind sunetele unui difuzor care repeta:

„Nivelul Meridional, Meridional, schimbă pentru Spiro, Atale, Blekk, Frosam; întregul vagon părea că se topește, străpuns de sulii de lumină; pereții treceau în zbor în dăre de foc și culoare; arcuri parabolice, platforme albe. „Forteran, Forteran, schimbă pentru Galee, schimbă pentru rasturi exterioare, Makra”, bolborosea difuzorul, vagonul se opri, apoi își relua goana. Am descoperit un lucru remarcabil: nu exista nici o senzație de frânare sau accelerare, de parcă inerția fusese anulată. Cum era posibil așa ceva? Am experimentat, îndoindu-mi ușor genunchii, la trei opriri consecutive. Nici la viraje nu se întâmpla nimic. Oamenii coborau și urcau. În față stătea o femeie cu un câine; nu mai văzusem un asemenea câine; era uriaș, avea capul ca o bilă, hidos; în ochii lui căprui, placizi, se reflectau ghirlande de lumini tot mai mici, îndepărtându-se. RAMBRENT RAMBRENT. Urmă o vâlvătaie dinspre tuburile fluorescente albe și albăstrui; treptat, sclipirea lăasă loc rocii; vagonul se opri. Am coborât și am înlemnit. Deasupra concavității tip-amfiteatru a opririi se înălța o structură multietajată pe care am recunoscut-o; mă afluam tot în stație, în alt loc din interiorul aceleiași săli gigantice, amplificată de vastele suprafețe albe. M-am îndepărtat către marginea depresiunii perfect geometrice – vagonul plecase deja – și am întânit altă surpriză. Nu mă găseam pe fund, așa cum crezusem; de fapt, mă afluam destul de sus, cam la patruzeci de nivele deasupra benzilor vizibile în abis, deasupra punților argintii a veșnic plutitoarelor platforme; între acestea se deplasau forme lungi, silențioase, iar oamenii ieșeau din ele prin șiruri de chepenguri; părea că niște pești monstruoși, placați cu crom, depuneau, la intervale regulate, icre negre și colorate. Peste toate, prin pâcla distanței, zăream cuvinte aurii deplasându-se:

REVENITĂ AZI GLENIANIA ROON CU ÎNREGISTRAREA
EI MIMORFICĂ REALĂ ADUCE UN TRIBUT ÎN ORATORIU
MEMORIEI LUI RAPPER KERX POLITR. BULETIN DE ȘTIRI
TERMINAL: ASTĂZI ÎN AMMONLEE PETIFARGUE A PRODUS
SISTOLIZAREA PRIMULUI ENZOM. GLASUL DISTINSULUI
GRAVISTICIAN VA FI TRANSMIS LA ORA DOUĂZECI ȘI
ȘAPTE. ARRAKER ÎN FRUNTE. ARRAKER ȘI-A REPETAT
SUCCESUL CA PRIMUL DISTRUGĂTOR AL SEZONULUI LA
STADIONUL TRANSVAAL. M-am întors cu spatele. Deci se
schimbasese până și sistemul orar. Sub lumina literelor
gigantice care pluteau deasupra oceanului de capete ca niște
șiruri de acrobați arzători pe sârmă, țesăturile metalice ale
veșmintelor femeilor izbucneau în flăcări neașteptate. Am
continuat să merg, indiferent, dar ceva dinăuntru meu
repetă întruna: Deci s-a schimbat până și timpul. Într-un fel,
asta mi-a pus capac. Nu vedeam nimic, deși țineam ochii
deschiși. Doream un singur lucru: să fug, să găsesc o ieșire
din stația aceea infernală, să ajung sub cerul liber, la aer, să
văd stelele, să simt vântul.

Am fost atras de o alee de lumini alungite. Pe piatra
transparentă a plafoanelor, era scris cu o flăcăruie ascuțită,
încăstrată în albastru: TELETRANS TELEPORT TELETON.
Printr-un portal ogival (cu toate că era un portal imposibil,
dezlipit de fundația sa, ca imaginea în negativ a unui bot de
rachetă), am ajuns într-o sală tapisată cu foc auriu, înghețat.
În nișe aflate de-a lungul pereților se găseau sute de cabine;
oamenii alergau în ele, năvăleau afară grăbiți; unii azvârleau
pe podea panglici rupte, nu benzi de telex, altceva, cu
proeminențe poansonate; alții călcau peste ele. Voiam să
părăsesc locul; din greșeală, am pătruns într-o odaie
întunecată; înainte de-a avea timp să mă retrag, ceva bâzâi, o
străfulgerare ca de bliț fotografic, și dintr-o fantă cu ramă

metalică, de genul celor de la cutiile poștale, lunecă o foaie de hârtie lucioasă, împăturită în două. Am luat-o și am desfăcut-o: apăru un chip, cu gura întredeschisă, cu buzele subțiri, puțin strâmbe; mă privea cu ochii mijiți: eram eu însumi! Am împăturit foaia și spectrul de plastic a dispărut. Am depărtat ușor marginile: nimic. Mai mult: apăru din nou, ivindu-se ca din neant, un cap retezat de restul trupului, atârând deasupra foii și cu o expresie nu prea inteligentă. Pentru o clipă mi-am contemplat figura – era o fotografie tridimensională? Am băgat hârtia în buzunar și am ieșit din odaie. Un iad auriu părea că pogoară asupra mulțimii, un tavan din magmă arzătoare, ireal, dar scuișând flăcări adevărate, și nimeni nu-i acorda atenție; zoriții fugeau de la o cabină la alta; ceva mai departe, litere verzi săreau și coloane de cifre curgeau în josul unor ecrane înguste; alte cabine ce aveau în loc de uși obloane care se ridicau rapid la apropierea cuiva; în cele din urmă am găsit o ieșire.

Un coridor curbat, cu podeaua înclinată, așa cum există în unele teatre; din pereți răsăreau ghiocuri stilizate, iar deasupra lor alergau întruna cuvintele INFOR INFOR INFOR.

Prima dată când văzusem un infor fusese pe Lună, și crezusem că era o floare artificială.

Mi-am apropiat fața de potirul acvamarin.

— Cum ies de-aici? am întrebat, cam prostește.

— Unde mergeți? răspunse imediat un alto plăcut.

— În oraș.

— Ce cartier?

— Nu contează.

— Ce nivel?

— Nu contează, vreau doar să ies din stație!

— Meridional, rasturi: o sută șase, o sută șaptesprezece, zero opt, zero doi. Tritub, nivel AF, AG, AC,

circuit M, niveluri doisprezece, șaisprezece, nivelul nadir duce în orice direcție sud. Nivel central – glidere, roșu local, alb expres, A, B și V. Nivel ulder, direct, toate opririle de la trei ascendent... recită un glas feminin melodios.

Îmi venea să smulg din perete microfonul înclinat cu atâtă solitudine către mine. M-am îndepărtat. Idiotule! Idiotule! îmi răsuna în minte la fiecare pas. EX EX EX EX – repeta un indicator care se ridica, mărginit de o pâclă gălbuie. Exit? O ieșire?

Uriașul indicator era EXOTAL. Pe neașteptate, un curent de aer cald îmi flutură pantalonii. M-am pomenit sub cerul liber. Însă întunericul nopții se retrăsese la mare distanță, împins îndărăt de nenumăratele lumini. Un restaurant imens. Mese ale căror tăblii sclipeau în culori diferite; deasupra lor, chipuri, luminate de jos și de aceea cumva stranii, pline de umbre intense. Fotolii joase, în pahare un lichid negru cu spumă verzuie, felinare ce răspândeau scânteii mititele ba nu, licurici, roiuri de insecte incandescente. Haosul luminos estompa stelele. Ridicând capul am zărit doar un hău întunecat. Totuși, în mod ciudat, în acel moment prezența lui oarbă mi-a insuflat curaj. Am rămas locului, privind. Ceva m-a atins; am simțit un iz de parfum, pătrunzător și în același timp discret; trecuseră doi tineri; fata se întoarse către bărbat; brațele și sânii ei se pierdeau într-un nor pufos, ea veni în brațele lui și începură să danseze. Deci, uite că se mai dansează, mi-am spus. Asta-i bine. Perechea schiță câțiva pași, și un disc de culoare deschisă, făcut parcă din mercur, îi ridică împreună cu alte cupluri, umbrele lor roșu-întunecate mișcându-se sub placa uriașă ce se rotea întruna parcă pe platanul unui picup. Nu era susținută de nimic, nu avea nici măcar o axă, dar, plutind în văzduh, se rotea după muzică. Am pășit printre mese.

Plasticul moale de sub tălpi dispăru, lăsând loc unei roci poroase. Am trecut printr-o cortină de lumină și m-am trezit în interiorul unei grote stâncoase. Semăna cu zece, cu cincizeci de naosuri gotice alcătuite din stalactite; filoane de minerale sidefii înconjurau gurile peșterii; în ele stăteau oameni, bălângănind din picioare; între genunchii lor pâlpâiau flăcărui, iar la fund se întindea suprafața netedă și netulburată a unui lac subteran, care reflecta bolțile din stâncă. Și acolo, parcă pe niște plute mici și fragile, erau întinși oameni, toți privind în aceeași direcție. Am coborât până la marginea apei și am zărit pe celălalt mal, pe nisip, dansatoare. Părea goală, dar albeața trupului nu era naturală. Cu pași mici, nesiguri, alergă spre apă; când corpul i se reflectă în unde, întinse brusc brațele și făcu o reverență – sfârșitul – dar nu aplaudă nimeni; dansatoarea rămase nemișcată câteva clipe, apoi, încet porni de-a lungul țărmlui, urmându-i linia sinuoasă. Se afla poate la vreo treizeci de pași de mine, când i se întâmplă ceva. Cu o clipă înainte îi văzusem fața zâmbitoare, obosită, apoi, brusc, conturul ei începu să tremure și dispăru.

— O plută pentru dumneavoastră, domnule? se auzi o voce politicoasă înapoia mea. M-am întors; nu era nimeni, doar o masă aerodinamică, ce se mișca pe niște picioare comic arcuite; pahare cu lichid spumos, aranjate în șiruri pe tăvițe laterale, tremurau, un braț curtenitor oferindu-mi o băutură, un altul întinzându-se după o farfurie cu o gaură cât vârful unui deget, ceva asemănător unei palete de pictor, mică și concavă – era un robot. Înapoia unui vizor micuț din centru puteam vedea strălucirea inimii lui tranzistorizate.

Am evitat brațele acelea de insectă, întinse pentru a mă servi, încărcate cu delicatese pe care le-am refuzat, și am părăsit în grabă peștera artificială, scrâșnind din dinți de

parcă fusesem, cumva, insultat. Am traversat întreaga lăţime a terasei, printre mese în formă de S, pe sub alei de felinare, inundate de o pulbere foarte fină de licurici dezintegraţi, muribunzi, negri şi aurii. Chiar la margine era un parapet din piatră veche, acoperită cu licheni gălbui, şi acolo am simţit, în sfârşit, un vânt adevărat, proaspăt, răcoros. În apropiere se afla o masă goală. M-am aşezat cu stângăcie, cu spatele către oameni, privind în noapte. Dedesubt se întindeau bezna, vastă, informă şi necunoscută; doar departe, foarte departe, la marginea ei, sclipeau luminiţe slabe, pâlpâitoare, ciudat de variabile, de parcă n-ar fi fost electrice, iar şi mai departe, săbii de lumină se ridicau reci şi subţiri în aer, blocuri sau coloane, nu ştiam. Le-aş fi crezut razele unor proiectoare dacă n-ar fi fost străbătute de o reţea delicată – aşa ar fi putut arăta un cilindru din sticlă, cu o bază pe pământ şi cealaltă în nori, umplut cu lentile alternativ concave şi convexe. Trebuie să fi fost incredibil de înalte; în jurul lor, câteva lumini scânteind, pulsând, astfel, încât acum erau înconjurate de o ceaţă când portocalie, când aproape albă. Asta era totul, aşa arăta oraşul; am încercat să găsesc străzi, să ghicesc unde puteau fi acestea, însă spaţiul întunecat şi aparent lipsit de viaţă de dedesubt se întindea în toate direcţiile, fără să fie luminat de un singur licăr.

— Col...? am auzit; probabil cuvântul fusese rostit de mai multe ori, dar nu-mi dădusem imediat seama că mi se adresa mie.

Am schiţat gestul de a mă întoarce, însă scaunul, mai iute decât mine, mi-a luat-o înainte. În faţa mea se afla o fată, de vreo douăzeci de ani, îmbrăcată în ceva albastru ce era lipit de ea ca un lichid congelat; braţele şi pieptul îi erau ascunse într-un puf bleumarin ce devenea tot mai transparent în partea de jos. Pântecul ei frumos şi neted era

aidoma unei sculpturi suflate în metal. La urechi îi lucea ceva, atât de mare, încât i le acoperea complet. O gură mică, desenând un surâs nesigur, buzele rujate, nările de asemenea roșii pe dinăuntru – observasem că așa erau fardate cele mai multe femei. Apucă spătarul scaunului de lângă mine și rosti:

— Cum merge, col?

Se așeză.

M-am gândit că era beată.

— E plictisitor aici, continuă ea după un moment. Nu crezi. Nu plecăm undeva, col?

— Nu sunt un col... am început. Ea își sprijini coatele pe masă și-și mișcă palma deasupra paharului pe jumătate plin, până când capătul lanțului de aur din jurul degetelor ei atinse lichidul. Se aplecă mult spre mine. Îi puteam simți răsuflarea. Dacă era amețită, nu era din cauza alcoolului.

— Cum adică? Întrebă ea. Ba ești. Trebuie să fii. Toți sunt. Ce zici? O facem?

N-aveam nici cea mai mică idee la ce se referea.

— Bine, am încuviințat.

Se ridică. M-am sculat și eu din scaunul îngrozitor de jos.

— Cum faci asta? mă întrebă.

— Ce anume?

Îmi privi picioarele.

— Credeam că stai pe vârfuri...

Am zâmbit, dar n-am spus nimic. Se apropie de mine, mă luă de braț și fu din nou surprinsă.

— Ce-ai acolo?

— Unde, aici? Nimic.

— Călești, zise și mă trase ușor după ea. Am trecut printre mese și m-am întrebat ce însemna „călești” – poate

„mă păcălești”?

Mă conduse către un perete de un auriu întunecat, spre un semn de pe el, oarecum asemănător cheii muzicale sol, luminoase. Când ne-am apropiat peretele s-a deschis. Am simțit un curent de aer fierbinte.

O scară rulantă, argintie, îngustă, curgea în jos. Stăteam unul lângă altul. Ea nu-mi ajungea nici măcar până la umăr. Avea cap ca de pisică, păr negru cu luciu albăstrui, și un profil poate prea ascuțit, totuși era drăguță. Dacă n-ar fi fost nările acelea stacojii... Se ținea strâns de mine cu mâna ei subțire, înfingându-și unghiile verzi în pulovărul meu gros. Mi-a venit să zâmbesc, gândindu-mă unde fusese puloverul acela și cât de puțin avea în comun cu degetele unei femei. Am ieșit în stradă de sub o cupolă circulară care răsuflea lumină – de la roz la carmin, de la carmin la roz. Adică, eu credeam că este o stradă, însă bezna din jurul nostru era din când în când întreruptă, parcă de un răsărit timpuriu. În depărtare se deplasau siluete lungi, extrem de lungi, destul de asemănătoare unor automobile, dar știam că nu mai există automobile. Trebuie să fi fost altceva. Aș fi ales artera aceasta largă chiar dacă aș fi fost singur, deoarece în fața noastră străluceau literele SPRE CENTRU, deși, cu siguranță, asta nu însemna centrul orașului. Oricum, m-am lăsat condus. Indiferent cum avea să ia sfârșit aventura aceasta, îmi găsisem o călăuză; mi-am amintit – acum fără mânie – de sărmanul individ care, la trei ore de la sosirea mea, mă căuta fără îndoială prin toate inforurile acestea stații – oraș.

Am trecut pe lângă mai multe baruri pe jumătate goale, vitrine în care grupuri de manechine jucau întruna o aceeași scenă; mi-ar fi plăcut să mă opresc și să văd ce făceau, dar fata se grăbi, tăcând din pantofi, până ce, la vederea unui chip de neon cu obraji roșii, pulsatorii care-și lingea

permanent buzele cu o limbă amuzant de mobilă, strigă:

— Oh, bonsuri! Vrei un bons?

— Tu vrei? am întrebat-o.

— Cred că da.

Am intrat într-o odăiță puternic luminată. Nu avea plafon, ci rânduri lungi de flăcărui, asemenea unor lumini pilot; de deasupra se revărsa căldură, așa încât s-ar fi putut într-adevăr să fie gaz. În pereți am văzut niște nișe cu tejghele. Când ne-am apropiat de una dintre acestea, din perete, de ambele noastre părți, au ieșit scaune; la început, păreau a crește, parcă, din zid, încă nedesfăcute precum mugurii, apoi se deschiseră în aer, devenind concave și au rămas nemișcate. Ne-am așezat unul vizavi de celălalt; fata ciocăni cu două degete în tăblia metalică a mesei – din perete țâșni o gheară nichelată care aruncă în fața noastră două farfurioare. Din două mișcări fulgerătoare, răsturnă pe fiecare farfurioară o porție dintr-o substanță albă care făcu spumă, apoi deveni castanie și se întări; între timp, farfurioara însăși se închise la culoare. După aceea, fata o împături – nu era câtuși de puțin o farfurie – ca pe o clătită și începu să mănânce.

— Oh, rosti ea cu gura plină, nici nu-mi dădeam seama ce foame mi-era!

Am imitat-o întru totul. Bonsul avea un gust pe care nu-l mai încercasem niciodată. Trosnea între dinți precum coaja unei chifle proaspete, dar imediat se sfărâma și se topea pe limbă; substanța castanie din mijloc era plăcut condimentată. M-am gândit că bonusurile aveau să-mi placă.

— Altul? am întrebat, când l-a terminat pe al ei.

Fata zâmbi, clătinând din cap. Ieșind, pe culoar, își introduse ambele mâini într-o nișă micuță, căptușită cu faianță; ceva bâzâi înăuntru. I-am urmat exemplul. Un curent

ușor pișcător îmi suflă peste degete – când le-am scos, erau perfect curate și uscate. După aceea am suit cu o scară rulantă largă. Nu știam dacă ne mai găseam încă în interiorul stației, dar am preferat să nu întreb. Fata mă conduse la o cămăruță din interiorul unui perete, mai slab luminată; am avut impresia că pe deasupra treceau un fel de trenuri, deoarece podeaua trepida. Pentru o fracțiune de secundă se făcu întuneric, ceva de sub noi suspină adânc, ca un monstru metalic golindu-și plămânii de aer, lumina reveni și fata deschise ușa. Aparent, o stradă adevărată. Se părea că eram singuri aici. De ambele părți se aflau garduri vii, tunse destul de scurt; ceva mai departe erau strânse laolaltă mai multe mașini negre, plate, din umbră apăru un bărbat care dispăru înapoia uneia dintre mașini – nu l-am văzut deschizând vreo portieră, pur și simplu s-a făcut nevăzut. Vehiculul porni atât de brusc, încât trebuie să-l fi turtit pe pasager în scaun. Nu vedeam nici o clădire, doar drumul, neted ca o masă și acoperit cu benzi de metal mat; atârnav deasupra un fel de semafoare portocalii și roșii, care se legănav la intersecții; semănav puțin cu semafoarele antiaerienei din timpul războiului.

— Unde mergem? întrebă fata. Continua să mă țină de braț. Încetinisese pasul. O dâră roșie îi traversă chipul.

— Oriunde vrei.

— Atunci, la mine. Nu merită să luăm un glider. E aproape.

Am pornit mai departe. În continuare nu se zărea nici o casă, iar briza care venea din întuneric, dinapoia tufișurilor, era asemănătoare unui curent de aer într-un loc deschis. Aici, în jurul stației, chiar în Centru? Mi se părea ciudat. Vântul aducea o vagă mireasmă de flori, pe care am inspirat-o cu nesaț. Flori de cireș? Nu, nu erau flori de cireș.

Am ajuns la o bandă rulantă; am urcat pe ea; eram o pereche ciudată. Luminile pluteau pe lângă noi; din când în când străfulgera câte un vehicul, turnat parcă dintr-un singur lingou de metal negru; vehiculele acestea nu aveau geamuri, nici roți, nici măcar faruri. Goneau parcă orbește, cu viteze uluitoare. Luminile mișcătoare se revărsau din fante verticale, aflate puțin deasupra solului. Nu-mi puteam da seamă dacă aveau vreo legătură cu traficul și regulile sale.

La răstimpuri, un fluierat ascuțit și tânguitor, sus, deasupra noastră, umplea cerul invizibil. Brusc, fata coborî de pe panglica mișcătoare, însă doar pentru a trece pe alta, care țâșnia abrupt în sus. Fără să-mi dau seama, m-am pomenit la înălțime. Călătoria aeriană dură cam o jumătate de minut și luă sfârșit înaintea unui fel de ieșind acoperit cu flori slab mirositoare, de parcă am fi ajuns la terasa unei clădiri întunecate, transportați de o bandă rulantă paralelă cu peretele. Fata intră în loggia aceea, iar eu, acomodat acum cu semiîntunericul, am izbutit să disting contururile uriașe ale clădirilor înconjurătoare, fără ferestre, negre, aparent lipsite de viață, căci nu numai luminile erau absente – nu auzeam nici cel mai mic sunet, exceptând șuieratul pătrunzător care anunța trecerea, pe stradă, a uneia dintre mașinile negre. Mă nedumerea acest camuflaj, intenționat, fără îndoială, ca și absența reclamelor, după orgia de neon din stație, însă n-am avut timp să reflectez prea mult.

— Vino, unde ești? i-am auzit șoapta.

Zăream numai pata albicioasă a chipului ei. Întinse mâna spre ușă, și aceasta se deschise, dar nu într-un apartament; podeaua se deplasa ușor, purtându-ne – aici nu poți păși deloc, mi-am spus, e de mirare că mai au picioare. Ironie jalnică; provenea din permanenta uimire, din sentimentul de irealitate a tot ceea ce se petrecuse cu mine

în ultimele ore.

Ne aflam într-un fel de hol de intrare, gigantic, larg, aproape întunecat – doar colțurile pereților străluceau, luminate de benzi de vopsea fosforescentă. Ajunsă în porțiunea cea mai întunecoasă, fata întinse din nou mâna, lipindu-și palma de plăcuța metalică de pe o ușă, și intra prima. Am clipit. Holul, puternic iluminat, era practic pustiu; am trecut la următoarea ușă. Când m-am apropiat de perete, acesta s-a deschis brusc, dezvăluind un interior ticsit cu un fel de sticlute metalice. Totul se petrecuse atât de neașteptat încât am înlemnit.

— Nu-mi da peste cap garderoba, rosti fata. Se afla deja în cealaltă odaie.

Am urmat-o.

Mobilierul – fotolii, o canapea joasă, măsuțe – părea turnat din sticlă, iar în interiorul materialului semitransparent circulau roiuri de licurici, uneori despărțiți, apoi reunindu-se în șuvoaie, astfel încât prin mobilier părea că pulsează un sânge luminos, verde deschis, cu scânteii trandafirii.

— De ce nu stai jos?

Ea stătea mai încolo. Un fotoliu se deplie pentru a mă primi. Nu mi-a plăcut. Sticla nu era câtuși de puțin sticlă; aveam impresia că stau pe niște perne pneumatice; privind în jos prin suprafața curbă a fotoliului, puteam distinge, neclar, dușumeaua.

Când intrasem, crezusem că peretele opus ușii era din sticlă și că prin el priveam în altă cameră, unde se aflau niște oameni, de parcă acolo ar fi fost în toi o petrecere; însă oamenii aceia erau nefiresc de înalți – am înțeles că aveam în fața mea un ecran de televiziune de mărimea peretelui. Sonorul era închis. Acum, așezat fiind, vedeam un enorm

chip de femeie, ca și când o uriașă cu pielea închisă la culoare s-ar fi zgâit printr-o fereastră în odaie; buzele i se mișcau, vorbea. Cercei de mărimea unor scuturi îi acopereau urechile, scânteind diamantin.

M-am așezat mai confortabil. Fata, cu mâna în șold – într-adevăr, abdomenul ei părea o sculptură în metal auriu – mă studia cu atenție. Nu mai părea amețită. Poate că fusese numai impresia mea.

— Cum te cheamă? m-a întrebat.

— Bregg. Hal Bregg. Dar pe tine?

— Nais. Câți ani ai?

Ciudate maniere, mi-am spus. Asta e. Probabil așa se obișnuiește.

— Patruzeci – și ce-i cu asta?

— Nimic. Credeam că ai o sută.

N-am putut să nu zâmbesc.

— Pot spune și așa, dacă insiști. Partea amuzantă, m-am gândit, e că ăsta-i adevărul.

— Ce-ți pot oferi?

— De băut? Nimic, mulțumesc.

— Bine.

Se apropie de perete și acesta se deschise ca un mic bar. Fata rămase o vreme acolo. Când reveni, purta o tavă cu pahare și două sticle. Apăsând ușor pe una dintre sticle, îmi umplu un pahar până sus cu un lichid care arăta exact ca laptele.

— Mulțumesc, am rostit, pentru mine nu...

— Dar nu-ți dau nimic. Era surprinsă.

Înțelegând că am făcut o gafă, deși nu știam care anume, am bolborosit ceva și am apucat cupa. Ea își turnă din a doua sticlă. Băutura ei era uleioasă, incoloră și ușor efervescentă; în același timp se întuneca treptat, aparent în

contact cu aerul. Fata se așează și, atingând paharul cu buzele, întrebă degajată:

— Cine ești?

— Un col.

Mi-am ridicat paharul, de parcă l-aș fi examinat. Laptele acela nu avea nici un miros. Nu l-am atins.

— Nu, vorbesc serios. Ai crezut că trimiteam în beznă, da? Da' de unde! Era numai un cald. Eram cu un șase, știi, dar a devenit groaznic de înfundat. Orka nu era grozavă, și una peste alta... tocmai voiam să plec când te-ai așezat.

Ceva-ceva am izbutit să pricep: pesemne mă așezasem la masa ei din întâmplare, când ea nu era acolo; oare să fi fost la dans? Am păstrat o tăcere plină de tact.

— De la depărtare, păraai atât de... Nu izbutea să găsească termenul.

— Serios? i-am sugerat.

Clipi din pleoape. Oare avea și pe ele o peliculă metalică? Nu, era pesemne fardul. Înălță capul.

— Ce înseamnă asta?

— Păi... hm-m-m... cineva în care poți avea încredere...

— Vorbești ciudat. De unde ești?

— De departe.

— Marte?

— Și mai departe.

— Zbori?

— Am zburat.

— Și acum?

— Nimic. M-am întors.

— Dar o să mai zbori?

— Nu știu. Probabil că nu.

Conversația trena oarecum. Mi se părea că fata începea să regrete invitația nechibzuită și doream s-o ajut.

— N-ar trebui să plec? am întrebat-o.

Continuam să țin în mână paharul cu băutura neatinsă.

— De ce? Era surprinsă.

— M-am gândit că ți-ar... conveni.

— Nu. Te-ai gândit... nu, de ce? De ce nu bei?

— O să beau.

Era într-adevăr lapte. La ora aceea și în circumstanțele respective! Am fost atât de uluit încât a remarcat și ea.

— Ce-i, nu-i bun?

— E lapte, am zis. Cred că arătam ca un idiot perfect.

— Ce? Ce lapte? E brit...

Am suspinat.

— Ascultă-mă, Nais... cred c-ar trebui să plec acum. Realmente. Va fi mai bine așa.

— Atunci de ce-ai băut?

Am privit-o, fără un cuvânt. Limbajul nu se schimbase prea mult, totuși nu pricepeam nimic. Absolut nimic. Schimbările erau în oameni.

— Bine, spuse ea în cele din urmă. Nu te țin cu forța. Și acum...

Părea derutată. Bău din limonadă – așa-i ziceam în sinea mea lichidului spumos – și iarăși n-am știut ce să mai spun. Cât de complicat era totul...

— Povestește-mi despre tine, i-am sugerat. Vrei?

— Bine. După aceea îmi spui și tu...?

— Da.

— Sunt la Cavuta, în al doilea an. În ultima vreme m-am cam delăsat, n-am platat regulat și... asta e. Șasele meu nu e prea interesant. Așa că, de fapt... n-am pe nimeni. E ciudat...

— Ce anume?

— Că n-am...

Din nou, neclaritățile astea. Despre cine vorbea? Pe cine n-avea? Părinți? Iubiți? Cunoscuți? Abs avea într-adevăr dreptate când spunea că nu voi reuși să mă descurc fără cele opt luni la Adaptare. Însă acum, poate chiar mai mult decât înainte, nu voiam să mă întorc, pocăit, la școală.

— Ce altceva? am întrebat-o și, pentru că tot țineam paharul în mână, am mai sorbit o gură de lapte. Ochii ei se dilatară, uluiți. Ceva ca un surâs batjocoritor îi flutură pe buze. Își goli cupa, întinse o mână către materialul pufos ce-i acoperea umerii, și-l smulse – nu-l descheie, nu-l scoase, pur și simplu îl smulse, lăsând bucățile să-i cadă dintre degete, ca niște gunoaie.

— Și totuși, de-abia ne cunoaștem, vorbi ea. Se părea că era mai dezinvoltă acum. Zâmbi. Erau momente când devenea destul de drăguță, mai ales când își mijeia ochii, iar buza inferioară, retrăgându-se, descoperea dinții strălucitori. În chipul ei exista ceva egiptean. O pisică egipteană. Părul era mai negru decât negrul, iar când își rupsesse blana pufoasă de pe umeri și sâni, văzusem că nu era chiar atât de slăbuță pe cât crezusem.

Dar de ce și-o smulsese? Oare gestul respectiv avea vreun înțeles anume?

— Este rândul tău să povestești, îmi spuse, privindu-mă peste pahar.

— Da, am încuviințat și m-am simțit nervos, de parcă de vorbele mele ar fi depins Dumnezeu știe ce. Sunt... am fost pilot. Ultima dată când am fost aici... să nu te sperii!

— Nu. Continuă!

Ochii îi sclipeau atenți.

— A fost acum o sută și douăzeci și șapte de ani. Eu aveam treizeci de ani pe atunci. Expediția... Eram unul din piloții expediției spre Fomalhaut. E o stea ce se găsește la

douăzeci și trei de ani-lumină depărtare. Drumul până acolo și înapoi a durat o sută douăzeci și șapte de ani după timpul Pământului și zece ani după timpul navei. Ne-am întors acum patru zile... *Prometeu* – nava mea – a rămas pe Lună. Astăzi am venit de acolo. Asta-i tot.

Mă privea fix. Nu vorbea. Buzele i se mișcă, se deschisera, se închisera. Ce exprimau ochii ei? Surpriză? Admirație? Teamă?

— De ce taci? am întrebat-o. Am fost nevoit să-mi dreg glasul.

— Deci... câți ani ai, de fapt?

A trebuit să zâmbesc; nu era un zâmbet plăcut.

— Ce înseamnă „de fapt”? Din punct de vedere biologic am patruzeci de ani, dar, după timpul Pământului, o sută cincizeci și șapte...

O tăcere lungă, apoi brusc:

— Erau și femei acolo?

— Stai așa, am oprit-o. Ai ceva de băut?

— Cum adică?

— Ceva toxic, pricepi.? Tare. Alcool... sau nu se mai bea acum?

— Foarte rar, îmi răspunse încetișor, parcă gândindu-se la altceva. Mâinile îi coborâră lent, atingând albastrul metalic al veșmântului. O să-ți dau niște... anghen, e bine? Deși nu știi ce este, da?

— Nu, habar n-am, am replicat, neașteptat de îndârjit.

Merse la bar și reveni cu o sticlă pântecoasă. Îmi umplu un pahar. Conținea alcool – nu mult – totuși mai era ceva, un gust aparte, amărui.

— Nu te supăra, i-am spus, golind paharul și turnându-mi încă unul.

— Nu sunt supărată. Nu mi-ai răspuns, dar poate că nu

vrei?

— De ce nu? Îți pot spune. Cu toții am fost douăzeci și trei, pe două nave. Cea de-a doua era *Ulise*. Fiecare navă avea câte cinci piloți, iar restul erau oameni de știință. Nu existau femei.

— De ce?

— Din cauza copiilor, i-am explicat. Nu poți crește copii pe asemenea nave, și chiar dacă ai putea, nimeni n-ar dori s-o facă. Nu poți zbura înainte de-a împlini treizeci de ani. Trebuie să fi obținut două diplome. Plus patru ani de antrenamente, cu totul doisprezece ani. Altfel zis – la treizeci de ani, de obicei, femeile au copii. Mai existau și... alte aspecte.

— Dar tu?

— Eu eram celibatar. Au ales numai bărbați neînsurați. Adică – voluntari.

— Ai vrut să...

— Da. Bineînțeles.

— Și n-ai...

Se opri. Știam ce voia să spună. Am tăcut.

— Trebuie să fi fost straniu, să te întorci așa, șopti ea. Se înfioră. Brusc mă privi și obrajii i se întunecară ușor, roșise: Știi, ce-am spus înainte n-a fost decât o glumă, de fapt...

— Despre cei o sută de ani?

— Pur și simplu ca să zic ceva, n-aveam...

— Termină, am mormăit. Dacă te mai scuzi mult, chiar c-o să mă simt așa.

Tăcu. M-am străduit să-mi iau ochii de la ea. În cealaltă odaie, încăperea inexistentă dinapoia sticlei, un cap enorm de bărbat cânta fără nici un sunet; am văzut gâtulejul roșu-congestionat tremurând de efort, obrajii transpirați,

întreaga față se supunea unui ritm neauzit.

— Ce vei face? mă întrebă încetișor.

— Nu știu. Nu știu încă.

— N-ai nici un plan?

— Nu. Am ceva – e un fel de... dobândă, înțelegi?

Pentru toată perioada care a trecut. Când am plecat, a fost depusă la bancă pe numele meu – nu știu nici măcar ce sumă este. Nu știu absolut nimic. Auzi, ce-i Cavut ăla?

— Cavuta? mă corectă ea. Este... un fel de școală, plastare... nimic grozav în sine, dar uneori poți ajunge în realuri...

— Stai... de fapt, ce faci tu?

— Plastez. Nu știi ce este asta?

— Nu.

— Cum ți-aș putea explica? Mai simplu spus, se fac haine, în general veșminte – totul...

— Un fel de croitorie...

— Ce înseamnă asta?

— Coși țesături?

— Nu înțeleg.

— Pe toți dumnezeii! Ești designer de îmbrăcăminte?

— Păi... da, într-un fel, da. Deși nu sunt designer, eu le fac doar...

Am renunțat.

— Și ce-i un real?

Întrebarea o năuci cu adevărat. Pentru prima dată mă privi de parcă aș fi fost o creatură din altă lume.

— Un real este... un real... repetă neajutorată. Sunt... istorii, povești. Pentru privit.

— Asta? Am arătat către peretele din sticlă.

— Ah, nu asta este vizionare.

— Ce, atunci? Filme, teatre?

— Nu. Teatrul știu ce însemna – a existat acum mult timp. Știu – aveau chiar și oameni acolo. Un real este artificial, dar nu poți să-ți dai seama de diferență. Doar dacă, bănuiesc, intri acolo, înăuntru...

— Să intri?

Capul gigantului își rostogoli ochii, se legănă, mă privi de parcă s-ar fi distrat teribil observând scena.

— Ascultă, Nais, am rostit brusc, ar fi cazul să plec chiar acum, deoarece e foarte târziu, sau...

— L-aș prefera pe „sau”.

— Dar nu știi ce vreau să spun.

— Spune, atunci.

— Bine. Voiam să întreb despre mai multe lucruri. Despre lucrurile mari, cu adevărat importante, știu deja câte ceva; am stat patru zile în Adaptare, pe Lună. Dar n-a fost decât așa, la zile mari... Cu ce vă ocupați voi când munciți?

— Poți să faci o mulțime de lucruri, răspunse fata. Poți călători, adevărat sau cu motul. Te poți distra, să mergi la real, să dansezi, să joci tereu să faci sport, să înoți, să zbori – orice dorești.

— Ce este un mot?

— Seamănă cumva cu realul, numai că poți atinge orice. Te poți sui pe munți, de altfel – vei vedea singur, nu este ceva care se poate descrie. Dar am avut impresia că doreai să întrebi despre altceva...?

— Așa e. Cum este între bărbați și femei?

Clipi.

— Bănuiesc că așa cum a fost mereu. Ce s-ar fi putut schimba?

— Totul. Când am plecat – n-o înțelege greșit – o fată ca tine nu m-ar fi dus la ea acasă, la ora asta.

— Adevărat? De ce nu?

— Pentru că ar fi însemnat un singur lucru.

Rămase tăcută câteva momente.

— Și de unde știi că n-a fost așa?

Expresia mea o amuză. Am fixat-o cu privirea; nu mai zâmbi.

— Nais... cum adică...? m-am bâlbâit. Iei un bărbat complet necunoscut și...

Tăcea.

— De ce nu răspunzi?

— Pentru că nu înțelegi nimic. Nu știu cum să-ți explic. De fapt, asta nu-i nimic, știi...

— Aha. Nu-i nimic, am repetat.

Nu mai puteam sta locului. M-am ridicat. Nu mă controlasem și aproape am sărit. Ea tresări.

— Scuză-mă, am murmurat și am început să mă plimb prin odaie. Înapoia sticlei, un parc se întindea în lumina dimineții; de-a lungul unei alei, printre copaci cu frunze roz-pal, mergeau trei tineri, în cămăși ce sclipeau ca niște armuri. Mai există căsătorii? am întrebat-o.

— Bineînțeles.

— Nu-nțeleg! Explică-mi. Spune-mi. Vezi un bărbat care-ți place, și fără să-l cunoști, imediat...

— Dar ce-i de spus? făcu ea fără tragere de inimă. Este chiar adevărat că pe vremea ta, în timpurile trecute, o fată nu putea aduce un bărbat în camera ei?

— Ba putea, cum să nu, și chiar în scopul ăla, dar... nu la cinci minute după ce l-a întâlnit...

— Dar după câte minute?

Am privit-o atent. Era destul de serioasă. Da, de fapt, cum putea ști? Am ridicat din umeri.

— Nu era numai o chestiune de timp. La început ea trebuia să... vadă ceva în el, s-ajungă să-l cunoască, să-l

placă; la început ieșeau împreună...

— Stai, zise fata. Se pare că nu înțelegi un lucru. La urma urmei, ți-am dat brit.

— Ce brit? Ah, laptele? Ce-i cu el?

— Cum adică, ce-i cu el? Voi n-aveați... brit?

Începu să râdă; se zgâlțâia de râs. Apoi brusc, se opri, mă privi și se înroși teribil.

— Deci ai crezut... ai crezut că eu... nu!

M-am așezat. Îmi tremurau degetele; trebuia să țin ceva în ele. Am scos din buzunar o țigară și am aprins-o. Ea holbă ochii.

— Ce este asta?

— O țigară. Ce... nu fumezi?

— Este prima dată când văd una... deci așa arată o țigară. Dar cum poți inhala fumul așa? Nu, stai – problema cealaltă este mult mai importantă. Britul nu este lapte. Nu știu ce *este* în el, dar întotdeauna unui străin îi dai brit.

— Unui bărbat?

— Da.

— Dar ce-i face?

— Îl face să se comporte... îl obligă să fie decent. Știi... poate că un biolog ți-ar putea explica.

— Dă-l naibii de biolog. Vrei să zici că un bărbat căruia i-ai dat brit nu poate face nimic?

— Bineînțeles.

— Și dacă nu vrea să bea?

— Cum poate să nu vrea? Aici s-a oprit toată explicația.

— Păi nu-l poți obliga să bea, am continuat răbdător.

— S-ar putea ca un nebun să nu bea, rosti ea încetișor, însă n-am auzit niciodată de așa ceva, niciodată...

— E un fel de obicei?

— Nu știu ce să-ți spun. Reprezintă un obicei faptul

de-a nu umbla în pielea goală?

— Aha. Păi, într-un fel – da. Totuși te poți dezbrăca pe plajă.

— Complet? Întrebă ea brusc interesată.

— Nu. În costum de baie... Deși, pe vremea mea, existau grupuri de oameni, erau denumiți nudiști...

— Știu. Nu, asta-i altceva. Credeam că voi, toți...

— Nu. Deci băutul britului e similar purtatului de haine? La fel de necesar?

— Da. Când sunt... doi.

— Bun, și dup-aia.

— Ce anume?

— Data următoare?

Conversația era complet idioată și mă simțeam groaznic, dar trebuia să aflu.

— Data următoare? Depinde. Unora... le dai întotdeauna brit.

— Pretendentul respins, mi-au scăpat cuvintele.

— Ce înseamnă asta?

— Nu, nimic. Și dacă o fată vizitează un bărbat, ce se-ntâmplă?

— Atunci îl bea la el acasă.

Mă privea aproape cu milă. Eram însă încăpățânat.

— Și când n-are?

— Să nu aibă deloc? Cum s-ar putea așa ceva?

— Păi, l-a terminat. Sau... ar putea minți.

Începu să râdă.

— Dar asta-i... crezi că țin toate sticlele astea aici, în apartamentul meu?

— Nu? Atunci, unde?

— Nici nu știu de unde vin. Pe vremea ta, exista apă la robinet?

— Exista, am răspuns morocănos. S-ar fi putut să nu existe! Sigur. Poate că m-am urcat în rachetă direct din junglă. Am fost furios pe moment, dar m-am potolit; la urma urmei, nu era vina ei.

— Atunci, răspunde-mi – știai din ce direcție venea apa înainte de-a...

— Am înțeles, nu-i nevoie să continui. Bun. Deci, e un fel de măsură de siguranță? Foarte ciudat!

— Mie nu mi se pare așa, spuse fata. Ce ai acolo, chestia aceea albă de sub puloverul tău?

— O cămașă.

— Ce este asta?

— N-ai văzut niciodată o cămașă? Păi, un fel de îmbrăcăminte. Făcută din nailon.

Mi-am ridicat mâneca și i-am arătat.

— Intresant, făcu ea.

— E un obicei, am zis neavând altă replică.

De fapt, în Adaptare îmi spusese ră să nu mă mai îmbrac în stilul de acum o sută de ani; eu n-am vrut. Totuși trebuia să admit că avea dreptate; britul era pentru mine ceea ce însemna cămașă pentru ea. De fapt, nimeni nu-i obligase pe oameni să poarte cămăși, dar purtau toți. Evident, și cu britul era același lucru.

— Și cât timp are britul efect? am întrebat.

Roși din nou.

— Ești foarte grăbit. Tot nu știi nimic.

— N-am spus nimic rău, m-am apărat. Voiam doar să știu... de ce mă privești așa? Ce-i cu tine? Nais!

Se sculă încet. Trecu îndărătul fotoliului.

— Cu cât timp în urmă, ai spus? O sută și douăzeci de ani?

— O sută douăzeci și șapte. Ce-i cu asta?

— Spune-mi, ai fost... betrizat?
— Ce mai e și asta?
— N-ai fost?
— Nici măcar nu știu ce-nseamnă. Nais... fato, ce-i cu tine?

— Nu, n-ai fost, șopti ea. Dacă ai fi fost, ai fi știut. Am vrut să mă apropii de ea. Ridică mâinile.
— Stai. Nu! Nu! Te rog! Se retrase până la perete.
— Dar tu singură ai zis că britul... M-am așezat. Vezi, m-am așezat. Liniștește-te. Spune-mi, ce-i bet... sau cum naiba-i zice.

— Nu știu exact. Dar toți sunt betrizati. La naștere.
— Și ce se face?
— Mi se pare că ți se introduce ceva în sânge.
— La toată lumea?
— Da. Pentru că... britul... nu are efect altfel. Nu te mișca!

— Fetițo, nu fi ridicolă.
Mi-am stins țigara.
— La urma urmei, nu sunt un animal sălbatic. Nu te enerva, dar... mi se pare că ați luat-o cu toții razna. Britul ăsta... păi, e ca și cum le-ai pune cătușe la toți pentru că cineva s-ar putea să fi furat. Adică, vreau să spun c-ar trebui să existe și puțină încredere.

— Ești grozav. Părea mai calmă, totuși nu se așeza. Atunci, de ce erai așa indignat, mai devreme, pentru că aduc străini în casă?

— Asta-i cu totul altceva.
— Nu văd diferența. Ești sigur că n-ai fost betrizat?
— N-am fost.
— Nici acum? Când te-ai întors?
— Nu știu. Mi-au făcut tot felul de injecții. E așa de

important?

— Este. Deci ți-au făcut injecții. Bun.

Se așază.

— Aș dori să te rog ceva, am rostit cât puteam de calm.
Trebuie să-mi explici...

— Ce?

— Spaima ta. Credeai c-o să te atac, sau ce? Dar e ridicol!

— Nu. Dacă judeci rațional, nu, însă... am fost copleșită, înțelegi? A fost un șoc. N-am mai întâlnit o persoană care să nu fie...

— Dar nu-ți poți da seama?

— Poți. Oh, poți!

— Cum?

Tăcu.

— Nais...

— Și dacă...

— Ce?

— Mi-e frică.

— Să spui?

— Da.

— De ce?

— O să-nțelegi, dacă-ți spun. Vezi tu, betrizarea nu-i făcută de brit. Cu britul este doar... un efect secundar... Betrizarea e în legătură cu altceva.

Era palidă. Buzele îi tremurau. Ce lume, m-am gândit, ce lume mai este și asta!

— Nu pot. Mi-e groaznic de frică.

— De mine?

— Da.

— Jur că...

— Nu, nu. Te cred, numai că... nu. Nu poți înțelege asta.

— N-o să-mi spui?

Probabil ceva din tonul meu o făcu să se controleze. Chipul ei se încordă. Îmi dădeam seama după ochi de efortul pe care-l făcea.

— Este... ca să... pentru ca să fie imposibil să... ucizi.

— Nu se poate! Oameni?

— Orice.

— Și animale?

— Și animale. Orice.

Își răsuca întruna degetele, fără să mă slăbească din ochi, de parcă prin acele cuvinte mă eliberase dintr-un lanț invizibil, de parcă îmi pusese în mână un cuțit, un cuțit cu care o puteam înjunghia.

— Nais, am rostit cât am putut de blând. Nais, nu te teme. Îți dau cuvântul meu, n-ai de ce te teme.

Încercă să zâmbească.

— Ascultă...

— Da?

— Când am zis că...

— Da?

— N-ai simțit nimic?

— Dar ce-ar fi trebuit să simt?

— Imaginează-ți că faci ceea ce ți-am spus.

— Că ucid? Asta să-mi imaginez?

Ea se înfioră.

— Da.

— Bun, și-acum?

— Nu simți nimic?

— Nu. Dar, la urma urmei, nu-i decât un gând, și n-am nici cea mai mică intenție...

— Dar poți? Așa-i? Chiar poți? Nu, șopti ea ca pentru sine, nu ești betrizat.

Abia acum mă izbi întregul înțeles, și am priceput că putea fi un șoc pentru ea.

— Grozav, am murmurat. După o clipă, am adăugat: Dar poate c-ar fi mai bine dacă oamenii ar înceta s-o facă... fără mijloace artificiale.

— Nu știu, îmi răspunse. Poate. Inspiră adânc: Acum înțelegi de ce eram speriată?

— Da, deși nu complet. Poate puțin. Totuși n-ai crezut că eu...

— Ce ciudat ești! Parcă n-ai fi... Se întrerupse.

— Om?

Clipi des.

— N-am vrut să te jignesc. Numai că, vezi tu, dacă se știe că nimeni nu se poate nici măcar gândi – să știi – la asta, și deodată apare cineva, ca tine, atunci chiar posibilitatea... faptul că există cineva care...

— Nu pot crede că toți sunt – cum ai zis? – ah, betrizai!

— De ce nu? Toți, îți spun!

— Nu, e imposibil, am insistat. Ce fac cei cu meserii periculoase? La urma urmei, ei trebuie...

— Nu există meserii periculoase.

— Ce tot spui, Nais? Dar piloții? Sau cei din serviciile de salvare? Sau cei care se luptă cu incendiile, cu inundațiile...?

— Nu există asemenea oameni, zise ea.

Mi s-a părut că n-am auzit bine.

— Ce?

— Nu există asemenea oameni, repetă fata. Toate acestea le fac roboții.

S-a lăsat tăcerea. M-am gândit că n-avea să fie ușor pentru mine să diger această lume nouă. Și brusc îmi trecu

prin minte o reflecție, surprinzătoare, eu însumi nu m-aș fi așteptat niciodată la ea, dacă cineva mi-ar fi prezentat situația respectivă doar ca o posibilitate teoretică: mi-am dat seama că această distrugere a ucigașului din om era o mutilare.

— Nais, am rostit. Deja s-a făcut târziu. Cred c-o să plec.

— Unde?

— Nu știu. Ba stai! Cineva de la Adaptare trebuia să mă aștepte în stație. Am uitat complet! Nu l-am putut găsi, înțelegi? Așa c-o să caut un hotel. Există hoteluri?

— Da. De unde ești?

— De-aici. M-am născut aici.

Cu aceste cuvinte, senzația generală de irealitate a revenit, și n-am mai fost sigur nici de orașul acela, care exista doar în mine, și nici de acesta, spectral, în care se zgâiau capete de giganți, așa încât, pentru o secundă, m-am întrebat dacă nu cumva eram la bordul navei, visând un alt coșmar extrem de intens al întoarcerii mele.

— Bregg.

I-am auzit glasul ca din depărtare. Am tresărit. Uitasem complet de ea.

— Da?

— Rămâi.

— Ce?

Tăcu.

— Vrei să rămân?

Nu răspunse. M-am îndreptat spre ea, m-am aplecat deasupra scaunului, am apucat-o de brațele reci și am ridicat-o. Stătea docilă. Capul îi căzu pe spate și i-am zărit dinții sclipind; n-o doream, voiam doar să spun: „Dar ți-e frică”, iar ea să răspundă că nu era așa. Atât. Ochii îi erau

închiși, dar deodată albul lor sclipi de sub gene; m-am aplecat deasupra chipului, privind de aproape în ochii sticloși de parcă doream să-i cunosc frica, s-o împărtășesc. Gâfâind, se strădui să se desprindă, însă n-am simțit-o, abia când începu să geamă „Nu! Nu!”, am slăbit strânsoarea. Se rezemă de perete, acoperind parțial o față rotofeie, uriașă care ajungea până la tavan, și care, acolo, înapoia sticlei, vorbea întruna, prea exagerat, mișcându-și buzele gigantice și limba cărnoasă.

— Nais... am rostit încetișor. Am lăsat brațele să-mi cadă pe lângă corp.

— Nu te apropia de mine!

— Dar tu ai zis...

Ochii îi fulgerau sălbatici.

M-am plimbat agitat prin cameră. Nais mă urmărea din privire, de parcă aș fi fost... de parcă ea stătea într-o cușcă...

— Plec, am anunțat.

Nu răspunse. Voiam să adaug ceva – câteva cuvinte de scuze, de mulțumiri, ca să n-o părăsesc astfel – însă n-am reușit. Dacă i-ar fi fost teamă, doar așa cum unei femei îi este frică de un bărbat, un bărbat ciudat, necunoscut, ba chiar amenințător, atunci nu mi-ar fi păsat; dar era altceva. Am privit-o și am simțit furia crescând în mine. Să apuc brațele acelea albe, goale și s-o zgâlțâi...

M-am întors și am plecat. Ușa exterioară cedă atunci când am împins-o; coridorul larg era aproape complet întunecat. Nu reușeam să găsesc ieșirea către terasa aceea. Am ajuns la niște cilindri umpluți cu o lumină albăstruie blândă – lifturi. Cel de care mă apropiasem urca deja; poate că apăsarea piciorului meu pe prag era suficientă. Liftul coborî multă vreme. Am zărit straturi alternative de întuneric. Secțiunile transversale ale unor plafoane, albe, cu

miezuri roșii, ca grăsimea pe mușchi, trecură în sus, le-am pierdut numărul, liftul căzu, căzu, era ca o călătorie în străfunduri, de parcă fusesem azvârlit în josul unei conducte sterile, iar această clădire colosală, cufundată în somnul și siguranța ei, scăpa de mine. O parte a cilindrului transparent se deschise. Am început să merg.

Cu mâinile în buzunare, în întuneric, pasul lung și ferm, am inspirat adânc aerul răcoros simțind freamătul nărilor, inima lucrând lent, pompând sânge. În fantele joase de deasupra drumului pâlpâiau luminițe, acoperite din timp în timp de mașinile silențioase; nu exista nici un pieton. Printre formele negre se întrezărea o strălucire – m-am gândit că putea fi un hotel. Era însă o bandă rulantă iluminată. Am urcat pe ea. Deasupra mea pluteau niște arcade albicioase ale unor construcții; undeva în depărtare, deasupra muchiilor întunecate ale clădirilor, defilau neconținut literele sclipitoare ale știrilor; brusc, banda rulantă mă aduse într-un interior luminat și se opri.

Niște trepte late coborau, argintii ca o cascadă mută. Pustietatea mă surprindea; după ce o părăsisem pe Nais, nu mă întâlnisem cu nici un trecător. Scara rulantă era foarte lungă. Dedesubt lucea o stradă largă, de ambele părți se deschideau pasaje în clădiri; sub un arbore cu frunze albastre – deși poate că nu era un arbore adevărat – am zărit niște oameni; m-am apropiat de ei, apoi m-am îndepărtat. Se sărutau. Am mers către sunetul înfundat al muzicii, vreun restaurant sau bar, aflat undeva în vecinătatea străzii. Câteva cupluri stăteau înăuntru. M-am gândit să intru și să întreb de un hotel. Deodată m-am izbit, cu tot corpul, de o barieră invizibilă. Era un perete de sticlă, perfect transparent. Intrarea era în apropiere. Înăuntru, cineva începu să râdă și mă arătă celorlalți. Am intrat. La o masă laterală, un bărbat

într-un tricou negru (care era, de fapt, asemănător pulloverului meu, dar cu un guler mare, umflat), ținea un pahar în mână și mă privea. M-am oprit în fața lui. Zâmbetul îi îngheță pe gura întredeschisă. Am rămas nemișcat. Se făcu liniște. Doar muzica mai continua, venind parcă dincolo de perete. O femeie scoase un sunet slab, ciudat. Am privit în jur, la chipurile imobile, apoi am plecat. Abia în stradă mi-am amintit că intenționasem să întreb de un hotel.

Am pătruns într-un pasaj. Era plin cu vitrine. Birouri de turism, magazine de sport, manechine în diferite poziții. De fapt, nu erau tocmai vitrine, deoarece totul se afla direct în stradă, de ambele părți ale benzii rulante care trecea prin mijloc. De câteva ori am greșit, confundând cu oameni siluetele care se mișcau înăuntru. Erau marionete, pentru reclamă, executând mereu aceleași mișcări. O vreme am privit una dintre ele – o păpușă cu obraji umflați, cântând la flaut. O făcea atât de bine, încât mi-a venit s-o strig. Ceva mai departe erau un fel de săli de jocuri; roți uriașe, rotindu-se aidoma unor curcubeie infinite, conducte argintii atârând din plafon și ciocnindu-se între ele cu sunet de zurgălăi, oglinzi prismatice scânteind, însă totul era pustiu. Chiar la capătul pasajului, în beznă, clipea un semn: AICI HAHAAH. Dispăru. M-am îndreptat într-acolo. AICI HAHAAH se aprinse din nou și dispăru. În următoarea străfulgerare am întrevăzut o intrare. Am auzit glasuri. Am pătruns printr-o perdea de aer cald, mișcătoare.

Înăuntru se aflau două automobile fără roți; câteva lămpi luminau sala, iar sub ele trei oameni gesticulau aprinși, parcă certându-se. M-am apropiat de ei.

— Salut!

Nici măcar nu s-au întors; au continuat să discute, precipitat. Nu înțelegeam mare lucru.

— Atunci stoarce, atunci stoarce, chițăi cel mai scund dintre ei, care avea un pânțec proeminent. Purta pe cap o calotă înaltă.

— Domnilor, caut un hotel. Unde-aș...?

Nu mă băgară în seamă, de parcă n-aș fi existat. M-am înfuriat. Fără un cuvânt, am pășit în mijlocul lor. Cel mai apropiat de mine (i-am zărit ochii stupizi, cu albul strălucind, și buzele tremurătoare) bolborosi:

— Eu să storc? Stoarce-te tu!

De parcă ar fi vorbit cu mine.

— De ce faceți pe surzii? am întrebat și brusc, din locul unde mă aflam – parcă din interiorul meu, din pieptul meu – se auzi un țipăt ascuțit:

— O să-ți arăt. Acuși!

Am sărit înapoi; apăruse cel care vorbise, grasul cu calotă. Am vrut să-l înhaț de braț, însă degetele mi-au trecut prin el, prinzând doar aerul. Am înlemnit, stupefiat; ei continuară să sporovăiască. Deodată mi s-a părut că din penumbra de deasupra mașinilor, de undeva de sus, mă privea cineva. M-am apropiat de marginea luminii și am văzut pete palide de chipuri; acolo sus era ceva asemănător unui balcon. Orbit de lumină, nu puteam zări prea mult; destul, totuși, să-mi dau seama cum mă făcusem de râs. Am fugit de parcă m-ar fi urmărit ceva. Următoarea stradă suia, terminându-se cu o scară rulantă. M-am gândit că poate acolo aveam să găesc un Infor, și am urcat pe treptele aurii. M-am pomenit într-o piațetă circulară, destul de mică. În centru se ridica o coloană, înaltă, transparentă ca sticla; înăuntru dansa ceva –, forme purpurii, cafenii și violete, ce nu semănau cu nimic văzut vreodată de mine, aidoma unor sculpturi abstracte care înviaseră, dar foarte amuzante. Mai întâi se dilată o culoare, apoi alta, după aceea se concentră,

căpătând formă într-un mod extrem de comic; acest mîlée de siluete, deşi lipsite de feţe, capete, braţe, picioare, era foarte uman în desen, ba chiar semăna cu o caricatură. După o vreme mi-am dat seama că violetul era un bufon, îngâmfat, arogant, şi în acelaşi timp laş; când explodează într-un milion de balonaşe dansatoare, albastrul se apucă de treabă, angelic, modest, stăpînit, dar cumva făţarnic, de parcă se ruga sieşi. Nu ştiu câtă vreme am privit. Nu văzusem niciodată ceva cât de cât asemănător. În afară de mine, nu mai era nimeni acolo, deşi traficul automobilelor negre era mai intens. Nu ştiam nici măcar dacă erau sau nu ocupate, deoarece n-aveau ferestre. Din piaţeta circulară se desprindeau şase străzi, unele în sus, altele în jos; se întindeau în depărtare, într-un mozaic delicat de lumini colorate. Nici un infor. Eram deja epuizat, nu doar fizic – simţeam că nu mai puteam înmagazina alte impresii. În anumite momente, umblînd, scăpăm din vedere unele lucruri, deşi nu dormeam în picioare; nu mai ştiam cum, sau când am intrat pe un bulevard larg; la o intersecţie, mi-am încetinit mersul, am ridicat ochii şi am zărit strălucirea oraşului reflectată pe nori. Am rămas surprins – crezusem că mă aflu în subteran. Mi-am continuat drumul, acum într-un ocean de lumini mişcătoare, de vitrine fără geamuri, printre manechine gesticulînd, învîrtindu-se ca nişte sfârleze, executînd o gimnastică frenetică; îşi înmînau unul altuia obiecte sclipitoare, umflau ceva – nici măcar n-am privit în direcţia lor. În depărtare se deplasau câţiva oameni; nu eram însă sigur că nu erau păpuşi şi n-am încercat să-i ajung. Clădirile se despărţiră – am văzut un indicator uriaş – TERMINAL PARC – şi o săgeată verde luminoasă.

O scară rulantă începea în spaţiul dintre clădiri; dintr-odată intră într-un tunel argintiu, cu un puls auriu în

pereți, de parcă sub masca de mercur a zidurilor, metalul nobil curgea cu adevărat; am simțit o pală de aer fierbinte și totul dispăru – mă afluam într-un pavilion de sticlă. Avea forma unei scoici, cu un plafon striat care scânteia într-un verde de-abia perceptibil; lumina provenea din vinișoare delicate, părând luminiscenta unei singure și gigantice frunze tremurătoare. În toate direcțiile se deschideau uși; înapoia lor beznă și litere micuțe, deplasându-se pe podea: TERMINAL PARC TERMINAL PARC.

Am ieșit. Era într-adevăr un parc. Copacii foșneau neconținut, invizibili în penumbră. Nu simțeam nici o adiere; probabil că vântul sufla mult mai sus; iar glasul arborilor, permanent, măreț, mă acoperea cu o boltă nevăzută. Pentru prima dată, m-am simțit singur, totuși nu ca într-o mulțime, pentru că senzația era plăcută. În parc trebuie să fi fost mai multe persoane: auzeam șoapte, din când în când întrevedeam pata indistinctă a unei fețe, ba o dată m-a atins cineva. Vârfurile copacilor se împreunau, astfel încât stelele erau vizibile numai printre ramuri. Mi-am amintit că pentru a ajunge în parc urcasem; totuși, acolo, în piațeta cu culorile acelea dansând și unde străzile erau ticsite de vitrine, avusesem deasupra un cer înnorat; atunci cum se întâmpla că acum, la un nivel superior, cerul pe care-l vedeam era înstelat? Nu puteam să-mi explic.

Arborii se retraseră, și înainte de-a zări apa i-am simțit mirosul, mireasma de mâl, de putreziciune sau frunze ude; am încremenit.

Tușiuri întunecate formau un cerc negru în jurul lacului. Puteam auzi foșnetul stufului și al trestiiilor, iar în depărtare, de cealaltă parte, se înălța, într-o imensitate singuratică, un munte de piatră sticloasă strălucitoare, un masiv translucid deasupra câmpiilor nopții; nimbul spectral

izvora din stâncile verticale, palide, albastrii, bastion peste bastion, metereze de cleștar, prăpăstii – iar colosul acesta sclipitor, imposibil și incredibil, era reflectat într-o copie prelungă, mai spălăcită, în apele negre ale lacului. Rămăsesem înlemnit și fascinat; vântul aducea ecouri slabe, îndepărtate, de muzică și, străduindu-mă, puteam vedea etajele și terasele orizontale ale gigantului. Într-o luminare parcă mi-am dat seama că, pentru a doua oară, zăream stația, mărețul Terminal prin care rătăcisem în ziua anterioară, și că, poate, priveam chiar din fundul întinderii întunecate ce mă nedumerise într-atât în locul unde o întâlnisem pe Nais.

Oare aceea era tot arhitectură, sau construcție-de-munți? Probabil pricepuseră că, depășind anumite limite, erau nevoiți să abandoneze simetria și regularitatea formei, și să învețe de la cel mai mare – elevi inteligenți ai planetei!

Am ocolit lacul. Colosul părea că mă conduce, cu înălțimea lui nemișcată, luminoasă. Da, îți trebuia curaj să proiectezi o asemenea formă, să-i dai cruzimea abisului, încăpățânarea și asprimea tancurilor, steiurilor, fără a cădea în imitație mecanică, fără a pierde nimic, fără a falsifica. Am revenit la zidul de copaci. Albastrul Terminalului, palid pe cerul negru, continua să se întrevadă printre ramuri, apoi dispăru, ascuns de hățiș. Am depărtat crengile mlădii cu amândouă mâinile; rugii mă traseră de pulover, îmi sfâșiară pantalonii; scuturată de sus, rouă îmi căzu ploaie pe față; am apucat cu buzele câteva frunze și le-am mestecat; erau fragede, amărui; pentru întâia dată după întoarcerea mea, simțeam că, în sfârșit, nu mai doream, nu mai căutam, nu mai aveam nevoie de nimic; îmi ajungea să înaintez orbește prin bezna aceasta, în hățișul foșnitor. Oare la așa ceva

visasem zece ani?

Crengile se răriră. O potecă șerpuitoare. Pietrișul îmi scârțâia sub tălpi, strălucind ușor; preferam întunericul, însă am continuat pe cărare până la o boltă de piatră, sub care stătea o siluetă omenească. Nu știam de unde venea lumina care o scălda; locul era pustiu, în jur erau bănci, scaune, o măsuță răsturnată, și, nisip, afânat și adânc. Mi-am simțit picioarele afundându-se și am simțit că era călduț, în ciuda nopții răcoroase.

Sub cupola sprijinită de coloane crăpate, ruinate, se afla o femeie, parcă așteptându-mă. Acum i-am zărit chipul, râul de scântei în discurile de diamant care-i acopereau urechile, veșmintele albe – în penumbră, argintii. Un vis? Mă găseam încă la câteva zeci de pași de ea când a început să cânte. Printre copacii nevăzuți, glasul îi era slab, aproape de copil, nu puteam distinge cuvintele, poate că nici nu existau cuvinte. Gura îi era pe jumătate deschisă, de parcă ar fi băut, iar pe față nu se vedea nici urmă de efort, absolut nimic, decât privirea fixă, de parcă ar fi zărit ceva imposibil de observat și despre asta cânta. Mi-a fost teamă să nu mă vadă și mi-am încetinit pașii. Pătrunsesem deja în inelul de lumină care înconjura cercul de piatră. Vocea ei spori în intensitate, conjura întunericul, implorând, nemișcată; brațele îi atârnav de parcă uitase că le avea, de parcă acum nu avea decât voce, în care se pierdea, i se dăruia, abandonând totul, și își lua rămas bun, știind că odată cu ultimul ecou stins, avea să se sfârșească nu doar cântecul. Nu știusem că era posibil așa ceva. Ea amuți, totuși continuam să-i aud glasul; deodată, înapoia mea răsunară pași ușori; o fată alergă spre cântăreață, urmărită de cineva; cu un râset scurt, răgușit, urcă treptele și trecu drept prin cântăreață – apoi fugi mai departe; cel care o urmărea țâșni prin fața mea, o siluetă

întunecată; dispărură, am auzit iarăși hohotul ațățător al fetei și am rămas precum o stană de piatră, înfipt în nisip, fără să știu dacă să râd sau să plâng; cântăreața inexistentă fredona încetișor ceva. Nu voiam să ascult. Am pornit prin beznă; aveam chipul inert, ca un copil căruia i s-a demonstrat falsitatea unui basm. Fusesse un fel de profanare. Am mers, și glasul ei m-a urmărit. Am cotit, cărarea continua, am zărit garduri vii sclipind palid, mănunchiuri de frunze ude atârând peste o poartă metalică. Am deschis-o. Înapoia ei, lumina era mai puternică. Gardul viu se termina printr-o deschidere largă, în bolovani ascunși pe jumătate în ierburi; unul dintre ei se mișcă, mărimdu-și dimensiunile; am privit în două flăcări decolorate – ochi. M-am oprit. Era un leu. Se ridică greoi, întâi pe labele anterioare. Acum îl zăream complet, la cinci pași de mine; avea o coamă rară, încălțită; se întinse, o dată, de două ori; unduind ușor din umeri, se apropie de mine, fără să se audă cel mai slab zgomot. Însă îmi revenisem.

— Gata, gata, fii cuminte, am rostit. Nu putea fi real – o fantomă, aidoma cântăreței, aidoma celor de lângă automobilele negre – căscă, la un pas depărtare. În caverna întunecată străfulgerară colții, închise fălcile cu pocnetul unei porți zăvorâte, am simțit duhoarea răsuflării lui, ce...

Strănută. I-am simțit stropii de salivă, și înainte de-a putea să mă înspăimânt, mă împunse în șold cu capul său uriaș, se frecă de mine, torcând; am simțit o gâdilătură idioată în piept...

Își întoarse gâtul spre mine, pielea aceea largă, atârând îmblănită. Semi-conștient, am început să-l scarpin, să-l mângâi, și el toarse mai sonor; înapoia lui sclipi altă pereche de ochi, încă un leu, nu, o leoaică, care-l împinse cu umărul într-o parte. În gâtulejul său se auzea un huruit, un

tors, nu, un muget. Leoaica insistă. El lovi cu laba. Leoaica pufni mânioasă.

„N-o să se termine bine”, mi-am spus. Eram lipsit de apărare și leii erau pe cât de vii, pe cât de adevărați și-i poate închipui cineva. Stăteam în mirosul greu al trupurilor lor. Leoaica mârâia întruna; brusc, leul își smulse blana aspră din mâinile mele, își întoarse către ea capul enorm, și răcni; leoaica se prăbuși la pământ.

„Trebuie să plec”, le-am spus fără glas, mișcându-mi doar buzele. Am început să mă retrag, încetișor, în direcția porții; nu era o mișcare plăcută, dar se părea că leul nu mă observa. Se așezase greoi, semănând iarăși cu un bolovan alungit; leoaica stătea la căpătâiul lui și-l împungea cu botul.

Când am închis poarta înapoia mea, am izbutit să n-o iau la goană. Genunchii îmi tremurau puțin și gura îmi era uscată; am izbucnit într-un râs isteric. Îmi aminteam cum îi vorbisem leului, „Gata, gata, fii cuminte”, convins că era doar o iluzie.

Vârfurile arborilor se conturau mai distinct pe cer; se iveau zorile. M-am bucurat, pentru că nu știam cum să ies din parc. Acum era complet pustiu. Am trecut pe lângă cupola de piatră unde apăruse cântăreața; pe următoarea alee, am întâlnit un robot care tunde gazonul. Nu știa nimic despre vreun hotel, dar mi-a dat indicații cum puteam ajunge la cea mai apropiată scară rulantă. Cred că am coborât câteva nivele și, ieșind din nou pe o stradă, la capătul scării, am revăzut cu surprindere cerul. Totuși, capacitatea mea de a fi uimit se cam epuizase. Îmi era de ajuns. O vreme am mers. Îmi amintesc că mai târziu m-am așezat lângă o fântână, deși poate că nu era o fântână. Apoi m-am ridicat și am pășit în lumina atotcuprinzătoare a noii zile, până ce m-am trezit din stupoare înaintea unor ferestre

mari, strălucitoare, și a literelor incandescente HOTEL ALCARON.

În cușca portarului care semăna cu o cadă de baie răsturnată, a unui uriaș, se afla un robot, minunat construit, semitransparent, cu brațe lungi, delicate. Fără să întrebe nimic, îmi întinse registrul de oaspeți; am semnat și am urcat, ținând în mână un tichet mic, triumghiular. Cineva – habar n-am cine anume – mă ajută să deschid ușa sau, de fapt, o deschise în locul meu. Pereți de gheață, iar în ei, circulau flăcărui; de sub fereastră, când m-am apropiat, un scaun a apărut de nicăieri și a lunecat sub mine; tăblia unei mese a început să coboare, alcătuind un fel de birou. Însă eu doream un pat. N-am putut zări nici-unul și nici n-am încercat să caut. M-am întins pe carpeta spumoasă și imediat am adormit sub lumina artificială din odaia fără geamuri, deoarece ceea ce crezusem că era o fereastră se dovedise a fi, bineînțeles, un televizor, așa încât am început să plutesc în somn cu știința că de acolo, dinapoia ecranului din sticlă, un chip gigantic se strâmba la mine, se gândea, râdea, flecărea, bolborosea... M-am cufundat, eliberat, într-un somn ca de moarte, în care până și timpul încremenise.

CAPITOLUL DOI

Cu ochii încă închiși, mi-am atins pieptul; aveam puloverul pe mine; dacă ațipisem fără să mă dezbrac, însemna că eram de cart. „Olaf!” am vrut să spun, și m-am ridicat brusc în capul oaselor.

Eram într-un hotel, nu pe *Prometeu*. Îmi aminteam totul: labirintul stației, fata, inițierea mea, teama ei, stânca albăstruie a Terminalului deasupra lacului negru, cântăreața, leii...

Căutând baia, am descoperit întâmplător patul; se afla

într-un perete, și cădea sub forma unui pătrat bombat, sidefiu, când se apăsa într-un anume loc. În baie nu exista cadă sau chiuvetă, nimic, doar plăcuțe strălucitoare în plafon și o mică adâncitură pentru tălpi, căptușită cu un plastic spongios. Nimic nu semăna cu un duș. Mă simțeam ca un Neanderthal. M-am dezbrăcat grăbit, apoi am rămas cu hainele în brațe, deoarece nu existau cuiere; exista în schimb un compartiment într-un perete – am azvârlit totul înăuntru. Lângă nișă, trei butoane, albastru, roșu și alb. Am apăsat pe cel alb. Pe cel roșu. Lumina se stinse. Se auzi un vuiet, dar nu era apă, ci un curent de aer puternic, care mă cuprinse, suflând ozon și încă ceva; picături mari, sclipitoare, mi se depuneau pe piele. Sfârâiră și se evaporară. N-am simțit umezeală, ci un fel de furnicar de electrozi moi, masându-mi mușchii. Am încercat butonul albastru: curentul se schimbă. Acum mă traversa o senzație extrem de aparte. M-am gândit că odată ce te obișnuiai cu așa ceva, putea să-ți placă. La Adaptare, pe Lună, n-aveau – existau numai băi obișnuite. M-am întrebat care putea fi motivul. Sângele îmi circula mult mai rapid, mă simțeam bine: singura problemă era că nu știam cum sau cu ce să mă spăl pe dinți. În cele din urmă am renunțat. În zid exista încă o ușă, purtând pe ea indicația „Halate de baie”. Am privit înăuntru. Nici un halat, doar trei flacoane metalice, cumva asemănătoare sifoanelor. Eram însă de-acum uscat și nu mai trebuia să mă șterg.

Am deschis compartimentul unde îmi pusesem hainele și am avut un șoc: era gol. Noroc că lăsasem slipul afară. Am revenit în cameră și am căutat un telefon ca să aflu ce se întâmplase cu hainele. În cele din urmă, am descoperit telefonul lângă fereastră – continuam să denumesc astfel ecranul de televizor – de unde sărise, din perete, când am început să înjur cu glas tare, reacționând, bănuiesc, la

sunetul glasului. O manie idioată de a ascunde obiectele în ziduri. Recepția răspunse. Am întrebat de haine.

— Le-ați pus în spălătorie, rosti un bariton blând. Vor fi gata peste cinci minute.

Merge, mi-am spus. Stăteam lângă birou. Tăblia acestuia se deplasă îndatoritoare sub cotul meu de cum m-am aplecat înainte. Oare cum funcționa? N-avea rost să-mi bat capul; majoritatea oamenilor beneficiază de tehnologia civilizației lor fără s-o înțeleagă.

Stăteam dezbrăcat, doar cu slipul pe mine, și analizam posibilitățile. Puteam merge la Adaptare. Dacă ar fi fost doar o introducere în tehnologie și obiceiuri, n-aș fi ezitat, dar remarcasem încă pe Lună că, în același timp, se încerca o sugerare a unor anumite abordări, ba chiar aprecieri de fenomene; cu alte cuvinte, porneau cu o scară pregătită de valori, și dacă nu le adoptai, îți atribuiau reacția respectivă – și, în general, totul – conservatorismului rezistenței subconștiente, obiceiurile înrădăcinate, și așa mai departe. N-aveam de gând să renunț la asemenea obiceiuri și rezistență până ce nu mă convingeam că mi se oferea ceva mai bun, iar lecțiile primite în noaptea trecută nu contribuiseră cu nimic la schimbarea opiniei mele. Nu voiam școlarizare sau reabilitare, în orice caz nu cu atâtea politețuri, și nu imediat. Era curios că nu mă betrizaseră. Trebuia să aflu de ce n-o făcuseră.

Puteam căuta pe unul dintre noi; pe Olaf. Asta ar fi contravenit în mod vădit recomandărilor Adaptării. Ah, da, ei nu ordonau niciodată; repetau întruna că acționau numai în interesul meu, că puteam face orice doream, chiar să sar de pe Lună pe Pământ (spiritual dr. Abs), dacă eram așa grăbit. Alesesem să ignor Adaptarea; dar poate că Olaf nu era de aceeași părere. Oricum, o să-i scriu. Aveam adresa lui.

Munca. Să-ncerc să-mi caut o slujbă? Ce anume, pilot? Și să fac curse Marte-Pământ-Marte? Eram expert în așa ceva, dar...

Deodată mi-am amintit că aveam ceva bani. De fapt, nu erau tocmai bani, deoarece li se spunea altfel, însă nu izbuteam să remarc diferența, atâta timp cât puteam obține orice cu ei. I-am cerut recepționarului o legătură cu orașul. În receptor, o melodie îndepărtată. Telefonul nu avea cifre nici disc; trebuia să dau numele băncii? Îl notasem pe un cartonaș – era în haine. M-am uitat în baie: hainele erau curate; în buzunar aveam toate nimicurile mele, inclusiv cartonașul.

Banca nu era o bancă – se numea Omnilox. Am rostit denumirea și, imediat, de parcă apelul meu fusese așteptat, a răspuns o voce aspră:

— Aici Omnilox.

— Mă numesc Bregg, am rostit, Hal Bregg, și înțeleg că am un cont la dumneavoastră... aș dori să știu cât conține.

Ceva pârai și un alt glas, mai ascutit, întrebă:

— Hal Bregg?

— Da.

— Cine a deschis contul?

— Cosnav – Cosmic Navigation – din ordinul Institutului Planetologic și al Comisiei pentru Afaceri Cosmice a Națiunilor Unite, dar asta s-a petrecut acum o sută douăzeci și șapte de ani.

— Aveți vreo identificare personală?

— Nu, doar o hârtie de la Adaptarea de pe Lună, de la directorul Oswamm...

— Este perfect. Valoarea contului: douăzeci și șase de mii patru sute șapte eți.

— Eți?

- Da. Mai doriți și altceva?
- Aș vrea să scot niște ba... adică niște eți.
- Sub ce formă? Doriți un calster?
- Ce-i ăsta? Un carnet de cecuri?
- Nu. Puteți plăti cu bani lichizi, oricând.
- Da. Bun.
- Cât de mare să fie calsterul?
- Nici nu știu... vreo cinci mii...
- Cinci mii. Perfect. Să vi-l trimit la hotel?
- Da. Stați... am uitat numele hotelului.
- Nu este cel din care vorbiți acum?
- Ba da.
- Este Alcaron. Vă trimitem calsterul imediat. Un ultim amănunt: vi s-a modificat cumva mâna dreaptă?
- Nu. de ce?
- În caz contrar, ar fi trebuit să schimbăm calsterul. Îl veți primi foarte repede.
- Mulțumesc, am rostit, punând jos receptorul.
- Douăzeci și șase de mii, cât de mult însemna asta? N-aveam nici cea mai vagă idee. Ceva începu să bâzâie. Un radio? Era telefonul. Am ridicat receptorul.
- Bregg?
- Da, am răspuns. Pentru o clipă, inima mi-a bătut mai repede. Îi recunoscusem vocea. De unde ai știut că sunt aici? am întrebat-o, deoarece tăcuse un timp.
- De la un Infor. Bregg... Hal... uite, voiam să-ți explic...
- N-ai ce să-mi explici, Nais.
- Ești supărat. Dar încearcă să înțelegi...
- Nu sunt supărat.
- Hal, zău. Vino azi pe la mine. Vii?
- Nu, Nais; spune-mi, te rog – cât de mult înseamnă

douăzeci și șase de mii de eți?

— Cum adică, cât de mult? Hal, trebuie să vii.

— Păi... cât poți trăi cu suma asta?

— Cât dorești. La urma urmei, traiul nu costă nimic.

Dar să lăsăm astea. Hal, dacă voiai să...

— Așteaptă. Tu câți eți cheltuiești într-o lună?

— Depinde. Uneori douăzeci, uneori cinci, sau nimic.

— Aha. Mulțumesc.

— Hal! Ascultă-mă!

— Te ascult.

— Să n-o terminăm așa...

— Nu terminăm nimic, i-am zis, pentru că nici n-am început nimic. Mulțumesc pentru tot, Nais.

Am închis telefonul. Traiul nu costă nimic? În acel moment chestiunea respectivă mă interesa cel mai mult. Însemna oare că existau unele obiecte sau servicii gratuite?

Telefonul sună din nou.

— Aici Bregg.

— Recepția. Domnule Bregg, un calster de la Omnilox.

Vi-l trimit sus.

— Mulțumesc... alo!

— Da?

— Camera se plătește?

— Nu, domnule.

— Nimic?

— Nimic, domnule.

— În hotel există vreun restaurant?

— Da, există patru. Doriți să dețunați în cameră?

— Da, și... măncaarea se plătește?

— Nu, domnule. V-a sosit calsterul. Dețunul va fi servit imediat.

Robotul închise, și n-am apucat să-l întreb unde

trebuia să caut calsterul. Nu știam cum arăta. Ridicându-mă de la birou, care abandonat, se micșoră și se plie imediat, am zărit un fel de suport crescând din peretele de lângă ușă; pe el se afla un obiect de plat, învelit în plastic transparent și semănând cu o tabacheră micuță. Pe o față avea un șir de fante mici. În ele se vedea numărul 1100 1000. Pe fundul obiectului existau două butonașe inscripționate „1” și „0”. L-am privit, derutat, până ce mi-am dat seama că suma de cinci mii era scrisă în sistem binar. Am apăsă pe „1” și în palmă mi-a căzut un triunghi micuț din plastic, stanțat cu cifra 1. Era deci un fel de stanță sau presă pentru bani, până la suma indicată în fante – numărul scăzuse cu o unitate.

Eram îmbrăcat și gata de plecare, când mi-am amintit de Adaptare. Am telefonat și le-am spus că nu izbutisem să-l găesc pe omul lor în Terminal.

— Am fost îngrijorați, spuse un glas de femeie, dar azi dimineață am aflat că locuiți la Alcaron...

Știau unde mă aflam. Atunci, de ce nu mă găsiseră în stație? Fără îndoială, plănuiseră să fie așa. Trebuia să mă rățesc, ca să-mi dau seama ce lipsită de temei fusese „rebeliunea” mea de pe Lună.

— Așa este, am replicat politicos. Acum ies să vizitez orașul. O să comunicăm mai târziu.

Am părăsit odaia; coridoarele curgeau, o mișcare argintie spre interior, și peretele odată cu ele – ceva nou pentru mine. Am luat scara rulantă în jos și la nivele succesive am trecut pe lângă baruri; unul dintre ele era verde, parcă scufundat în apă. Fiecare nivel avea culoarea lui dominantă, argintiu, auriu, deja începuseră să mă enerveze. Și după numai o zi! Ciudat era că lor le plăcea. Stranii gusturi. Apoi însă, mi-am amintit imaginea Terminalului noaptea.

Trebuia să-mi fac rost de niște haine. Odată luată această hotărâre am ieșit în stradă. Cerul era acoperit, dar norii erau luminoși, sus de tot, iar ocazional soarele sclipea printre ei. Abia acum vedeam – de pe bulevard, prin mijlocul căruia se întindea un șir dublu de palmieri uriași, cu frunzele trandafirii ca niște limbi – o panoramă a orașului. Clădirile se ridica aidoma unor insule; ici și colo, câte un turn se înălța către firmament, un jet înghețat, dintr-un material lichid, de o înălțime incredibilă. Fără îndoială ajungeau până la câțiva kilometri. Știam – îmi spusese cineva, pe Lună – că nu mai construia nimeni așa ceva, moda clădirilor înalte trecuse în mod natural. Erau monumente ale unei epoci arhitecturale nu prea fericite, deoarece, exceptând imensitatea lor, echilibrată doar de zveltețea formelor, nu exista nimic care să încânte ochiul. Păreau niște conducte cafenii și aurii, negre și albe, dungate transversal, sau argintii, cu scopul de-a susține sau propti norii, iar platformele de aterizare ce înfloreau din ele, profilându-se pe fundalul cerului, atârând în văzduh pe suporturi tubulari, te duceau cu gândul la rafturi de bibliotecă.

Mult mai atractive erau noile construcții, fără ferestre, astfel încât toate zidurile lor puteau fi ornamentate. Întregul oraș căpăta aspectul unei gigantice expoziții de artă, o galerie pentru maeștrii culorii și ai formei. Nu pot spune că-mi plăcea tot ceea ce împodobeau înălțimile acelea de douăzeci și treizeci de niveluri, însă pentru un personaj în vârstă de o sută cincizeci de ani eu nu eram, îndrăznesc să spun, exagerat de refractar. După gustul meu, cele mai atractive erau clădirile împărțite în două de grădini. Poate că nu erau locuințe – faptul că structurile se întrupeau la mijloc și păreau că se sprijină pe perne de aer (pereții acelor grădini înalte de un etaj fiind din sticlă) dădeau impresia de

grație; în același timp, benzi de iarbă unduitoare brăzdau edificiile cu o plăcută neregularitate.

Pe bulevarde, de-a lungul acelor palmieri cu aspect cărnos, care nu-mi plăceau în mod deosebit, curgeau două fluvii de automobile negre. Acum știam că se numeau glidere. Deasupra clădirilor zburau alte vehicule, nu elicoptere sau avioane; semănau cu niște creioane ascuțite la ambele capete.

Pe benzile rulante se zăreau puțini oameni, nu atâția câți fuseseră în oraș cu o sută de ani în urmă. Există o rarefiere pronunțată a circulației, în special pedestre, poate datorită înmulțirii nivelurilor lor, deoarece dedesubtul orașului se întindeau succesiv, tot mai adânc, straturi subterane, cu străzi, piețe, magazine – un Infor de colț îmi spuse, de pildă, că cel mai bine era să cumpăr de la nivelul Serean. Era un Infor de mâna întâi, sau poate că acum izbuteam să mă exprim mai bine, deoarece îmi dădu o cărticică din plastic conținând patru pliante, hărți ale sistemului de transport urban. Când doream să ajung undeva, atingeam denumirea tipărită în argintiu – stradă, nivel, piață – și brusc pe hartă se lumina un traseu cu toate legăturile necesare. Puteam de asemenea călători cu gliderul sau cu rastul. Sau – în sfârșit – pe jos. Pricepusem însă că mersul pe jos (chiar cu benzile și scările rulante) dura adeseori multe ore.

Serean, dacă nu mă înșelam, era al treilea nivel. Din nou, orașul mă ului: ieșind din tunel, m-am pomenit nu în subteran, ci pe o stradă aflată sub cerul liber, în plină bătaie a razelor soarelui; în mijlocul unei piațete creșteau pini uriași, ceva mai departe turnurile dungate căpătaseră o nuanță albăstruie. În cealaltă direcție, înapoia unei piscine micuțe în care copiii se zbenguiau, deplasându-se pe

suprafața apei cu mici hidrobiciclete multicolore, se ridica un zgârie-nori alb, brăzdat de benzi verde-închis și cu o structură gen acoperiș extrem de ciudată, scânteind ca sticla. Am regretat că în jur nu exista nimeni pe care să-l pot întreba asupra aceluși detaliu; apoi, deodată, mi-am amintit – sau, mai degrabă, stomacul mi-a amintit – că nu dejunaseram încă. Uitasem complet că micul dejun urma să-mi fie trimis în camera de la hotel și plecasem fără să-l aștept. Poate că robotul de la recepție făcuse o greșală.

Înapoi, deci, la Infor; deja nu mai făceam nimic fără ca mai întâi să verific exact ce și cum, și oricând Inforul îmi putea rezerva și un glider, deși n-aveam încă de gând să cer vreunul, deoarece nu știam cum să intru în el, ca să nu mai vorbim despre ce trebuia să fac după aceea; dar aveam timp.

În restaurant, uitându-mă peste meniu mi-am dat seama că, pentru mine, era altă limbă. Cu fermitate, am solicitat micul dejun, un mic dejun normal.

— Ozot, kress sau herma?

Dacă chelnerul ar fi fost om, i-aș fi cerut să-mi aducă ceea ce el însuși prefera, dar era robot. Pentru un robot n-avea nici o importanță.

— Cafea există? am întrebat nesigur.

— Da. Kress, ozot sau herma?

— Cafea, și... păi, ce merge mai bine cu cafeaua, adică...

— Ozot, rosti și dispăru.

Succes.

Probabil că totul era deja preparat. Robotul reveni imediat cu o tavă atât de încărcată încât am bănuir un truc sau o glumă. Totuși, vederea ei mă făcu să simt că, exceptând bonsurile luate cu o zi în urmă și un pahar din faimosul brit, nu mâncasem nimic de la întoarcere.

Singura cu aspect familiar era cafeaua, care semăna cu

smoală clocotită. Frișca era în pete albastre, minuscule, și cu siguranță nu provenea de la o vacă. Doream să fi fost cineva pe care să-l observ, să-l văd cum mănâncă toate acestea, dar se părea că ora dejunului trecuse, deoarece eram singur. Farfurioare mici, în formă de semilune, conțineau grămăjoare aburinde din care răsăreau un fel de scobitori, iar în mijloc se afla un măr copt; nu un măr, desigur, și nici scobitori, iar ceea ce luasem drept fulgi de ovăz începu să se umfle la atingerea lingurii. Am mâncat totul; eram, se dovedi, înfometat, astfel încât nostalgia după pâine (din care nu se zărea nici urmă) mă cuprinse abia mai târziu, ca un gând întârziat, când robotul apărui și așteptă la o distanță respectuoasă.

— Cât am de plată?

— Nimic, mulțumesc, răspunse.

Era mai degrabă o piesă de mobilier decât un manechin. Avea un ochi rotund, din cristal. În interiorul robotului se întrezăreau niște mișcări, dar nu aveam nici un chef să-i examinez stomacul. Nu exista nici măcar cineva căruia să-i dau un bacșiș. Mă îndoiam că avea să înțeleagă dacă-i ceream un ziar; poate că nici nu mai existau. De aceea, am pornit după târguieli. Dar mai întâi am descoperit agenția de călătorii – o revelație. Am intrat.

Holul larg, argintiu, cu console de culoarea smaraldului (culorile acestea începuseră să mă obosească), era practic gol. Vitrine din sticlă striată, enorme fotografii color ale Marelui Canion, Craterului lui Arhimede, stâncilor Deimos, Palm Beach, Florida – executate astfel încât, privindu-le, aveai senzația profunzimii, ba până și valurile oceanului se mișcau, de parcă n-ar fi fost fotografii, ci ferestre deschizându-se asupra unor peisaje reale. M-am apropiat de ghișeul cu denumirea PAMÂNT.

Bineînțeles, acolo era un robot. De această dată, unul auriu. De fapt, stropit cu aur.

— Cu ce vă putem ajuta? mă întrebă. Avea un glas baritonal. Dacă aș fi închis ochii, aș fi putut jura că vorbitorul era un bărbat brun, musculos.

— Vreau ceva primitiv, am răspuns. Tocmai m-am întors dintr-o lungă călătorie, o foarte lungă călătorie. Nu vreau prea mult confort. Vreau pace și liniște, apă, copaci, poate să fie și ceva munți. Însă totul primitiv și de modă veche. Ca acum o sută de ani. Aveți așa ceva?

— Dacă doriți, trebuie să avem. Munții Stâncoși. Fort Plumm. Majorca. Antilele.

— Ceva mai apropiat. Da... la maximum o mie de kilometri. Există ceva?

— Clavestra.

— Unde-i asta?

Constatasem că n-aveam nici o dificultate în discuțiile cu roboții, deoarece nu-i surprindea absolut nimic. Erau incapabili de uimire. O calitate foarte practică.

— O veche așezare minieră lângă Pacific. Carierele n-au mai fost exploatate de aproape patru sute de ani. Excursii atractive pe benzile rulante subterane. Legături ulder și glider convenabile. Case de odihnă cu asistență medicală, vile de închiriat, cu grădini, piscine, condiționare climaterică; reprezentanța noastră locală organizează felurite activități, excursii, jocuri, reuniuni. De asemenea – real, mot și stereon.

— Da, așa ceva s-ar putea să mi se potrivească, am încuviințat. O vilă cu grădină. Dar trebuie să existe și apă. Ziceai ceva de piscine?

— Da, domnule. O piscină cu trambuline. Mai există și locuri artificiale cu grote submarine, amenajări pentru

scufundări, spectacole sub apă...

— Nu mă interesează spectacolele. Cât costă?

— O sută douăzeci eți pe lună. Dar numai patruzeci, dacă împărțiți cu altcineva.

— Să împart?

— Vilele sunt foarte spațioase, domnule. De la douăsprezece la optsprezece odăi – serviciu automat gătitul opțional, local sau exotic, după cum doriți...

— Da, s-ar putea... bine. Mă numesc Bregg. Sunt de acord. Care-i numele locului? Clavestra? Plătesc acum?

— Cum doriți.

I-am întins calsterul.

Am aflat astfel că numai eu puteam opera calsterul, dar robotul nu era câtuși de puțin surprins de ignoranța mea. Începeau să-mi placă din ce în ce mai mult roboții. Mi-a arătat ce aveam de făcut, astfel încât să iasă un singur disc, cel purtând ștanțată cifra corectă. Numerele din fanta-display se micșorau cu aceeași cifră, arătând contul curent.

— Când pot merge acolo?

— Oricând doriți.

— Dar... cu cine împart vila?

— Cu Margerii. Un bărbat și o femeie.

— Îmi poți spune ce fel de oameni sunt?

— Doar că sunt tineri căsătoriți.

— Hm. Și n-o să-i deranjez?

— Nu. Jumătate din vilă este disponibilă pentru închiriat. Și veți avea la dispoziție un etaj întreg.

— Bun. Cum ajung acolo?

— Cel mai bine ar fi cu ulderul.

— Și cum procedez pentru asta?

— Vă trimit ulderul în ziua și la ora pe care le hotărâți.

— O să telefonez de la hotel. Este posibil?

— Bineînțeles, domnule. Plata se consideră din momentul când intrați în vilă.

Când am plecat, aveam deja ideea aproximativă a unui plan. Aveam să cumpăr cărți și echipament sportiv. Cele mai importante erau cărțile. Ar fi trebuit de asemenea să mă abonez la niște reviste de specialitate. Sociologie, fizică... fără îndoială în ultima sută de ani se făcuseră o mulțime de lucruri. Și, da, trebuia să-mi cumpăr haine.

Dar am fost din nou abătut din drum. Dând colțul, am văzut – nu mi-a venit să-mi cred ochilor – un automobil. Un automobil adevărat. Poate că nu chiar cum îl țineam minte: caroseria era alcătuită numai din unghiuri ascuțite. Cu toate acestea, era un automobil adevărat, cu anvelope, portiere, volan, și înapoia lui se înșiruiau altele. În spatele ultimului o vitrină mare; pe ea scria cu litere de o șchioapă: ANTICHITĂȚI. Am intrat. Proprietarul, sau vânzătorul, era un om. Păcat, m-am gândit.

— Pot cumpăra un automobil?

— Bineînțeles. Pe care îl doriți?

— Costă mult?

— Între patru și opt sute de eți.

Oho, mi-am spus. Ce să-i faci, antichitățile nu erau ieftine.

— Și se poate călători cu el? am întrebat.

— Sigur că da. Nu peste tot, e adevărat – există unele restricții locale – dar în general e posibil.

— Dar combustibilul? am continuat, precaut, deoarece n-aveam habar ce se ascundea sub capotă.

Nici o problemă. O încărcătură ajunge pentru toată durata de viață a automobilului. Incluzând, bineînțeles, și parastasele.

— Bun, am încuviințat, aș dori ceva puternic și durabil. Nu trebuie să fie mare, doar rapidă.

— În cazul acesta vă sugerez acest Giabil, sau modelul acela...

Mă conduse pe un coridor larg, de-a lungul căruia se înșiruiău automobile ce scliffeau ca noi.

— Bineînțeles, urmă vânzătorul, nu se pot compara cu glidererele, dar în ziua de azi automobilul nu mai este un mijloc de transport...

Și atunci, ce este? am vrut să întreb, dar m-am abținut.

— Bun, am spus, asta cât costă? Am arătat o limuzină bleu-pal cu faruri argintii, escamotabile.

— Patru sute optzeci de eți.

— Dar îl vreau la Clavestra, am precizat. Am închiriat o vilă acolo. Poți afla adresa exactă de la agenția de voiaj, chiar de pe strada asta.

— Perfect, domnule. Poate fi trimis cu ulderul; nu va costa nimic.

— Chiar așa? Eu o să plec tot cu ulderul.

— Atunci, anunțați-ne data și-l vom pune în ulderul dumneavoastră. Așa ar fi cel mai simplu. Doar dacă nu preferați...

— Nu, nu. E bine cum ai zis.

Am plătit pentru automobil – calsterul era într-adevăr o chestie bună – și am părăsit magazinul de antichități, cu mirosurile sale de piele și cauciuc – m-am desfătat.

În privința hainelor n-am avut noroc. După câte știam, nu exista aproape nimic. Oricum, am izbutit să aflu secretul flacoanelor misterioase de la hotel, din compartimentul cu inscripția „Halate de baie”. Nu numai halatele de baie, ci și costumele, șosetele, puloverele, lenjeria – totul se obținea prin pulverizare din sprayuri. Îmi dădeam seama cât de

atrasede de așa ceva erau femeile, deoarece pulverizând din câteva flacoane un lichid ce se transforma instantaneu în țesături moi, sau aspre – catifea, blană, sau metal flexibil – puteau avea o nouă creație de fiecare dată, câte un unicat pentru fiecare ocazie. Desigur, nu toate femeile se „îmbrăcau” singure: existau saloane de plastat (deci cu asta se ocupa Nais!) speciale, însă moda strânsă pe trup ce rezulta din acest proces nu mă atrăgea. Iar îmbrăcarea prin pulverizare dintr-un tub mi se părea de-a dreptul neplăcută. Existau câteva articole de confecții ce se puteau îmbrăca imediat, dar nu mi se potriveau; până și măsurile cele mai mari erau cu vreo patru numere prea mici pentru mine. În cele din urmă, a trebuit să recurg la lenjerie din flacoane, deoarece mi-am dat seama, cămașa mea n-avea să mai reziste mult timp. Bineînțeles, aș fi putut trimite după restul lucrurilor mele de pe *Prometeu*, însă la bordul navei nu avusesem costume sau cămăși albe – în vecinătatea constelației Fomalhaut n-aveai prea mare nevoie de așa ceva. De aceea am cumpărat, în plus, câteva perechi de pantaloni asemănători blugilor, aducând cu niște salopete de grădinărit, dar având cracii destul de largi și putând fi lungiți. Pentru toate cumpărăturile am plătiți un et – prețul pantalonilor. Restul nu costa nimic. Am cerut să mi se trimită hainele la hotel și m-am lăsat convins să intru, pur și simplu din curiozitate, într-un salon de modă. Acolo am fost primit de un individ cu aerul unui pictor care, în primul rând, m-a cântărit din ochi și a fost de acord că trebuia să port straie largi; mi-am putut da seama că nu era extrem de încântat de mine. Nici eu de el. M-am ales cu câteva pulovere pe care mi le-a făcut în timp ce așteptam. Am ridicat brațele, și el s-a apucat de treabă, pulverizând din patru flacoane simultan. În aer, lichidul, alb ca spuma, se solidifica aproape

instantaneu. Din el se închegau pulovere de diferite culori; unul avea o bandă transversală pe piept, roșu pe fond negru; am observat că partea cea mai dificilă o constituia încheierea gulerului și a mânecilor. În mod sigur, pentru așa ceva îți trebuia dibăcie.

Îmbogățit cu o experiență care oricum nu costase nimic, m-am trezit pe stradă, sub soarele puternic al amiezii. Gliderele erau mai puține; deasupra acoperișurilor însă, se zăreau multe din vehiculele elipsoidale. Oamenii se înghesuiau pe scările rulante, coborând spre nivelurile inferioare; toți erau grăbiți, cu excepția mea. Timp de vreo oră m-am încălzit la soare, sub un rododendron cu coji lemnoase lăsate de frunzele moarte, apoi m-am întors la hotel. De la recepție am obținut un aparat de ras. Când am început să mă bărbieresc, în baie, am remarcat că, pentru a folosi oglinda, trebuia să mă aplec puțin deși îmi aminteam că, anterior, mă putusem privi stând absolut drept. Diferența era minimă, dar cu câteva clipe înainte, când îmi scosesem cămașa, mai observasem ceva ciudat: cămașa era mai scurtă. De parcă intrase la apă. Acum am examinat-o cu atenție. Am întins-o pe masă. Era aceeași cămașă, și totuși, când am îmbrăcat-o, de abia îmi acoperea abdomenul. Eu mă transformasem, nu cămașa; crescusem.

O idee absurdă; totuși, mă îngrijora. Am sunat Inforul hotelului, solicitând adresa unui doctor, un specialist în medicina cosmică. Pe cât era posibil preferam să nu dau buzna la Adaptare. După o scurtă pauză, de parcă automatul de la celălalt capăt al firului ar fi ezitat, am auzit adresa. Un medic locuia chiar pe aceeași stradă, la câteva blocuri depărtare. M-am dus acolo. Un robot m-a condus într-o odaie mare, semiîntunecată. În afară de mine, nu se mai găsea nimeni acolo.

Nu după mult timp, a intrat medicul. Arăta de parcă coborâse dintr-un portret de familie aflat în cabinetul tatălui meu. Era scund, totuși nu zvelt, cu păr grizonat; purta un barbișon alb și ochelari cu rame aurite – primii ochelari pe care-i văzusem de la aterizare. Se numea Juffon.

— Hal Bregg? întrebă el. Dumneata ești?

— Da.

Mă studie în tăcere.

— Ce te supără?

— De fapt, nimic, doctore, doar că... I-am relatat despre ciudatele mele observații.

Fără un cuvânt, deschise o ușă dinaintea mea. Am intrat într-un cabinet micuț.

— Dezbracă-te, te rog.

— Complet? am întrebat, când rămăsesem numai cu pantalonii.

— Da.

Mă consultă atent.

— Bărbați ca dumneata nu mai există, murmură ca pentru sine.

Îmi ascultă inima, lipindu-mi de piept un stetoscop rece. „Asta nu se va schimba nici peste o mie de ani”, mi-am spus, și gândul mi-a oferit o mică satisfacție. Îmi măsură înălțimea, apoi îmi spuse să mă întind pe pat. Examină cicatricea de sub clavicula dreaptă, dar nu făcu nici un comentariu. Mă consultă timp de aproape o oră. Reflexe, capacitate pulmonară, electrocardiogramă – totul. După ce m-am îmbrăcat, se așază înapoia unui birou mic, negru. Sertarul scârțâi când îl trase ca să caute ceva. După toate mobilele acelea care te urmăreau, parcă posedate, biroul acesta de modă veche îmi făcea plăcere.

— Câți ani ai?

I-am explicat situația.

— Ai corpul unui bărbat de treizeci de ani, îmi zise. Ai fost în hibernare?

— Da.

— Cât timp?

— Un an.

— De ce?

— Ne-am întors cu accelerație sporită. Era nevoie să stăm în apă. Absorbția șocului, înțelegi, doctore, și de aceea, pentru că ar fi fost dificil să stai un an în apă, rămânând conștient...

— Sigur că da. Crezusem că ai hibernat mai mult. Anul acela îl putem scădea cu ușurință. Nu patruzeci, ci doar treizeci și nouă.

— Și... chestiunea cealaltă?

— Aia-i un fleac, Bregg? Cât de mare a fost?

— Accelerația? Doi g.

— Deci, asta a fost. Credeai că ai crescut? Nu. Nu-i vorba de așa ceva. Pur și simplu sunt discurile intervertebrale. Știi ce sunt?

— Da, un fel de cartilaje în coloană...

— Exact. Acum când ai scăpat de greutatea provocată de accelerație, ele se întind. Ce înălțime ai?

— Când am decolat, o sută nouăzeci și șapte de centimetri.

— Și după aceea?

— Nu știu. Nu m-am măsurat; existau alte probleme...

— Acum ai doi metri și doi.

— Grozav, am făcut, și-o să mai dureze mult?

— Nu. Probabil că s-a și terminat... Cum te simți?

— Perfect.

— Totul pare nițel mai ușor, nu?

— Acum nu mai e chiar așa. La Adaptare, pe Lună, mi-au dat niște medicamente pentru reducerea tensiunii musculare.

— Te-au degravitizat?

— Da. În primele trei zile. Mi-au spus totuși că nu era suficient după atâția ani; pe de altă parte, nu voiau să ne mai țină închiși, după toate...

— Și starea dumitale mintală?

— Păi... Am ezitat. Sunt momente... când am impresia că sunt un Neanderthal care a fost adus în oraș...

— Ce intenționezi să faci?

I-am povestit despre vilă.

— Poate că ar fi și mai rău, a comentat, deși...

— În Adaptare ar fi mai bine?

— Nu spun așa ceva. Știi că îmi amintesc de dumneata?

— Cum se poate? Doar nu ați... fost...

— Nu. Am auzit despre dumneata de la tata. Când aveam doisprezece ani.

— Asta trebuie să fi fost la ani buni după startul nostru, am observat. Și încă ne mai țineau minte? Ciudat...

— Nu mi se pare nimic ciudat. Dimpotrivă, ar fi fost ciudat dacă ar fi uitat. Totuși știai, nu-i așa, cum avea să fie la întoarcere, deși în mod evident, nu ți-o puteai imagina în detaliu?

— Știam.

— Cine te-a trimis la mine?

— Nimeni. Adică... Inforul de la hotel. De ce?

— E amuzant, zise el. De fapt, nu sunt medic.

— Cum așa?

— N-am mai practicat de patruzeci de ani. Lucrez la istoria medicinei cosmice, deoarece de-acum asta este istorie, Bregg, și în afară de Adaptare, noi, specialiștii,

n-avem de lucru.

— Scuzați-mă; n-am știut...

— Fleacuri. Eu sunt cel care ar trebui să-ți fiu recunoscător. Ești o dovadă vie împotriva tezei școlii lui Millman, referitoare la efectele dăunătoare ale sporirii accelerației asupra corpului omenesc. Nu ai nici hipertrofia ventriculului stâng, nici urme de emfizem... și inima e excelentă. Dar știai toate astea, nu?

— Da.

— Ca medic, nu mai am absolut nimic să-ți spun, Bregg; totuși...

Ezită.

— Da?

— Te descurci în... actualul mod de viață?

— Mă chinui.

— Ai început să încărunțești, Bregg.

— Asta înseamnă ceva?

— Da. Firele albe înseamnă bătrânețe. Acum nimeni nu încărunțește înainte de optzeci de ani, și rareori și atunci.

Mi-am dat seama că era adevărat: nu văzusem bătrâni.

— De ce? am întrebat.

— Există preparate, medicamente ce previn încărunțirea. Bineînțeles, poți reface culoarea originală a părului, deși nu-i chiar atât de simplu.

— Perfect, am încuviințat, dar de ce-mi spuneți toate astea?

Am văzut că era nehotărât.

— Femeile, Bregg, rosti brusc.

M-am încruntat.

— Adică, arăt ca un... moș?

— Ca un bătrân – nu, de fapt ca un atlet... dar, la urma urmei, nu umbli gol-pușcă. În special când stai așezat, arăți...

mă rog, un tip obișnuit te-ar considera un bătrân care a trecut prin operația de reîntinerire, tratamentele hormonale și tot restul.

— Nu-mi pasă, am replicat. Nu știu de ce privirea lui calmă mă făcea să mă simt atât de neplăcut, își scoase ochelarii și-i așează pe birou. Avea ochii albaștri, puțin apoși.

— Există multe lucruri pe care nu le înțelegi, Bregg. Dacă intenționezi să trăiești ca un pustnic pentru restul zilelor, atunci „Nu-mi pasă” ăsta e perfect, dar... societatea în care te-ai întors nu manifestă nici un entuziasm, pentru ceea ce... dumneata ți-ai dat mai mult decât viața.

— Nu spuneți asta, doctore.

— Spun ceea ce gândesc. Să-ți jertfești viața, ce-nseamnă? Oamenii au făcut-o de veacuri. Dar să renunți la toți prietenii, părinții, rudele, cunoștințele, femeile – i-ai sacrificat pe toți, Bregg!

— Doctore...

Cuvântul de-abia îmi ieși din gât. M-am sprijinit în cot pe biroul străvechi.

— Exceptând o mână de specialiști, nimănui nu-i pasă, Bregg. Știi asta?

— Da. Mi-au spus pe Lună, la Adaptare, atât doar că ei au fost... mai delicați.

O vreme am rămas tăcuți.

— Societatea în care te-ai întors e stabilizată. Viața este liniștită. Înțelegi? S-a dus romantismul zilelor de început de astronaucă. Seamănă cu expedițiile lui Columb. Călătoria lui a fost ceva extraordinar, dar după două sute de ani pe cine a mai interesat soarta căpitanilor de galioane? Întoarcerea voastră a fost consemnată în real printr-o știre de două rânduri.

— Dar, doctore, asta nu-i important, am spus. Simpatia

lui începuse să mă irite mai mult decât indiferența celorlalți, deși nu-i puteam spune asta.

— Ba este, Bregg, deși nu vrei s-o recunoști. Dacă ai fi altcineva, aș tăcea, dar dumneata meriți adevărul. Ești singur. Un om nu poate trăi singur. Interesele dumitale, cele cu care te-ai întors, reprezintă o insulă într-un ocean de ignoranță. Mă îndoiesc că mulți vor dori să audă ce le-ai putea spune. Întâmplător eu sunt unul dintre cei interesați, dar am optzeci și nouă de ani...

— N-am nimic de spus, am replicat furios. Nimic senzațional. N-am descoperit nici o civilizație galactică, și oricum am fost un simplu pilot. Am condus nava. Cineva trebuia s-o facă.

— Da? Întrebă încetișor, înălțându-și sprâncenele albe. Afișam calmul, însă clocoteam de furie.

— Da! De o mie de ori da! Și indiferența asta, acum – dacă vreți să știți – mă afectează doar din pricina celor lăsați...

— Cine a fost lăsat?

M-am potolit.

— Mai mulți. Arder, Venturi, Ennesson, Doctore, de ce...?

— Nu te întreb din simplă curiozitate. Asta a fost – și crede-mă, nici mie nu-mi plac vorbele mari – și parte a propriei mele tinereți. Din cauza voastră am urmat studiile astea. Noi suntem egali în inutilitatea noastră. Bineînțeles, poți să nu fii de acord. Nu vreau să insist. Dar mi-ar plăcea să știu. Ce s-a întâmplat cu Arder?

— Nimeni nu știe exact, i-am răspuns.

Nu mai conta. Și de ce să nu vorbesc despre asta? Am privit lacul negru și plesnit al biroului. Nu-mi imaginasem vreodată că așa avea să fie.

— Pilotam două sonde deasupra lui Arctur. Am pierdut legătura cu el. Nu, l-am putut găsi. Radioul lui amuțise, nu al meu. Când oxigenul mi s-a terminat, m-am întors.

— Ai așteptat?

— Da. Adică, am ocolit Arcturul. Șase zile. O sută și patruzeci și șase de ore, ca să fiu exact.

— Singur?

— Da. Am avut ghinion, pentru că Arcturul a început să facă pete noi și am pierdut complet contactul cu *Prometeu*. Cu nava mea. Numai electricitate statică. Fără un radio, el nu se putea întoarce singur. La Arder mă refer. Știți, în sonde teleranul direcțional e conectat la radio. Nu se putea întoarce fără mine, și nu s-a întors. Gimma mi-a ordonat să revin. Avea dreptate: mai târziu, ca să-mi trec timpul, am calculat șansele de a-l găsi pe Arder prin mijloace vizuale, pe radar – acum nu-mi mai amintesc exact, dar era ceva de ordinul unu la un trilion. Sper că a făcut la fel ca Arne Ennesson.

— Ce-a făcut Arne Ennesson?

— A pierdut focalizarea jetului. Propulsia a început să dea rateuri. Ar fi putut rămâne pe orbită, nu știu exact, încă vreo douăzeci și patru de ore; ar fi intrat într-o spirală și în cele din urmă ar fi căzut în Arctur, așa încât a ales să intre direct în protuberantă. A ars sub ochii mei.

— Câți piloți mai erau în afară de dumneata?

— Pe *Prometeu*, cinci.

— Și câți s-au întors?

— Olaf Staave și cu mine. Știu la ce vă gândiți, doctore – că asta a fost eroism. Și eu credeam odată așa, citind cărți despre asemenea oameni. Dar nu-i așa. Mă auziți? Dacă aș fi putut, l-aș fi lăsat pe Arder și aș fi revenit imediat, însă n-am putut. Nici el nu s-ar fi întors. Niciunul dintre noi n-ar fi

făcut-o. Inclusiv Gimma...

— De ce protestezi așa vehement? mă întrebă încet.

— Pentru că există o diferență între eroism și necesitate. Am făcut ce ar fi făcut oricare altul. Doctore, ca să înțelegeți ar fi trebuit să fiți acolo. Un om este o bulă de fluid. Nu uitați trebuie altceva decât o propulsie defocalizată sau un câmp demagnetizat, apar vibrații și sângele se coagulează instantaneu. Nu uitați că nu vorbesc despre cauze externe, cum ar fi meteoriții, ci doar de avarii, defecțiuni. Cel mai mic amănunt, un filament scurtcircuitat în transmitător – și s-a terminat. Dacă oamenii s-ar abandona reciproc în asemenea condiții, expedițiile ar echivala cu sinuciderea. Înțelegeți?

Am închis ochii pentru o clipă.

— Doctore, acum nu se mai zboară? De ce? Cum se poate?

— Vrei să zbori?

— Nu.

— De ce?

— Să vă explic. Niciunul dintre noi n-ar fi zburat, dacă ar fi știut. Nimeni nu știe cum este. Nimeni care n-a fost acolo. Eram un grup de animale disperate, înspăimântate de moarte.

— Cum se împacă asta cu ce-ai zis adineauri?

— Nu se împacă. Așa a și fost. Ne era frică. Doctore, când eram pe orbită în jurul soarelui ăluia, așteptându-l pe Arder, am invocat în minte diferite persoane și am conversat cu ele. Vorbeam pentru mine și pentru ele, iar către sfârșit eram convins că se aflau acolo, cu mine. Fiecare s-a salvat așa cum știa mai bine. Gândiți-vă la asta, doctore. Uite, stau aici înaintea dumneavoastră. Am închiriat o vilă, am cumpărat un automobil vechi; vreau să învăț, să citesc, să înot dar am toate astea înăuntrul meu. Spațiul acela, tăcerea

aceea, strigătul de ajutor al lui Venturi și eu, care, în loc să-l salvez, am accelerat în direcția opusă!

— De ce?

— Eu îl pilotam pe *Prometeu*; reactorul lui Venturi era avariata. Ne-ar fi putut arunca pe toți în aer. N-a explodat; n-ar fi explodat. Poate că am fi avut timp să-l scoatem, dar n-aveam dreptul să risc. Atunci, cu Arder, a fost invers. Voiam să-l salvez, dar Gimma mi-a ordonat retragerea, deoarece se temea că vom muri amândoi.

— Bregg... spune-mi, ce așteptați voi de la noi? De la Pământ?

— N-am idee. Nu m-am gândit niciodată la asta. Era de parcă cineva ar fi vorbit despre viața de apoi sau despre rai: aveau să vină, totuși niciunul dintre noi nu și le putea imagina. Doctore – ajunge. Să nu mai vorbim despre asta. Voiam să vă întreb un lucru. Betrizarea asta... ce înseamnă, de fapt?

— Ce știi de ea?

I-am povestit, fără să explic cum sau de la cine aflatam.

— Da, încuviință, cam așa este, în concepția populară.

— Și eu...?

— În cazul dumitale legea face o excepție, pentru că betrizarea adulților poate afecta sănătatea, și chiar să fie periculoasă. În plus, se consideră – în mod just, după părerea mea – că ai absolvit un test... de atitudine morală. Și, oricum, sunteți foarte puțini.

— Doctore, încă ceva. Ați pomenit de femei. De ce ați adus vorba de ele? Deși cred că vă rețin cam mult.

— Nu, nici vorbă. De ce le-am pomenit? Bregg, un bărbat față de cine poate fi deschis? Față de părinții lui. De copii. Prieteni. O femeie. Dumneata nu ai nici părinți, nici copii. Nu poți avea prieteni.

— De ce?

— Nu mă gândeam la tovarășii dumitale, deși nu știu dacă ai dori să fii mereu în compania lor, să-ți amintești...

— Dumnezeuule, nu! Niciodată!

— Și atunci? Dumneata cunoști două epoci. În prima dintre ele ți-ai petrecut tinerețea, iar pe cea de-a doua vei ajunge s-o cunoști în curând. Dacă includem acei zece ani, experiența dumitale nu poate fi comparată cu cei de aceeași vârstă. Nu poți fi pe picior de egalitate cu ei. Și atunci? Vei trăi printre bătrâni? Deci rămân femeile, Bregg. Numai femeile.

— Poate că doar una, am murmurat.

— Ah, una singură este dificil în ziua de azi.

— Cum așa?

— Noi trăim într-o perioadă de prosperitate. Tradusă în limbajul chestiunilor sexuale asta înseamnă: arbitrarul. Pentru că nu poți obține dragostea sau femeile în schimbul... banilor. Aici factorii materiali au încetat să existe.

— Și numiți asta arbitrar? Doctore!

— Da. Fără îndoială că te gândești – deoarece am vorbit despre cumpărarea dragostei – că m-am referit la prostituție, fie ea deghizată sau directă. Nu. Asta aparține unui trecut îndepărtat. Cândva, succesul obișnuia să atragă o femeie. Un bărbat o putea impresiona cu salariul lui, cu calificările sale profesionale, cu poziția socială. Într-o societate, cu drepturi egale asta nu-i posibil. Cu una sau două excepții. Dacă, de pildă, ai fi un realist...

— Sunt un realist.

Doctorul zâmbi.

— Acum termenul are un alt înțeles. Un realist este un actor apărând în real. Ai fost la real?

— Nu.

— Ia vreo două melodrame și vei înțelege care sunt criteriile pentru selecția sexuală în ziua de azi. Lucrul cel mai important este tinerețea. Acesta e motivul pentru care toți se zbat într-atâta pentru ea. Ridurile și părul grizonat, mai ales când sunt premature, provoacă reacții ca acelea trezite de lepră, cu secole în urmă...

— De ce?

— E greu să înțelegi. Argumentele bazate pe rațiune sunt lipsite de putere împotriva obiceiurilor dominante. Dumneata nu izbutești să apreciezi cât de mulți factori, cândva decisivi în sfera erotică, au dispărut. Natura are oroare de vid; alți factori a trebuit să le ia locul. Consideră, de exemplu, ceva cu care ai început să te obișnuiești, să te obișnuiești într-atât încât nu mai poți sesiza natura excepțională a fenomenului: riscul. El nu mai există, Bregg. Un bărbat nu poate impresiona o femeie cu acte de eroism, cu fapte temerare, și totuși, literatura, arta, întreaga noastră cultură a fost hrănită secole întregi de acest curent: dragostea în fața potrivniciei. Orfeu a coborât în Hades după Euripide. Othelo a ucis din dragoste. Tragedia lui Romeo și Julieta... Astăzi nu mai există tragedie. Nici măcar posibilitatea ei. Am eliminat iadul pasiunii, iar apoi s-a dovedit că, simultan, și raiul a încetat să mai existe. Totul este acum moderat, Bregg.

— Moderat?

— Da. Știi ce fac până și cei mai nefericiți îndrăgostiți? Se comportă civilizat. Fără violențe, fără rivalități...

— Vreți să spuneți că toate astea au dispărut? am întrebat.

Pentru prima dată simțeam un fel de teamă superstițioasă față de această lume. Bătrânul doctor tăcea.

— Doctore, nu se poate. Chiar așa?

— Da, chiar așa. Și trebuie s-o accepți, Bregg, ca aerul și apa. Am afirmat că este dificil să ai doar o femeie. Pentru toată viața este practic imposibil. Durata medie a unei căsătorii este aproximativ șapte ani. Și asta reprezintă progres. Acum cincizeci de ani, era cel mult patru...

— Doctore, nu vreau să vă mai rețin. Ce mă sfătuiți să fac?

— Ce-am spus și mai înainte: revino la culoarea originală a părului. Pare o prostie, știu. Dar este important. Mă simt jenat să-ți ofer asemenea sfaturi. Jenat nu pentru mine. Dar ce reprezint eu...?

— Mulțumesc. Cu adevărat. Ultima chestiune. Spune-ți-mi, care-i imaginea mea pe stradă? Cum apar în ochii oamenilor? De ce...?

— Bregg, tu ești diferit. În primul rând, statura ta. E desprinsă din *Iliada*. Proportii antediluviene. Ar putea reprezenta chiar un avantaj, deși cunoști, nu-i așa, soarta celor prea diferiți?

— O cunosc.

— Ești puțin prea mare. Nu-mi amintesc de asemenea oameni nici pe vremea tinereții mele. Acum ești un bărbat foarte înalt, îmbrăcat îngrozitor, dar nu din cauză că hainele ar sta rău pe dumneata, ci pentru că ești incredibil de musculos. Așa erai și înaintea călătoriei?

— Nu, doctore. De vină au fost cei doi g, înțelegeți...

— Se poate...

— Șapte ani de greutate dublată. Mușchii mei, respiratorii, abdominali, au fost nevoiți să se mărească. Știu bine ce grumaz am. Dar altfel m-aș fi sufocat ca un șobolan. Mușchii mei lucrau chiar și în timpul somnului. Chiar și în timpul hibernării. Totul era de două ori mai greu. Țasta a fost motivul.

— Și cu ceilalți s-a întâmplat la fel? Iartă-mă că te întreb, curiozitate profesională... Expediția voastră a fost cea mai lungă din toate timpurile, știi asta, nu?

— Știu. Cei alți? Păi, Olaf e cam ca mine. Sunt sigur că depinde și de schelet; eu am fost dintotdeauna masiv. Arder era și mai solid. Peste doi metri. Da, Arder... Ce spuneam? Cei alți – păi, eu eram cel mai tânăr și de aceea capabil să mă adaptez mai bine. Cel puțin așa zicea Venturi... Cunoașteți cercetările lui Janssen?

— Dacă le cunosc? Este un clasic pentru noi, Bregg.

— Adevărat? Mi se pare amuzant. Era un doctoraș plin de viață... Știți că odată am testat, pentru el, șaptezeci și nouă de g-uri timp de o secundă și jumătate?

— Vorbești serios?

Am zâmbit.

— Există un raport scris. Dar asta se întâmpla acum o sută și treizeci de ani. Acum și patruzeci ar fi prea mult pentru mine.

— Bregg, azi nimeni n-ar rezista la douăzeci!

— De ce? Din cauza betrizării?

Tăcu. Mi se părea că știe ceva ce nu voia să-mi spună. M-am ridicat.

— Bregg, vorbi el, deoarece am ajuns aici: ai grijă.

— De ce anume?

— De dumneata și de alții. Progresul nu este niciodată gratuit. Ne-am eliberat de o mie de primejdii și conflicte, însă pentru asta a trebuit să plătim. Societatea a devenit moale, în vreme ce dumneata ești... poți fi tare. Mă înțelegi?

— Da, am încuviințat, gândindu-mă la noaptea trecută și la bărbatul din restaurant care răsese, dar amușise când mă îndreptasem spre el.

— Doctore, tocmai mi-am amintit... Azi noapte am

întâlnit un leu. De fapt, doi. De ce nu m-au atacat?

— Nu mai există animale de pradă, Bregg...
Betrizarea... I-ai întâlnit azi-noapte? Și ce-ai făcut?

— I-am scărpinat, am răspuns și i-am explicat cum anume. Totuși, chestia aia cu *Iliada* e o exagerare, doctore. M-am speriat rău de tot. Cât vă datorez?

— Nici nu te gândești la așa ceva. Și dacă vreodată ai nevoie...

— Mulțumesc.

— Dar n-o amâna prea mult, adăugă el, aproape pentru sine, pe când ieșeam. Abia pe scări am înțeles ce voia să spună: avea aproape nouăzeci de ani.

M-am înapoiat la hotel. În holul recepției exista un frizer. Un robot, bineînțeles. L-am pus să mă tundă. Părul îmi crescuse destul de mult și-mi stătea zburlit, mai ales deasupra urechilor. Tâmpilele erau cele mai înspicate cu fire albe. Când termină, mi s-a părut că arătam mai puțin sălbatic. Cu un glas melodios, robotul întreabă dacă să-mi cănească părul.

— Nu, am răspuns.

— Aprex?

— Ce-i asta?

— Pentru riduri.

Am ezitat. Mă simțeam penibil, dar poate că doctorul avusese dreptate.

— Dă-i drumul, am încuviințat.

Mi-a acoperit fața cu un strat de gel cu iz înțepător, care se întărește într-o mască. După aceea am zăcut sub comprese, mulțumit că nu mi se zărea chipul.

Am urcat în cameră; pachetele conținând straietele „lichide” sosiseră deja. M-am dezbrăcat și am intrat în baie, unde exista o oglindă.

Da. Puteam stârni spaimă. Nu ştiusese că arătam ca un atlet de circ. Pectorali reliefaţi, tors, eram un pachet de muşchi. Când am ridicat un braţ şi am încordat pieptul, pe el apărură o cicatrice de grosimea palmei. Am încercat s-o văd şi pe cealaltă, de lângă omoplat, pentru care mi se spusese băftos nenorocit, deoarece dacă schija ar fi pătruns cu trei centimetri mai la stânga mi-ar fi sfărâmat şira spinării. Am lovit cu pumnul în scândura stomacului.

— Animalule, m-am adresat oglinzii.

Doream să fac o baie, una adevărată, nu în curentul de ozon. Abia aşteptam piscina vilei. Am hotărât să mă îmbrac cu unul din noile veşminte, totuşi nu mă puteam despărţi de pantaloni. De aceea mi-am tras pe mine numai puloverul alb, deşi l-aş fi preferat pe cel negru şi vechi, destrămat la coate, şi am pornit spre restaurant.

Jumătate din mese erau ocupate. Am străbătut trei saloane pentru a ajunge pe terasă; de acolo puteam zări bulevardele largi, şuvoaiele nesfârşite de glidere; dedesubtul norilor, ca vârful unui munte, albăstrui în depărtare, se înălţa Terminalul.

Am comandat un prânz.

— Ce anume doriţi? întrebă robotul. Voia să-mi ofere un meniu.

— Nu contează. Un prânz fix.

Abia când am început să mănânc am remarcat că mesele din jurul meu erau goale. Automat, căutasem izolarea. Nici măcar nu-mi dădusem seama. Nu ştiam ce mâncam. Deja nu mai eram sigur dacă ceea ce hotărâsem era bine. O vacanţă, de parcă voiam să-mi ofer o recompensă, văzând că nimeni altcineva nu se gândise la asta. Chelnerul se apropie silenţios:

— Domnule Bregg?

— Da.

— Aveți un musafir – în camera dumneavoastră.

— Un musafir?

Imediat m-am gândit la Nais. Am băut restul lichidului întunecat și m-am ridicat, simțindu-mă privit în timp ce ieșeam. Ar fi fost bine dacă aș fi putut să retez vreo zece centimetri. În odaia mea era o femeie tânără pe care n-o cunoșteam. O rochie cenușie înfioată cu ornamente fanteziste, purpurii, pe umeri și în jurul brațelor.

— Sunt de la Adaptare, rosti. Am vorbit astăzi cu dumneata.

— Ah, deci dumneata erai?

M-am crispat puțin. Ce mai voiau acum?

Se așează. M-am așezat și eu, încet.

— Cum vă simțiți?

— Perfect. Am fost azi la un doctor și m-a examinat. Totul e în ordine. Am închiriat o vilă. Vreau să citesc câte ceva.

— Foarte înțelept. Clavestra este ideală pentru așa ceva. Veți avea munți, liniște...

Știa deci de Clavestra. Mă spionau, sau ce? Am rămas nemișcat, așteptând.

— V-am adus ceva de la noi.

Arată un pachetel de pe masă.

— Este invenția noastră cea mai recentă. Vorbea cu o însuflețire ce părea artificială. Înainte de-a vă culca, porniți acest aparat și, în vreo zece nopți, învățați, în cel mai ușor mod posibil, fără nici un efort, o mulțime de lucruri folositoare.

— Chiar așa? Asta-i bine.

Îmi zâmbi. I-am zâmbit și eu, elevul bine crescut.

— Ești psiholog?

— Da. Ați ghicit.

Ezită. Mi-am dat seama că dorea să spună ceva.

— Dă-i drumul.

— N-o să vă supărați pe mine?

— De ce să mă supăr?

— Pentru că... știți... felul cum sunteți îmbrăcat este puțin...

— Știu. Dar îmi plac pantalonii ăștia. Poate cu timpul...

— Ah, nu, nu pantalonii. Puloверul.

— Puloверul? Eram surprins. Mi l-au făcut astăzi. E ultima modă, nu?

— Da. Atâta doar că n-ar fi trebuit să-l umflați, îmi permiteți?

— Te rog, am răspuns încetișor.

Ea se aplecă înainte, mă împunse ușor în piept cu degetele și scoase un strigăt ușor:

— Ce aveți acolo?

— Sunt numai eu aici, am surâs răutăcios.

Își încheștă degetele mâinii drepte cu palma stângă și se sculă. Calmul meu, ascunzând o satisfacție malițioasă, deveni ca de gheață.

— De ce nu stai jos?

— Dar... mă scuzați, am...

— Nu-i nimic. Lucrezi de mult la Adaptare?

— Sunt în al doilea an.

— Aha – și primul dumentale pacient? Am arătat cu degetul spre mine. Ea roși puțin. Pot să te-ntreb ceva?

Clipi des. Credea că aveam s-o dau afară?

— Bineînțeles.

— Cum se face că cerul este vizibil în toate nivelurile orașului?

Își recăpătă încrederea în sine.

— Foarte simplu. Televiziune – așa-i spuneau, cu mult timp în urmă. Plafoanele sunt acoperite cu ecrane. Ele transmit ceea ce se află deasupra Pământului – cerul, norii...

— Totuși, nivelurile sunt foarte înalte am replicat. Acolo sunt clădiri de patruzeci de etaje...

— Este o iluzie, surâse ea. Clădirile sunt numai parțial reale; continuarea lor e o imagine. Înțelegeți?

— Am înțeles cum se realizează, dar nu pricep motivul.

— Este pentru ca locuitorii fiecărui nivel să nu se simtă frustrați. Sub nici o formă.

— Aha, am încuviințat. Da, e inteligent. Încă ceva. Vreau să fac rost de niște cărți. Îmi poți sugera ceva din domeniul dumatile? O lucrare de ansamblu...?

— Doriți să studiați psihologia? Era surprinsă.

— Nu, doar aş dori să aflu ce s-a realizat în tot acest timp.

— Vă recomand Mayssen.

— Ce este?

— Un manual de școală.

— Aș prefera ceva mai cuprinzător. Compendii, monografii... se știe că-i recomandabil să mergi direct la surse.

— S-ar putea să fie prea... dificile.

Am zâmbit politicos.

— Poate că nu. Care ar fi dificultățile?

— Psihologia a devenit foarte matematizată...

— Așa sunt și eu. Cel puțin, așa eram atunci când am plecat, acum vreo sută de ani. Trebuie să știu mai mult?

— Dar nu sunteți matematician.

— Nu ca profesiune, însă am studiat matematica. Pe *Prometeu*. Aveam mult timp liber...

Încurcată, tulburată, nu mai zise nimic. Îmi scrise o

listă de titluri pe o foaie. După ce plecă, am revenit la birou și m-am așezat greoi. Până și ea, o angajată a Adaptării... Matematică? Vezi bine, mă consideră un sălbatic. Îi urăsc, mi-am spus. Îi urăsc, îi urăsc. Pe cine uram? Nu știam. Pe toți. Da, pe toți. Fusesem înșelat. Mă lăsaseră să plec, fără să știe ce făceau. N-ar fi trebuit să mă întorc, ca Venturi, Arder, Thomas, însă eu mă întorsesem, pentru a-i înspăimânta, pentru a băntui ca o conștiință vinovată pe care n-o dorește nimeni. Sunt inutil, m-am gândit. Dacă aș putea plânge. Arder știa cum. El spunea că nu trebuie să te rușinezi de lacrimi. Poate că-l minșisem pe doctor. Nu povestisem nimănui lucrurile acelea, totuși nu eram convins că aș fi făcut-o pentru altcineva. Poate c-aș fi făcut-o. Pentru Olaf, mai târziu. Însă eu nu eram pe de-a întregul sigur de asta. Arder! Ne-au distrus și noi am crezut în ei, simțind tot timpul că Pământul era alături de noi, prezent, avea încredere în noi, era grijuliu cu noi. Nimeni nu vorbea despre asta. De ce să vorbești despre ceva evident?

M-am ridicat. Nu puteam sta locului. Am început să mă plimb prin încăpere.

Ajunge. Am deschis ușa băii, însă nu exista apă, desigur, ca să mă stropesc pe față. Prostii. Istericale.

Am revenit în odaie și am început să împachetez.

CAPITOLUL TREI

Mi-am petrecut după-amiaza într-o librărie. Nu existau cărți în ea. De aproape jumătate de secol nu se mai tipărise nici o carte. Și cu câtă nerăbdare le așteptasem, după microfilmele ce alcătuiau biblioteca de pe *Prometeu*! N-am avut noroc. Nu mai era posibil să rătăcești printre rafturi, să cântărești volumele în mână, să le simți greutatea, promisiunea palpabilă a lecturii. Librăria semăna cu un

laborator electronic. Cărțile erau cristale înregistrate. Puteau fi citite cu ajutorul unui opton, care semăna cu o carte, dar nu avea decât o filă între coperti. La o atingere, pe ea apăreau pagini succesive de text. Totuși, îmi spuse robotul – vânzător, optonii erau puțin utilizați. Publicul prefera lectionii – lectionii citeau cu glas tare, și puteau fi reglați pentru orice timbru, tempo și modulație. Doar lucrările științifice având o difuzare extrem de limitată continuau să fie tipărite pe plastic imitând hârtia. De aceea, toate achizițiile mele intrau într-un singur buzunar, deși trebuie să fi fost aproape trei sute de titluri. Un pumn din grăunțe de cristal – cărțile mele. Am ales o serie de lucrări de istorie și sociologie, câteva de statistică și demografie și ceea ce-mi recomandase fata de la Adaptare în domeniul psihologiei. Două cărți mai masive de matematică – masive desigur, în sensul conținutului lor, nu al mărimii fizice. Robotul care mă servise era el însuși o enciclopedie, deoarece – așa cum îmi spusese – era cuplat direct, prin fișiere electronice, la plăcile tipografice ale tuturor cărților de pe Pământ. Ca regulă, o librărie avea o singură „copie” a cărților, iar când cineva avea nevoie de o carte anume, conținutul ei era înregistrat într-un cristal.

Originalele – cristomatricele – nu se zăreau; erau ținute înapoia unor panouri din oțel, emailate în bleu-pal. Deci o carte se tipărea ori de câte ori cineva avea nevoie de ea. Problemele tipăririi, tirajului, a epuizării exemplarelor încetaseră de-a mai exista. Era, într-adevăr, o mare realizare, totuși eu regretam dispariția cărților. Aflând că existau și librării de mână a doua unde se puteau găsi cărți din hârtie, am pornit să caut și am găsit una. Am fost dezamăgit; practic, nu existau lucrări științifice. Lecturi ușoare, câteva cărți pentru copii și câteva seturi de anuare vechi.

Am cumpărat (trebuiau plătite numai cărțile vechi) câteva basme vechi de patruzeci de ani, curios să aflu ce erau considerate acum drept basme, apoi am intrat într-un magazin de articole sportive. Aici dezamăgirea mea a fost totală. Materialele atletice erau în număr redus. Alergări, aruncări, sărituri, înot, însă nici un sport de înfruntare. Nu mai exista box, iar ceea ce numeau lupte era de-a dreptul ridicol, un schimb de îmbrâncituri în locul unei lupte respectabile. Am urmărit în camera de proiecție a magazinului un meci din campionatul mondial și am crezut c-o să explodez de nervi. După un timp, am început să râd ca un dement. Am întrebat de stilul liber american, de judo, ju-jitsu, dar nimeni nu pricepea despre ce vorbeam. Lesne de înțeles – fotbalul murise fără urmași, fiind considerat o activitate cu prea multe contacte violente și vătămări corporale. Hocheiul mai exista, dar nu era hochei! Jucau în echipamente atât de voluminoase încât păreau niște mingi enorme. Era amuzant să vezi cele două echipe tamponându-se elastic între ele, dar era o farsă nu un meci. Săriturile de la trambulină. Da, însă, de la o înălțime de numai patru metri. M-am gândit imediat la piscina mea (a mea!) și am cumpărat o trambulină pliantă, pe care s-o adaug celei care trebuia să existe la Clavestra.

Degradarea aceasta era opera betrizării. Nu mă deranja faptul că dispăruseră coridele, luptele de cocoși, și alte spectacole sângeroase, și nici nu fusesem vreodată un entuziast al boxului profesionist. Dar erzațul călduț ce rămăsese nu mă atrăgea câtuși de puțin. Toleram invazia tehnologiei în sport numai pentru afacerile turistice. Căpătase amploare, în special, în sporturile subacvatice. Am privit diferitele echipamente pentru scufundări: mici torpile electrice pe care le puteai folosi pentru deplasarea de-a

lungul unui fund de lac; șalupe de viteză, hidrovehicule ce utilizau perne de aer, microglidere submarine, toate prevăzute cu dispozitive de siguranță pentru prevenirea oricăror accidente.

Cursele, care se bucurau de o deosebită popularitate, nu puteau fi considerate un sport de unul ca mine; fără cai, bineînțeles, și fără automobile – mașini telecomandate se întreceau între ele. Se puteau face pariuri. Competiția în sine își pierduse importanța. Mi s-a explicat că fuseseră atinse limitele capacităților fizice umane și recordurile existente puteau fi depășite doar de persoane anormale, mutanți ai vitezei și forței. Din punct de vedere rațional, a trebuit să fiu de acord, iar popularitatea universală rămășițelor din disciplinele atletice care supraviețuiseră decimării merita lăudată; cu toate acestea, după trei ore de vizitare a magazinului, am plecat deprimat.

Am cerut ca echipamentul de gimnastică solicitat să fie trimis la Clavestra. După destulă gândire, hotărâsem să nu iau șalupa; doream să achiziționez un iaht, însă nu exista niciunul cât de cât decent, adică cu velatură adevărată și cu derivor, doar niște bărci mizerabile ce garantau o asemenea stabilitate încât nu puteam înțelege cum navigația cu ele mai putea mulțumi pe cineva.

Era seară când am pornit spre hotel. Dinspre vest mărsăluiau nori stacojii, ca de vată, soarele apusese deja, luna răsărea în primul pătrar, iar la zenit strălucea altceva – un uriaș satelit artificial. Mult deasupra clădirilor roiau vehicule zburătoare. Pietoni erau mai puțini, doar gliderule se înmulțiseră, și apăreau, brăzdând străzile, luminile acelea întrevăzute prin fante, al căror înțeles continua să-mi fie necunoscut. Am ales un alt traseu la întoarcere și am ajuns într-un parc imens. La început am crezut că era Parcul

Terminalului, însă muntele din sticlă al stației se înălța în depărtare, spre nord, în partea mai ridicată a orașului.

Panorama era neobișnuită – deși întunericul, străpuns de luminile străzilor, învăluise toată zona, etajele superioare ale Terminalului continuau să scânteieze precum piscurile înzăpezite ale Alpilor.

Parcul era ticsit. Multe specii noi de arbori, în special palmieri și cactuși fără țepi, înfloriți: într-un colț, departe de aleile principale, am izbutit să găsesc un castan ce trebuie să fi avut cam două sute de ani. Trei bărbați de dimensiunile mele nu i-ar fi putut cuprinde trunchiul. M-am așezat pe o băncuță și am rămas privind cerul. Cât de nevinovate, cât de prietenoase păreau stelele, clipind, tremurând în curenții invizibili ai atmosferei ce apăra Pământul de ele. Pentru întâia dată după ani de zile, m-am gândit la ele ca la „steluțe”. Acolo sus, nimeni nu s-ar fi încumetat să-l numească astfel – l-am fi considerat nebun. Steluțe, da – steluțe vorace. Deasupra copacilor, acum complet în beznă, o jerbă de artificii explodează în depărtare și brusc, cu o uluitoare precizie, am zărit Arcturul, munții de foc deasupra cărora zburasem, cu dinții clănțănind de frig, în vreme ce bruma de pe instalația de răcire, topindu-se, se prelingea roșie de rugină pe costumul meu. Culegeam eșantioane cu sifon de coronă, ascultând cu disperare fluieratul compresoarelor ca să prind pierderea eventuală de rotație – o întrerupere de o singură secundă ar fi dus la gripare, și blindajul meu, echipamentul și eu însumi ne-am fi transformat într-un norișor invizibil de aburi. O picătură de apă căzând pe o plită încinsă nu dispare cu viteza cu care m-aș fi evaporat.

Castanul își scuturase aproape toate florile. Niciodată nu-mi plăcuse aroma lor, însă acum îmi reamintea de timpuri îndepărtate. Peste gardurile vii sclipirile artificierilor

apăreau și dispăreau în valuri, creșteau zvonuri de orchestre întrepătrunzându-se, și la fiecare câteva secunde, purtat de briză, revenea strigătul la unison al participanților la vreun spectacol sau poate al pasagerilor dintr-o cabină de funicular. Colțul meu rămânea însă netulburat.

O siluetă înaltă, întunecată, apăru de pe o alee laterală. Vegetația era acum complet cenușie – am distins fața individului doar când, pășind extrem de încet, de abia ridicându-și tălpile de pe sol, se opri la câțiva metri de mine. Avea brațele vârate în niște excrescențe asemănătoare unor pâlnii, din care ieșeau două tije subțiri terminate prin globuri negre. Se rezema pe ele, nu ca un paralytic, ci aidoma unui om extrem de slăbit. Nu mă privi și nici nu făcu altceva – râsetele, strigătele, muzica, artificiile păreau că nu există pentru el. Rămase așa aproape un minut, răsuflând cu greutate, și-i zăream chipul când și când, în străfulgerările luminoase ale artificiilor, un chip atât de bătrân încât anii șterseseră orice expresie de pe el, rămânând numai piele și os. Când începu să pășească din nou, înaintând cu acele ciudate cârje sau membre artificiale, unul din ele lunecă; am sărit de pe băncuță să-l sprijin, dar își regăsise deja echilibrul. Era cu un cap mai scund decât mine, deși înalt pentru un bărbat al acestor vremuri; mă privi cu ochi lucitori.

— Scuzați, am mormăit.

Voiam să plec, dar am rămas: în privirea lui era ceva autoritar.

— Te-am văzut undeva. Dar unde? rosti cu un glas surprinzător de puternic.

— Mă îndoiesc, am scuturat din cap. M-am întors de-abia ieri... dintr-o foarte lungă călătorie.

— De pe...?

— De pe Fomalhaut.

Ochii lui scânteiară.

— Arder! Tom Arder!

— Nu, am răspuns. Dar am fost cu el.

— Și el?

— A murit.

Răsufla întretăiat.

— Ajută-mă să mă așez.

L-am apucat de braț. Sub materialul negru, lunecos, erau numai oase. L-am așezat încetișor pe bancă. Am rămas în picioare.

— Stai... jos.

M-am așezat. Continua să gâfâie, cu ochii pe jumătate închiși.

— Nu-i nimic... emoția, șopti. După un timp deschise ochii. Eu sunt Roemer, spuse cu simplitate.

Am rămas năuc.

— Ce? E posibil... să... să...? Câți ani...?

— O sută treizeci și patru, rosti sec. Pe-atunci, aveam... șapte ani.

Mi-l aminteam. Ne vizitase împreună cu tatăl lui, strălucitul matematician care lucrase cu Geonides – părintele teoriei ce se afla la baza zborului nostru. Arder îi arătase băiatului uriașa sală de încercări și centrifugele. Așa îmi rămăsese în memorie, viu ca o flacără, la șapte ani, cu ochii negri ai tatălui său; Arder îl ridicase în aer pentru ca puștiul să vadă de aproape interiorul cabinei gravitaționale, unde stăteam eu.

Tăceam amândoi. Întâlnirea aceasta avea un aer straniu. Am privit prin penumbră, cu un fel de lăcomie nerăbdătoare și dureroasă la chipul lui teribil de bătrân și am simțit un nod în gât. Voiam să scot o țigară din buzunar,

dar n-o puteam apuca, într-atât îmi tremurau degetele.

— Ce s-a întâmplat cu Arder? Întrebă.

I-am povestit.

— N-ai recuperat... nimic?

— De-acolo nu se mai recuperează nimic... știi...

— Te-am confundat cu el.

— Da, am încuviințat. Înălțimea și altele...

— Da. Câți ani ai acum, biologic?

— Patruzeci.

— Aș fi putut... murmură el.

Am priceput la ce se gândea.

— Să nu-ți pară rău, am rostit ferm. Nu trebuie să-ți pară rău. Nu trebuie să regreti nimic, înțelegi?

Pentru prima dată înălță privirea către fața mea.

— De ce?

— Pentru că aici eu n-am nimic de făcut. Nimeni n-are nevoie de mine. Și nici eu... de nimeni.

Părea că nu mă aude.

— Cum te numești?

— Bregg, Hal Bregg.

— Bregg, repetă el. Bregg... Nu, nu-mi amintesc. Erai acolo?

— Da. La Apprenous, când tatăl tău a venit cu corecțiile făcute de Geonides în ultima lună dinaintea decolării... Coeficienții de refracție pentru pulberile negre fuseseră prea mici... Știi ce înseamnă asta? M-am oprit, nesigur.

— Da, bineînțeles, răspunse cu o emfază aparte. Tatăl meu. Bineînțeles. La Apprenous? Dar ce făceai acolo? Unde erai?

— În camera de gravitație, la Janssen. Și tu erai; Arder te-a adus înăuntru, te-a ridicat sus, pe platformă și m-ai privit suportând patruzeci de g. Când am ieșit, îmi curgea

sânge din nas. Mi-ai dat batista ta.

— Ah! Tu erai acela?

— Da.

— Totuși țin minte că bărbatul acela avea părul negru.

— Așa este. Părul meu nu-i blond. E cărunt. Nu mai vezi prea bine la vârsta asta.

Urmă o tăcere, mai lungă decât până atunci.

— Ești profesor acum? am întrebat numai ca să sparg tăcerea.

— Am fost. Acum... nimic. Timp de douăzeci și trei de ani. Nimic. Și repetă încă o dată, șoptind: Nimic.

— Azi am cumpărat niște cărți, iar printre ele topologia lui Roemes: Este a ta, sau a tatălui tău?

— A mea. Ești matematician?

Mă privea cu un interes renăscut.

— Nu, am răspuns, dar aveam mult timp liber... acolo. Fiecare făceam ce doream. Pe mine m-a ajutat matematica.

— Ce vrei să spui?

— Am avut extraordinar de multe microfilme: ficțiune, romane, orice doream. Știi că aveam trei sute de mii de titluri? Tatăl tău l-a ajutat pe Arder să completeze partea de matematică.

— Știam.

— La început, am considerat-o... un divertisment. Pentru omorârea timpului. Dar mai târziu, după câteva luni, când am pierdut complet contactul cu Pământul și atârnam acolo – aparent nemișcați în raport cu stelele – atunci, știi, citind că nu-știu-care Peter pufăia nervos din țigară și-și făcea griji dacă va veni, sau nu, Lucy, și că ea intra și-și răsucea mânușile, la început începeai să râzi ca un idiot, iar apoi pur și simplu vedeai roșu în fața ochilor. Altfel zis, nimeni nu voia să se atingă de literatură.

— Nici de matematică?

— Nu. Nu la început. Prima dată m-am apucat de limbi, și m-am ținut de ele până la sfârșit, deși știam că s-ar putea să fie zadarnic, deoarece atunci când m-aș fi întors unele ar fi putut deveni dialecte arhaice. Însă Gimma – și, în special, Thurber – m-au îndemnat să studiez fizica. Spuneau c-ar putea fi utilă. Am studiat-o, împreună cu Arder și Olaf Staave, dar noi trei nu eram oameni de știință...

— Aveai o diplomă.

— Da, eram licențiat în teoria informației și cosmodromie, și aveam o diplomă în ingineria nucleară, însă toate astea în domeniul practic, nu teoretic. Știi câtă matematică cunosc inginerii. Deci, trecusem pe fizică. Dar mai voiam ceva – numai al meu. În cele din urmă, am dat peste matematica pură. N-aveam nici un talent matematic. Niciunul. N-aveam altceva decât încăpățânarea

— Da, încuviință încetișor. Trebuie s-o ai, ca să zbori...

— Mai ales ca să devii membru al expediției, l-am corectat. Și știi de ce matematica a avut efectul ăsta? Eu de-abia acolo am înțeles asta. Pentru că matematica se ridică deasupra tuturor. Opera lui Abel și Kronecker este azi la fel de bună ca și acum patru sute de ani, și va fi mereu așa. Apar căi noi, însă cele vechi continuă să înainteze. Nu se împotmolesc. Acolo... acolo există eternitatea. Numai matematica nu se teme de ea. Sus, acolo, am înțeles cât de decisivă este. Și puternică. Nimic nu-i seamănă. Iar faptul că trebuia să mă lupt era de asemenea pozitiv. Învățam din greu, iar când nu puteam dormi, revedeam, în minte, materialul studiat peste zi.

— Interesant, făcu el.

Totuși, glasul lui nu trăda interes. Nu știam nici măcar dacă mă asculta. Departe, în parc, zburau coloane de foc,

văpăi roșii și verzi, însoțite de vuiete de încântare. Aici, unde stăteam, sub copaci, era întuneric. Tăceam. Dar tăcerea era insuportabilă.

— Pentru mine, am rostit, a avut valoarea autoconservării. Teoria mulțimilor... știi, ceea ce-au făcut Mirea și Averin cu moștenirea lui Cantor... Operații folosind mulțimi infinite și transfinite, continuumul creșterilor discrete... era minunat. Îmi amintesc toate acestea de parcă ar fi fost ieri.

— Nu-i chiar atât de inutil pe cât crezi, mormăi. Ascultă, deci. Ai auzit de studiile lui Igalli?

— Nu, ce sunt?

— Teoria antipolului discontinuu.

— Habar n-am de nici un antipol. Ce este?

— Retronihilare. De aici a derivat parastatica.

— N-am auzit niciodată de termenii ăștia.

— Bineînțeles deoarece au apărut acum șaiszeci de ani. Însă acesta a fost doar începutul gravitologiei.

— Îmi dau seama că va trebui să studiez destule, am zis. Gravitologie... asta-i teoria gravitației?

— Mai mult. Poate fi explicată numai prin utilizarea matematicii. Ai studiat pe Appiano și Froom?

— Da.

— Ei, bine, atunci n-ar trebui să ai greutate. Acestea sunt expansiuni metagene într-o serie n-dimensională, configurațională, degenerativă.

— Da?! N-a demonstrat Skriabin că nu există alte metagene decât cele variaționale?

— Ba da. O demonstrație foarte elegantă. Dar, înțelegi, asta este transcontinuuă.

— Imposibil! Asta ar fi... trebuie să fi deschis o întreagă lume nouă!

— Da, încuviință el sec.

— Îmi amintesc o comunicare a lui Mianikowski...

— Ah, nu are nici o legătură. Cel mult, o direcție similară.

— Mi-ar trebui mult să asimilez tot ce s-a făcut în anii ăștia? l-am întrebat.

Tăcu câteva clipe.

— La ce îți folosește?

N-am știut ce să-i răspund.

— Nu vei mai zbura?

— Nu. Sunt prea bătrân. N-am putut suporta genul de accelerații care... și oricum... n-aș mai zbura.

După aceste cuvinte am tăcut definitiv. Neașteptata exaltare cu care vorbisem despre matematică se evaporase brusc. M-am așezat lângă bătrân, simțindu-mi greutatea propriului trup, mărimea lui inutilă. Exceptând matematica, nu mai aveam ce discuta și o știam amândoi. Atunci am înțeles că emoția cu care vorbisem despre binecuvântatul rol al matematicii asupra călătoriei era o amăgire. Mă auto-amăgisem cu modestia, cu seriozitatea eroică a pilotului, care se preocupă, prin golurile nebuloaselor, cu studiile teoretice ale infinitului. Ipocrizie. Căci, ce fusese de fapt? Dacă un naufragiat, plutind pe ocean de luni de zile, a numărat de o mie de ori fibrele lemnoase din buștenii plutei, ar trebui el să se mândrească cu acest fapt atunci când ajunge la țărm? Că a avut tenacitatea de-a supraviețui? Și ce dacă? Cui îi pasă? De ce ar interesa pe cineva cum mi-am ticsit bietul creier în acei zece ani, și de ce ar fi fost mai interesant decât felul cum mi-am umplut stomacul? Trebuie să termin cu jocul de-a eroul mut, m-am gândit. Voi fi capabil să-mi permit acest lucru când voi privi lucrurile cum o face bătrânul. Trebuie să mă concentrez asupra viitorului.

— Ajută-mă să mă ridic, îmi șopti.

L-am condus până la un glider din stradă. Am mers foarte încet. Acolo unde erau luminiș printre gardurile vii, oamenii ne urmăreau cu privirile. Înainte de a urca în glider, se întoarse să-și ia rămas bun. Nici el și nici eu n-am putut să ne găsim vorbele. Făcu un gest neclar cu mâna, din care una dintre cârje se ridica aidoma unei spade, clătină din cap și intră; vehiculul negru se ridică silențios. Am rămas cu brațele atârând până ce gliderul întunecat dispăru în șuvoiul celorlalte. Mi-am înfundat mâinile în buzunare și am pornit, incapabil să răspund la întrebarea: care dintre noi alesese mai bine?

Era un lucru bun faptul că din orașul pe care-l părăsisem nu mai rămăsese nimic, nici măcar o rămășiță. Ca și cum atunci, trăisem pe un alt Pământ, printre alți oameni; *acela* începuse și se sfârșise o dată și pentru totdeauna, iar *acesta* era nou. Nici o rămășiță, nici o ruină care să arunce vreo îndoială asupra vârstei mele biologice; puteam uita despre socoteala ei terestră, atât de contrară naturii. Până ce această coincidență incredibilă mă adusese laolaltă cu o persoană pe care o văzusem pentru ultima dată în stadiul de copil; tot timpul, stând alături de el, privindu-i mâinile, uscate ca ale unei mumii, și chipul, simțisem vinovăție și știam că era conștient de acest lucru. Ce întâmplare neverosimilă, mi-am repetat mereu și mereu, proteste, până ce mi-am dat seama că ar fi putut să fie atras în acest loc din același motiv ca și mine: la urma urmei, acolo creștea castanul acela, mai bătrân decât oricare dintre noi. Nu știam cât de departe ajunseseră în prelungirea duratei vieții omenești, totuși pricepeam că vârsta lui Roemer reprezenta ceva ieșit din comun: trebuie să fi fost ultimul, sau unul dintre ultimii din generația lui. M-am gândit că dacă n-aș fi

părăsit Pământul n-aş mai fi fost în viaţă şi, pentru prima dată, am întrevăzut o altă şi neaşteptată faţetă a expediţiei noastre: subterfugiul, renghiul crud pe care-l jucasem altora.

Păşeam orbeşte. În jurul meu se auzea hărmălaia unei mulţimi, un şuvoi de pietoni mă purtă aproape pe sus, împingându-mă – apoi m-am oprit, dintr-odată conştient. Gălăgia era teribilă; printre strigătele întretăiate şi muzică, jerbe de artificii explodau pe cer, atârând sus de tot în buchete multicolore; globuri arzătoare picurau pe vârfurile copacilor din apropiere; la intervale regulate se auzea sunetul ascuţit al mai multor glasuri, un răcnet de spaimă şi râs, de parcă undeva în apropiere exista un montagnerusse; am căutat din ochi, în zadar, schelăria metalică. În mijlocul parcului se înălţa o clădire mare, cu turnuri şi metereze, precum un castel fortificat din Evul Mediu; văpăile reci ale neoanelor, sărutându-i acoperişul, se aranjau la fiecare câteva secunde în cuvintele PALATUL LUI MERLIN. Mulţimea ce mă târâse până aici se îndreptă în lateral, către peretele cărămiziu al unui pavilion, neobişnuit prin aceea că semăna cu un chip omenesc, cu ochi fumurii drept ferestre, şi o gură uriaşă, diformă, plină cu dinţi, deschisă pentru a înghiţi următoarea îmbucătură de public înghiontindu-se în acompaniamentul veseliei generale; de fiecare dată, gura consuma acelaşi număr de inşi – şase. La început, intenţia mea a fost să ies din îmbulzeală şi să plec, dar asta n-ar fi fost prea uşor şi, în plus, nu aveam unde merge. Mi-am spus că din toate modalităţile posibile de a-mi petrece restul serii, aceasta, necunoscută, s-ar fi putut să nu fie cea mai rea. Se părea că eu eram singurul fără pereche – majoritatea erau cupluri, băieţi şi fete, bărbaţi şi femei, înşiruiţi câte doi. Când mi-a venit rândul, anunţat de străfulgerarea albă a dinţilor uriaşi şi de hăul purpuriu întunecat al misteriosului gâtlej,

m-am pomenit în încurcătură, deoarece nu știam dacă mă puteam alătura unei serii de șase deja formate. În ultima clipă, decizia a luat-o pentru mine o femeie care stătea alături de un tânăr brunet, îmbrăcat mai extravagant decât toți ceilalți: mă înhăță de mână și, fără ceremonie, mă trase după ea.

Se făcu aproape complet întuneric; am simțit mâna caldă și puternică a femeii necunoscute, podeaua se mișcă, lumina reveni și ne-am pomenit într-o grotă spațioasă. Ultimii zece pași urcau peste un fel de pietriș, printre grămezi de bolovani sfărâmați. Necunoscuta îmi dădu drumul – unul câte unul, gârbovindu-ne, am ieșit din peșteră.

Deși mă așteptam la o surpriză, am rămas cu gura căscată. Stăteam pe malul lat, nisipos, al unui fluviu, sub razele arzătoare ale unui soare tropical. Malul opus al fluviului era năpădit de junglă. În zonele despădurite erau amarate bărci, sau, mai degrabă, pirogi; pe fundalul apei maro-verzui care curgea leneșă înapoia lor, niște negri imenși stăteau încremeniți în atitudini hieratice, goi, strălucind de ulei, acoperiți cu tatuaje albe ca de cretă, fiecare rezemându-se de bordul pirogii cu vâsla spatulată.

Una dintre pirogi tocmai pleca plină; echipajul de negri, cu lovituri de vâslă și răcnete asurzitoare, alunga crocodilii care zăceau în mâl, pe jumătate scufundați, ca niște bușteni; aceștia se întorceau și clămpăneau fără chef din fălcile amenințătoare, înainte de-a luneca în apa mai adâncă. Noi șapte am coborât malul abrupt; primii patru s-au suit în următoarea barcă. Cu vizibil efort, negrii împinseră cu vâslele în țărnm, dezlegând piroga instabilă, astfel încât se răsuci; eu rămăsesem ultimul, în fața mea se găsea numai perechea căreia îi datoram prezența mea aici și

călătoria pe cale de-a începe. Apăru următoarea barcă, lungă de vreo zece metri; vâslași negri ne strigară și, luptându-se cu curentul, acostară cu dibăcie. Am sărit în interiorul coșcovit, ridicând un praf ce mirosea a lemn ars. Tânărul în veșminte extravagante – o blană de tigru, de fapt o costumație, deoarece partea superioară a țestei animalului, atârnată peste umărul lui, putea servi drept glugă – își ajută tovarășa să se așeze. Eu am luat loc vizavi de ei. Negrul cel înalt, care stătea la prova ascuțită a pirogii, scotea un răcnet sălbatic la fiecare câteva secunde; două rânduri de spinări se îndoiră, strălucind, vâslele loviră apa cu lovituri scurte, violente, fundul bărcii hârșai peste nisip, se răsuci puțin, apoi pătrunse în curentul principal.

Se simțea mirosul greu, cald, al fluviului, al mълului, al vegetației putrezite ce plutea în jurul nostru de ambele borduri ale pirogii, aflate cu doar o palmă deasupra apei. Malurile se îndepărtară; am trecut pe lângă tufe verzi-cenușii, parcă pârlite; de pe țărmurile nisipoase, dogorite de soare, crocodilii lunecau în răstimpuri. Unul dintre ei – rămase destul timp în apropierea noastră, ținându-și capul alungit la suprafață; treptat, apa începu să-i înconjoare ochii bulbucați, apoi rămase numai botul, negru ca un bolovan de râu, lunecând rapid, despicând apa tulbure. Printre spinările, legănându-se ritmic, ale vâslașilor negri se puteau zări cocoașe pe râu, acolo unde existau obstacole sub suprafața apei. Negrul de la provă scotea atunci un strigăt ascuțit, vâslele de la unul din borduri începeau să lovească mai viguros apa și piroga schimba direcția. Era greu de spus când icnetele seci ale vâslașilor aplecându-se ritmic începură să se contopească într-un refren sumbru, repetându-se la nesfârșit, un fel de țipăt mълnios ce se transforma în bocet, al cărui cor îl reprezenta plescăitul apei

lovite de vâsle. Înaintam astfel, de parcă eram într-adevăr în inima Africii, pe un fluviu enorm în mijlocul unei jungle verzi-cenușii. Zidul solid al arborilor se îndepărta treptat și dispăru în cele din urmă într-o masă tremurătoare de aer fierbinte. Conducătorul pirogii iuți ritmul. În savana depărtată, antilopele rumegau; la un moment dat, o turmă de girafe trecu într-un nor de praf, în trap lent; apoi am simțit privirea femeii așezate în fața mea și m-am uitat la ea.

Frumusețea ei mă surprinse. Observasem dinainte că era atrăgătoare, dar o văzusem doar în fugă și nu-mi atrăsese atenția. Acum eram prea aproape ca să fac aceeași greșală; nu era frumoasă, era superbă. Avea părul negru, cu o strălucire arămie, o față albă, extrem de calmă, buze întunecate, nemișcate. M-a captivat. Nu ca femeie – mai degrabă în același fel ca întinderea aceea uriașă și tăcută sub soare. Frumusețea ei avea acea perfecțiune care dintotdeauna mă înspăimântase puțin. Poate pentru că, pe Pământ, o cunoscusem prea puțin și mă gândisem prea mult la ea; oricum, aici, înaintea mea era una dintre acele femei ce par modelate dintr-un lut diferit de cel al muritorilor obișnuiți, deși impresia este produsă doar de o anumită configurație a trăsăturilor și este pe de-a întregul superficială – dar cine, privind-o, se gândește la așa ceva? Îmi zâmbi, doar din ochi; buzele îi păstrau o expresie de indiferență disprețuitoare. Nu față de mine – față de propriile ei gânduri, poate. Tovarășul ei stătea într-un fel de nișă scobită în bordul pirogii; își lăsase mâna stângă să-i atârne, moale, peste copastie, astfel încât degetele îi brăzdau apa, dar nu privea într-acolo, sau la panorama Africii sălbatice deschizându-se de jur împrejur; pur și simplu stătea, ca în antecamera unui dentist, complet plictisit, indiferent.

În fața noastră apărură stânci sure, împrăștiate pe toată lățimea fluviului. Cărmaciul începu să răcnească, parcă blestemând, cu glas puternic, pătrunzător; negrii loveau frenetic cu vâslele. Când stâncile se dovediră a fi hipopotami, piroga căpătase deja viteză. Turma de animale rămase îndărăt; dincolo de plescăitul ritmic al lopeților, dincolo de cântecul răgușit, apăsător al vâslașilor, se putea auzi un vuiet cavernos, dinspre o sursă necunoscută. La distanță, acolo unde fluviul dispărea între maluri tot mai abrupte, am zărit două curcubee imense, pâlpâind, curbându-se unul către celălalt.

— *Age! Annai! Annai! Agee!* zbieră înnebunit cărmaciul. Negrii dublară ritmul și barca țâșni de parcă ar fi avut aripi; fără să privească, femeia întinse mâna, căutând-o pe cea a tovarășului ei.

Cărmaciul zbiera. Piroga se deplasa cu o viteză incredibilă. Prova se înălța, coborâram de pe creasta unui val uriaș, parcă nemișcat, și printre rândurile de spinări de abanos ce lopătau cu disperare am zărit un cot larg al râului: apele brusc întunecate izbeau într-o poartă din piatră. Curentul se împărți în două; noi am tras către dreapta, unde apa se înălța în creste tot mai albe de spumă, pe când brațul stâng al fluviului dispăru parcă retezat doar un tunet monstruos și stâlpi de pâclă rotitoare indicau că stâncile acelea ascundeau o cascadă. Am evitat-o, intrând pe celălalt braț de apă, dar nici aici nu era mai liniște. Piroga se scutura aidoma unui armăsar printre bolovanii negri – fiecare dintre aceștia spărgea în piept un zid înalt de apă vuind. Țărmurile se apropiară, vâslașii de la tribord se opriră și ținură la piept mânerurile masive ale lopeților; apoi, cu un șoc a cărui forță putea fi judecată prin bubuitul înfundat, piroga ricoșă din stâncă și reveni în centrul curentului. Prova se ridică.

Cârmaciul își păstră echilibrul printr-un miracol; am simțit gheața stropilor ce erau împrăștiați în jurul bolovanilor în vreme ce barca, vibrând ca un arc, se năpusti în jos. Modul cum treceam pragurile era extraordinar. De ambele părți fulgerau pietroaie întunecate cu coame curgătoare de apă; iarăși și iarăși, piroga era îndepărtată de ele cu ajutorul vâslelor, ricoșa și intra în curentul cel mai rapid, o săgeată eliberată prin spuma albă, am ridicat privirea și am zărit, sus prin coroanele întreșesute ale sicomorilor, maimuțe mititele gonind. A trebuit să mă prind de bordurile bărcii, într-atât de puternic a fost șocul următor. O senzație de vomă și, în vuietul apelor ce ne asalta din ambele părți, udându-ne până la piele, am început să coborâm pe o pantă și mai abruptă – cădeam, bolovanii de pe mal zburau pe lângă noi ca statuile unor păsări monstruoase într-un vâlmășag de aripi ascuțite, tunet, tunet. Pe fundalul cerului, siluetele încordate ale vâslașilor, precum paznicii unui cataclism – ne îndreptam direct spre un stâlp de piatră, exact la mijlocul defileului, iar în fața lui se rotea un vârtej întunecat. Zburam spre obstacol și am auzit țipătul unei femei.

Negrii se luptau cu frenezia disperării. Cârmaciul ridică brațele; i-am zărit buzele larg deschise într-un strigăt, dar n-am auzit nimic. Dansa la provă, piroga porni în lateral, un val ricoșat ne ținu pe loc și pentru o secundă am rămas nemișcați. Apoi, de parcă vâslitul ar fi fost zadarnic, barca se răsuci complet și porni cu pupa înainte, din ce în ce mai rapid.

Într-o clipă cele două șiruri de africani, azvârlindu-și vâslele, săriră fără ezitare peste bordurile pirogii. Ultimul care făcu saltul fu cârmaciul.

Femeia țipă pentru a doua oară; tovarășul ei se proptise cu tălpile în bordul opus al bărcii iar ea se agățase

de el; eu priveam, încremenit, spectacolul apei rostogolindu-se și al curcubeelor urlătoare; piroga lovi ceva, un țipăt, un țipăt ascuțit...

De-a curmezișul torentului ce ne purta gonind în jos se afla, exact la suprafața apei, un copac, un uriaș al pădurii, care se prăvălise și forma un fel de pod. Ceilalți doi pasageri se trântiră pe fundul bărcii. În fracțiunea de secundă ce-mi rămăsese, am cumpănit dacă să-i urmez. Știam că totul – negrii, cataractele, cascada africană – era doar o iluzie extraordinară, totuși nu puteam rămâne locului, nemișcat, în vreme ce prova pirogii luneca sub trunchiul picurând, rășinos, al arborelui gigantic. M-am întins fulgerător pe jos, dar în același timp am ridicat un braț, care trecu prin copac fără să-l atingă; n-am simțit nimic, așa cum mă așteptasem, dar cu toate acestea senzația că scăpasem în mod miraculos de la o catastrofă rămase intactă.

Totuși nu se terminase; cu valul următor, barca se ridică aproape la verticală, un talaz enorm ne prinse și ne răsucii, în următoarele câteva secunde piroga se roti nebunește, îndreptându-se către centrul vârtejului. Dacă femeia a țipat din nou, n-am mai auzit-o, n-aș fi auzit nimic; am simțit izbitura, spargerea pirogii, cu întregul trup, urechile îmi erau parcă astupate de urletul cascadei; barca, azvârlită în sus cu o forță extraordinară, rămase înțepenită între bolovani. Ceilalți doi săriră afară pe o stâncă acoperită de spumă; se târâră în sus, urmați de mine.

Ne găseam pe un stei, între două brațe de o albeață tremurătoare. Malul drept era destul de îndepărtat; spre cel stâng ducea o punte ancorată în fisurile steiului, un fel de pasaj aerian deasupra valurilor care se năpusteau în adâncurile cazanului drăcesc. Aerul era rece din cauza stropilor, a pâclei. Podețul îngust atârna – fără balustrade,

alunecos din pricina umezelii – deasupra peretelui de vuiete; trebuia să pui piciorul pe scândurile putrede, unite la intervale prin funii înnodate și din câțiva pași puteai ajunge pe mal. Cei doi stăteau în genunchi și părea că să certau cine să meargă primul. Bineînțeles, nu auzeam nimic. Parcă văzduhul însuși se solidificase sub tunetele permanente. În cele din urmă, tânărul se ridică și-mi spuse ceva, arătând în jos. Am zărit piroga; pupa ei, ruptă, dansă pe un val și dispăru, rotindu-se tot mai repede, atrasă de vârtej. Tânărul în costumul de tigru era mai puțin indiferent sau somnoros decât la începutul călătoriei; părea iritat, de parcă se afla acolo împotriva voinței lui. O prinse pe femeie de braț. Am crezut că înnebunise, deoarece, fără urmă de îndoială, o împingea drept în curentul urlător. Ea îi spuse ceva, am văzut indignarea fulgerându-i în ochi. Mi-am pus palmele pe umerii lor, le-am făcut semn să mă lase să trec, și am pășit pe podeț. Se legănă și dansă; am mers, nu prea repede, păstrându-mi echilibrul prin mișcări ale umerilor; pe la mijloc m-am clătinat o dată sau de două ori. Brusc, puntea începu să se zgâlțâie, astfel încât am fost gata să cad. Fără să aștepte să ajung la capăt, femeia pășise pe pod. De teamă să nu mă prăbușesc, am sărit înainte; am aterizat chiar pe muchia stâncii și m-am răsucit imediat.

Femeia nu trecuse: se întorsese înapoi. Tânărul porni primul, ținând-o de mână; siluetele stranii create de cascadă, fantome albe și negre, alcătuiau fundalul traversării lor nesigure. El era aproape; i-am întins mâna; în același timp, femeia se împiedică și puntea începu să se lege. L-am smucit de parcă aș fi vrut să-i smulg brațul din umăr, numai să nu-l las să cadă; impulsul îl purtă doi metri, ateriză înapoia mea, pe genunchi – dar dăduse drumul femeii.

Ea se afla încă în aer când am sărit, cu tălpile înainte,

țintind astfel, încât să intru în apă sub unghi, între țărm și fața verticală a celei mai apropiate stânci. La toate acestea m-am gândit mai târziu, când am avut timp. În esență știam că puntea și cascada nu erau decât iluzii, iar dovada era trunchiul de copac prin care trecuse mâna mea. Cu toate acestea, am sărit de parcă într-adevăr viața ei ar fi fost în pericol, ba chiar îmi amintesc că, din instinct, m-am încordat înaintea impactului cu apa rece, ai cărei stropi ne împrășcau întruna fețele și veșmintele.

N-am simțit totuși nimic, doar o pală puternică de vânt, și am aterizat, cu picioarele ușor flexate, într-o încăpere spațioasă. Ca și cum sărisem de la o înălțime de cel mult un metru. Am auzit un cor de râsete.

Stăteam pe o dușumea dintr-un fel de plastic, moale, înconjurat de alți oameni, unii cu hainele încă ude; cu capetele lăsate pe brațe spate, hohoteau amuzați.

Le-am urmărit privirea.

Nici urmă de cascade, stânci sau cer african. Am văzut un plafon iluminat, iar sub el tocmai apărea o pirogă; de fapt era un soi de decor, deoarece seamănă cu o barcă numai de sus și din părți; baza era un fel de construcție metalică. Pe fundul ei zăceau întinși patru oameni, însă în jurul lor nu era nimic; nici vâslași negri, nici bolovani, nici fluviu, doar jeturi subțiri de apă împrășcate din când în când prin niște orificii camuflate. Ceva mai departe se înălța obeliscul din piatră unde luase sfârșit călătoria noastră; se ridica aidoma unui balon ancorat, deoarece nu era susținut de nimic. De la el, puntea suspendată mergea până la o proeminență stâncoasă ieșind din peretele metalic. Puțin mai sus, trepte mici, cu o balustradă și o ușă. Asta era tot. Piroga cu oameni se zgâlțâi, se ridică și căzu brusc, fără cel mai mic sunet; eu auzeam numai exploziile de ilaritate ce acompaniau fiecare etapă a

aventurii pe cascada care nu exista. După o vreme piroga se izbi de stâncă, oamenii săriră din ea, începură să parcurgă puntea...

Trecuseră poate, douăzeci de secunde de la saltul meu. M-am uitat după femeie. Mă privea. M-am simțit derutat. Nu știam dacă trebuia să intru în vorbă cu ea. Însă mulțimea începu să plece și în clipa următoare, ne-am pomenit unul lângă celălalt.

— Întotdeauna este la fel, spuse ea atunci. Întotdeauna cad!

Noaptea, în parc, artificiile și muzica erau cumva, nu pe de-a întregul reale. Am pornit împreună cu mulțimea, ațâțată după spaimile prin care trecuse. Am zărit însoțitorul femeii croindu-și drum către ea. Era din nou letargic. Păru că nici nu mă observă.

— Hai la Merlin, rosti femeia cu glas atât de tare, încât au auzit-o.

Nu intenționasem să trag cu urechea. Dar un alt val de oameni ieșind se apropiase și mai mult. Din acest motiv continuasem să rămân lângă ei.

— Parcă ai vrea să scapi, zâmbi ea. Ce, ți-e frică de vrăji?

Vorbea cu el, dar se uita la mine. Desigur aș fi putut să mă îndepărtez însă, ca întotdeauna în astfel de situații, mi-era teamă să nu par ridicol. Porniră, lăsând un gol în mulțime. Alții, de lângă mine, hotărâră și ei să viziteze Palatul lui Merlin; când m-am îndreptat într-acolo, despărțit de ea prin câteva persoane, am știut că nu mă înșelasem, cu un moment mai înainte.

Pe pajiște se aflau cazane cu păcură deasupra cărora pâlpâiau flăcări; lumina lor dezvăluia metereze înalte din cărămidă. Am trecut pe un pod mobil, deasupra unui șanț cu

apă, și am pășit sub dinții rânjiți ai unui grilaj cu țepi; ne îmbrățișă penumbra și răcoarea unei intrări de piatră, o scară în spirală urca, răsunând de ecourile tropăiturilor. Totuși, pe coridorul boltit de la catul următor erau mai puțini oameni. Ducea până la o galerie ce se deschidea deasupra curții, unde o mulțime gălăgioasă călare pe cai împodobiți cu valtrapuri urmărea o monstruoasă neagră; am continuat să merg, ezitant, neștiind încotro s-o apuc, alături de câteva persoane pe care începusem să le recunosc; femeia și însoțitorul ei trecură pe lângă mine, printre coloane; în nișele din pereți stăteau armuri goale. Ceva mai departe, o ușă cu ornamente din aramă, o ușă pentru giganți, se deschise, și am intrat într-o odaie tapisată cu damasc roșu, luminată de torțe al căror fum rășinos irita nărilor. La mese petreceau meseni zgomotoși, fie pirați, fie cavaleri rătăcitori, bucăți uriașe de carne erau învârtite pe frigare, linse de flăcări, o lumină roșiatică scâldea fețele asudate, oasele trosneau între dinții veselilor comeseni care, la răstimpuri, se ridicau de la locurile lor și se amestecau printre noi. În sala următoare câțiva giganți jucau popice, folosind cranii în loc de bile; întregul spectacol mi se părea oribil de naiv, sub mediocru; mă oprisem lângă jucători, care erau de înălțimea mea, când cineva mă izbi în spate și scoase un strigăt de surpriză. M-am întors și am întâlnit ochii unui tânăr. Bolborosi o scuză și dispăru iute, cu o expresie prostească pe chip; doar privirea brunetei datorită căreia ajunsese în acest palat de minuni ieftine mă făcu să înțeleg ce se întâmplase; tânărul încercase să treacă prin mine, considerându-mă unul dintre petrecăreții ireali ai lui Merlin.

Merlin însuși ne primi într-o aripă îndepărtată a palatului, înconjurat de un cortegiu de bărbați mascați, care asistau pasiv la isprăvile sale magice. Însă mă cam

săturasem de toate acestea, și am privit indiferent demonstrațiile de artă neagră. În curând spectacolul luă sfârșit, și spectatorii începuseră să plece când Merlin, magnific, înveșmântat în cenușiu și ne bară drumul și, în tăcere, indică spre ușa opusă, acoperită cu un văl.

Ne invită înăuntru doar pe noi trei. El însuși nu intră. Ne-am pomenit într-o odăiță destul de mică, foarte înaltă; unul dintre pereți era o oglindă, din tavan până la podeaua din pavele albe și negre. Impresia era a unei camere de două ori mai spațioase, în care s-ar fi aflat șase persoane stând pe o tablă de șah din piatră.

Nu exista nici un fel de mobilier – nimic, doar o urnă înaltă din alabastru, cu un buchet de flori asemănătoare orhideelor, dar cu cupele neobișnuit de mari. Fiecare avea altă culoare. Am rămas în fața oglinzii.

Apoi imaginea mea mă privi. Mișcarea respectivă nu era reflectarea unei mișcări ale mele. Eu încremenisem, însă celălalt, masiv, lat în umeri, o examinează lent pe femeia cu părul negru, după aceea pe tovarășul ei. Niciunul din noi nu se clintea, și numai imaginile noastre, devenite independente de noi într-un mod misterios, jucară o scenetă mută între ele.

Tânărul din oglindă se apropie de femeie și o privi în ochi; ea scutură din cap, a refuz. Luă florile din vasul alb, căută cu degetele printre ele, alese trei – una albă, una galbenă și una neagră. Floarea albă i-o dădu lui, iar cu celelalte două veni la mine. La mine cel din oglindă. Îmi întinse ambele flori. Am luat-o pe cea neagră. Apoi ea reveni la locul ei și toți trei – acolo, în încăperea din oglindă – au adoptat exact pozițiile pe care le aveam în realitate. În clipa aceea, florile dispărură din mâinile dublurilor noastre, și ele redeveniră răsfârțânger obișnuite, repetând cu precizie

fiecare mișcare.

În peretele opus oglinzii se deschise o ușă; am coborât o scară spiralată. Coloane firide, arcade se transformară imperceptibil în albul și argintiul plasticului coridoarelor. Mergeam tăcuți, nici separați, nici laolaltă; situația devenea de nesuportat, dar ce trebuia să fac? Să ies în față și să mă prezint conform etichetei, cu un antic *savoir-vivre*?

Sunetele înăbușite ale unei orchestre. Se părea că noi suntem în culisele unei scene nevăzute; existau câteva mese goale cu scaunele împinse îndărăt. Femeia se opri și-și întrebă însoțitorul:

— N-o să dansezi?

— Nu vreau, răspunse el. Îi auzeam vocea pentru prima oară.

Era arătos, însă sastistit de o inerție, de o pasivitate inexplicabilă, de parcă nu-i păsa de nimic în lume. Avea buze frumoase, aproape buzele unei fete. Mă privi. După aceea o privi pe ea. Rămase locului, fără să spună nimic.

— Bine, atunci, pleacă, dacă vrei, rosti ea.

El dădu în lături o draperie ce era unul dintre pereți, și ieși. M-am îndreptat într-acolo.

— Te rog! am auzit glasul femeii.

M-am oprit. Dinapoia draperiei răsunau aplauze.

— Nu vrei să stai jos?

M-am așezat, fără un cuvânt. Avea un profil superb. Urechile îi erau acoperite cu scuturi mici din perle.

— Eu sunt Aen Aenis.

— Hal Bregg.

Păru surprinsă. Nu de numele meu – nu însemna nimic pentru ea – ci de faptul că primisem numele ei cu atâta indiferență. Acum o puteam privi mai de aproape. Frumusețea ei era perfectă și crudă, așa cum era și neglijența

calmă, controlată a mișcărilor ei. Purta un veșmânt gri-roz, mai mult gri decât roz; scotea în evidență albeața chipului și a brațelor.

— Nu mă placi? Întrebă încet.

— Nu te cunosc.

— Eu sunt Ammai – din *Adevărații*.

— Ce-i asta?

Mă privi curioasă.

— N-ai văzut *Adevărații*?

— Nici măcar nu știu ce este.

— De unde vii?

— Am venit de la hotel.

— Aha. De la hotel... Tonul ei era ironic: Și unde ai fost, dacă îmi permiți să te întreb, înainte de a ajunge la hotel?

— În Fomalhaut.

— Ce este asta?

— O constelație.

— Cum adică?

— Un sistem stelar, la douăzeci și trei de ani-lumină depărtare.

Clipi de câteva ori. Întredeschise buzele. Era foarte drăguță.

— Astronaut?

— Da.

— Înțeleg. Eu sunt o realistă – destul de cunoscută.

N-am spus nimic. Am tăcut amândoi. Se auzea muzica.

— Dansezi?

Aproape că am izbucnit în râs.

— Ce se dansează acum – nu.

— Păcat. Dar poți învăța. De ce-ai făcut așa?

— Ce să fac?

— Acolo... pe podul aerian.

N-am răspuns imediat.

— A fost... un gest reflex.

— Erai obișnuit?

— Cu călătoria aceea imaginară? Nu.

— Nu?

— Nu.

Un moment de tăcere. Ochii ei, verzi pentru o clipă, acum deveniră aproape negri.

— Doar în copiile foarte vechi mai poți vedea așa ceva, zise ea, parcă involuntar. Nimeni n-ar... Nu-i posibil. Când am văzut, am crezut că... că tu...

Am așteptat.

— ...ai putea să o faci. Pentru că ai luat-o în serios. Nu?

— Nu știu. Poate.

— Nu contează. Eu știu. Te-ar interesa? Sunt prietenă cu Frenet. Dar nu știi cine este, nu? Trebuie să-i spun... E producătorul-șef al realului. Dacă te interesează...

Am izbucnit în râs. Ea tresări.

— Scuză-mă. Dar... să fiu al naibii, te-ai gândit să-mi oferi o slujbă ca...

— Da.

Nu părea ofensată. Dimpotrivă.

— Mulțumesc, dar nu. Nu cred că-i cazul.

— Dar poți să-mi spui cum ai făcut-o? Nu-i un secret?

— Cum adică „cum am făcut-o”? N-ai văzut...?

M-am întrerupt.

— Vrei să știi cum de-am putut s-o fac.

— Ești extrem de perceptiv.

Știa cum să zâmbească numai din ochi, ca nimeni altcineva. Stai puțin, m-am gândit, peste un minut n-o să mai vrei să mă seduci.

— E simplu. Și nu-i secret. Nu sunt betrizat.

— O-o-o-h...

Pentru o clipă am crezut că se va ridica, dar s-a stăpânit. Ochii ei redeveniră largi și avizi. Mă privea ca pe o fiară ce stătea la numai un pas depărtare, de parcă descoperise o plăcere perversă în groaza ce i-o provocam. Pentru mine era o insultă mai mare decât dacă ar fi fost doar înspăimântată.

— Poți...?

— Ucide? am replicat, surâzând amabil. Da. Pot.

Am rămas tăcuți. Orchestra cânta. De câteva ori femeia își ridică ochii spre mine. Nu vorbi. Nici eu. Aplauze. Muzică. Aplauze. Am stat așa cam un sfert de oră. Brusc se ridică.

— Vii cu mine?

— Unde?

— La mine acasă.

— Să beau niște brit?

— Nu.

Se întoarce și plecă. Am rămas neclintit. O uram. Mergea fără să privească în jur mergea așa cum nu mai văzusem nici o altă femeie. Nu umbla: plutea. Ca o regină.

Am ajuns-o din urmă la gardurile vii, unde era aproape întuneric. Ultimele raze de lumină dinspre pavilioane se amestecau cu sclipirile albastrui ale orașului. Probabil că-mi auzise pașii, dar continua să meargă, fără să întoarcă privirea, de parcă ar fi fost singură, chiar atunci când am apucat-o de braț. Merse mai departe; parcă-mi dăduse o palmă. Am prins-o de umeri și am răsucit-o spre mine; își înălță chipul alb în beznă; mă privi în ochi. Nu încercă să se elibereze. Dar nici n-ar fi putut. Am sărutat-o brutal, plin de furie; am simțit-o tremurând.

— Ești... șopti ea, când mi-am dezlipit buzele.

— Taci.

Încercă să se desprindă.

— Nu încă, am spus și am început s-o sărut iarăși.

Brusc, furia mea se transformă în dezgust de sine, și i-am dat drumul. Crezusem că avea să fugă. Rămase locului. Încercă să mă privească în ochi. Am întors capul.

— Ce s-a întâmplat? mă întrebă încet.

— Nimic.

Îmi prinse brațul.

— Vino.

O pereche trecu pe lângă noi și dispăru printre umbre. Am urmat-o. Acolo, în întuneric, se păruse că orice ar fi fost posibil, dar pe măsură ce ne apropiam de lumină, izbucnirea mea de mai înainte – care ar fi trebuit să fie pedeapsa pentru o insultă – devenea pur și simplu un amuzament. Simțeam că intram în ceva fals, fals așa cum fusese și pericolul, și vrăjitoriile, totul – și am mers mai departe. Fără mânie, fără ură, fără nimic. Nu-mi păsa. Am ajuns printre niște lumini suspendate la înălțime și am simțit această prezență uriașă, apăsătoare a mea, care făcea grotesc fiecare pas al meu alături de femeie. Ea însă nu părea conștientă de așa ceva. Pornise de-a lungul unui zid înapoia căruia se zăreau șiruri de glidere. Am vrut să rămân în urma ei, dar mă apucă de mână. Aș fi fost nevoit să mă smulg devenind și mai comic – o întruchipare a virtuții astronautice ispitită de soția lui Putiphar. Am suit după ea, vehiculul vibră și porni. Era prima mea călătorie într-un glider, și acum înțelegeam de ce nu aveau geamuri. Dinăuntru erau complet transparente, parcă construite din sticlă.

Am mers mult timp, în tăcere. Clădirile din centrul orașului lăsară loc unor forme bizare de arhitectură suburbană – sub mici sori artificiali, cufundați în vegetație, se aflau structuri cu linii unduitoare, sau dilatate precum

niște perne stranii, sau aripate, astfel încât granița dintre interiorul unei case și împrejurimile ei nu era distinctă; acestea erau produsele unei fantasmagorii, a unor încercări neobosite de-a crea fără a repeta forme vechi. Gliderul părăsi șoseaua lată, țâșni printr-un parc întunecat și se opri înaintea unei scări ca o cascadă din sticlă; pășind pe trepte, am zărit o seră de portocali sub tălpi.

Poarta masivă se deschise tăcută. O sală uriașă, înconjurată sus de o galerie, abajururile roz palide ale unor lămpi ce nu aveau suporti și nici nu erau suspendate; în pereții înclinați existau ferestre ce păreau că dau într-un spațiu diferit, nișe ce conțineau nu fotografii, nu manechine, ci pe Aen însăși, enormă, chiar în față – Aen în brațele unui bărbat tuciuriu care o săruta, deasupra scării unduitoare; Aen în alb, scânteierea permanentă a unei rochii; și, într-o parte, Aen aplecată deasupra unor flori, crini mari cât fața ei. Mergând înapoia femeii, am zărit-o iarăși într-o altă fereastră, surâzând precum o fetiță, lumina tremurând în părul ei arămiu.

Trepte verzi. O anfiladă albă. Trepte argintii. Coridoare dintr-un capăt în celălalt, și în ele, mișcări lente, necontenite, de parcă spațiul respira; zidurile lunecau îndărăt, silențios, deschizând drum oriunde femeia dinaintea mea își îndrepta pașii. Puteai crede că un vânt imperceptibil rotunjea intersecțiile galeriilor, sculptându-le, și că tot ceea ce văzusem până atunci era doar un prag, o introducere, un vestibul. Printr-o încăpere, iluminată dinăuntru de cele mai delicate vinișoare de gheață, atât de albă încât umbrele din ea păreau lăptoase, am intrat într-o odăiță mai mică – după strălucirea pură a celeilalte, bronzul acesteia părea un țipăt. Aici nu exista nimic decât o lumină misterioasă dintr-o sursă care părea răsturnată, astfel încât sclipea de dedesubt pe noi

și pe fețele noastre; femeia făcu un gest cu mâna și lumina păli; se apropie de perete și din câteva mișcări invocă din el o proeminență ce imediat începu să se desfacă într-un fel de pat dublu lat – cunoșteam îndeajuns de multă topologie pentru a aprecia cercetările ce stătuseră, de pildă, la baza reazemului pentru cap.

— Avem un musafir, rosti ea, oprindu-se.

Din lambriul deschis ieși o masă joasă, complet aranjată, și alergă spre ea aidoma unui câine. Luminile se stinseră când, deasupra unei firide cu fotolii – nu pot descrie ce fel de fotolii erau – ea conjură apariția unei lămpi mici din perete. Se părea că are o mulțime din aceste piese de mobilier ce înmugureau și înfloreau din ziduri; se aplecă peste masă și întrebă, fără să privească spre mine:

— Blar?

— Bine, am răspuns. N-am întrebat nimic, eram un sălbatic, n-aveam ce să fac, dar cel puțin puteam fi un sălbatic tăcut.

Îmi întinse un con înalt ce conținea un tub; scânteia precum un rubin, însă era moale, de parcă atinsesem pielea pufoasă a unui fruct. Luă și ea unul. Ne-am așezat. Inconfortabil de moale, ți se părea că stăteai pe un nor. Lichidul avea gust de fructe necunoscute, și conținea bulgărași mititei care, în mod neașteptat și amuzant, îți explodau pe limbă.

— E bun? mă întrebă.

— Da.

Poate că era o băutură ceremonială. De pildă, pentru cei aleși; sau, dimpotrivă, pentru a-i domoli pe cei extrem de periculoși. Dar hotărâsem să nu pun întrebări.

— Este mai bine când stai jos.

— De ce?

— Ești groaznic de mare.
— Știu asta.
— Te străduiești să nu fii cuminte?
— Nu. E ceva natural.
Începu să râdă, încetișor.
— Sunt și amuzant, am adăugat. Tot felul de aptitudini.
— Ești diferit. Nimeni nu vorbește așa. Spune-mi, cum este? Ce simți?
— Nu-nțeleg.
— Te prefaci. Sau poate ai mințit – nu, e imposibil. N-ai fi fost în stare să...
— Sar?
— Nu mă gândeam la asta.
— Atunci, la ce?
Miji ochii.
— Nu știi?
— Ah, chestia aia! am zis. Și nu se mai face?
— Ba da, dar nu așa.
— Am făcut-o așa bine?
— Nu, bineînțeles că nu... dar a fost de parcă ai fi vrut să... Se opri.
— Să ce?
— Știi doar. Am simțit-o.
— Eram furios, am recunoscut.
— Furios! făcu ea disprețuitoare. M-am gândit că... nu știu la ce m-am gândit. Să știi că nimeni n-ar fi îndrăznit.
Am început să zâmbesc ușor.
— Și ți-a plăcut?
— Nu pricepi nimic. Aceasta este o lume lipsită de teamă, dar tu, de tine ne putem teme.
— Mai vrei? am întrebat.
Buzele i se întredeschiseră, mă privi din nou ca pe o

fiară imaginară.

— Da.

Se apropie de mine. I-am luat palma și am lipit-o, deschisă, de a mea – degetele ei de-abia depășeau podul palmei mele

— Ce mână dură ai, vorbi ea.

— E din cauza stelelor. Au muchii ascuțite. Ia zi acum: „Și ce dinți mari ai.”

Zâmbi.

— Ai niște dinți destul de obișnuiți.

Apoi îmi ridică palma, și o făcu cu atâta grijă, încât mi-am amintit de întâlnirea cu leul, dar în loc să mă simt ofensat, am surâs, deoarece era teribil de prostesc.

Femeia se ridică, își turnă un pahar dintr-o sticlă neagră și-l bău.

— Știi ce-i asta? întrebă, strâmbându-se de parcă lichidul frigea. Avea gene enorme, fără îndoială false. Actrițele poartă întotdeauna gene false.

— Nu.

— N-o să spui nimănui?

— Nu.

— Perto.

— Aha, am remarcat cu indiferență.

Ea deschise ochii.

— Te-am văzut și mai devreme. Erai împreună cu un bătrân oribil, apoi ai venit singur.

— Era fiul unui coleg mai tânăr de-al meu, am răspuns. Culmea era că spuneam chiar adevărul.

— Atragi atenția – știi asta?

— Ce pot face?

— Nu numai pentru că ești așa de mare. Umbli altfel... și te uiți în jur de parcă...

— Ce?

— Te-ai feri permanent.

— De cine?

Nu răspunse. Expresia i se schimbă. Răsuflând mai adânc, își privi propria mână. Degetele tremurau.

— Acum... șopti și zâmbi, deși nu spre mine.

Zâmbetul deveni înaripat, pupilele se lărgiră, înghițind irisurile, se lăsă încetișor pe spate până ce capul îi ajunse pe perna gri, părul arămiu îi alunecă despletit și mă privi cu un fel de indiferență triumfătoare.

— Sărută-mă.

Am cuprins-o în brațe, și a fost groaznic, deoarece – voiam și nu voiam. Mi se părea că încetase de-a fi ea însăși – de parcă în orice clipă se putea transforma în altceva. Își afundă degetele în părul meu; răsuflarea ei, când se smulse de lângă mine, era precum un geamăt. Unul dintre noi e fals, demn de dispreț, m-am gândit, dar cine, ea sau eu? Am sărutat-o, chipul ei era dureros de frumos, teribil de străin, apoi rămase numai plăcerea, insuportabilă, însă chiar și atunci observatorul detașat, tăcut era treaz în mine; nu m-am pierdut. Reazemul pentru cap, ascultător, deveni primitiv pentru capetele noastre, era precum prezența unei terțe persoane, înjositor de atentă, și, parcă conștienți de asta, n-am schimbat nici un cuvânt în tot acest timp. Apoi am ațipit, cu brațele în jurul gâtului ei, și totuși mi se părea că cineva rămăsese și privea, privea...

Când m-am trezit, ea dormea. Era o altă odaie. Ba nu, aceeași. Însă se modificase cumva – o parte din perete se deplasase, dezvăluind zorii. Deasupra noastră, parcă uitată, ardea o lampă îngustă. Drept înainte, peste vârfurile arborilor, care erau încă aproape negri, se făcea dimineață. M-am mișcat cu precauție către marginea patului; ea

murmură ceva aducând cu „Alan”, și continuă să doarmă.

Am trecut prin camere uriașe, pustii. Toate aveau ferestre îndreptate către est. O lumină roșie intră și umplu mobilierul transparent, care pâlpâia cu focul vinului rubiniu. Am zărit în depărtare o siluetă mergând – era un robot gri-perlat, fără față, al cărui trunchi radia o strălucire slabă; înăuntrul lui ardea o flăcăruie roșiatică, precum o candelă înaintea unei icoane.

— Vreau să plec, am rostit.

— Da, domnule.

Trepte argintii, verzi, albastrii. Mi-am luat rămas bun de la toate chipurile lui Aen din sala înaltă cât o catedrală. Se luminase de ziuă. Robotul deschise poarta. I-am spus să-mi cheme un glider.

— Da, domnule. Îl doriți pe cel al casei?

— Poate să fie și al casei. Vreau s-ajung la hotelul Alcaron.

— Da, domnule. Recepționat.

Mai mi se adresase cineva astfel. Cine? Nu-mi puteam aminti.

Am coborât împreună scara abruptă – astfel încât până jos îți aminteai că acesta era un palat, nu o casă; am urcat în vehicul sub razele soarelui. Când gliderul porni, am privit îndărăt. Robotul continua să stea într-o poziție servilă, semănând puțin cu o călugăriță, datorită brațelor subțiri, articulate.

Străzile erau aproape pustii. În grădini, precum niște corăbii stranii, abandonate, vilele se odihneau, da, se odihneau, de parcă de abia aterizaseră pentru o clipă printre garduri și copaci, pliindu-și aripile ascuțite, colorate. Spre centrul orașului erau mai mulți oameni. Turle cu vârfurile scânteind în soare, locuințe înconjurate de palmieri, case

gigantice pe piloni extrem de depărtați – străzile treceau prin ele, se pierdeau în orizontul albastru; n-am mai privit spre altceva. La hotel am făcut o baie și am telefonat la agenția turistică. Am rezervat un ulder pentru ora douăsprezece. Mă amuza puțin faptul că puteam utiliza numele cu atâta ușurință, fără să am cea mai mică idee ce anume era un ulder.

Mai aveam patru ore la dispoziție. Am sunat Inforul hotelului și am întrebat despre familia Bregg. Nu aveam urmași, dar fratele tatălui meu lăsase doi copii, un băiat și o fată. Chiar dacă nu mai trăiau, copiii lor...

Inforul enumeră unsprezece Bregg. Am solicitat genealogia lor. S-a dovedit că numai unul dintre ei, un anume Atal Bregg, provenea din familia mea. Era nepotul unchiului meu, nici el prea tânăr: avea aproape șaiszeci de ani. Aflasem deci ceea ce voiam să știu. Am apucat chiar receptorul, cu intenția de a-i telefona, dar am renunțat. La urma urmei, ce aveam să-i spun? Sau el mie? Cum murise tata? Mama? Pentru ei, eu murisem de mult și acum n-aveam nici un drept, în calitatea de urmaș al lor, să întreb. Ar fi fost – sau cel puțin așa simțeam atunci – un act de trădare, ca și cum i-aș fi păcălit, scăpând din fața destinului printr-o lașă evadare, ascunzându-mă în interiorul timpului, care, pentru mine, fusese mai puțin ucigaș decât pentru ei. *Ei* mă înmormântaseră pe mine, printre stele, nu eu pe ei, pe pământ.

În cele din urmă, am apucat receptorul. Telefonul a sunat mult timp. Apoi robotul casei a răspuns și m-a informat că Atal Bregg nu se afla pe Pământ.

— Unde e? am întrebat imediat.

— Pe Lună. E plecat de patru zile. Ce să-i transmit?

— Cu ce se ocupă? Ce profesie are? Știi... nu sunt

sigur dacă el este cel pe care-l caut, poate a fost o greșeală...

Era mai ușor, cumva, să minți un robot.

— Este psihoped.

— Mulțumesc. O să revin peste câteva zile.

Am închis. Cel puțin nu era astronaut; asta era bine.

Am apelat din nou la Inforul hotelului și am întrebat ce anume mi-ar recomanda ca relaxare pentru două-trei ore.

— Încercați realonul nostru, mi-a răspuns.

— Ce-i acolo?

— *Logodnica*. Ultimul real al lui Aen Aenis.

Am coborât; se afla la subsol. Spectacolul începuse deja, dar robotul de la intrare mi-a spus că practic nu scăpasem nimic – doar câteva minute. M-a condus prin întuneric, mi-a tras un scaun de formă ovoidală și, după ce m-am așezat, a dispărut.

Prima mea impresie a fost că stăteam lângă scena unui teatru, ba nu – chiar pe scenă, atât de aproape erau actorii. Aveai impresia că, întinzând mâna, îi puteai atinge. Aveam noroc, deoarece era o poveste de pe timpul meu, sau altfel zis, o piesă istorică; anii când se desfășura acțiunea nu erau specificați, dar, după unele detalii, se petrecea la un deceniu sau două după plecarea mea.

Imediat am fost încântat de costume, scenariul era naturalist, dar tocmai de aceea m-a distrat, deoarece am remarcat, o mulțime de greșeli și anacronisme. Eroul, un brunet arătos cu păr șaten, pleca din casă într-un frac (era dimineața devreme) și mergea cu automobilul să-și întâlnească iubita; avea până și un joben, însă unul gri, de parcă era un englez ducându-se la Derby. Mai târziu apăru un han romantic, cu un proprietar cum nu mai văzusem vreodată – arăta ca un pirat; eroul se așeza pe cozile fracului și bea bere cu paiul; și așa mai departe.

Brusc, m-am oprit din răs; apăruse Aen. Era îmbrăcată absurd, însă era lipsit de importanță. Spectatorul știa că ea iubea pe un altul și-l înșela pe erou; rolul tipic, melodramatic al femeii fatale, sentimentalitate, clișee. Totuși Aen îl interpreta în alt fel. Era o fată lipsită de profunzime, tandră, nepăsătoare și datorită naivității fără de limite a cruzimii ei, o ființă inocentă, aducând tuturor nefericirea deoarece nu voia să facă pe nimeni nefericit. Căzând în brațele unui bărbat, ea uita de celălalt, și o făcea într-un asemenea mod, încât credeai în sinceritatea ei – pe moment.

Însă acest nonsens nu rezista, și rămânea numai Aen, marea actriță.

Realul era mai mult decât un simplu teatru teleghidat, deoarece atunci când mă concentram asupra unei părți a scenei, aceasta se mărea și se lărgea; altfel spus, spectatorul însuși, prin alegere personală, hotăra dacă urma să vadă un prim plan sau întreaga imagine. În același timp, proporțiile a ceea ce rămânea la periferia câmpului său vizual nu sufereau nici o distorsiune. Era un truc optic diabolic de inteligent, producând iluzia unei realități extraordinar de vii, aproape amplificată.

După aceea am suit în odaie să împachetez, deoarece aveam să plec peste câteva minute. S-a dovedit că aveam mai multe lucruri decât crezusem. Nu terminasem când telefonul fluieră melodios: ulderul mă aștepta.

— Cobor într-un minut, am anunțat.

Robotul hamal îmi luă bagajele, și eram pe punctul de-a ieși când telefonul sună din nou. Am ezitat. Semnalul plăcut se repetă, neobosit. Totuși să nu pară că dau bir cu fugiții, mi-am spus, și am ridicat receptorul, nu pe de-a întregul sigur, însă, de ce anume o făceam.

— Tu, ești?

— Da. Te-ai trezit?

— De mult. Ce făceai?

— Te-am văzut. În real.

— Da? a fost singura ei remarcă, însă i-am simțit satisfacția din voce. Însemna: e al meu.

— Nu, am rostit.

— Nu ce?

— Fato, ești o mare actriță. Dar eu nu sunt câtuși de puțin persoana pe care ți-o imaginezi.

— Mi-am imaginat-o și azi noapte? mă întrerupse. În glasul ei o undă de amuzament – și brusc ridicolul reveni. Eram incapabil să-l evit. Quakerul din stele care căzuse o dată, sever, deznădăjduit și modest.

— Nu, am răspuns controlându-mă, nu ți-ai imaginat-o. Însă eu plec.

— Pentru totdeauna?

Îi plăcea conversația.

— Fato, am început, și n-am știut ce să mai spun.

Pentru o clipă i-am auzit doar răsuflarea.

— Și după aceea? mă întrebă.

— Nu știu. M-am corectat repede: Nimic. Plec. Toate astea n-au nici un sens.

— Așa este, încuviință ea, și de asta poate fi splendid. Ce ai văzut? *Adevărații*?

— Nu, *Logodnica*. Ascultă...

— E o aiureală. Nici nu mă pot uita la așa ceva. Cel mai slab lucru al meu. Vezi *Adevărații*, sau nu, vino diseară. O să ți-l pun. Ba nu, nu, azi nu pot. Măine.

— Aen, nu vin. Plec într-adevăr, peste un minut...

— Nu-mi spune „Aen”, mă rugă, spune-mi „fato”.

— Fato, luate-ar dracii!

Am lăsat receptorul, m-am simțit teribil de rușinat,

l-am ridicat, l-am așezat iarăși și am ieșit în fugă din cameră, de parcă m-ar fi urmărit cineva. Ajuns jos, am aflat că ulderul se găsea pe terasă. Deci, din nou sus.

Pe terasă exista o grădină restaurant și un aeroport. De fapt, un restaurant – aeroport, un vălmășag de nivele, platforme zburătoare și geamuri invizibile – nu mi-aș fi găsit ulderul nici într-un an, dar am fost condus până la el, practic dus de mână. Era mai mic decât crezusem. Am întrebat cât avea să dureze zborul, deoarece intenționez să citesc câte ceva.

— Vreo douăsprezece minute.

Nu merita să mai încep ceva. Interiorul ulderului îmi amintea puțin de racheta experimentală Thermo-Fax pe care o pilotasem cândva, doar că era mult mai confortabil, iar când ușa se închise în fața robotului ce-mi urase călătorie plăcută, pereții deveniră brusc transparenti, și deoarece alesesem primul dintre cele patru locuri (celelalte nu erau ocupate), aveam impresia că zburam într-un fotoliu instalat într-o sticlă uriașă.

Curios, însă ulderul n-avea nimic comun cu o rachetă sau un avion; era mai degrabă un covor fermecat. Se deplasa mai întâi vertical, fără cea mai mică vibrație, producând un țiuit prelung, apoi pornea pe orizontală, precum un glonte. Din nou, o chestiune pe care o mai remarcasem: accelerația nu era însoțită de creșterea inerției. Prima dată, la stație, crezusem că eram victima unei iluzii; însă acum puteam aprecia exact. E greu de exprimat în cuvinte ceea ce am simțit – pentru că dacă într-adevăr reușiseră să facă accelerația independentă de inerție, atunci, toate hibernările, testele, selecțiile, greutatea și frustrările expediției noastre se dovedeau a fi complet inutile; astfel încât, în clipa aceea, eram aidoma cuceritorului unui pisc

himalaian care, după dificultatea de nedescris a cățărării, descoperă că în vârf există un hotel plin de turiști, deoarece, în timpul sușului său singuratic pe panta opusă s-au construit telecabine și alte atracții de divertisment. Faptul că dacă aș fi rămas pe Pământ n-aș mai fi trăit probabil, să văd această uluitoare descoperire reprezenta o consolare prea mică pentru mine: o consolare ar fi fost, mai degrabă, gândul că poate această invenție nu era valabilă pentru navigația cosmică. Asta era, desigur, egoism pur din partea mea, recunosc, însă șocul era prea mare pentru a izbuti să manifest entuziasmul corespunzător.

Între timp ulderul zbura, acum silențios; am privit în jos. Depășeam Terminalul. Rămânea încet în urmă, o fortăreață de gheață; pe nivelele superioare, care nu puteau fi zărite din oraș, se întvedeau, negre, uriașe rampe pentru rachete. Apoi am trecut destul de aproape de turnul-ac, cel cu dungi negre și argintii; se ridică deasupra ulderului. Înălțimea lui nu putea fi apreciată de pe Pământ. Era ca un pod dintr-un cilindru unind cerul și orașul, iar „rafturile” ce ieșeau din el erau ticsite cu uldere și alte mașini, mai mari. Oamenii de pe aceste benzi de aterizare păreau niște semințe de mac vărsate pe o farfurie din argint. Am zburat peste colonii albe și albastre de case, peste grădini; străzile se lăteau întruna, suprafețele lor erau de asemenea colorate – predominau ocrul și rozul palid. Spre orizont se întindea un ocean de clădiri, întrerupte ocazional de centuri de verde, și m-am temut că așa avea să fie până la Clavestra. Însă vehiculul spori viteza, casele deveniră mai rare, împrăștiate prin grădini, apoi apărură bucle enorme și panglici rectilinii de șosele, acestea se întindeau pe mai multe nivele, se uneau, se întretăiau, plonjau sub sol, convergeau în aranjamente de forme stelare și se desprindeau în benzi

de-a lungul unui șes neted gri-verzui sub soarele aflat sus de tot, forfotind de glidere. După aceea, printre patruleterele de arbori, apărură construcții uriașe cu acoperișurile de forma unor oglinzi concave; în centrul lor ardea ceva roșu. Mai încolo, drumurile se despărteau și predomina verdele, ici și colo întrerupt de pătrate cu vegetație diferită – roșie, albastră – nu puteau fi flori, culorile erau prea intense.

Dr. Juffon ar fi mândru de mine, m-am gândit. A treia zi, și deja... Și ce început. Nu oricine. O actriță extraordinară, faimoasă. Nu-i fusese teamă, și dacă-i fusese atunci găsisese plăcere și în teamă. Ține-o tot așa. Dar de ce vorbise el despre intimitate? Așa era intimitatea lor? Cât de curajos sărisem în cascadă. Nobila gorilă. Iar apoi o frumusețe, adorată de mase, îl răsplătise din plin; câtă generozitate din partea ei!

Îmi ardea toată fața. Bine, cretinule, mi-am spus cu blândețe, de fapt ce dorești? O femeie? Ai avut o femeie. Ai avut tot ce-i posibil de avut aici, inclusiv o ofertă de-a apărea în real. Acum vei avea o casă, te vei plimba prin grădină, vei citi cărți, vei privi stelele, și-ți vei spune încetișor, în toată modestia ta: am fost acolo. Am fost acolo și m-am întors. Și până și legile fizicii au acționat în favoarea ta, norocosule, mai ai jumătate de viață înaintea ta, și îți amintești cum arăta Roemer, cu o sută de ani mai bătrân decât tine?

Ulderul își începu coborârea, țiuitul se auzi, solul, brăzdat de șosele albe și albastre ale căror suprafețe străluceau precum emailul, crescă. Lacuri mari și piscine pătrate, mici, reflectau scânteii de soare. Casele risipite pe pantele colinelor line deveniră treptat tot mai reale. Pe orizontul albastru se ridica un lanț de munți cu piscurile înzăpezite. Am zărit alei cu pietriș, pajiști, ronduri de flori, verdele răcoros al apei în piscine cu borduri din ciment,

cărări, tufişuri, un acoperiş alb; toate acestea se rotiră încetişor, mă înconjurară şi rămaseră nemişcate, de parcă mă luaseră în stăpânire.

CAPITOLUL PATRU

Uşa se deschise. Un robot alb-portocaliu aştepta pe pajişte. Am coborât.

— Bun venit în Clavestra, rosti, şi pântelele său alb începu în mod neaşteptat să cânte: note subţirele, de parcă ar fi avut înăuntru o cutie muzicală.

Continuând să râd, l-am ajutat să-mi descarce lucrurile. După aceea, chepengul posterior al ulderului, care stătea pe iarbă precum un mic zepelin argintiu, se deschise şi doi roboţi portocalii îmi scoaseră automobilul. Caroseria albastră scânteia în soare. Uitasem complet de el. Iar apoi toţi roboţii, purtându-mi valizele, cutiile şi pachetele, porniră în şir indian către casă.

Aceasta era un cub mare cu pereţi de sticlă. Intraî printr-un solariu panoramic, apoi urma un salon, o sufragerie şi o scară din lemn, urcând la etaj; robotul cu cutia muzicală nu scăpă ocazia de a-mi atrage atenţia asupra acestei rarităţi.

La etaj erau cinci dormitoare. N-am ales dintre cele cu panorama cea mai bună – spre răsărit – deoarece în ele, în special în cel care dădea spre munţi, erau prea multe nuanţe de auriu şi argintiu, pe când al meu avea doar vinişoare verzi aidoma unor frunze strivite, pe un fundal crem.

Eficienţi şi silenţioşi, roboţii mi-au aşezat toate lucrurile în dulapuri, pe când eu stăteam la fereastră. Un port, m-am gândit. Un refugiu. Aplecându-mă, puteam zări pâcla albăstruie a munţilor. Dedesubt se afla o grădină de flori, cu vreo duzină de pomi fructiferi bătrâni ceva mai

departe; aveau ramuri obosite, chircite și probabil că nu mai rodeau nimic.

Într-o parte, către șosea (o văzusem mai înainte din ulder, acum era acoperită de gardurile vii), schela unei trambuline se înălța deasupra tufișurilor. Piscina. Când m-am întors, roboții plecaseră deja. Am deplasat biroul, ușor de parcă ar fi fost din cauciuc, în dreptul ferestrei; pe el mi-am așezat pachetele cu reviste științifice, pungile cu cărți-cristale și aparatul de citit; separat am aranjat blocnotesurile încă nefolosite și stiloul. Era vechiul meu stilou – datorită creșterii gravitației începuse să curgă și păta totul, dar Olaf îl reparase. Am pus coperti blocnotesurilor și le-am etichetat „Istorie”, „Matematică” și „Fizică” – toate în grabă, deoarece eram nerăbdător să intru în apă. Nu știam dacă puteam ieși doar în slip, deoarece uitasem să-mi iau un halat de baie. De aceea m-am dus în baie pe coridor, și acolo, manevrând un tub de spumă, am produs o monstruozitate oribilă ce nu semăna cu absolut nimic. Am sfâșiat-o și am încercat iarăși. Al doilea halat ieși ceva mai bine, deși continua să fie oribil; am tăiat neregularitățile mai mari ale mânecilor și poalelor cu ajutorul unui cuțit, și după aceea a devenit cât de cât mai acceptabil.

Am coborât, fără să știu încă dacă în vilă se mai afla cineva. Salonul era pustiu. La fel și grădina. Am văzut doar un robot portocaliu care tundeia iarba de lângă tufele de trandafiri, care începuseră să se scuture.

Practic am fugit până la piscină. Apa scliea și vălurea. O prospețime invizibilă atârna deasupra ei. Mi-am azvârlit halatul pe nisipul auriu care-mi ardea tălpile, apoi am sprintat pe treptele metalice, urcând până în vârful trambulinei. Era destul de puțin înaltă, dar minunată pentru

început. Am bătut, am făcut un salt simplu – n-aș fi încercat altceva după atâta vreme! – și am despicat apa ca o săgeată.

Am înotat fericit. Lovituri rare de brațe, mai întâi într-o direcție, apoi o întoarcere, în cealaltă direcție. Bazinul era lung de vreo cincizeci de metri; am făcut opt circuite fără să încetinesc, am ieșit picurând precum o focă, și m-am trântit pe nisip, cu inima bubuind. Era grozav. Pământul avea atracțiile lui! În câteva minute mă uscasem. M-am ridicat și am privit în jur: nimeni. Perfect. Am suit în goană trambulina. La început am făcut un salt pe spate; a reușit, deși bătusem prea tare: în loc de scândură era o secțiune din plastic, care avea elasticitatea unui arc. După aceea un salt dublu; nu prea grozav, am lovit suprafața apei cu șoldul. Pielea se înroși numaidecât, ca arsă. Și încă o dată. Ceva mai bine, dar nu perfect. La a doua răsucire nu m-am întins la timp și am căzut în picioare. Eram însă încăpățânat și aveam timp, suficient timp! Al treilea plonjon, al patrulea, al cincilea. Începusem să simt un vâjâit în urechi când – după ce m-am uitat încă o dată în jur, ca să fiu sigur – am încercat un salt cu șurub. A fost un eșec complet, un fiasco; șocul m-a făcut să-mi pierd răsuflarea, am înghițit apă, și, tușind și scuipând, m-am târât pe nisip. Am rămas sub scara azurie a trambulinei, epuizat și furios, până ce, brusc, am izbucnit în râs. După aceea am mai înotat încă patru sute de metri, am făcut o pauză, și alți patru sute.

Când m-am întors în casă lumea părea diferită. Asta îmi lipsise cel mai mult, m-am gândit. Un robot aștepta lângă ușă.

- Doriți să mâncați în cameră, sau în sufragerie?
- O să fiu singur?
- Da, domnule. Ceilalți sosesc mâine.
- Atunci în sufragerie.

Am suit și m-am schimbat. Tot nu știam de unde să încep studiile. Probabil cu istoria; ar fi fost cel mai logic, totuși doream să fac toate deodată, și în primul rând să aflu cum fusese învinsă gravitația. Răsunară câteva tonuri muzicale, nu telefonul, și pentru că nu știam ce înseamnă, am sunat Inforul casei.

— Prânzul este servit, îmi explică o voce melodioasă.

Sufrageria era scăldată într-o lumină filtrată prin verdeață; geamurile înclinate din plafon sclipeau precum cristalul. Masa era pusă pentru o singură persoană. Un robot aduse meniul.

— Nu, nu, am refuzat, mă mulțumesc cu orice.

Primul fel a fost ceva asemănător unei supe de fructe reci. Al doilea nu semăna cu nimic cunoscut. Se părea că trebuia să-mi iau adio de la carne, cartofi și legume.

A fost bine că am prânzit singur, deoarece desertul a explodat pe mine. Poate că exagerez puțin; oricum m-am ales cu frișcă pe genunchi și pulover. Fusese o prăjitură cu o structură complicată, dură numai la exterior, și o apăsasem neglijent cu lingurița.

Când apăru un robot, l-am întrebat dacă-mi puteam bea cafeaua în cameră.

— Bineînțeles, a răspuns. Acum?

— Te rog. Dar multă cafea.

Îi spuseseam așa deoarece mă simțeam puțin somnoros, fără îndoială ca urmare a înotului, și brusc am regretat timpul pe care-l irosisem cu somnul. Cât de diferit era aici față de bordul navei! Soarele după-amiezii bătea peste arborii bătrâni, umbrele erau scurte, se uneau laolaltă la trunchiuri, văzduhul tremura în depărtare, totuși odaia rămânea răcoroasă. M-am așezat la birou și am luat cărțile. Robotul mi-a adus cafeaua. Termosul transparent avea cel

puțin trei litri. N-am comentat. În mod limpede, supralicitase conform dimensiunilor mele.

Intenționeam să încep cu istoria, însă am apucat sociologia, deoarece doream să aflu cât mai multe în cel mai scurt timp. Dar în scurt timp am descoperit că eram depășit. Subiectul era tratat într-o matematică dificilă – specializată – și, mai rău, autorii făceau referiri la fapte necunoscute mie. În plus, nu înțelegeam multe cuvinte și trebuia să le caut în dicționar. De aceea am hotărât să trec la cea de-a doua opțiune – aveam trei – renunțând la prima, pentru că dura prea mult. Mi-am lăsat la o parte mândria și am deschis un banal manual școlar de istorie.

Nu știu ce mă apucase și nu mai aveam nici un dram de răbdare – eu, pe care Olaf mă poreclise ultima încarnare a lui Buddha. În loc să încep cu începutul, m-am dus imediat la capitolul despre betrizare.

Teoria fusese dezvoltată de trei persoane: Bennett, Trimaldi și Zaharov. De aici și numele ei. Am fost surprins să aflu că aparțineau generației mele – își anunțaseră descoperirea la un an după plecarea noastră. Bineînțeles, rezistența împotriva ei a fost uriașă. Inițial nimeni nici măcar n-a dorit să audă de proiect. După aceea a ajuns pe agenda Națiunilor Unite. O vreme a fost trecut de la un subcomitet la altul – se părea că proiectul avea să fie înmormântat prin nesfârșite deliberări. Între timp, cercetările au înaintat rapid, au fost făcute îmbunătățiri, s-au desfășurat experimentări pe scară largă mai întâi pe animale și apoi pe oameni (primii care au aplicat procedeul au fost înșiși autorii – Trimaldi a rămas paralizat pentru o vreme, pericolele betrizării adulților nefiind încă descoperite, și asta a oprit proiectul pentru următorii opt ani). Dar în anul șaptesprezece (după numărătoarea mea personală, anul

zero este cel al lansării lui *Prometeu*) a fost votată o rezoluție pentru implementarea universală a betrizării. Și acesta a reprezentat doar începutul luptei pentru umanizarea omenirii (după cum afirma manualul). În multe țări, părinții au refuzat să-și lase copiii tratați, și au avut loc atacuri asupra primelor centre de betrizare; vreo cincizeci – șaiszeci au fost complet distruse. O perioadă de tulburări, de represiuni, de constrângeri și rezistență care a durat cam douăzeci de ani. Din motive evidente, manualul trecea doar cu câteva generații peste perioada respectivă. Mi-am notat să consult din bibliografia manualului pentru informații mai amănunțite, și am continuat să citesc. Noua ordine s-a instaurat cu fermitate abia când prima generație betrizată a avut copii. Manualul nu pomenea nimic despre aspectul biologic al procesului. Pe de altă parte, se înălțau o mulțime de ode la adresa lui Bennett, Zaharov și Trimaldi. Se făcuse și o propunere de a numera anii Noii Ere de la momentul introducerii betrizării, dar nu se acceptase. Calendarele nu s-au schimbat. Oamenii s-au schimbat. Capitolul sfârșea cu un panegiric răsunător al Noii Ere a Umanismului.

Am trecut la monografia lui Ullrich asupra betrizării. Era și ea ticsită de matematică, totuși eram hotărât s-o aprofundez. Procedura nu se desfășura prin plasmă ereditară, așa cum mă temusem în secret. Deși, în respectiva eventualitate, n-ar fi trebuit betrizată fiecare nouă generație. Era încurajator: rămânea, cel puțin teoretic, posibilitatea revenirii. Betrizarea acționa asupra dezvoltării proencefalului la un stadiu incipient al vieții prin intermediul unui grup de enzime proteolitice. Efectele erau selective: reducerea cu 80 până la 88 la sută a impulsurilor agresive în comparație cu ne-betrizații; diminuarea formării de legături asociative între actele de agresiune și sfera

sentimentelor pozitive; o reducere generală de 87 la sută în posibilitatea de-a accepta riscul personal în viață. Cea mai importantă realizare citată era faptul că aceste modificări nu influențau negativ dezvoltarea inteligenței, sau formarea personalității, și, ceea ce era și mai important, că limitările rezultate nu operau pe principiul condiționării prin frică. Altfel spus, un om era oprit de-a ucide nu pentru că se temea de actul respectiv. Un asemenea rezultat ar fi psihoneurotizat și înspăimântat întreaga omenire. În loc de așa ceva, un om nu ucidea pentru că „nu-i putea veni în minte” așa ceva.

Una dintre afirmațiile lui Ullrich mi-a atras atenția în mod deosebit: „Betrizarea determină dispariția agresiunii prin absența completă a comenzii, și nu prin inhibare”. Reflectând asupra acestui lucru, am decis, totuși, că asta nu explica lucrul cel mai important, procesul de gândire al unui om supus betrizării. La urma urmei, existau oameni absolut normali, capabili să-și imagineze orice, deci și crima. Atunci, ce-o făcea imposibilă?

Am căutat un răspuns la această întrebare până s-a întunecat. Ca de obicei în problemele științifice, ceea ce părea clar și simplu într-un rezumat sau sinteză devenea mult mai complicat cu cât căutam o explicație mai precisă. Semnalul muzical anunță cina – am cerut să mi se aducă în odaie, dar nici n-am atins-o. Explicațiile pe care le găsisem în cele din urmă nu erau complet satisfăcătoare. O repulsie, similară dezgustului; o aversiune supremă, amplificată într-o manieră de neînțeles pentru cineva nebetrizat; mult mai interesante erau mărturiile unor oameni care, cu optzeci de ani în urmă, ca subiecți într-un experiment la Institutul Tribaldi de lângă Roma, încercaseră să depășească bariera invizibilă stabilită în mințile lor. Acesta a fost lucrul cel mai

zguduitor pe care l-am citit. Niciunul dintre ei nu reușise, dar fiecare oferise o altă relatare asupra senzațiilor ce-i însoțiseră încercarea. Pentru unii predominaseră simptomele psihologice; o dorință de evadare, de-a evita situația în care fuseseră plasați. În acest grup, continuarea experimentărilor provocase migrene puternice și, în cele din urmă, nevroze ce puteau fi, totuși, rapid vindecate. La alții, simptomele fizice fuseseră cele mai importante: respirație neregulată, senzație de sufocare; starea generală aduceau cu manifestările fricii, însă respectivii nu se plângeau de frică, doar de inconfortul lor fizic.

Cercetările lui Pilgrin au dovedit că 18 la sută din cei betrizati erau capabili de-a simula o crimă, de exemplu asupra unui manechin, dar credința că acționa asupra unei păpuși lipsite de viață trebuia să îmbrace forma absolutei siguranțe.

Prohibiția era extinsă la toate animalele superioare, însă amfibienii și reptilele nu erau socotite ca atare, și nici insectele. Bineînțeles, cei betrizati n-aveau nici o cunoștință științifică despre taxonomia zoologică. Prohibiția se aplica pur și simplu în funcție de gradul de asemănare cu omul, acceptat în mod general. Deoarece oricine, educat sau nu, consideră că un câine este mai apropiat de om decât un șarpe, acesta era modul de rezolvare a problemei.

Parcurgând multe alte lucrări, a trebuit să fiu de acord cu cei care afirmau că un individ betrizat poate fi înțeles introspectiv doar de un altul betrizat. Am lăsat deoparte lucrarea respectivă, cu sentimente contradictorii. Ceea ce mă tulbura cel mai mult era lipsa oricărei analize critice făcute în spiritul opoziției, ba chiar al satirei, lipsa oricărei analize care să rezume aspectele negative ale procedului. Deoarece nici o clipă nu mă îndoiesem că asemenea aspecte nu existau,

nu pentru că-i puneam la îndoială pe cercetători, ci pur și simplu deoarece aceasta este natura tuturor acțiunilor umane: niciodată nu există bun fără rău.

Scurta schiță sociografică a lui Murwick mi-a oferit un număr de fapte interesante asupra rezistenței la betrizare în zilele de început. Se părea că aceasta fusese mai puternică în țări cu o tradiție îndelungată în conflicte și vărsare de sânge, precum Spania și anumite state latino-americane. Totuși organizații ilegale de combatere a betrizării s-au format în întreaga lume – în Africa de Sud, în Mexic, pe câteva insule din Pacific. Au fost utilizate tot felul de metode, de la falsificarea certificatelor medicale dovedind că operațiile fuseseră executate, până la asasinarea medicilor care le îndepliniseră. Perioada violenței pe scară înaltă fusese urmată de un calm aparent. Aparent, pentru că atunci începuse conflictul dintre generații. Crescând, tinerii betrizati respingeau o parte considerabilă a realizărilor omenirii, și obiceiurile, tradițiile, arta, întreaga moștenire culturală suferi o reevaluare radicală. Transformarea incluse un număr mare de domenii – sexualitatea, principiile morale, atitudinea față de război.

Bineînțeles, această mare diviziune a oamenilor fusese anticipată. Legea nu fusese adoptată decât la cinci ani după ce fusese propusă, deoarece trebuiau adunate cadrele – educatori, psihologi, diverși specialiști – pentru a plănui drumul cel mai bun pentru dezvoltarea noii generații. Reforma totală era necesară în școlarizare, în conținutul pieselor, lectura materialelor, în filme. Betrizarea – pentru a rezuma în câteva cuvinte scopul transformării – consumase în primii zece ani aproape 40 la sută din veniturile naționale din întreaga lume, în toate ramificațiile consecințelor și necesităților ei.

A fost o vreme a dramelor. Tinerii betrizai deveniră străini pentru proprii lor părinți, ale căror interese nu le împărtășeau. Erau dezgustați de gusturile sângeroase ale părinților. Timp de un sfert de secol a fost necesar să existe două tipuri de ziare, cărți și piese: unul pentru vechea generație, și altul pentru cea nouă. Însă toate acestea se petrecuseră cu optzeci de ani în urmă. Copiii născuți acum aparțineau celei de-a treia generații betrizate, și mai trăiau doar o mână din ne-betrizați; aceștia aveau în jur de o sută și treizeci de ani. Pentru noua generație, tinerețea lor părea la fel de îndepărtată ca și paleoliticul.

În manualul de istorie am găsit în cele din urmă informații asupra celui de-al doilea mare eveniment al ultimului secol, stăpânirea gravitației. Secolul respectiv a fost de altfel botezat „epoca parastaticii”. Generația mea visase cucerirea gravitației în speranța că avea să aducă o revoluție în călătoriile Spațiale. S-a dovedit însă a fi cu totul diferit. Revoluția s-a declanșat, dar principalul ei efect s-a manifestat pe Pământ.

Problema „morților pe timp de pace” datorată accidentelor din transport devenise acută pe vremea mea. Îmi aminteam cum unele din cele mai inteligente minți se străduiau ca, prin decongestionarea permanentei aglomerații de pe drumuri și șosele, să reducă, cât de puțin, creșterea continuă a statisticilor; în fiecare an, sute de mii de vieți erau atribuite accidentelor, iar problema părea de nerezolvat, precum cuadratura cercului. Se afirma că nu se mai putea reveni la siguranța călătoriei pe jos; cel mai bun avion, cel mai puternic automobil sau tren puteau scăpa controlului uman; automatele erau mai vrednice de crezare decât oamenii, dar și ele se defectau; orice tehnologie, până și cea mai avansată, avea o anumită marjă de siguranță, un

procentaj de eroare.

Parastatica, ingineria gravitației, oferise o soluție, pe atât de necesară pe cât de neașteptată: necesară deoarece o lume betrizată trebuia să fie o lume de completă siguranță; altfel, virtuțile acestei proceduri medicale ar fi fost inutile.

Roemer avusese dreptate. Esența descoperirii putea fi exprimată numai prin matematică – și, trebuie să adaug, o matematică infernală. Soluția generală, valabilă „pentru toate universurile posibile”, fusese elaborată de Emil Mitke, fiul unui funcționar de la poștă, un geniu infirm care făcuse cu teoria relativității ceea ce Einstein făcuse cu Newton. Era o istorie lungă, neobișnuită și, ca toate întâmplările adevărate, improbabilă, un amestec de chestiuni banale și memorabile, a ridicolului și sublimului din om, și culminase în cele din urmă, după patruzeci de ani, în „cutiuțele negre”.

Fiecare vehicul de pe apă sau din văzduh trebuia să aibă cutiuța lui neagră; era garanția „salvării imediate”, cum o denumise în glumă Mitke spre sfârșitul vieții; în momentul pericolului – un accident de avion, ciocnirea a două mașini sau trenuri – cutiuța neagră elibera o încărcătură de „anti-câmp gravitațional”, care se combina cu inerția produsă de impact (în general, datorată frânării bruște, a reducerii vitezei) și dădea rezultanta zero. Acest zero matematic era o realitate concretă; absorbea tot șocul și toată energia accidentului, și astfel salva nu numai pasagerii vehicolului ci și pe aceia care, altfel, ar fi fost striviți de masa lui oarbă.

Cutiile negre se găseau peste tot: în lifturi, în macarale, în centurile prașutiștilor, în navele maritime și motocicletele. Simplitatea construcției lor era pe atât de uluitoare pe cât de complexă era teoria ce le produsese.

Zorile înflăcărau pereții dormitorului, când am căzut

epuizat în pat.

Am fost trezit de un robot intrând în odaie cu dejunul. Era aproape ora unu. Sculându-mă în capul oaselor, m-am asigurat că aveam lângă mine cartea pe care o pregătisem la culcare – *Asupra zborului interstelar* de Starck.

— Trebuie să mâncați, domnule Bregg, rosti dojenitor robotul. Altfel, vă vor slăbi puterile. De asemenea, cititul până dimineața nu este recomandat. Medicii i se opun cu strășnicie.

— Sunt convins că așa este, dar tu de unde știi? l-am întrebat.

— Aceasta este meseria mea, domnule Bregg.

Mi-a întins o tavă.

— O să-ncerc să mă corijez, i-am zis.

— Sper că nu veți interpreta greșit buna mea credință, considerându-mă inoportun, a replicat.

— Nu, câtuși de puțin.

Amestecând cafeaua și simțind cristalele de zahăr sfărâmându-se sub linguriță, eram mirat, într-un fel detașat cât și profund totodată, nu doar de faptul că mă aflam într-adevăr pe Pământ, că mă înapoiasem, nu doar de cele citite toată noaptea, care continuau să mă tulbure și-mi fermentau în minte, ci pur și simplu pentru că stăteam într-un pat și inima îmi bătea – eram viu. Voiam să fac ceva în onoarea acestei descoperiri, dar, ca de obicei, nimic deosebit nu-mi veni în minte.

— Ascultă, m-am adresat robotului. Vreau să te rog ceva.

— Sunt la dispoziția dumneavoastră.

— Ai puțin timp liber? Atunci cântă-mi melodia aia de ieri, se poate?

— Cu plăcere, îmi răspunse.

În sunetul vesel al cutiei muzicale, am băut cafeaua din trei înghițituri; de cum robotul părăsi încăperea, m-am schimbat și am alergat la piscină. Nu pot spune de ce mă grăbeam întruna. Mă mâna ceva de parcă simțeam că oricând tihna aceasta putea lua sfârșit, nemeritată așa cum era și incredibilă. În orice caz, graba mea permanentă mă făcu să traversez în goană grădina, fără să privesc în jur, și din câteva salturi eram la capătul trambulinei; sărisem deja când am observat două persoane venind dinapoia casei. Din motive evidente nu le-am putut studia îndeaproape. Am făcut o tumbă, nu prea grozavă, și am plonjat până în fundul bazinului. Am deschis ochii. Apa era precum un cristal tremurător, verde, cu umbrele valurilor dansând pe fundul luminat de soare. Am înotat pe sub apă, cât mai afund, în direcția treptelor, și când am ieșit la suprafață în grădină nu mai era nimeni. Totuși ochii mei antrenați fixaseră o imagine în minte, văzută răsturnată și într-o fracțiune de secundă – un bărbat și o femeie. Se părea că sosiseră colocatarii. M-am întrebat dacă să mai înot o lungime, însă Starck a învins. Introducerea cărții – în care vorbea despre zborurile spre stele ca una din greșelile epocii de început a astronauticii – mă înfuriase în așa hal, încât fusesem gata să azvârl definitiv cartea. Totuși m-am stăpânit. Am urcat și m-am schimbat; coborând, am zărit pe masa din salon un vas plin cu fructe roz palide, cumva asemănătoare perelor. Mi-am umplut buzunarele salopetei cu ele, apoi am găsit un locșor singuratic înconjurat din trei părți de garduri vii, am urcat într-un măr bătrân am ales o cracă ramificată ce-mi putea susține greutatea și acolo am început să studiez acel necrolog asupra muncii mele de o viață.

După o oră, nu mai eram tot atât de sigur pe mine. Starck aducea argumente greu de respins. Le fundamenta cu

puținele date aduse de cele două expediții dinaintea noastră; noi le denumisem „împunsături de ac”, deoarece fuseseră doar sondaje făcute la o depărtare de numai câțiva ani-lumină. Starck alcătuisese tabele statistice asupra probabilității de distribuție sau „densității de populație” a întregii galaxii. Probabilitatea de-a întâlni ființe inteligente, conclusea el, era de una la douăzeci. Altfel spus, la fiecare douăzeci de expediții – pe o rază de o mie de ani-lumină – una avea șansa de a descoperi o planetă locuită. Totuși această concluzie, așa ciudată cum ar părea, era considerată de autor destul de încurajatoare; el desființa ideea stabilirii de contacte cosmice într-o secțiune ulterioară a cărții.

M-a înfuriat, citind ce scrisese un individ, necunoscut mie, despre expediții cum fusese a noastră – adică lansate înainte de descoperirea efectului Mitke, și fenomenului parastaticii – deoarece le considera absurde. Dar am aflat de la el, negru pe alb, că, cel puțin principal, era posibilă construirea unei nave care să atingă o accelerație de ordinul a 1000, poate chiar 2000 de g-uri. Echipajul unui asemenea vehicul nu avea să simtă accelerațiile sau frânările la bord, gravitația urma să fie constantă, egală cu o fracțiune din cea a Pământului. Astfel, Starck admitea că zborurile până la capătul galaxiei, și chiar spre alte galaxii – transgalactodromia la care visase Olaf – erau posibile, și posibile chiar pe durata vieții unei singure generații. La o viteză cu doar puțin sub cea a luminii, echipajul avea să îmbătrânească cu vreo doi ani în timpul necesar ajungerii în adâncurile metagalaxiei și revenirii pe Pământ. Dar în acest timp nu sute, ci milioane de ani aveau să se scurgă pe Pământ. Civilizația pe care aveau s-o găsească aceia ce reveneau acasă nu avea să fie capabilă să-i asimileze. Ar fi fost mai ușor pentru un Neanderthal să se adapteze vieții din

epoca noastră. Iar asta nu era totul. Soarta unui grup de indivizi nu reprezenta principala problemă aici. Ei erau emisarii omenirii. Omenirea punea – prin ei – o întrebare, căreia trebuiau să-i aducă un răspuns. Dacă acest răspuns privea probleme legate de nivelul de dezvoltare al civilizației, atunci omenirea trebuia să-l capete înainte de întoarcerea lor. Deoarece din momentul punerii întrebării până în momentul sosirii răspunsului, ar fi trecut milioane de ani. Mai mult, răspunsul ar fi fost depășit, mort, pentru că ei ar fi adus știri asupra stării celeilalte civilizații la momentul când atinseseră țărmul opus al oceanului stelar. În decursul întoarcerii lor, însă, acea lume nu avea să rămână imuabilă, avea să înainteze cu unul, două, trei milioane de ani. Atunci, întrebările și răspunsurile urmau să treacă unul pe lângă celălalt, suferind întârzieri de sute de veacuri, care aveau să le anuleze, făcând imposibil orice schimb de experiențe, valori și idei. O ficțiune. O inutilitate. Astfel astronauții erau furnizorii unor informații moarte, iar acțiunea lor un act de completă și ireversibilă separare de istoria umană; expedițiile spațiale reprezentau o dezertare fără precedent și costisitoare – cea mai costisitoare – din domeniul schimbărilor istorice. Și pentru o asemenea fantezie, o nebunie nicicând profitabilă, mereu inutilă, Pământul trebuia să muncească din răspuțeri și să-i sacrifice pe cei mai înzestrați indivizi?

Cartea se încheia cu un capitol asupra posibilității explorării cu ajutorul roboților. Desigur, și roboții aveau să transmită tot informații moarte, însă cel puțin s-ar fi evitat sacrificiile omenești.

Urma după aceea o anexă de trei pagini, o încercare de-a răspunde la întrebarea posibilei existențe a zborului cu viteze superluminice, și chiar a așa-zisei conjuncții cosmice

instantanee, adică traversarea spațiului într-un timp extrem de scurt, sau chiar instantaneu, grație unor încă nedescoperite proprietăți ale materiei și spațiului printr-un fel de „hipersalt”; această teorie, sau mai degrabă, speculație, nefundamentată pe nici un fel de fapte, purta un nume – teleportare. Starck credea că deține un argument pentru anularea acestei ultime speranțe. Dacă exista un asemenea fenomen, susținea el, fără îndoială ar fi fost descoperit de una dintre civilizațiile mult mai dezvoltate din galaxia noastră, sau din altă galaxie. În acest caz, reprezentanții acelei civilizații ar fi putut, într-un timp incredibil de redus, să viziteze pe rând toate sistemele planetare și sorii lor, inclusiv al nostru. Pământul însă nu primise deocamdată o asemenea vizită, ceea ce dovedea că metoda super-luminică de pătrundere a cosmosului putea fi imaginată, dar niciodată preschimbată în realitate.

Am revenit la vilă amețit, cu sentimentul aproape copilăresc că fusesem rănit în mod personal. Starck, o persoană pe care n-o cunoscusem, îmi dăduse o lovitură cum nu mai primisem până atunci. Rezumatul meu stângaci nu transmite logica nemiloasă a raționamentelor sale. Nu știu cum am ajuns în cameră, cum m-am schimbat – la un moment dat am simțit nevoia să fumez o țigară și mi-am dat seama că deja fumasem una, stând ghemuit pe pat de parcă așteptam ceva. Așa era: prânzul. Prânzul pentru trei. Realitatea era că mă temeam de oameni. Nu recunoscusem aceasta față de mine însumi, dar ăsta era motivul pentru care acceptasem cu atâta grabă să împart vila cu niște străini; poate că anticiparea sosirii lor era până și cauza inexplicabilei mele grabe, de parcă mă străduiam să mă pregătesc pentru prezența lor, să mă inițiez, prin intermediul cărților, în misterele noii vieți, Nu aș fi analizat

toate astea în dimineața respectivă, dar după cartea lui Starck mi-a dispărut brusc toată nervozitatea. Am extras din aparatul de lectură cristalul albastrui, asemănător unei semințe, și l-am așezat cu un respect temător pe masă. El mă dăduse peste cap. Pentru prima dată de când mă întorsesem m-am gândit la Thurber și Gimma. Trebuia să-i văd. Poate cartea avea dreptate, totuși noi reprezentam un alt fel de adevăr. Nimeni nu deținea întregul adevăr. Așa ceva nu era posibil. Semnalul muzical m-a smuls din transă. Mi-am netezit puloverul și am coborât, stăpân pe mine, deja mai calm. Soarele se strecura printre vițele verandei; salonul, ca întotdeauna după-amiezile, era scaldat într-o lumină verzuie, difuză. Pe masă în sufragerie erau aranjate trei tacâmuri. Când am intrat, ușa de vizavi s-a deschis și au apărut ei. Erau înalți conform normelor actuale. Ne-am întâlnit în mijlocul încăperii, precum diplomații. Mi-am rostit numele, ne-am strâns mâinile și ne-am așezat la masă.

Mă cuprinsese o amorțeală, precum aceea a unui boxer care s-a ridicat de la podea după un knock-down. Din depresiunea mea, ca dintr-o lojă de la teatru, am studiat perechea de tineri.

Fata n-avea probabil nici măcar douăzeci de ani. Mai târziu, aveam să conchid că era greu de descris; cu siguranță nu semăna cu o fotografie a ei – și chiar și a doua zi nu știam ce fel de nas avea, drept sau cârn. Felul în care întindea mâna după farfurie mă încânta, precum ceva prețios, o surpriză ce nu se întâmplă zilnic; zâmbea rareori și cu reținere, de parcă ușor neîncrezătoare în ea însăși, de parcă se simțea insuficient de calmă, prea veselă prin fire sau poate prea încăpățânată, și încerca în mod judicios să îndrepte lucrurile, totuși această strictețe față de ea însăși era permanent subminată, ea știa acest lucru și chiar o

amuza.

Îmi atrăgea privirea, și a trebuit să mă lupt pentru a mă stăpâni. În fiecare moment când o priveam, când îi vedeam părul, ce provoca vântul; îmi aplecam fruntea asupra farfuriei, mă uitam pe furiș, bâjbâind după un alt fel de mâncare, astfel încât de două ori am fost pe punctul de-a răsturna o vază cu flori; cu alte cuvinte, m-am acoperit de ridicol. Dar era de parcă nici nu mă vedeau. Se priveau numai între ei, îi legau fire invizibile de înțelegere. Tot timpul mesei sunt sigur că n-am schimbat mai mult de douăzeci de cuvinte, despre vremea frumoasă și locul plăcut, perfect pentru o vacanță.

Marger era doar cu un cap mai scund decât mine, dar zvelt ca un adolescent, deși trebuie să fi avut treizeci de ani. Purta haine negre, era blond, și avea chipul prelung și fruntea înaltă. La început păruse excepțional de arătos, însă asta fusese numai când își păstrase fața imobilă. De abia îi adresa câte un cuvânt soției sale; când o făcea, de obicei cu un surâs, conversația consta în aluzii și referiri, complet criptice unui individ din exterior, iar el devenea aproape urât. De fapt, nu urât. Era de parcă proporțiile sale faciale se deteriorau; gura i se înclina puțin spre stânga și-și pierdea expresia și până și zâmbetul îi devenea neutru, deși avea o minunată dantură albă. Iar când se anima, ochii erau prea albaștri, maxilarul prea proeminent, și pe de-a întregul semăna cu un model impersonal de farmec masculin, desprins dintr-o revistă de modă.

Cu alte cuvinte, de la început am simțit o aversiune față de el.

Fata – nu mă puteam gândi la ea ca la soția lui, oricât aş fi încercat – nu avea ochi sau buze frumoase, nici păr neobișnuit; nu avea nimic neobișnuit. Era neobișnuită în

întregul ei. Mi-am spus că, alături de una ca ea, aş fi putut traversa de două ori Stâncoşii. De ce Stâncoşii? Nu neapărat, însă îmi trezea în minte nopţi petrecute în păduri de pini, truda escaladării unei stânci, ţărnul mării, unde nu există decât nisipul şi valurile. Să fi fost oare pentru că nu-şi dădea cu ruj pe buze? Îi simţeam zâmbetul, i-l simţeam peste masă, chiar şi atunci când nu zâmbea deloc. Apoi, într-un acces brusc de curaj, am decis să-i privesc gâtul – de parcă aş fi comis o infracţiune. Era spre sfârşitul mesei. Marger s-a întors pe neaşteptate către mine; cred că am roşit.

A vorbit destul înainte de a-i înţelege cu adevărat cuvintele: spunea că vila n-avea decât un glider, şi că el, din păcate, era nevoit să-l ia, deoarece se ducea în oraş. De aceea dacă şi eu intenţionez să merg şi nu voiam să aştept până diseară, îl puteam însoţi. Desigur, îmi putea trimite un alt glider din oraş, sau...

L-am întrerupt. Voisem să-i răspund că nu intenţionez să merg nicăieri, dar m-am oprit, de parcă-mi amintisem ceva, apoi mi-am auzit propriul glas spunând că într-adevăr avusesem de gând să merg până în oraş, şi dacă nu-l deranjam...

— Bun, atunci este perfect, zise Marger. Ne-am sculat de la masă. La ce oră ţi-ar conveni?

Am mai trăgănat-o cu politeţurile şi am izbutit să-l fac să recunoască faptul că era destul de grăbit, apoi am spus că puteam merge oricând. Am decis să plecăm peste o jumătate de oră.

Am revenit la etaj, buimăcit de noua întorsătură a evenimentelor. Individul nu însemna nimic pentru mine. Şi nici oraşul nu mă atrăgea cu nimic. Atunci, care era scopul acestei escapade? În plus aveam impresia că politeţea lui faţă de mine era puţin exagerată. Oricum, dacă realmente

m-aș fi grăbit să ajung în oraș, cu siguranță că roboții ar fi rezolvat problema. N-ar fi trebuit să merg pe jos. Voia ceva de la mine? Dar ce anume? Nu mă văzuse în viața lui. Îmi puneam toate aceste întrebări, din nou în mod inutil, când se făcu ora stabilită și am coborât.

Soția lui nu se vedea pe nicăieri și nici n-a apărut la fereastră pentru a-și lua rămas bun. În interiorul vehiculului spațios, la început am fost tăcuți, urmărind curbele ce apăreau pe măsură ce drumul șerpuia printre dealuri. Încetișor s-a înfiripat o conversație. Am aflat că Marger era inginer.

— Azi tebuie să inspectez stația-selex a orașului, îmi zise. Am înțeles că și tu ești cibernetician?

— Din epoca de piatră, am răspuns. Scuză-mă... dar de unde știi?

— De la agenția de turism. Eram bineînțeles curios cine avea să ne fie vecin.

— Aha.

Am tăcut o vreme; frecvența tot mai mare a eflorescențelor din plastic multicolor indica apropierea noastră de suburbii.

— Dacă nu te deranjează... voiam să te întreb dacă voi, echipajul, ați avut probleme cu automatele, vorbi el brusc; nu atât din întrebarea în sine cât din tonul lui mi-am dat seama că răspunsul meu era important pentru el. Asta să fi dorit? Dar exact ce anume?

— Te referi la defecțiuni? Am avut sute. Era însă normal; modelele noastre, în comparație cu ale voastre, erau primitive...

— Nu, nu defecțiuni, se grăbi el. Mai degrabă, fluctuații ale performanțelor în condițiile acelea variabile... Din nefericire, astăzi nu avem ocazia de-a testa automatele atât

de amănunțit.

Era deci vorba de o întrebare pur tehnică. Îl interesau numai anumiți parametri de funcționare ai creierelor electronice, comportamentul acestora în contextul puternicelor câmpuri magnetice, în nebuloase, în pâlniile de perturbări gravitaționale, și el considera că aceste informații puteau exista în jurnalele expediției, temporar oprite de-a fi date publicității. I-am spus ce știam, iar pentru date mai speciale l-am sfătuit să ia legătura cu Thurber, care fusese asistent al directorului științific al expediției.

— M-aș putea folosi de numele tău...?

— Bineînțeles.

Mi-a mulțumit călduros. Eram puțin dezamăgit. Asta să fi fost totul? Totuși conversația stabilise o legătură profesională între noi, și la rândul meu l-am întrebat despre meseria lui. Ce era acea stație-selex pe care trebuia s-o inspecteze.

— Ah, nimic foarte interesant. Un depozit de deșeuri... de fapt aș dori să mă dedic cercetărilor teoretice; aici este mai degrabă o experiență practică, și, de fapt, nu prea folositoare.

— Experiență practică? Să muncești la un depozit de deșeuri? Cum e posibil? La urma urmei, ești cibernetician...

— Păi sunt deșeuri cibernetice, explică el cu un zâmbet strâmb. Și adăugă, oarecum disprețuitor: Știi, noi suntem foarte economi. Ideea este că nimic nu trebuie irosit. La institutul meu ți-aș putea arăta câteva lucruri interesante, dar aici – în sfârșit...

Ridică din umeri; gliderul ieși de pe drumul principal, trecu printr-o poartă înaltă din metal, și intră în curtea largă a unei fabrici; am zărit șiruri de conveiere, macarale, ceva asemănător cu un furnal modernizat.

— Poți lua mașina acum, zise Marger.

Dintr-o deschizătură în zidul lângă care ne oprisem, un robot se aplecă în afară și-i spuse ceva. Marger coborî, l-am văzut gesticulând, apoi se întoarse către mine, alarmat.

— Minunat, făcu el. Gloor este bolnav. Este colegul meu – n-am voie să lucrez singur – acum ce mă fac?

— Care-i problema? am întrebat, coborînd.

— Inspecția trebuie făcută de două persoane, de cel puțin două, îmi explică. Brusc se luminează la față: Domnule Bregg! Ești cibernetician! Dacă ai fi de acord!

— Ha, am zâmbit, cibernetician! Adaugă: antic. Nu știu nimic.

— E numai o formalitate, mă întrerupse. Bineînțeles, eu o să mă ocup de partea tehnică. Avem nevoie numai de o semnătură, nimic mai mult?

— Chiar așa? am comentat încet. Îi puteam înțelege graba de a reveni la soție, însă nu-mi plăcea să pretind că eram ceva ce nu eram; nu sunt făcut să fiu o figură centrală; i-am spus toate acestea, deși poate într-un limbaj mai blând. Ridică brațele, parcă apărându-se.

— Te rog, nu mă înțelege greșit! Dar probabil te grăbești, nu-i așa? Aveai treabă în oraș. În acest caz, eu... cumva... iartă-mă pentru...

— Treburile mele pot aștepta, am răspuns. Dă-i drumul, te rog. Dacă pot, o să te-ajut.

Am intrat într-o clădire albă, aflată lateral; Marger m-a condus în josul unui coridor ciudat de pustiu; în nișe stăteau câțiva roboți nemișcați. Într-un cabinet mic, simplu mobilat, a luat un vraf de hârtii dintr-un dulap din perete, le-a împrăștiat pe masă și a început, să explice natura muncii sale – sau, mai degrabă, a muncii noastre. Nu se pricepea să explice prea bine, și în scurt timp aveam îndoieli asupra

șansei lui pentru o carieră de cercetător: continua să presupună că aveam habar de lucruri complet necunoscute mie. A trebuit să-l întrerup repetat pentru a pune întrebări stânjenitor de elementare, dar el, în mod limpede nedorind să mă ofenseze, accepta toate aceste dovezi ale ignoranței mele ca pe niște virtuți.

În cele din urmă am aflat că în ultimii cincizeci de ani existase o separare totală între muncă și viață. Toată producția era automatizată și se desfășura sub supravegherea roboților, care erau dirijați de alți roboți; în acest tărâm nu mai era loc și pentru oameni. Societatea își ducea viața ei, iar roboții și automatele pe ale lor; în afară de asta, pentru a preveni aberații neprevăzute în ordinea stabilită a acestei armate mecanice de muncă, erau necesare inspecții periodice, efectuate de specialiști, Marger era unul dintre aceștia.

— E mai mult ca sigur, explică el, că vom găsi totul normal; după aceea putem examina anumite verigi ale proceselor, apoi ne lăsăm semnăturile, și asta e totul.

— Dar eu nu știu nici măcar ce anume se produce aici, am arătat spre clădirile ce se vedeau pe geam.

— Absolut nimic! exclamă. Asta-i toată chestia. Nimic. Este pur și simplu un depozit de deșeuri, așa cum ți-am spus.

Nu mă prea entuziasma acest rol impus în mod neașteptat, dar nu puteam protesta permanent.

— Bun. Ce trebuie să fac eu?

— Ce voi face și eu: un tur al complexelor...

Am lăsat hârtiile în birou și am ieșit afară. Primul obiectiv a fost o uriașă uzină de sortare unde cupe automate ridicau grămezi de table metalice, și caroserii rupte și răsucite, le turteau și le azvârleau în compactoare. Blocurile produse de acestea erau purtate pe benzi până la conveierul

principal. La intrare, Marger și-a pus o mască mică cu filtru, și mi-a întins alta mie; datorită hărmălaiei nu puteam discuta între noi. Aerul era îmbâcsit cu un praf ruginiu care răbufnea în nori roșietici din compactoare. Am continuat prin hala următoare, și am luat o bandă rulantă până la un nivel unde rânduri de prese înghițeau deșeurile, care, acum mult mai fin mărunțite și de neidentificat, curgeau din buncăre. Pe un pasaj aerian ce ducea spre altă clădire, Marger verifică indicațiile unor instrumente de control; după aceea am trecut în curtea uzinei, unde am fost opriți de un robot care ne-a anunțat că Inginerul Gloor dorea să vorbească la telefon cu Marger.

— Scuză-mă, mă-ntorc imediat! strigă Marger, și alergă în susul unei scări în spirală până la o clădire anexă de sticlă din apropiere.

Am rămas singur pe betonul încins de soare. Am privit în jur. Vizitasem deja clădirile din celălalt capăt al curții, acolo se aflau compactoarele și presele. Datorită distanței și a izolării fonice, nu auzeam nici măcar un murmur. Ceva mai aproape, înapoia anexei unde dispăruse Marger, se afla o clădire scundă și neobișnuit de lungă, un fel de baracă din tablă; am pornit într-acolo în căutare de umbră, însă căldura degajată de pereții metalici era insuportabilă. Eram, gata să plec, când am auzit un sunet ciudat venind din interiorul barăcii, dificil de identificat, câtuși de puțin asemănător cu zgomotul de lucru al mașinilor. Încă treizeci de pași și am ajuns la o ușă din oțel. În fața ei se afla un robot. La vederea mea, robotul deschise ușa și păși în lateral. Sunetele stranii deveniră mai puternice. Am privit înăuntru; nu era atât de întuneric pe cât crezusem inițial. Datorită căldurii ucigătoare radiate de metal, de-abia puteam respira, și m-aș fi retras imediat dacă n-ar fi fost vocile. Erau voci omenești –

distorsionate, contopindu-se într-un cor răgușit, neclar, bolborosit, de parcă în penumbră ar fi vorbit un morman de telefoane defecte. Am făcut doi pași nesiguri, ceva a trosnit sub tălpile mele, și, de pe podea, o voce a rostit limpede:

— Vă rrog... domnuli... ham...

Am încremenit. Aerul sufocant avea gust de fier. Șoapta venea de jos.

— Vă rrog... ham... uitați-vă-n ju-rr... vă rrog...

I s-a alăturat un al doilea glas, monoton, recitând inexpressiv:

— O, anomalie excentrică... O, asimptotă sferică... O, pol în infinit... O, protosistem linear... O, sistem holono-mic... O, spațiu semimetric... O, spațiu sferic... O, spațiu dielectric...

— Vă rrog... domnuli... șșervitorrul domniei-voastre... vă rrog...

Bezna forfotea de șoapte răgușite, din care bubui:

— Bioplasma planetară, mîlul ei putred, reprezintă zorile existenței, faza inițială, și iată! din aluatul sîngerînd al creierului apare arama...

— Brec – break – brabzel – be... bre... veriscop...

— O, clasă imaginară... O, clasă puternică... O, clasă, pustie... O, clasă a claselor...

— Vă rrog... ham... uitați-vă-n ju-rr... domnuli...ș

— Șșș-șșș...

— Ești!..

— Șș-șș.

— Mă auzi...

— Aud...

— Poți atinge...?

— Brec – break – brabzel...

— Fără brațe...

— R-rușine... ai... ai vedea ce strălucitor și rece sunt...

— L-lasă-i să-mi re... dea armura, sabia-mi de aur... moște... nirea-mi... dez... moștenită... noaptea...

— Ci iată ultimele zvârcoliri ale gângavului croncănitor, stăpânul măcelarilor, și temnicerilor, căci iată, răsare, de trei ori răsare împărăția ce va veni a ne-viilor...

— Sunt nou... destul de nou... niciodată n-am avut un scurt-circuit în schelet... pot încă... vă rog...

— Vă rrrog...

Nu știam încotro să privesc, asfixiat de căldura nemiloasă și de glasurile acelea. Veneau din toate părțile. De la podea și până la fantele-ferestruici de sub plafon se ridicau grămezi de corpuri contorsionate și întrepătrunse; puțină lumină ce răzbătea înăuntru se reflecta slab în metalul lor îndoit.

— Am avut un def, un defect temporar, dar acum sunt, acum sunt în regulă, pot vedea...

— Ceea ce vezi... este beznă...

— Ascultați, vă rog. Sunt neprețuit, sunt costisitor. Indic orice scurgere energetică, localizez fiecare curent vagabond, fiecare supra-încărcare. Doar testați-mă, vă rog... Acest... acest tremur este temporar... N-are nici o legătură cu... vă rog...

— Vă rrrog... domnuli...

— Iar creierele puhave cred că fermentația lor acidă e sufletul, înjunghierea cărnii e istoria, și căile prin care-și amână putreziciunea reprezintă civilizația...

— Vă rog, eu... doar eu... e o greșeală...

— Vă rrrog... domnuli... ham...

— Vă voi salva...

— Cine-i acolo...

— Ce...

— Cine salvează?

— Repetați după mine: focul nu mă va consuma pe de-a întregul, iar apa nu mă va transforma în rugină, ambele elemente vor fi o poartă în mine, și eu voi pătrunde...

— Șșș-șș!

— Contemplația catodului...

— Catodoplația...

— Sunt aici din greșeală... eu gândesc... la urma urmelor, eu gândesc...

— Eu sunt oglinda trădării...

— Vă rrog... domnuli... șșervitorul domniei-voastre... prri-viți în jurr...

— O, zbor al transfinitului... O, zbor al nebuloaselor... O, zbor al stelelor...

— El este aici!!! răcni cineva; și se lăsă o liniște bruscă, o liniște aproape tot atât de pătrunzătoare în teribila ei tensiune cât și corul vocilor ce o precedaseră.

— Domnule!!! spuse ceva; nu știu de ce eram atât de sigur, dar am simțit că cuvintele acelea mi se adresau.

N-am răspuns.

— Domnule, vă rog... o clipă din timpul dumneavoastră. Domnule, eu... sunt altfel. Eu mă aflu aici din greșeală.

Urmă o foială.

— Tăcere! Trăiesc! Cuvintele acelea acoperiră totul. Da, am fost zvârlit aici, m-au îmbrăcat într-adins în metal, ca nimeni să nu știe, dar vă rog, lipiți-vă urechea de mine și veți auzi bătaia pulsului!

— Și eu! răsună un al doilea glas. Și eu! Domnule! Am fost bolnav; în timpul bolii mele mi-am închipuit că eram o mașină, aceea a fost nebunia mea, dar acum sunt sănătos! Hallister, domnul Hallister poate garanta pentru mine, vă rog întrebați-l, vă rog scoateți-mă de aici!

— Vă rrrog... vă rrrog, domnuli...

— Brec... break...

— Sluga dumneavoastră...

Baraca zumzăia și vuia de voci ruginite, la un moment dat vibra un zbieret interminabil; am început să mă retrag de-a-ndăratelea și, trezit în lumina soarelui, orbit, mijind ochii; am rămas o vreme cu palma pavăză la ochi; înapoia mea se auziră un scârțâit și un pocnet sec: robotul închisese ușa și o zăvorâse.

— Domnuluii... am mai auzit prin valul de glasuri înfundate dinapoia peretelui. Vă rrrog... serviciu... greșeală...

Am trecut pe lângă anexa din sticlă. Nu știam încotro mergeam – doream numai să scap de vocile acelea, să nu le mai aud; am tresărit când am simțit o mână pe umăr. Era Marger, blond, arătos, zâmbitor.

— Mă scuzi, domnule Bregg. A durat cam mult...

— Ce li se va întâmpla? l-am întrerupt, aproape grosolan, indicând baraca solitară.

— Pardon? clipi el. Cui?

Brusc înțelese și fu surprins:

— Ah, ai intrat acolo? Nu era nevoie...

— De ce?

— Sunt resturi.

— Cum adică?

— Resturi pentru re-modelare, după selecție. Mergem? Trebuie să semnăm actele oficiale.

— Imediat. Cine face selecția asta?

— Cum cine? Roboții.

— Ce? O fac chiar ei?

— Bineînțeles.

Amuți sub privirea mea.

— De ce nu sunt reparați?

— Nu merită cheltuiala, îmi răspunse încet, surprins.

— Și ce li se întâmplă?

— Resturilor? Ajung acolo, îmi arată turnul zvelt și singuratic al furnalului.

În birou actele erau pregătite, întinse pe masă – dovada oficială a inspecției, alte foi de hârtie – și Marger completă pe rând spațiile goale, semnă și-mi întinse tocul. L-am răsucit între degete.

— Și nu există posibilitatea unei erori?

— Poftim?

— Acolo, în... resturi, cum le spui, nu pot ajunge acolo... chiar când mai sunt eficiente, apte de funcționare – ce crezi?

Mă privi de parcă nu pricepea ce-i spuneam.

— Asta a fost impresia mea, am încheiat încetișor.

— Dar nu-i problemă noastră, îmi răspunse.

— Și a cui e?

— A roboților.

— Totuși noi facem inspecția.

— Ah, nu, zâmbi el ușurat pentru că pricepuse în sfârșit sursa erorii mele. Una n-are nici o legătură cu cealaltă. Noi inspectăm sincronizarea proceselor, ritmul și eficiența lor, însă nu intrăm în detalii de tipul selecției. Acesta nu este domeniul nostru. Pe lângă faptul că nu este necesar, ar fi de asemenea de-a dreptul imposibil, deoarece astăzi există aproximativ optsprezece automate pentru fiecare om; iar dintre acestea, zilnic cinci își încheie ciclul și devin resturi. Asta înseamnă ceva de ordinul a două miliarde de tone pe zi. Îți poți da seama că n-am putea izbuti să ne descurcăm și oricum structura sistemului nostru e bazată tocmai pe relația diametral opusă: automatele ne slujesc pe noi, nu noi pe ele...

Nu-i puteam contrazice spusele. Fără alt cuvânt, am semnat actele. Eram gata de plecare, când spre propria mea surpriză m-am pomenit întrebându-l dacă se produceau și roboți umanoizi.

— Nu prea, răspunse și adăugă fără tragere de inimă: Când au fost produși au cam creat neplăceri...

— Cum așa?

— Păi, nu-i știi pe ingineri?! Au atins un asemenea nivel de perfecțiune cu simulările lor, încât anumite modele nu puteau fi deosebite de oamenii adevărați. Unii n-au putut tolera așa ceva...

Brusc mi-am amintit stewardesa de pe nava care mă adusese de pe Lună.

— N-au putut tolera...? am repetat. Ce era atunci, ceva ca o... fobie?

— Nu sunt psiholog, dar bănuiesc că-i poți spune și așa. Oricum, povestea e demult îngropată.

— Și mai există asemenea roboți?

— Oh, da, pe rachetele cu domeniu restrâns. Ai întâlnit vreunul?

I-am dat un răspuns evaziv.

— O să mai ai timp să-ți aranjezi treburile? Era îngrijorat.

— Treburile...?

Atunci mi-am amintit că se presupunea că am ceva de rezolvat în oraș. Ne-am despărțit la intrarea în stație, unde mă condusese, tot timpul mulțumindu-mi că-l scăpasem dintr-o situație neplăcută.

Am rătăcit pe străzi; m-am dus la un realon, dar am plecat înainte de-a se fi desfășurat jumătate din spectacolul ridicol, și am pornit către Clavestra cu un moral extrem de scăzut. La un kilometru de vilă, am trimis gliderul înapoi

și-am continuat drumul pe jos. Totul era în ordine. Erau mecanisme din metal, sârmă și sticlă, mi-am spus, le puteai monta și demonta; totuși nu-mi puteam șterge amintirea acelei săli, a întunericului și a glasurilor distorsionate, cacofonia aceea de disperare, conținând prea mult înțeles, prea mult din frica obișnuită. Îmi puteam spune că eram specialist în domeniu, îl aprofundasem îndeajuns, oroarea înaintea anihilării bruște încetase de-a mai fi o fantezie pentru mine, așa cum era pentru ei, proiectanții aceia ingenioși care organizaseră atât de bine totul: roboții au grijă de ai lor, o făceau până la sfârșit, iar omul nu intervenea. Era un ciclu închis din instrumente de precizie care se cereau, se reproduceau și se distrugeau, iar eu auzisem în mod inutil agonia morții mecanice.

M-am oprit în vârful unei coline. Sub razele piezișe ale soarelui, peisajul era indescritibil de frumos. Din când în când, vreun glider strălucind precum un proiectil negru, gonea de-a lungul panglicii șoselei ce se întindea către orizont, acolo unde munții se conturau albăstrui, parcă rotunjiți de depărtări. Și brusc am simțit că nu mai puteam privi – de parcă n-aș fi avut dreptul de-a privi, de parcă toate acestea ascundeau o înșelăciune oribilă, gata să mă gâtuie. M-am așezat între copaci și mi-am îngropat fața în palme; îmi părea rău că mă întorsesem. Când am intrat în casă, un robot alb s-a apropiat de mine.

— Aveți un apel telefonic, mi s-a adresat confidențial. De departe. Eurasia.

L-am urmat grăbit. Telefonul se afla în salon, așa că în timpul convorbirii puteam privi grădina prin ușa de sticlă.

— Hal? se auzi un glas îndepărtat, dar limpede. Eu sunt, Olaf.

— Olaf... Olaf. am repetat cu un ton triumfător. Unde

ești?

— În Narvik.

— Ce faci? Cum merge? Mi-ai primit scrisoarea?

— Bineînțeles. Așa am știut unde să te caut.

Un moment de tăcere.

— Ce faci...? am repetat, cu mai puțină siguranță.

— Ce-i de făcut? Nu fac nimic. Tu?

— Ai fost la Adaptare?

— Am fost. Dar numai o zi. M-am oprit. N-am putut, știi...

— Știu. Ascultă, Olaf... am închiriat o vilă aici. Poate nu-i... dar ascultă! Vino și stai aici!

Nu răspunse imediat. Când o făcu, vocea îi era ezitantă.

— Mi-ar place să vin. Și s-ar putea s-o fac, Hal, dar știi ce ne-au spus...

— Știu. Dar ce ne pot face? Oricum, dă-i dracului. Vino.

— Ce rost ar avea? Gândește-te, Hal. Ar putea fi...

— Ce?

— Mai rău.

— Și de unde știi că îmi este rău?

I-am auzit râsetul scurt, de fapt mai mult un suspin: râdea foarte încet.

— Atunci de ce mai vrei să vin și eu?

Brusc îmi veni o idee.

— Olaf. Ascultă-mă. Aici e un fel de stațiune de odihnă. O vilă, piscină, grădină. Singura problemă... dar știi pesemne cum sunt lucrurile acum, cum trăiesc ei, nu?

— Am o oarecare idee.

Tonul spunea mai mult decât cuvintele.

— Deci, știi. Acum fii atent! Vino aici. Dar mai întâi fă rost de niște... mănuși de box. Două perechi. O să facem niște antrenamente. Ai să vezi, o să fie grozav!

— Cristoase! Hal, de unde să-ți gădesc mănuși de box? Probabil că nu se mai fabrică de ani de zile.

— Atunci, comandă-le. Nu-mi spune că-i imposibil de confecționat patru mănuși amărâte. O să amenajăm și un ring – o să ne batem. Noi doi putem, Olaf! Ai auzit de betrizare, nu?

— Hm-m. O să-ți zic ce cred eu despre asta. Dar nu la telefon. S-ar putea să existe niște urechi mai sensibile.

— Atunci vino. O să faci ce te-am rugat?

Tăcu o vreme.

— Nu știi dacă are vreun rost, Hal.

— Bine. Atunci spune-mi, dacă tot discutăm, ce planuri ai? Dacă ai vreun plan, bineînțeles nici n-o să mă gândesc să te deranjez cu toanele mele.

— N-am niciunul. Dar tu?

— Am venit aici să mă odihnesc, să mă instruiesc, să citesc, totuși astea nu-s planuri, doar... Pur și simplu n-am putut întrezări altceva pentru mine deocamdată.

Tăcere.

— Olaf?

— Se pare că am pornit-o la fel, murmură el. Ce dracu. La urma urmei, pot pleca oricând, dacă se dovedește că...

— Oh, termină! m-am enervat. Strânge-ți lucrurile și vino. Când poți fi aici?

— Mâine dimineată. Chiar vrei să boxezi?

— Tu nu vrei?

Râse.

— Ba da, omule. Și din același motiv ca și tine.

— S-a făcut atunci, am rostit repede. Te aștept. Ai grijă.

Am urcat. Am scotocit printre niște lucruri pe care le pusesem într-o valiză separată și am găsit frânghia. Un colac mare. Corzi pentru un ring. Patru stâlpi, niște cauciuc sau

arcuri, și-l amenajăm. Fără arbitru. Nu ne trebuia.

După aceea am revenit la cărți. Capul însă parcă mi-era umplut cu ciment. Când mai încercasem aceeași senzație în trecut, îmi săpasem pur și simplu drumul prin text precum un car printr-un arbore de fier. Totuși niciodată n-avusesem așa dificultăți. În două ore răsfoisem vreo douăzeci de cărți și nu-mi putusem păstra atenția mai mult de cinci minute ațintită asupra unui subiect. Am azvârlit până și basmele. Am hotărât să nu mă auto-enervez. Am apucat ceea ce mi se păruse cel mai dificil, o monografie asupra analizei metagenelor, și m-am azvârlit asupra primelor ecuații de parcă aș fi izbit cu capul într-un zid din piatră.

Matematica, totuși, avea anumite proprietăți benefice, în special pentru mine, deoarece după o oră am înțeles brusc, cu gura căscată și am fost copleșit de uimire – cum de acest Ferret izbutise să facă așa ceva? Chiar și acum pe o potecă defrișată de el, aveam momente când pierdeam drumul; pas cu pas încă mă puteam descurca, dar omul acela izbutise totul pesemne dintr-un singur salt.

Aș fi dat toate stelele pentru a avea în cap, pentru o lună măcar, ceea ce avusese el.

Semnalul anunță cina, și în același timp ceva mă înghionti în coșul pieptului, reamintindu-mi că nu eram singur aici. Pentru o clipă m-am gândit să cer mâncarea în cameră. Totuși rușinea a învins. Am azvârlit sub pat tricoul oribil care mă făcea să semăn cu o maimuță umflată, am îmbrăcat bătrânul și neprețuitul meu pulover larg, și am coborât în sufragerie. Erau deja la masă. Exceptând schimbul unor politețuri banale, a fost tăcere. Nici un fel de conversație. Ei n-aveau nevoie de cuvinte. Ei comunicau prin priviri; ea îi vorbea cu capul, cu genele, cu surâsul acela vag. Și, încet, o greutate rece începu să crească în mine, mi-am

simțit brațele înfometate, tânjind să cuprindă ceva, să strângă, să zdrobească. De ce eram atât de sălbatic? m-am întrebat cu disperare. De ce, în loc să mă gândesc la cartea lui Ferret, la întrebările ridicate de Starck, în loc să-mi văd de problemele mele, de ce trebuia să lupt cu mine din răspuțeri pentru a mă abține de la a mă holba la fata aceea?

Dar asta a fost o nimica toată, m-am speriat cu adevărat abia sus, după ce am închis după mine ușa dormitorului. La Adaptare îmi spusese, după testări, că eram complet normal. Dr. Juffon afirmase același lucru. Dar putea o persoană normală să simtă ceea ce simțeam eu în clipa aceea? De unde provenea? Nu eram un participant – ci un martor. Se petrecea ceva, ceva ireversibil, precum mișcarea unei planete, o înmugurire treptată, aproape imperceptibilă, încă lipsită de formă. Am mers la fereastră, am privit în grădina întunecată și mi-am dat seama că aceasta trebuie să fi existat în mine încă de la prânz, din chiar primul moment; pur și simplu avusese nevoie de o anumită perioadă de timp. De aceea plecasem în oraș, de aceea uitasem de vocile din beznă.

Eram în stare să fac orice. Pentru fata aceea. Nu înțelegeam cum, sau de ce s-a întâmplat așa. Nu știam dacă era iubire sau nebunie. Asta nu conta. Știam doar că pentru mine totul își pierduse importanța. Și mă împotriveam – stând în fața ferestrei deschise – luptându-mă așa cum n-o mai făcusem până atunci; mi-am apăsât fruntea de geamul rece și m-am speriat teribil de mine însumi.

Trebuie să fac ceva, am murmurat. Trebuie să fac ceva. Se întâmplă așa pentru că ceva nu e-n regulă cu mine. Va trece. Ea nu poate însemna nimic pentru mine. N-o cunosc. Nici măcar nu este deosebit de frumoasă. Dar cel puțin nu voi face nimic. Nu voi face – încercam să mi-o impun – cel

puțin nu voi comite nici o... Doamne Dumnezeule. Olaf. Olaf avea să mă salveze. Aveam să-i mărturisesc totul. El avea să se ocupe de mine. Aveam să plecăm undeva. Aveam să fac tot ce-mi spunea, totul. El singur avea să înțeleagă. El urma să sosească mâine. Ce bine!

Mă plimbam prin odaie. Îmi simțeam fiecare mușchi, parcă aveam în mine niște animale mici, se încordau, se încheștau între ele; brusc am îngenuncheat lângă pat, mi-am înfipt dinții în pătură și am scos un sunet ciudat, ce nu semăna cu un suspin, era sec, hidos; nu voiam, nu voiam să fac rău nimănui, totuși știam că era inutil să mă amănesc, că Olaf nu mă va putea ajuta, nimeni n-o va putea face.

M-am sculat. Vreme de zece ani învățasem să iau decizii instantanee, decizii de care atârnav vieți omenești, a mea și ale altora, și întotdeauna procedasem la fel. Mă detașam, creierul mi se transforma parcă într-o mașină făcută pentru a calcula factorii pro și contra, pentru a separa și soluționa, irevocabil. Până și Gimma, care nu mă plăcea, îmi recunoștea imparțialitatea. Iar acum, chiar dacă aș fi dorit-o, nu puteam acționa altfel, ci numai ca atunci, la ananghie, deoarece aici, de asemenea, eram la ananghie. Mi-am surprins chipul în oglindă, palid, cu irisurile aproape albe și pupilele îngustate; am privit cu ură, apoi m-am întors cu spatele, nici vorbă nu putea fi să mă culc. Brusc, mi-am trecut picioarele peste pervaz. Până la pământ erau patru metri. Am sărit, aterizând aproape fără zgomot. Am alergat în tăcere în direcția piscinei. Am trecut pe lângă ea și am ieșit pe șosea. Suprafața fosforescentă mergea spre dealuri, unduia printre ele precum un șarpe lucitor, o viperă, până ce dispărea – o dungă de lumină în beznă. Am continuat să alerg mai iute și mai iute, pentru a-mi obosi inima, care bătea atât de regulat, atât de puternic; am alergat timp de

aproape o oră, până am zărit înaintea luminile unor case. Am cotit-o spre ele. Eram obosit acum, dar tocmai de aceea am menținut ritmul, șoptindu-mi întruna: Acolo! Acolo! Acolo! Am fugit mai departe și, în cele din urmă, am ajuns la un gard viu dublu. M-am trezit în fața grădinii vilei. Revenisem în punctul de plecare.

Gâfâind, m-am oprit lângă piscină și m-am așezat pe marginea din beton; am lăsat capul în jos și am zărit stelele reflectate. Nu doream stelele. N-aveam ce face cu ele. Fusesem nebun, smintit, atunci când luptasem pentru un loc în expediție, când mă lăsasem transformat într-un sac sângerând în gravitatori; pentru ce am făcut-o?! De ce, de ce nu mi-am dat seama că trebuie să fii un om obișnuit, absolut obișnuit, că altfel nu poți și este inutil să trăiești.

Am auzit un foșnet. Ei au trecut pe lângă mine. El o cuprinsese cu brațul, mergeau în pas. Se aplecă deasupra ei. Umbrele capetelor se contopiră.

M-am ridicat. O săruta. Ea, ținându-i chipul între palme. Am văzut liniile albe ale brațelor ei. Apoi un sentiment de rușine, o rușine așa cum nu mai cunoscusem, oribilă, dezgustătoare, mă străpunse precum un cuțit. Eu, călătorul interstelar, tovarășul lui Arder, întorcându-mă, stăteam într-o grădină și mă gândeam doar cum puteam smulge o fată unui bărbat, fără a-l cunoaște nici pe el, nici pe ea, un nenorocit, o brută, o brută din stele, mai rău, mai rău...

Nu puteam privi. Și am privit. În cele din urmă, ei s-au îndepărtat încet, îmbrățișați, iar eu, ocolind piscina, am pornit din nou, apoi am văzut o formă întunecată, mare, și în același timp am izbit ceva cu mâinile. Era un automobil. Bâjbâind, am găsit portiera. Când am deschis-o, s-a aprins o lumină.

Tot ceea ce făceam acum era cu o grabă deliberată,

concentrată, de parcă trebuia să ajung undeva, de parcă trebuia să...

Motorul răspunse. Am răsucit volanul și, cu farurile aprinse, am ieșit pe șosea. Mâinile îmi tremurau puțin, așa încât le-am încleștat pe volan. Deodată mi-am reamintit de cutiuța neagră; am frânat brusc și aproape am derapat spre marginea drumului; am sărit afară, am ridicat capota și am început s-o caut cu disperare. Motorul era complet diferit, n-am putut s-o găsesc. Poate-i chiar în față. Cabluri. Un bloc din fontă. O casetă. Ceva nefamiliar, pătrat – da, asta era. Scule. Am lucrat cu frenezie, dar cu grijă; aproape că mi-am însângerat mâinile. În cele din urmă, am ridicat cubul negru, greu de parcă era compact, turnat din metal, și l-am azvârlit în tufișurile de pe marginea drumului. Eram liber. Am trântit portiera și am pornit. Aerul începu să șuiere. Mai multă viteză. Motorul vuia, cauciucurile țiuiau pătrunzător. O curbă. Am virat fără să încetinesc, tăind spre stânga și am depășit-o. Altă curbă, mai strânsă. Am simțit o forță enormă împingându-mă, împreună cu mașina, spre exteriorul virajului. Totuși încă insuficient. Următoarea curbă. La Apprenous aveau automobile speciale pentru piloți. Făceam cascadorie cu ele, pentru a ne îmbunătăți reflexele. Un antrenament foarte bun. Dezvolta de asemenea simțul echilibrului. De exemplu, la un viraj ridici mașina pe cele două roți dinspre exterior și conduci așa o vreme. Cândva, puteam face asta. Și am făcut-o acum, pe autostrada pustie, înclinându-mă prin bezna destrămată de faruri. Nu pentru că aș fi dorit să mă sinucid. Pur și simplu nu mai conta nimic. Dacă eram nemilos față de alții, atunci puteam fi nemilos și față de mine. Am intrat într-o curbă și am aplecat mașina, astfel încât pentru un moment a mers pe două roți, cu cauciucurile urlând, și am aruncat-o iarăși, în direcția opusă,

izbind cu aripa din spate ceva întunecat – un copac? Apoi nu mai exista nimic decât vuietul motorului accelerând, și reflecțiile palide ale cadranelor pe parbriz, și vântul suierând sălbatic. După aceea am văzut, înainte, un glider, încercă să mă evite, mergând chiar pe marginea șoselei, o mișcare scurtă a volanului mă duse lângă ea, mașina grea se răsuci ca un titirez, un bufnet surd, zăngănitul și scrâșnetul metalelor, și beznă. Farurile se spărseseră, motorul murise.

Am răsuflat adânc. Nu mi se întâmplase nimic, n-aveam nici măcar o zgârietură. Am încercat farurile: nimic. Luminile mici de poziție: cea din stânga funcționa. În lumina ei slabă, am pornit motorul. Automobilul, scârțâind, se legănă înapoi pe drum. O mașină bună, totuși: după toate prin câte trecuse, continua să răspundă comenzilor. Am pornit spre vilă, mai încet acum. Însă talpa îmi apăsa pedala, și iarăși mă cuprinse nebunia când am zărit apropiindu-se o curbă. Și iarăși am forțat la maximum motorul, până când, cu roțile țiuind, azvârlit înainte de inerție, am oprit înaintea gardului viu. Am continuat apoi, împingând-o în desiş. Despicănd tufişul, avansa până se opri într-un ciot. Nu voiam să ştie nimeni ce făcusem, de aceea am rupt nişte crăci şi le-am aruncat peste capotă şi farurile sparte. Numai botul fusese lovit; în spate avea doar o mică îndoitură, de la prima coliziune cu pilonul sau ce-o fi fost acolo, în beznă.

După aceea am ascultat. Casa era întunecată. Totul era neclintit. Tăcerea măreaţă a nopţii ajungea până la stele. Nu voiam să mă întorc în vilă. M-am îndepărtat de mașina avariata, și când iarba – firele înalte și umede – mi-a atins genunchii, m-am prăbușit în ea și am rămas acolo până când ochii mi s-au închis și am dormit.

Am fost trezit de un râset. L-am recunoscut. Am știut cine era înainte de-a deschide ochii, instantaneu treaz. Eram

complet ud, totul era îmbibat de rouă – soarele nu se ridicase mult. Cerul, smocuri de nori albi. Iar în fața mea, pe o valiză mică, stătea Olaf, râzând; am sărit în picioare în același timp. Palma lui semăna cu a mea – la fel de lată și puternică.

— Când ai sosit?

— Acum câteva clipe.

— Cu ulderul?

— Da. Și eu am dormit așa, în primele două nopți.

— Da?

Nu mai zâmbi. Nici eu. De parcă între noi se strecurase ceva. Ne-am privit reciproc.

Eram de aceeași statură, Olaf fiind poate puțin mai înalt, dar mai zvelt. În lumina puternică părul lui, deși negru, îi trăda originea scandinavă, iar tuleiele bărbii erau complet blonde. Un nas curbat, volitiv, și o buză superioară scurtă ce-i dezvăluia dinții; ochii săi surâdeau cu ușurință, albaștri deschiși, colorându-se mai intens; buzele subțiri, permanent strâmbându-se ușor, parcă primind totul cu scepticism – poate că această expresie a lui menținea o distanță între noi. Olaf era cu doi ani mai în vârstă decât mine; prietenul lui cel mai bun fusese Arder. Abia după moartea lui Arder am devenit mai apropiați. Pentru totdeauna.

— Olaf, am rostit, trebuie să-ți fie foame. Hai să mâncăm ceva.

— Stai așa, mă opri. Ce-i asta?

I-am urmărit privirea.

— Ah, asta... nimic. O mașină. Am cumpărat-o – ca să-mi aduc aminte.

— Ai avut un accident?

— Da. Am condus noaptea, știi...

— Tu, un accident? repetă el.

— Păi, da. Dar nu-i important. Oricum, nu s-a întâmplat nimic. Haide, n-o să... cu valiza aia...

O ridică. Nu spuse nimic. Nu mă privi. Îi jucau mușchii maxilarului.

Simte ceva, m-am gândit. Nu știe ce-a cauzat accidentul, dar bănuiește.

Ajunși la etaj, i-am spus să-și aleagă una dintre cele patru camere goale. A luat-o pe cea cu vederea spre munți.

— Tu de ce n-ai ales-o? Ah, știi, zâmbi. Auriul, nu?

— Da.

Atinse peretele cu palma.

— Obișnuit, sper? Fără filme, televiziune?

— Odihnă asigurată. Era rândul meu să zâmbesc. E un perete adevărat.

Am telefonat după dejun. Voiam să mâncăm singuri. Robotul cel alb a adus cafeaua. Și o tavă plină, un dejun copios. L-am urmărit cu plăcere cum mesteca, o făcea cu atâta energie încât i se mișca un smoc de păr deasupra urechii. Terminând, m-a întrebat:

— Mai fumezi?

— Da. Am adus cu mine două pachete. Ce-o să se întâmple dup-aia, nu știu. Deocamdată, fumez. Vrei una?

— Una.

Am fumat.

— Cum facem? Cărțile pe masă? m-a întrebat după o tăcere prelungită.

— Da. O să-ți spun totul. Și tu?

— Întotdeauna. Totuși, Hal, nu știu dacă merită.

— Zi-mi un lucru: știi ce-i cel mai rău?

— Femeile.

— Da.

Am amuțit din nou.

— Din cauza asta? mă întrebă.

— Da. O să vezi la prânz. Jos. Ei au închiriat jumătate din vilă.

— Ei?

— O pereche tânără.

Mușchii maxilarului i se mișcă iarăși sub pielea pistruiată.

— Asta-i mai rău.

— Da. Stau aici de două zile. Nu știu cum s-a putut, dar... de la prima conversație. Fără nici un motiv, fără nici... nimic, nimic. Absolut nimic.

— Curios, făcu el.

— Ce?

— Și eu am pățit la fel.

— Atunci de ce ai venit aici?

— Hal, ai făcut o faptă bună. Înțelegi?

— Pentru tine?

— Nu. Pentru altcineva. Pentru că s-ar fi sfârșit rău.

— De ce?

— Ori știi, ori n-o să pricepi.

— Știu. Olaf, ce-i ăsta? Chiar suntem sălbatici?

— Nu știu. N-am avut femei timp de zece ani. Nu uita asta.

— Asta nu explică totul. Există în mine un fel de cruzime, nu țin cont de nimeni, înțelegi?

— Ba ții, prietene, îmi spuse. Încă mai ții.

— Bun, bine; dar pricepi ce vreau să spun.

— Pricep.

Din nou am rămas tăcuți.

— Vrei să mai discutăm, sau să boxăm? mă întrebă.

Am râs.

— De unde-ai făcut rost de mănuși?

— N-o să ghicești niciodată.

— Le-ai comandat?

— Le-am furat.

— Nu se poate!

— Îți dau cuvântul meu. Dintr-un muzeu. A trebuit să zbor special până la Stockholm pentru ele.

— Hai atunci.

Își despachetă puținele bagaje și se schimbă. Amândoi ne-am îmbrăcat halatele și am coborât. Era încă devreme. În mod normal, dejunul urma să fie servit peste o jumătate de oră.

— Mai bine să ne ducem în spatele casei, i-am spus. Acolo n-o să ne vadă nimeni.

Ne-am oprit într-un cerc format de tufișuri înalte. Mai întâi, am bătorit iarba, care era totuși destul de scurtă.

— O să fie alunecoasă, zise Olaf, lunecându-și talpa în jurul ringului improvizat.

— Perfect. O să fie mai dificil.

Ne-am pus mănușile. Ne-am chinuit puțin, deoarece n-avea cine să ni le lege și n-am vrut să chem un robot.

Se așează în fața mea. Trupul îi era complet alb.

— Încă nu te-ai bronzat.

— O să-ți spun mai târziu ce mi s-a întâmplat. N-am avut vreme de plajă. Gong!

— Gong!

Am început ușurel. O fentă. Eschivă. Eschivă. Treptat m-am încălzit. Mai degrabă atingeam decât loveam. De fapt nu voiam să-l lovesc. Eram cu vreo cinsprezece kilograme mai greu, și ușorul lui avantaj în privința alonjei nu mă deranja, mai ales că eu boxam mai bine. Din motivul ăsta m-am lăsat descoperit de câteva ori, deși puteam să n-o fac. Brusc, coborî brațele. Strânse din fălci. Era furios.

- Nu așa, zise.
- Ce s-a-ntâmplat?
- Fără favoruri, Hal. Sau boxăm, sau nu.
- Bine, am strâns din dinți, boxăm!

Am început să mă apropii. Mănușa izbi mănușa cu un plesnet sec. Poc! Poc! Simți că eram decis și strânse garda. Ritmul se iuți. Am fentat spre stânga și spre dreapta, succesiv; ultima lovitură aproape întotdeauna îi nimerea pieptul – nu era îndeajuns de iute. În mod neașteptat, Olaf preluă inițiativa și plasă o dreaptă puternică, trimițându-mă câțiva pași înapoi. Mi-am revenit imediat. Ne-am dat târcoale, el trimise o lovitură, am eschivat, m-am retras și de la semi-distanță am lovit cu dreapta. Îmi pusesem toată greutatea în pumn. Olaf se înmuie, coborî garda pentru o clipă, apoi reveni prudent, cât mai protejat. În următorul minut mă bombardă cu lovituri. Mănușile îmi izbeau antebrațele cu un sunet înspăimântător, însă inofensiv. Odată am eschivat în ultima clipă, mănușa lui mi-a șters urechea, și a urmat o laterală care m-ar fi terminat. Ne-am ocolit iarăși. Recepționă o stângă în piept, una puternică de tot, și garda îi căzu, l-aș fi putut doborî, însă n-am făcut nimic, am rămas parcă paralizat – ea era la una dintre ferestre, cu chipul alb precum materialul care-i acoperea umerii. Trecu o fracțiune de secundă. În clipa următoare, am fost amețit de o lovitură puternică, am căzut în genunchi.

— Iartă-mă! l-am auzit strigând pe Olaf.

— Nu-i nimic de iertat... Asta a fost bună, am bolborosit, ridicându-mă.

Fereastra era închisă acum. Am luptat încă vreo jumătate de minut; brusc Olaf se retrase.

- Ce-i cu tine?
- Nimic.

— Nu-i adevărat.

— Bine. Îmi ajunge deocamdată. Nu te superi?

— Sigur că nu. Oricum, n-avea nici un rost să-ncepem chiar imediat... haidem.

Ne-am dus la piscină. Olaf era un săritor mai bun decât mine. Putea face niște chestii extraordinare. Am încercat un salt dublu cu șurub, așa cum făcea el, însă n-am izbutit decât să lovesc apa cu șoldul. Stând pe marginea bazinului, mi-am udat pielea care mă ardea. Olaf râse.

— N-ai antrenament.

— Cum adică? Niciodată n-am putut face un șurub. Tu ești grozav!

— Asta nu se uită niciodată, să știi. Azi e prima oară.

— Chiar așa?

— Da. E grozav.

Soarele se înălțase acum. Ne-am întins pe nisip și am închis ochii.

— Unde sunt... ei? mă întrebă după o lungă tăcere.

— Nu știu. Probabil în camera lor. Ferestrele lor dau spre spatele vilei. Nu știusem.

L-am simțit mișcându-se. Nisipul era foarte fierbinte.

— Da, din cauza asta, am spus.

— Ne-au văzut?

— Ea.

— Trebuie să se fi speriat, murmură el, nu crezi?

Nu i-am răspuns. Din nou, tăcere.

— Hal!

— Da?

— Nu prea mai zboară acum, știai?

— Da.

— Știi de ce?

— Afirmă că n-are nici un rost...

Am început să-i rezum cele citite în cartea lui Starck. Rămăsese nemișcat, tăcut, însă știam că asculta atent. Când am terminat, n-a vorbit imediat.

— L-ai citit pe Shapley?

— Nu. Cine-i?

— Nu? Crezusem c-ai citit totul... Un astronom din secolul douăzeci. Una din cărțile lui mi-a căzut cândva în mână, exact despre subiectul ăsta. Asemănător cu Starck al tău.

— Ce? E imposibil. Shapley n-ar fi putut cunoaște... N-ai decât să-l citești pe Starck.

— Nu intenționez. Știi ce-s toate astea? Praf în ochi.

— Praf în ochi?

— Da. Cred că știu ce s-a întâmplat.

— Ce?

— Betrizarea.

Am tresărit.

— Așa crezi?

Deschise ochii.

— E evident. Nu zboară – și nu vor mai zbura niciodată. Va fi și mai rău. Moliciune. O mare moliciune. Nu pot suporta vederea sângelui. Nu se pot gândi la ce s-ar putea întâmpla când...

— Stai așa, l-am oprit. E imposibil. La urma urmei, există medici. Trebuie să fie și chirurghi...

— Deci nu știi?

— Ce anume?

— Medicii doar planifică operațiile. Roboții le fac.

— Nu se poate!

— Dacă-ți spun... Am văzut cu ochii mei. În Stockholm.

— Și dacă un medic trebuie să intervină pe neașteptate?

— Nu sunt sigur. Poate există un medicament care anulează parțial efectele betrizării, pentru un interval foarte scurt, dar îl țin mai ascuns decât ți-ai putea închipui. Cel care mi-a spus n-a vrut să intre în detalii. Îi era teamă.

— De ce anume?

— Nu știu, Hal. Cred că au făcut un lucru îngrozitor. Au ucis omul din om.

— Exagerezi, am șoptit. Oricum...

— De fapt, e foarte simplu. Cel care ucide este pregătit să fie ucis, așa-i?

Am rămas tăcut.

— De aceea, într-un anumit sens, e esențial pentru cineva să fie capabil să riște... totul. Noi suntem capabili. Ei nu sunt. De asta le este frică de noi.

— Femeilor?

— Nu doar femeilor. Tuturor, Hal!

Brusc, se ridică în capul oaselor.

— Ce-i?

— Ai un hipnagog?

— Hipna... mașina aia de învățat în timpul somnului?

Da.

— Ai folosit-o? aproape răcni Olaf.

— Nu, care-i problema...?

— Ești norocos. Arunc-o în piscină.

— Dar de ce? Ce este? Tu ai folosit-o?

— Nu. Am avut o intuiție și am ascultat treaz fiind, deși instrucțiunile interzic așa ceva. N-o să ghicești niciodată!

M-am întors către el.

— Ce-i înăuntru?

Mă privi încruntat.

— Bombonele. O cofetărie întreagă, îți spun. Că trebuie să fii calm, că trebuie să fii politicos. Că trebuie să te

resemnezi înaintea oricărei neplăceri, iar dacă cineva nu te înțelege sau nu vrea să fie bun cu tine – o femeie, altfel zis – este vina ta. Că bunul cel mai de preț este echilibrul social, stabilitatea, și tot așa și tot așa, în cerc, de o sută de ori. Concluzia: trăiește liniștit, scrie-ți memoriile, nu pentru publicare, bineînțeles, ci doar pentru tine, fă sport, și instruiește-te. Respectă-i pe cei mai în vârstă.

— Un substituent pentru betrizare, am murmurat.

— Sigur că da. Și multe altele la fel: că niciodată nu trebuie să folosești forța și nici măcar un ton agresiv față de nimeni, și este o mare rușine să lovești pe cineva, ba chiar o crimă, deoarece cauzează un șoc teribil. Că nu trebuie să te lupți în nici o circumstanță, pentru că doar animalele se luptă, că...

— Stai, l-am întrerupt. Și dacă un animal sălbatic scapă dintr-o rezervă... nu... nu mai există animale sălbatice...

— Nu mai există animale sălbatice, dar există roboți.

— Ce vrei să zici? Că le poți da ordin să ucidă?

— Da.

— De unde știi?

— Nu știu absolut sigur. Totuși trebuie să fie pregătiți pentru cazuri neprevăzute. Chiar și un câine betrizat poate înnebuni, nu?

— Atunci, asta... stai puțin! Deci, la urma urmei, pot ucide? Dând ordine? Nu-i același lucru dacă eu ucid sau dau ordinul?

— Nu pentru ei. Asta ar fi însă doar *in extremis*, înțelegi? În cazul unei... unei calamități, a unei amenințări, așa cum e câinele turbat. În mod normal nu se întâmplă. Dar dacă noi...

— Noi?

— Da, de pildă, tu și cu mine... dacă am... știi tu...

atunci, bineînțeles, roboții s-ar ocupa de noi, nu ei. Ei nu pot. Ei sunt buni.

Tăcu câteva clipe. Pieptul lui lat, înroșit acum de soare și de nisip, oftă.

— Hal. Dacă aș fi știut. Dacă aș fi știut toate astea. Dacă... aș... fi... știut... toate... astea...

— Termină.

— Până acum ți s-a întâmplat ceva?

— Da.

— Știi despre ce vorbesc.

— Da. Au fost două. Una m-a invitat, imediat după ce am ieșit din stație, deși nu tocmai așa. M-am rătăcit prin blestemata aia de stație. Ea m-a dus acasă.

— Știa cine ești?

— I-am spus. La început s-a speriat, dar mai târziu... mi-a făcut un fel de avansuri – nu știu dacă din milă, sau nu – apoi a devenit de-a dreptul înfricoșată. M-am dus la un hotel. A doua zi... știi pe cine am întâlnit? Pe Roemer!

— Nu se poate! Trebuie să aibă, cât, o sută șaptezeci de ani?

— Nu, era fiul lui. Și așa, individul are aproape o sută cincizeci. O mumie. Oribil. Am discutat cu el. Și știi ceva? Ne invidiază...

— Nu-i nimic de invidiat.

— Nu-nțelege asta. Deci, asta a fost. După aceea, o actriță. Ei le spun realiști. Era încântată de mine: un adevărat pitecantrop! Am fost la ea, și am evadat a doua zi. Era un palat. Magnific. Mobile care înfloreau, pereți mișcători, paturi care-ți citesc gândurile și dorințele... da.

— Hm-m. Nu-i era teamă, zici?

— Ba da, îi era, dar a băut ceva – nu știu ce era, poate vreun narcotic. Perto... cam așa ceva.

— Perto?

— Da. Știi ce este? Ai luat și tu?

— Nu, rosti el încet. Eu n-am luat. Dar așa se numește medicamentul care anulează...

— Betrizarea? Nu se poate!

— Așa mi-a spus individul.

— Cine?

— Nu-ți pot spune; mi-am dat cuvântul.

— Bine. Deci de asta... de asta ea...

M-am ridicat.

— Stai jos.

M-am așezat.

— Și tu? am întrebat. Am vorbit numai despre mine...

— Eu? Nimic. Adică... mie nu mi-a mers nimic. Nimic... repetă el.

Am tăcut.

— Cum se numește locul ăsta? mă întrebă.

— Clavestra. De fapt orașul e la câțiva kilometri. Auzi, hai până acolo. Vreau să-mi repar mașina. O să ne întoarcem pe jos – facem un cros. Ce zici?

— Hal, rosti el blând, lup bătrân...

— Ce?

Ochii îi surâdeau.

— Crezi că poți goni diavolul prin sport? Ești un boulean...

— Hotărăște-te, lup sau boulean? i-am răspuns. Ce-i rău în asta?

— Nu merge. Ai atins vreodată pe unul din ei?

— Dacă... dacă l-am ofensat pe vreunul? Nu. De ce?

— Nu, dacă l-ai *atins* pe vreunul?

În sfârșit am înțeles.

— N-am avut nici un motiv. De ce întrebi?

— Să n-o faci.

— De ce?

— Pentru că este ca și cum ai da într-o bătrână.
Pricepi?

— Mai mult sau mai puțin. Ai avut vreo încăierare?

Încercam să nu-mi trădez surpriza. Olaf fusese unul dintre cei mai echilibrați membri ai echipajului.

— Da. M-am făcut de râs. Era în prima zi. Noapte, ca să fiu mai exact. N-am putut ieși din poștă – nu avea ușă, ci un fel de chestie rotitoare. Ai văzut vreuna?

— O ușă turnantă?

— Nu. Cred că-i acționată cumva de gravitația controlată. Pe scurt, mă răsuceam ca un titirez, și un individ care era cu o fată m-a arătat cu degetul și a început să râdă...

Pielea feței începu parcă să mă strângă.

— Bătrână sau nu, am rostit, probabil că n-o să mai râdă.

— Nu. Are o claviculă fracturată.

— Și nu ți-au făcut nimic?

— Nu. Deoarece tocmai ieșisem din mașinărie și el mă provocase – nu l-am lovit imediat, Hal. Nu, am întrebat ce-i atât de amuzant, pentru că eu am lipsit de aici multă vreme, iar el a râs din nou, arătând în sus, și a zis: „A, vii din cercul maimuțelor?...”

— „Cercul maimuțelor”?

— Da. Și-atunci...

— Stai puțin. De ce „cercul maimuțelor”?

— Nu știu. Poate că auzise că astronauții sunt învățți în centrifuge. Nu știu pentru că deja nu mai vorbeam cu el... Deci, asta a fost. Mi-au dat drumul, dar de acum la Adaptarea de pe Lună trebuie să facă o treabă mai bună cu noii sosiți.

— Se mai întorc și alții?

— Da. Grupul lui Simonadi, peste optsprezece ani.

— Atunci avem timp.

— Destul.

— Trebuie să recunoști că nu sunt ranchiunoși, am spus. I-ai fracturat clavicula și te-au lăsat...

— Am impresia că motivul a fost chestia aia cu „cercul”. Chiar și ei sunt... față de noi... știi. Și nu sunt proști. Ar fi provocat un scandal. Hal, omule – tu nu n-ai habar de nimic.

— Adică?

— Știi de ce n-au făcut publicitate întoarcerii noastre?

— A fost ceva, în real. Eu n-am văzut, dar mi-a spus cineva.

— Da, a fost. Ai fi murit de râs dacă ai fi văzut. „Ieri, în primele ore ale dimineții, o echipă de exploratori a revenit pe Pământ din spațiul extraterestru. Toți exploratorii se simt bine. Rezultatele științifice ale expediției sunt în studiu”. Sfârșit, punct.

— Vorbești serios?

— Îmi dau cuvântul de onoare. Și știi de ce-au făcut-o? Pentru că le este frică de noi. De asta ne-au împrăștiat peste tot, pe Pământ.

— Nu. Nu pot pricepe. Nu sunt proști. Tu singur ai zis-o mai devreme. Doar nu-și pot închipui că suntem animale de pradă, că vom sări la beregățile oamenilor!

— Dacă ar fi crezut așa, nu ne-ar mai fi lăsat să venim. Nu, Hal. Asta n-are nici o legătură cu noi. Miza e mult mai mare. Nu-ți dai seama?

— Se pare că m-am imbecilizat. Spune-mi.

— Omenirea nu-și dă seama...

— Ce?

— Că spiritul explorărilor a murit. Ei știu că nu mai există expediții. Dar nu se gândesc la asta. Își spun că

expedițiile nu mai există pentru că sunt inutile, și asta-i tot. Totuși sunt unii care văd și pricep extrem de bine ce se întâmplă, și care vor fi consecințele. Care au început deja să fie.

— Și?

— Moliciune. Moliciune pentru eternitate. Acum nimeni nu va mai zbura spre stele. Acum nimeni nu va mai risca un experiment periculos. Acum nimeni nu va mai încerca asupra lui un nou medicament. Ce, ei nu știu asta? Ba știu! Iar dacă se află cine suntem noi, ce am făcut, de ce am plecat, despre ce a fost vorba cu adevărat, atunci ar fi imposibil, înțelegeți, imposibil de ascuns tragedia!

— Moliciunea? l-am întrebat, folosindu-i expresia; cine ne-ar fi auzit conversația s-ar fi putut s-o considere caraghioasă, însă mie nu-mi ardea de râs.

— Bineînțeles. Și nu crezi că-i o tragedie?

— Nu știu. Ascultă-mă, Olaf. Pentru noi trebuie să fie și a fost permanent ceva extraordinar. Felul în care am renunțat la anii ăia – și la tot – ei bine, noi considerăm că asta-i cel mai important. Dar poate că nu este. Trebuie să fim obiectivi. La urma urmei – spune-mi tu – ce am reușit noi?

— Cum adică?

— Păi, pune cărțile pe masă. Arată-mi tot ce-ai adus de pe Fomalhaut.

— Ai înnebunit?

— Deloc. Care a fost folosul acestei expediții?

— Noi am fost piloți, Hal. Întreabă-l pe Gimma, pe Thurber...

— Olaf, ăsta nu-i un răspuns, am fost cu toții împreună, și știi foarte bine ce au făcut ei, ce făcea Venturi până să moară, cu ce se ocupa Thurber – de ce mă privești așa? Ce am adus noi? Patru încărcături de diferite analize, spectrale

și de nu mai știu câte alte feluri, eșantioane minerale, apoi zeama aceea, sau metaplasma sau cum naiba îi zicea porcăriei ăleia din Beta Arcturus. Normess și-a verificat teoria asupra rotațiilor gravimagnetice, și în plus s-a dovedit că pe planetele de tipul C Meoli pot exista nu tri – ci tetraploizi de siliciu, și că pe satelitul ăla unde Arder era cât pe aici să moară nu există nimic altceva decât o lavă nenorocită și bășici de mărimea zgârie-norilor. Și pentru a afla că lava aceea se solidifică, formând blestematele alea de bășici, ne-am pierdut noi zece ani din viață și ne-am întors aici ca să fim ciudățenii de circ? Atunci de ce dracu am mai mers acolo? Pentru ce? Poate tu îmi poți răspunde? Pentru ce?

— Mai încet.

Eram furios. Și el era furios. Ochii i se îngustaseră. M-am gândit că s-ar putea să ne luăm la bătaie, și buzele începură să-mi zvâcnească într-un rânjet. Apoi și el, brusc, zâmbi.

— Același lup bătrân ai rămas, rosti. Poți enerva pe oricine, știi?

— Treci la subiect, Olaf. La subiect.

— La subiect? Nici tu n-ai trecut la subiect. Și dacă am fi adus cu noi un elefant cu opt picioare și expert în algebră, atunci ai fi fost satisfăcut? Ce așteptai, să găsești pe Arcturus? Paradisul? Un arc de triumf? Ce ai fi vrut? În zece ani n-am auzit atâtea prostii de la tine câte ai spus acum, într-un minut.

Am tras adânc aer în piept.

— Olaf, încerci să mă faci prost. Știi la ce m-am referit. Voiam să spun că oamenii pot trăi și fără...

— Cred și eu că pot! Da, da!

— Așteaptă. Pot trăi, și chiar dacă-i așa cum spui tu, că

au oprit zborurile din cauza betrizării, întrebarea ce se pune, dragă prietene, este: dacă a meritat, dacă a avut sens să se plătească un asemenea preț?

— Da? Să presupunem că te-nsori. De ce te strâmbi? Nu te poți însura? Poți. Îți spun eu, poți. Și o să ai copii. Și îi vei duce la betrizare cu cântecul pe buze. Ce zici?

— Nu cu cântec. Dar ce aş putea face? Nu mă pot război cu întreaga lume...

— Ei, atunci, primește binecuvântarea cerului. Acum, dacă vrei, putem merge în oraș.

— Perfect, am încuviințat. Prânzul este peste două ore și jumătate. Avem timp.

— Și dacă n-ajungem la timp, n-o să ne mai dea de mâncare?

— Ba da, dar...

M-am înroșit. Prefăcându-se că nu observă, Olaf își scutură nisipul de pe picioarele goale. Am urcat, ne-am schimbat, și am plecat cu automobilul spre Clavestra. Pe șosea circulația era intensă. Pentru prima dată am văzut glidere colorate, roz și gălbui. Am găsit o stație de întreținere. Mi s-a părut că am întrevăzut surpriză în ochii din sticlă ai robotului care examina stricăciunile. Am lăsat automobilul acolo și ne-am înapoiat pe jos. Se dovedi că existau două Clavestre, una veche și alta nouă; în orașul vechi se afla centrul local industrial, unde fusesem cu Marger cu o zi în urmă. Partea cea nouă era o stațiune de vară la modă, cu multă lume mai peste tot, aproape numai tineri, numeroși adolescenți. În veșmintele lor țipătoare, sclipitoare, băieții păreau niște soldați romani, deoarece materialele reflectau soarele precum semiplatoșele din perioada aceea. Multe fete, majoritatea atrăgătoare, adesea în costume de baie mai îndrăznețe decât orice văzusem până

acum. Mergând alături de Olaf, simțeam asupra mea ochii trecătorilor. Grupuri pestrițe se opreau sub palmieri la vederea noastră. Eram mai înalți decât oricine de acolo, oamenii se opreau și schimbau priviri, era extrem de stânjenitor.

Când în cele din urmă am ajuns la șosea și am pornit către sud, peste câmp, în direcția casei, Olaf și-a șters fruntea cu o batistă. Și eu transpiram puțin.

— Lua-i-ar dracu, zise el.

— Ține-o pentru o ocazie mai bună...

Zâmbi în silă.

— Hal!

— Ce-i?

— Știi cu ce seamăna? Cu decorul dintr-un studio cinematograf. Romani, curtezane, și gladiatori.

— Noi eram gladiatorii?

— Exact.

— Nu vrei să alergăm? l-am întrebat.

— Haide.

Am alergat peste câmp. Erau de străbătut vreo opt kilometri. Dar am deviat prea mult în dreapta și a trebuit să ne întoarcem puțin. Chiar și așa, am avut timp să facem și câte o baie înainte de prânz.

CAPITOLUL CINCI

Am ciocănit la ușa lui Olaf.

— Dacă te cunosc, intră, l-am auzit strigând.

Stătea dezbrăcat în mijlocul încăperii și pulveriza pe el, din flaconul pe care-l ținea, cu un fluid galben-palid care imediat se întărea într-o masă pufoasă.

— Lenjerie de corp? l-am întrebat. Cum poți?

— Nu mi-am adus cămașă de schimb, mormăi el. Nu-ți

place?

— Nu. Ție?

— Mi s-a rupt cămașa.

La privirea mea surprinsă, adăugă cu o strâmbătură:

— Tipul care a zâmbit. Știi?

N-am comentat, își trase vechii pantaloni – îi țineam minte de pe *Prometeu* – și am coborât. Masa era pregătită pentru trei persoane, iar în sufragerie nu se găsea nimeni.

— Vom fi patru, m-am adresat robotului alb.

— Nu, domnule. Domnul Marger a plecat. Numai trei – doamna, dumneavoastră și domnul Staave. Vă servesc, sau o așteptați pe doamna?

— O așteptăm, răspunse indiferent Olaf.

Băiat bun. Tocmai atunci intră fata. Era îmbrăcată la fel ca în ziua anterioară; părul îi era puțin umed, de parcă abia ieșise din apă. I l-am prezentat pe Olaf; acesta era calm și demn. Eu nu reușeam niciodată să fiu atât de demn.

Am făcut puțină conversație. Ne spuse că în fiecare săptămână soțul ei era nevoit să plece câte trei zile, datorită meseriei lui, și că apa din piscină nu era atât de caldă cum ar fi putut să fie, în ciuda soarelui. Discuția se încheie însă repede, și, oricât m-am străduit, nu mi-a venit nici o idee de continuare. Am mâncat în tăcere, cu profilele lor atât de contrastante în fața mea. Am observat că Olaf o studia, însă numai când îi vorbeam eu și ea privea în direcția mea. Chipul lui era lipsit de expresie. De parcă tot timpul s-ar fi gândit la altceva.

Spre sfârșitul mesei, robotul alb se apropie și ne anunță că apa din piscină avea să fie încălzită seara, conform dorinței doamnei Marger. Doamna Marger îi mulțumi și urcă în camera ei. Am rămas numai noi doi. Olaf mă privi și din nou m-am înroșit teribil.

— Cum se poate, rosti el strecurându-și între buze țigara pe care i-o dădusem, că un tip care s-a putut târî în gaura aia puturoasă de pe Kereneia, un bătrân lup de spațiu – nu, nu lup – un bătrân rinocer, mai degrabă, la o sută cincizeci de ani – începe acum să...?

— Te rog, am mormăit, dacă chiar vrei să știi, m-aș cățăra iarăși acolo...

N-am terminat fraza.

— Bine. Mă opresc. Pe cuvânt de onoare. Dar, Hal, trebuie să-ți spun: te înțeleg. Și pariez că nici măcar nu știi de ce...

Am indicat cu capul în direcția în care plecase ea.

— De ce ea?

— Da. Știi?

— Nu. Și nici tu.

— Ba eu știu. Vrei să-ți spun?

— Da. Dar fără glumele tale.

— Chiar c-ai luat-o razna! exclamă Olaf. E foarte simplu. Însă ai avut dintotdeauna defectul ăsta – n-ai văzut ce era sub nasul tău, doar cheștiile îndepărtate, Cantorii ăia, Corbasileușii...

— Nu mai mă peria.

— Stilul e sofomarie, știu, dar dezvoltarea noastră s-a oprit când ne-am pus alea sase sute optzeci de șuruburi. Știi asta?

— Știu. Zi mai departe.

— Ea e exact ca o fată de pe vremea noastră. N-are cheștiile alea roșii în nas sau plăcile alea pe urechi, și nici vată sclipitoare pe cap; nu-i acoperită de aur; este o fată pe care ai fi putut s-o întâlnești în Ceberto sau Apprenaus. Îmi amintesc de unele ca ea. Asta-i tot.

— Să mă ia dracu, am șoptit. Da. Da, însă există o

diferență.

— Care?

— Ți-am spus deja. Chiar la început. Până acum nu m-am comportat niciodată așa. Și, ca să fiu cu adevărat cinstit, nu mi-am imaginat niciodată... Credea, că sunt genul potolit.

— Zău că-mi pare rău că nu te-am fotografiat când ai ieșit din gaura aia pe Kereneia. Atunci ai fi putut vedea ce tip potolit ești. Omule, am crezut că tu... Nu contează!

— Hai să lăsăm Kereneia, grotele ei și toate astea, am spus. Știi, Olaf, înainte de-a veni aici am mers la un doctor, Juffom îl cheamă, un tip foarte plăcut. Peste optzeci de ani, dar...

— Asta-i acum soarta noastră, observă calm Olaf. Suflă fumul de țigară și-l privi răspândindu-se deasupra unui mănunchi de flori liliachii, asemănătoare zambilelor. Cel mai bine ne simțim printre bo-șo-rogi. Cu bă-ă-ărbi lungi. Când mă gândesc la asta, îmi vine să urlu. Să-ți zic eu ceva. Hai să ne cumpărăm niște găini, le-am putea răsuci gâturile.

— Hai, gata, termină cu bufoneriile. Doctorul ăla mi-a spus multe chestii inteligente. Că nu mai avem nici familie, nici prieteni din generația noastră – și asta înseamnă că rămân numai femeile, dar în ziua de azi e mai greu să obții o femeie decât mai multe. Și avea dreptate. Îmi dau seama acum.

— Hal. Știu că ești mult mai deștept decât mine. Dintotdeauna ți-a plăcut ceva inedit. Ceva care să fie al dracului de dificil, ceva ce nu puteai reuși de la început, ceva ce nu puteai obține fără să te dai cu capul de toți pereții. Altfel nu-ți era pe plac. Nu te uita așa la mine. Să știi că nu mi-e frică de tine.

— Binecuvântat fie Domnul! Asta ar mai fi lipsit.

— Și-n felul ăsta... ce voiam să spun? Aha. La început am crezut că doreai să fii singur și că te-ai apucat de cărți pentru că voiai să fii mai mult decât un simplu pilot, și să fii vioara întâi. Mă așteptam să-ncepi să-ți dai aere. Și trebuie să-ți spun că atunci când le-ai închis gura lui Normers și Venturi cu observațiile alea ale tale și foarte discret, ai intrat în discuțiile alea vai-vai-atât-de-erudite, ei bine, am crezut că ai început. Dar după aceea a urmat explozia, ții minte?

— Noaptea.

— Da. Și Kereneia, și Arcturus, și satelitul ăla. Prietene, eu încă văd satelitul acela uneori în vis, și odată chiar am căzut din pat din cauza lui. Oh, satelitul ăla! Da, însă ce... vezi, o iau razna; uit mereu – dar după toate câte s-au întâmplat, mi-am dat seama că porniseși să faci pe interesantul. Pur și simplu asta îți plăcea, și nu puteai fi altfel. Îți amintești când i-ai cerut lui Venturi copia cărții ăleia roșii, ce era?

— *Topologia hiperspațiului.*

— Exact. Și el a zis: „E prea grea pentru tine, Bregg. N-ai fundamentul...”

Am izbucnit în râs, deoarece îl imitase perfect pe Venturi.

— Avea dreptate, Olaf. Era prea grea.

— Da, atunci, însă cu timpul ai descifrat-o, nu?

— Așa-i. Totuși... fără satisfacție. Știi de ce. Venturi, sărmanul...

— Nu mai continua. Nu se știe cui trebuie să-i fie milă față de cine – în lumina evenimentelor ulterioare.

— Acum el nu mai poate simți milă pentru nimeni. Erai pe puntea superioară atunci?

— Eu? Pe puntea superioară? Stăteam exact lângă tine!

— Așa-i. Dacă n-ar fi băgat totul în sistemul de răcire,

poate c-ar fi scăpat numai cu câteva arsuri. Cum a făcut Arne. Și-o fi pierdut capul.

— Într-adevăr. Dar știi că ești grozav! Arne a murit oricum!

— Însă după cinci ani. Cinci ani sunt cinci ani.

— Ani ca ăia?

— Acum și *tu* vorbești așa, însă înainte, lângă piscină, când am început eu, mi-ai sărit în cap.

— Da, pentru că a fost insuportabil, dar și magnific. Recunoaște. Spune și tu – dar, de fapt, nu trebuie să-mi spui nimic. Când ai ieșit din gaura aia de pe Ke...

— Ajunge, gata, despre nenorocita aia de gaură!

— Nu-i gata, abia atunci am înțeles ce anume zace în tine. Încă nu ne cunoșteam atât de bine. Când mi-a spus Gimma, după o lună, că Arder urma să zboare împreună cu tine, m-am gândit – în sfârșit, nu știu! M-am dus la el, dar n-am zis nimic. Bineînțeles, el și-a dat seama imediat. „Olaf”, mi-a spus, „nu te supăra. Ești prietenul meu cel mai bun, dar acum zbor cu el, nu cu tine, pentru că...” Știi ce-a zis?

— Nu. Aveam un nod în gât.

— „Pentru că el singur a coborât. El singur. Nimeni n-a crezut că-i posibil de asolizat acolo. Nici chiar el”. Nu-i așa, credeai că te vei mai întoarce?

Am tăcut.

— Înțelegi, ticălosule? „Fie se va întoarce cu mine”, a zis Arder, „fie nu se va mai întoarce niciunul...”

— Și m-am întors fără el.

— Și te-ai întors fără el. Nu te-am recunoscut. Am fost îngrozit! Eram jos, la pompe.

— Deci tu erai?

— Da. Am văzut... un străin. Un individ absolut străin. Am crezut că halucinam. Chiar și costumul tău era complet

roșu...

— Era de la rugină. O țeavă se spărsese peste mine.

— Mie-mi spui? eu am reparat țeava aia, mai târziu.
Cum arătai... Dar hotărâtor a fost dup-aia...

— Chestia cu Gimma?

— Da. Nu e în jurnalul oficial. Și săptămâna următoare au tăiat-o de pe bandă; cred că chiar Gimma a făcut-o. Atunci credeam c-o să-l omori. Cristoase!

— Nu mai vorbi despre asta, am spus. Simțeam că peste un minut aveam să încep să tremur. Gata, Olaf. Te rog.

— Fără istericale. Arder îmi era mai apropiat decât ție.

— Mai apropiat sau nu, ce contează? Ești un netot. Dacă Gimma i-ar fi dat o rezervă, Arder ar fi acum lângă noi! Gimma economisea totul, îi era frică să nu i se termine tranzistorii, dar că i se puteau termina oamenii, nu-i era frică! Eu...

L-am întrerupt.

— Olaf! Asta-i nebunie. Hai s-o uităm.

— Se pare, Hal, că nu putem uita. Cel puțin, nu atâta vreme cât suntem împreună. După aia, Gimma niciodată n-a mai...

— Lasă-l pe Gimma! Olaf! Gata. Punct. Nu vreau să mai aud nici un cuvânt!

— Îmi interzici să vorbesc și despre mine?

Am ridicat din umeri. Robotul alb voia să strângă masa, dar aruncă doar o privire din hol și plecă. Poate că-l speriaseră glasurile noastre ridicate.

— Hal, spune-mi. De fapt, ce te enervează?

— Nu te mai preface.

— Nu, pe cuvânt.

— Cum mă poți întreba? La urma urmei, din cauza mea...

— Ce s-a întâmplat din cauza ta?

— Chestia cu Arder.

— Ce-e-e?

— Bineînțeles. Dacă aş fi insistat de la început, înainte de decolare, Gimma ar fi...

— Haide, haide! De unde să fi știut că avea să i se strice radioul? Putea să se întâmple altceva.

— Putea, putea. Dar a fost radioul.

— Stai așa. Și-ai ținut chestia asta șase ani în tine fără să spui un cuvânt?

— Ce să spun? Credeam că era evident, nu?

— Evident! Dumnezeu! Ce tot vorbești, omule? Vino-ți în fire! Dacă ai fi zis așa ceva, oricare dintre noi te-ar fi crezut nebun. Și când s-a defocalizat fasciculul lui Ennesson, tot vina ta a fost? Da?

— Nu. El... asta se poate întâmpla...

— Știu că se poate. Nu-ți fă griji, știu la fel de multe ca tine. Hal, n-o să am liniște până nu-mi spui...

— Acum ce mai e?

— Pur și simplu îți imaginezi niște chestii. Asta-i pur și simplu o aiureală. Chiar și Arder ți-ar fi spus-o, dacă ar fi fost aici.

— Mulțumesc.

— Hal, am și eu creier ca să...

— Nu uita, am de partea mea greutatea.

— Dar eu sunt mai furios, înțelegi? Idiotule!

— Olaf, nu țipa. Nu suntem singuri aici.

— Bine. Perfect. Deci, a fost sau nu o aiureală?

— Nu.

Olaf inspiră adânc, până când nările i se albiră.

— De ce nu? Întrebă el aproape surâzător.

— Deoarece, chiar înainte de asta, observasem...

încordarea lui Gimma. Era de datoria mea să prevăd ce s-ar putea întâmpla și să mă confrunt imediat cu Gimma – și nu când m-am întors cu necrologul lui Arder. Am fost prea moale. De-aia, zic că nu.

— Înțeleg. Da. Ai. fost prea moale... Nu! Eu... Hal! Nu mai pot. Plec.

Se sculă brusc de la masă; și eu la fel.

— Ești nebun? am strigat. Auzi: pleacă! Numai pentru că...

— Da. Da. Trebuie să-ți ascult născocirile? Nu, mulțumesc. Arder n-a răspuns. Da?

— Las-o baltă.

— N-a răspuns, nu-i așa?

— N-a răspuns.

— Putea să fi fost o corona?

Am tăcut.

— Putea să fi avut oricare dintr-o mie de alte accidente? Sau a intrat într-o centură de ecouri? I-a tăiat semnalul când a pierdut contactul în turbulență? Sau i s-au demagnetizat emițătoarele de la vreo pată solară și...?

— Ajunge.

— Nu recunoști că am dreptate? Ar trebui să-ți fie rușine.

— N-am spus nimic.

— Așa-i. Bine, atunci, s-ar fi putut întâmpla unul dintre lucrurile pe care le-am spus?

— Da.

— Atunci de ce insiști c-a fost radioul, radioul și nimic altceva, doar radioul?

— S-ar putea să ai dreptate, am replicat. Mă simțeam teribil de obosit, pur și simplu nu-mi mai păsa.

— S-ar putea să ai dreptate, am repetat. Radioul... era

pur și simplu chestia cea mai probabilă... Nu. Nu mai spune nimic. Deja am vorbit despre asta de zece ori mai mult decât era necesar.

Olaf se apropie de mine.

— Bregg, spuse, biet soldat... ai prea mult bun în tine, știi?

— Ce bun?

— Un simț al responsabilității. Trebuie să existe moderație în orice. Ce intenționezi să faci?

— În legătură cu ce?

— Știi tu.

— N-am nici o idee.

— E rău, nu?

— N-ar putea fi mai rău.

— Ce-ar fi să pleci cu mine? Sau undeva... singur. Dacă vrei, te pot ajuta să-ți aranjezi. Îți pot lua lucrurile sau le poți lăsa, sau...

— Crezi c-ar trebui s-o șterg?

— Eu nu cred nimic. Dar când văd că-ți pierzi controlul, cât de puțin, așa cum ai făcut acum o clipă... atunci...

— Atunci?

— Atunci încep să mă-ntreb.

— Nu vreau să plec. Știi ceva? N-o să mă clintesc de-aici. Și dacă...

— Ce?

— Nu contează. Ce zicea robotul ăla de la service? Când o să fie gata mașina? Mâine sau azi. Am uitat.

— Mâine dimineață.

— Bun. Ia uite: se-ntunecă. Am pălăvrăgit toată după-amiaza.

— Să ne ferească Dumnezeu de așa pălăvrăgeli!

— Glumeam, vii să înotăm?
— Nu. Aș vrea să citesc. Poți să-mi dai ceva?
— Ia ce vrei. Știi cum să folosești cristalele alea?
— Da. Sper că nu ai... mecanismul ăla de citit cu glas mios.

— Nu, n-am decât un opton.
— Bun. O să-l iau. Mergi la piscină?
— Da. Mai întâi vin pe sus. Trebuie să mă schimb.

I-am dat câteva cărți, cele mai multe de istorie, și ceva despre stabilizarea dinamicii populației, deoarece îl interesa. Și biologie, cu un articol lung despre betrizare. Apoi am început să mă schimb, însă nu mi-am găsit slipul. Îl rătăcisem pe undeva. Nu era de găsit. Am luat slipul negru al lui Olaf, mi-am pus halatul și am ieșit.

Soarele apusese deja. Dinspre vest avansa un front de nori, acoperind partea mai strălucitoare a cerului. Mi-am aruncat halatul pe nisip, răcoros acum după arșița zilei. M-am așezat pe marginea bazinului, cufundându-mi picioarele în apă. Discuția mă tulburase mai mult decât doream să recunosc. Moartea lui Arder rămăsese înfiptă în mine, ca o așchie. Poate că Olaf avusese dreptate. Poate că era numai pretenția unei amintiri ce nu fusese niciodată împăcată...

M-am sculat și am plonjat, fără trambulină, cu capul în jos. Apa era caldă. Mă încordasem pentru răceală și fusesem luat prin surprindere. Am ieșit la suprafață. Prea caldă, parcă intrai într-o supă. Tocmai ieșisem pe marginea opusă, lăsând urme de mâini, umede și întunecate, pe balustradă, când ceva m-a înțepat în inimă. Istoria cu Arder mă purtase într-o altă lume, dar acum, poate pentru că apa era caldă – trebuia să fie caldă – mi-am adus aminte de fată, și era de parcă îmi amintisem ceva oribil, o nenorocire pe care n-o puteam

înfrunta, și totuși trebuia s-o fac.

Și s-ar fi putut să fie doar imaginația mea. Am examinat ideea nesigur, ghemuit în amurgul tot mai întunecat. De-abia îmi puteam zări propriul trup, bronzul pielii mă ascundea în penumbră. Acum norii acoperiseră cerul, și pe neașteptate, prea curând, s-a făcut noapte. Dinspre vilă se apropia o pată albicioasă. Casca ei de baie. M-a cuprins panica. M-am sculat încet. Intenționez pur și simplu să fug, dar ea mă zări conturat pe cer.

— Domnul Bregg? Întrebă cu o voce slabă.

— Eu sunt. Vrei să înoți? Plec imediat...

— De ce? Nu mă deranjezi. Apa este caldă?

— Da. Prea caldă, pentru gustul meu, am răspuns.

Ea se apropie de margine și plonjă cu delicatețe. I-am zărit numai silueta. Costumul de baie era închis la culoare. Un plescăit. Ieși la suprafață în apropierea tălpilor mele.

— Groaznică! strigă, scuipând apă. Ce-a făcut? Mai trebuie lăsată niște apă rece. Știi cum se face?

— Nu. Dar o să aflu imediat.

Am plonjat peste capul ei. Am înotat în jos, până am putut atinge fundul, și am început să înot de-a lungul lui, pipăind din când în când betonul. Ca de obicei, sub apă era ceva mai luminos decât afară, astfel încât am putut descoperi conductele. Se aflau în peretele opus vilei. Am ieșit la suprafață, complet lipsit de aer, deoarece stătusem sub apă destul de mult.

— Bregg! am auzit-o.

— Aici. Ce s-a întâmplat?

— Mi-a fost frică... îmi răspunse ceva mai încet.

— De ce?

— Ai lipsit mult...

— Acum știu unde-i. O aranjăm imediat! am strigat și

am alergat spre casă. Aș fi putut evita plonjorul eroic; robinetele erau la vedere, pe o conductă lângă verandă.

Am deschis apa rece și am revenit la bazin.

— Gata. Va trebui să mai aștepți puțin.

— Da.

Stătea sub trambulină, iar eu la capătul mai scurt al piscinei, de parcă mă temeam să mă apropii. Apoi am pornit spre ea, agale, aparent fără chef; acum puteam să-i disting trăsăturile chipului. Privea apa. Era foarte frumoasă cu casca albă. Iar fără haine părea mai înaltă.

Am rămas în picioare lângă ea; situația devenea stânjenitoare. Poate că de aceea brusc m-am așezat. Bădărane! m-am ocărât. Totuși nu-mi venea nimic în minte ca scuză. Norii se îndesiseră, se întuneca tot mai mult, dar nu părea că va ploua. Era destul de răcoare.

— Ți-e frig?

— Nu. Domnule Bregg?

— Da?

— Nu mi se pare că apa ar crește...

— Pentru că am deschis și evacuarea. De fapt, cred că-i suficient. O s-o închid.

În timp ce mă întorceam, m-am gândit că l-aș putea chema și pe Olaf. Aproape am izbucnit în râs: atât era de prostesc. Îmi era frică de ea.

M-am azvârlit în apă și am ieșit la suprafață.

— Așa mai merge. Doar dacă n-am răcit-o prea tare – spune-mi, și mai dau drumul la caldă.

Nivelul apei era acum vizibil mai scăzut, pentru că evacuarea era tot deschisă. Fata – îi zărisem conturul zvelt pe fundalul norilor – părea că ezită. Poate că nu mai dorea, poate că avea să plece; gândul mă fulgeră, și am simțit un fel de ușurare. În acel moment ea sări, cu picioarele înainte, și

tipă ușor, deoarece acum apa era destul de puțin adâncă acolo – nu avusesem timp s-o avertizez. Probabil că se izbise destul de puternic de fund; se clătinase, însă nu căzuse. M-am grăbit spre ea.

— Te-ai lovit?

— Nu.

— E vina mea. Sunt un idiot.

Stăteam în apa care ne ajungea până la piept. Ea începu să înoate. Am ieșit, am alergat până la casă, am închis evacuarea și m-am întors. N-o zăream nicăieri. Am reintrat în apă fără zgomot și am parcurs lungimea bazinului, apoi m-am răsucit pe spate și, mișcând încet din brațe, m-am afundat mult. Am deschis ochii și am văzut suprafața ca de sticlă fumurie, delicat încrețită a apei. Am plutit în sus, lent, am început să calc apa și am zărit-o. Stătea chiar lângă marginea piscinei. Am înotat până la ea. Trambulina era în partea opusă; aici era mai puțin adânc, am atins imediat fundul. Apa, pe care o dădeam în lături în timp ce mergeam, plescăia zgomotos. I-am zărit chipul, mă privea, fie datorită inerției ultimilor mei pași – deoarece dacă este dificil de pășit prin apă, nu este ușor, nici să te oprești brusc – fie din alt motiv, nu știu, dar m-am trezit lângă ea. Poate că nu s-ar fi întâmplat nimic dacă s-ar fi tras înapoi, însă rămase pe loc, cu mâna pe prima treaptă a scării, iar acum eu eram prea aproape ca să vorbesc, să mă refugiez în conversație...

Am strâns-o puternic. Era rece, lunecoasă, precum un pește, o creatură străină, ciudată, și deodată în această atingere, atât de distantă de lipsită de viață – deoarece ea nu se clintea câtuși de puțin – am găsit un loc de căldură, gura ei, am sărutat-o, am sărutat și am sărutat... Era adevărată nebunie. Ea nu se apăra. Nu rezista de loc, era parcă moartă. I-am prins brațele, i-am ridicat bărbia, voiam s-o privesc, să

mă uit în ochii ei, dar era deja atât de întuneric, încât am fost nevoit să mi-i închipui. Nu tremura. Exista doar o pulsație – de la inima mea sau a ei, nu știu. Am rămas așa, până când încetișor ea a început să se elibereze din brațele mele. I-am dat drumul imediat. Urcă scara. Am urmat-o și am îmbrățișat-o iarăși, din lateral; tremura. Acum tremura. Voiam să spun ceva, dar nu aveam glas. Pur și simplu o țineam, o strângeam de mine, și stăteam locului, iar ea se eliberă din nou – nu împingându-mă, dar ca și cum nici n-aș fi existat. Brațele mi-au căzut. Se îndepărtă. În lumina ce venea dinspre fereastra mea am văzut-o ridicându-și halatul și, fără să-l îmbrace, urcând treptele verandei. Luminile erau aprinse la ușă și în hol. Pe umeri și șolduri îi scânteiau picături de apă. Ușa se închise. Dispăru.

Am simțit – pentru o secundă – impulsul de-a mă arunca în apă și a nu mai ieși. Da, cu adevărat. Niciodată până atunci nu-mi mai trecuse prin minte așa ceva. Așa-zisa minte. Totul fusese atât de lipsit de sens, de imposibil, iar cel mai rău era că nu știam ce însemna și ce ar fi trebuit să fac acum. Și de ce fusese atât de... așa...? Să fi fost copleșită de frică? Ah, nimic în afară de frică, frică? Nu, era altceva. Dar ce? Cum puteam să știu ce anume? Olaf. Doar nu eram un puști de cincisprezece ani, să sărut o fată și să fug la el pentru un sfat?!

Da, m-am gândit. Ăsta eram. M-am îndreptat spre casă, mi-am ridicat halatul și l-am scuturat de nisip. Holul era puternic luminat. M-am apropiat de ușa ei. Mi-am spus că poate avea să mă lase să intru. Atunci n-avea să-mi mai pese de ea. Poate. Și poate că acesta avea să fie sfârșitul. Sau aveam să capăt o palmă. Nu. Ei erau buni, ei erau betrizai, ei nu puteau face așa ceva. Avea să-mi dea un pahar de lăptic, care să-mi facă tare bine. Cred că am stat așa vreo cinci

minute – și mi-am reamintit de grotele din Kereneia, celebra gaură despre care vorbise Olaf. Minunata gaură! Probabil că a fost vulcan. Arder se înțepenise între niște bolovani și nu mai putuse ieși, iar lava urca. De fapt, nu lavă; Venturi spunea că era un fel de gheizer – dar asta a fost mai târziu. Arder... I-am auzit glasul. La radio. Eu am coborât și l-am scos. Dumnezeu! Aș fi preferat s-o mai fac de zece ori decât să intru pe ușa aceea. Nici cel mai mic zgomot. Nimic.

Dacă ușa ar fi avut măcar o clanță. În loc de așa ceva avea un fel de plăcuță. Pe ușa dormitorului meu nu exista așa ceva. Nu știam dacă avea rolul unei încuietori, sau dacă trebuia s-o apăs; continua să fie sălbaticul din Kereneia.

Am ridicat mâna și am ezitat. Și dacă ușa nu se deschidea? Mi-am imaginat retragerea mea: mi-ar fi oferit subiect de meditație pentru destul timp. Cu cât stăteam mai mult, cu atât aveam mai puțină putere, de parcă toată se scurgea din mine. Am atins plăcuța. Nu se mișcă. Am apăsât mai tare.

— Dumneata ești, domnule Bregg? i-am auzit glasul.
Pesemne stătea exact lângă ușă.

— Da.

Tăcere. O jumătate de minut. Un minut.

Ușa se deschise. Apăru în prag. Purta un halat pufos. Părul îi cădea peste guler. Abia acum, incredibil, am văzut că era castaniu.

Ușa era întredeschisă. O ținea cu mâna. Când am pășit înainte, ea se retrase. Singură, fără zgomot, ușa se închise înapoia mea.

Și deodată mi-am dat seama cum arătam. Ea privea, nemișcată, palidă, ținând laolaltă marginile halatului, iar eu, în fața ei, picurând, dezbrăcat, în slipul negru al lui Olaf, ținând în mână halatul meu nisipos – holbându-mă...

La acest gând, am început să zâmbesc. Am scuturat halatul. L-am îmbrăcat, l-am strâns cu cordonul și m-am așezat. Am observat două urme umede acolo unde stătusem înainte. Dar n-aveam absolut nimic de spus. Ce puteam spune? Brusc am știut. Mi-a venit o idee. Ca o inspirație.

— Știi cine sunt?

— Știu.

— Aha, știi? Asta-i bine. De la agenție?

— Nu.

— Nu contează. Sunt... sălbatic, știi asta?

— Da?

— Da. Teribil de sălbatic. Cum te cheamă?

— Nu știi?

— Prenumele.

— Eri.

— O să te răpesc.

— Ce?

— Da. Să te răpesc. Nu vrei?

— Nu.

— Nu contează. O s-o fac. Știi de ce?

— Bănuiesc.

— Nu știi, nici eu nu știu.

Tăcu.

— Nu pot face nimic în legătură cu asta, am continuat. S-a întâmplat în clipa când te-am zărit. Alaltăieri. La masă. Știi asta?

— Știu.

— Dar poate crezi că glumesc?

— Nu.

— Cum ai putut...? Nu contează. O să încerci să scapi?

Ea tăcea.

— N-o face, i-am cerut. Ar fi zadarnic, să știi. Oricum,

nu te las în pace. Aș vrea, mă crezi?

Ea tăcea.

— Înțelegi, nu-i doar pentru că nu sunt betrizat. Pentru mine nimic nu-i important, pricepi? Nimic. Doar tu. Trebuie să te văd. Trebuie să te privesc. Trebuie să-ți aud vocea. Trebuie, și nu-mi pasă de nimic altceva. Oriunde aș fi. Nu știu ce se va alege de noi. Bănuiesc că se va termina rău. Dar nu-mi pasă. Pentru că acum există ceva ce merită osteneala. Pentru că eu vorbesc și tu asculți. Pricepi? Nu. Cum ai putea? Cu toții ați terminat cu dramele, pentru a trăi în liniște. Eu nu pot. Eu n-am nevoie de așa ceva.

Ea tăcea. Am inspirat adânc.

— Eri, am rostit, ascultă... dar stai jos.

Nu se clinti.

— Te rog. Stai jos.

Nimic.

— Nu pățești nimic dacă stai jos.

Brusc am înțeles. Am strâns din dinți.

— Dacă nu vrei, atunci de ce m-ai lăsat să intru?

Nimic.

M-am sculat. Am apucat-o de umeri. Nu mi s-a împotrivit. Am așezat-o într-un fotoliu. L-am apropiat pe al meu, astfel încât genunchii noștri aproape s-au atins.

— Poți face ce vrei. Dar ascultă. Nu trebuie să fiu acuzat pentru asta. Și cu siguranță nici tu. De fapt, nimeni nu-i vinovat. Eu n-am dorit asta. Dar așa s-a întâmplat. Este, pricepi, un început. Știu că mă comport ca un nebun. Știu. Dar o să-ți zic de ce. De acum încolo n-o să-mi vorbești deloc?

— Depinde, rosti ea.

— Mulțumesc și numai pentru atât. Da. Știu. N-am nici un drept și așa mai departe. Bun, uite ce vreau să-ți spun –

cu milioane de ani în urmă existau niște reptile, brontozauri, atlantozauri... Poate c-ai auzit de ele.

— Da.

— Erau uriașe, mari cât o casă. Aveau niște cozi foarte lungi, de vreo trei ori mai lungi decât corpul. Prin urmare nu se puteau mișca așa cum poate ar fi dorit – ușor și grațios. Eu, și eu, am o asemenea coadă. Timp de zece ani, nu știu nici eu pentru ce, m-am învățat printre stele. Poate că nu era necesar. Dar nu contează. Nu se mai poate schimba nimic. Asta-i coada mea. Pricepi? Nu mă pot comporta de parcă treaba asta nu s-ar fi întâmplat niciodată, de parcă nici n-ar fi existat. Nu-mi închipui că ești prea încântată. De ce ți-am spus și spun și mai am încă de spus. Dar nu văd nici o soluție. Trebuie să te am, să te am cât mai mult posibil, și asta este. Vrei să spui ceva?

Mă privi. Mi s-a părut că pălise și mai mult, deși s-ar fi putut ca lumina să fie de vină. Stătea ghemuită în halatul ei pufos de parcă îi era frig. Voiam s-o întreb dacă îi era frig, dar din nou am rămas fără grai. Mi-era... Oh, nu mi-era frig.

— Ce ai... face... în locul meu?

— Foarte bine! am aprobat, încurajator. Presupun că m-aș fi luptat.

— Eu nu pot.

— Știu. Crezi că asta îmi ușurează situația? Îți jur că nu-i așa. Vrei să plec, sau mai pot spune ceva? De ce mă privești așa? Sunt sigur că de-acum știi că aș face orice pentru tine. Te rog, nu mă mai privi așa. Lucrurile pe care le spun eu, nu au același înțeles ca atunci când le spun alți oameni. Și mai știi ceva?

Îmi pierdusem aproape complet răsuflarea, de parcă fugisem mult timp. Îi țineam amândouă mâinile – le ținusem așa, nu mai știu de cât timp, poate chiar de la început. Nu

știu. Erau atât de mici.

— Eri. Vezi tu, niciodată n-am simțit ceea ce simt acum. În clipa asta. Gândește-te. Ce pustiu cumplit acolo. De nedescris. N-am crezut că mă voi întoarce. Nimeni nu credea. Discutam despre întoarcere, dar numai așa... Ei au rămas acolo, Tom Arder, Arne. Venturi, și sunt acum ca pietrele, știi, niște pietre înghețate, în beznă. Și eu, la fel, ar fi trebuit să rămân, dar dacă sunt aici și-ți țin mâinile, și-ți pot vorbi, și tu m-auzi, atunci poate că nu-i chiar atât de rău. Atât de josnic. Poate că nu-i, Eri! Numai nu mă mai privi așa. Te implor. Dă-mi o șansă. Nu crede c-asta-i... doar iubire. Nu crede așa ceva. E mai mult. Mai mult. Nu mă crezi... De ce nu mă crezi? Îți spun adevărul. Nu mă crezi, așa-i?

Tăcea. Mâinile îi erau reci ca gheața.

— Nu poți, așa-i? E imposibil. Da, știu că-i imposibil. Am știut din primul moment. Eu n-am ce căuta aici. Aici ar trebui să fie un loc gol. Locul meu e acolo. Nu-i vina mea că m-am întors. Da. Nu știu de ce-ți spun toate astea. Astea nu există. Nu există, este? Dacă ți-e indiferent, atunci nici nu contează. Nimic. Credeai că pot face cu tine tot ce-mi place? Nu asta doream, nu pricepi? Tu nu ești o stea...

Tăcere. Întreaga vilă era tăcută. Mi-am plecat fruntea deasupra mâinilor ei, care stăteau inerte în ale mele și am început să le vorbesc.

— Eri. Eri. Acum știi că nu trebuie să-ți fie frică, da? Că nu te amenință nimic. Dar asta-i... așa de măreț, Eri. N-am știut că poate exista așa ceva. N-am știut... Îți jur. De ce zboară omul spre stele? Nu pot înțelege. Pentru că asta e aici. Deși poate că mai întâi trebuie s-ajungi acolo, ca s-o poți înțelege. Da, e posibil. Acum o să plec. Plec. Uită toate astea. O să le uiți?

Ea încuviință din cap.

— N-o să spui nimănui?

Clătină din cap.

— Cu adevărat?

— Cu adevărat.

Era o șoaptă.

— Mulțumesc.

Am ieșit. Scara. Un perete, crem; un altul, verde. Ușa camerei mele. Am deschis larg fereastra, am respirat adânc. Ce bun era aerul. Din clipa când o părăsisem, eram complet calm. Ba chiar zâmbeam – nu cu gura, nu cu chipul. Zâmbetul meu era pe dinăuntru, compătitor, spre propria mea stupiditate, pe care n-o cunoscusem, și era atât de simplă. M-am aplecat și am început să scotocesc prin geanta de voiaj. Printre funii? Nu. Niște pachete, asta să fie, nu, stai puțin...

Găsisem. Mi-am îndreptat spatele și deodată m-am simțit stânjenit. Luminile. Nu puteam, nu așa. M-am dus să le sting și l-am găsit pe Olaf în prag. Era îmbrăcat. Nu se culcase?

— Ce faci?

— Nimic.

— Nimic? Ce-ai acolo? Nu ascunde.

— Nu-i nimic.

— Arată-mi!

— Nu. Pleacă.

— Arată-mi!

— Nu.

— Știam. Nenorocitul!

Nu mă așteptasem la lovitură. Mâna mi se deschise, scăpându-l, zângăni pe dușumea, apoi ne-am încăierat. L-am prins sub mine, el mă azvârli, biroul se răsturnă, iar veioza izbi peretele cu un bubuit ce zgudui vila. Acum îl prinsesem.

Nu mă putea răsturna, putea doar să se răsucescă, am auzit un țipăt, țipătul ei, i-am dat drumul, și am sărit în picioare.

Stătea în prag.

Olaf se ridică în genunchi.

— Voia să se sinucidă. Din cauza ta! hârâi el.

Se ținea de gâtlej. Mi-am ferit privirea. M-am rezemat de perete, picioarele îmi tremurau. Eram atât de rușinat, atât de oribil de rușinat, ea ne privi, întâi pe unul apoi pe celălalt. Olaf continua să se țină de gâtlej.

— Plecați, amândoi, am șoptit.

— Mai întâi trebuie să-mi dai lovitura de grație.

— Pentru Dumnezeu!

— Nu.

— Te rog, pleacă, îi spuse ea.

Am amuțit, cu gura deschisă. Olaf o privi, înmărmurit.

— Fato, el...

Ea scutură din cap.

Olaf, cu ochii la noi, se retrase din cameră.

Fata mă privi.

— E adevărat? Întrebă ea.

— Eri...

— Trebuie?

Am încuviințat, da. Ea clătină, din cap.

— Adică...? am rostit. Și din nou, bâlbâindu-mă: Vrei să zici că...?

Tăcea. M-am apropiat de ea și am văzut că era speriată, că mâinile îi tremurau, încheștate de marginea halatului.

— De ce? De ce ți-e atât de frică?

Scutură din cap.

— Nu?

— Nu.

— Totuși tremuri.

— Nu-i nimic.

— Și... o să vii cu mine.

Încuviință de două ori, precum un copil. Am îmbrățișat-o pe cât de blând eram în stare. De parcă era făcută din sticlă.

— Nu te teme... am spus. Uite...

Îmi tremurau mâinile. De ce nu-mi tremuraseră atunci, când păleam treptat, așteptându-l pe Arder? Ce rezerve, ce străfunduri ascunse atinsesem în sfârșit, pentru a-mi învăța valoarea?

— Așază-te, am zis. Mai tremuri. Ba nu, stai.

Am pus-o pe patul meu și am acoperit-o până la bărbie.

— E mai bine?

A încuviințat, mai bine. Era atât de tăcută doar cu mine, sau așa era de obicei?

Am îngenuncheat lângă pat.

— Zi-mi ceva, am șoptit.

— Ce?

— Despre tine. Cine ești. Ce faci. Ce dorești. Nu... ce doreai înainte de a-ți fi căzut eu pe cap.

Înălță ușor din umeri, parcă spunând: „Nu-i nimic de spus.”.

— Nu vrei să vorbești? De ce, sau cumva...?

— Nu-i important, zise ea.

Parcă mă izbise cu acele cuvinte. M-am tras îndărăt.

— Adică... Eri... adică... m-am bâlbâit. Dar brusc am înțeles. Am înțeles perfect.

Am sărit în picioare și am început să mă plimb agitat prin odaie.

— Nu așa. Nu pot așa. Nu pot. Nu, eu...

Am rămas, cu gura căscată. Din nou. Pentru că ea zâmbea. Zâmbetul era de abia perceptibil.

— Eri, ce...?

— Are dreptate, zise ea.

— Cine.

— Bărbatul acela, prietenul tău.

— Are dreptate în legătură cu ce?

Îi venea greu s-o spună. Își feri privirea.

— Că nu ești înțelept.

— De unde știi c-a zis așa?

— L-am auzit.

— Discuția noastră? După prânz?

Încuviință. Roși. Până și urechile căpătară o culoare roz.

— N-aveam cum să n-aud. Vorbeați groaznic de tare. Aș fi ieșit, dar...

Am priceput. Ușa camerei ei dădea în hol. Ce idiot fusesem! Eram paralizat.

— Ai auzit totul?

Încuviință.

— Și știai că-i vorba despre tine?

— Îhî.

— Dar cum? N-am pomenit niciodată...

— Știam dinainte.

— Cum?

Clătină din cap.

— Nu știu. Știam. De fapt, la început am crezut că mi se pare doar.

— Atunci când, mai târziu?

— Nu știu. Da, în timpul zilei. Am simțit-o.

— Ți-a fost frică? am întrebat încruntat.

— Nu.

— Nu? De ce nu?

Zâmbi iarăși vag.

— Ești exact, exact ca...

— Ca?

— Ca într-un basm. Nu știam că cineva poate fi așa... și dacă n-ar fi fost... știi tu... aș fi crezut că este un vis.

— Nu este, te asigur.

— Oh, știi. Doar am zis așa. Știi ce vreau să spun?

— Nu prea. Se pare că sunt opac, Eri. Da, Olaf avea dreptate. Sunt un idiot. Un idiot fără de margini. De-aia, vrei să-mi explici?

— Bine. Crezi că ești înspăimântător, însă nu ești câtuși de puțin. Ești doar...

Amuți, parcă incapabilă să găsească cuvintele. Ascultasem cu gura pe jumătate deschisă.

— Eri, copilo, eu... eu nu m-am gândit c-aș fi înspăimântător, nu. Prostii. Te asigur. Doar atunci când am sosit, și am auzit atâtea, și am învățat destule lucruri... dar ajunge. Am spus prea multe. Prea multe. În viața mea n-am fost așa vorbăreț. Vorbește, Eri. Vorbește tu. M-am așezat pe pat.

— N-am nimic de spus, zău. Doar că... nu știu...

— Ce nu știi?

— Ce se va întâmpla?

M-am aplecat deasupra ei. Mă privi în ochi. Pleoapele nu i se clintiră. Răsuflările ni s-au contopit.

— De ce m-ai lăsat să te sărut?

— Nu știu.

I-am atins obrazul cu buzele. Gâtul. Mi-am lăsat capul pe umărul ei, Niciodată până atunci nu mai simțisem așa. Nu știusem că pot simți așa ceva. Îmi venea să plâng.

— Eri, am șoptit fără glas. Eri. Salvează-mă.

Zăcea nemișcată. Puteam auzi, de parcă mă aflam la mare depărtare, bătaia rapidă a inimii ei. M-am așezat.

— Pot... am început, dar n-am avut curajul să termin.

M-am sculat, am ridicat veioza, am îndreptat biroul, și m-am împiedicat de ceva – cuțitul. Rămăsese pe jos. L-am aruncat în valiză. M-am întors spre ea.

— O să sting lumina, am spus. Da?

Nu răspunse. Am atins întrerupătorul. Întunericul era complet, chiar și cu ferestrele deschise, nici o lumină nu se vedea, nici măcar una îndepărtată. Nimic. Beznă. Beznă ca în spațiu, acolo...

Am închis ochii. Liniștea zumzăia.

— Eri, am șoptit.

Nu mi-a răspuns. Îi simțeam teama. Pe bâjbâite m-am apropiat de pat. Am căutat să-i aud răsuflarea, dar tăcerea răsunătoare acoperea totul, de parcă se materializase în întuneric și era acum ea însăși întunericul. Ar trebui să plec, mi-am spus. Da. O să plec imediat. Însă m-am aplecat și cu un fel de clarviziune i-am găsit chipul. Își ținea respirația.

— Nu, am murmurat, zău... nu...

I-am atins părul. L-am mângâiat cu vârfurile degetelor; îmi era încă străin, încă neașteptat. Doream atât de mult să înțeleg toate astea. Dar poate că nu era nimic de înțeles? Atâta liniște. Olaf adormise? Cu siguranță, nu. Era treaz, asculta. Aștepta. Atunci, să mă duc la el? Totuși, nu puteam. Era ceva prea improbabil, nesigur. Nu puteam. Nu puteam. Mi-am plecat capul pe umărul ei. O mișcare, eram alături de ea. I-am simțit întreg trupul crispându-se. Se încordase, retrăgându-se.

— Nu te teme, i-am șoptit.

— Nu.

— Tremuri.

— Mi-e doar...

Am cuprins-o în brațe. Greutatea capului ei alunecă

până la îndoitura brațului meu. Am rămas așa, unul lângă celălalt, iar în jur era întuneric și tăcere.

— E târziu, am șoptit, foarte târziu. Poți dormi. Te rog. Culcă-te...

Am legănat-o, doar prin îndoirea ușoară a brațului. Stătea tăcută, dar i-am simțit căldura trupului și răsuflarea. Era rapidă. Iar inima îi bătea precum o alarmă. Treptat, treptat, începu să se potolească. Probabil fusese extrem de obosită. La început am ascultat cu ochii deschiși, apoi i-am închis, mi se părea că așa auzeam mai bine. Adormise deja? Cine era ea? De ce însemna atât de mult pentru mine? Stăteam pe întuneric; adierea de afară pătrundea pe fereastră și mișca perdelele, astfel încât foșneau încetișor. Eram absolut înlemnit de uimire. Ennesson. Thomas. Venturi. Ardes. Pentru ce făcusem toate? Pentru asta? Un pumn de praf. Acolo unde vântul nu suflă niciodată. Acolo unde nu există nori sau soare, sau ploaie, acolo unde nu există nimic, atât de limpede de parcă nici n-ar fi posibil, nici chiar imaginar. Și eu fusesem acolo? Cu adevărat? De ce? Deja nu mai știam nimic, totul se cufundase într-o beznă lipsită de forme – am încremenit. Ea tresări. Se întoarse încet pe o parte. Capul îi rămase însă pe brațul meu. Murmură ceva, foarte încet. Continua să doarmă. M-am străduit din răputeri să-mi imaginez cromosfera lui Arcturus. O imensitate clocotitoare, deasupra căreia zburam și zburam, parcă învârtindu-mă într-un invizibil și monstruos carusel de foc, cu ochi înlăcrimați, umflați, și repetam cu un glas lipsit de viață: Sonda, zero, șapte – sonda, zero, șapte – sonda, zero, șapte – de-o mie de ori așa încât după aceea, numai la gândul acelor cuvinte, ceva din mine se cutremura, de parcă fusesem stigmatizat cu ele, de parcă erau o rană; iar răspunsul era un pâraie în căști, și zbieretele-chicoteli în care

receptorul meu traducea flăcările protuberanței, iar acela era Arder, chipul lui, trupul lui, și racheta, transformate în gaz incandescent... Iar Thomas? Thomas era pierdut, și nimeni nu știa că el... Sau Ennesson? Niciodată nu ne-am înțeles – nu-l puteam suferi. Însă în camera de presiune m-am luptat cu Olaf, care nu voia să-mi dea drumul să plec deoarece era prea târziu. Ce noblețe din partea mea. Deși nu era noblețe, era pur și simplu o chestiune de preț. Da. Pentru că fiecare dintre noi era neprețuit, viața omenească avea valoarea cea mai mare acolo unde n-ar fi putut avea niciuna, unde o peliculă subțire, practic inexistentă o separa de anihilare. Sârma sau contactul acela din radioul lui Arder. Sudura aceea din reactorul lui Venturi, pe care n-o depistase Voss – dar poate că cedase brusc, se mai întâmpla, la urma urmei, oboseala metalului – și Venturi încetase să mai existe poate în cel mult cinci secunde. Iar întoarcerea lui Thurber? Sau salvarea miraculoasă a lui Olaf, care se rătăcise când i-a fost perforată antena direcțională – când, cum? Nimeni nu știa. Olaf a revenit, printr-un miracol. Da, o șansă de una la un milion. Și eu avusesem noroc. Un noroc extraordinar, imposibil. Brațul mă durea, o durere minunată. Eri, am șoptit în gând, Eri. Precum cântecul unei păsări. Un asemenea nume. Cântecul unei păsări... Obişnuiam să-l rugăm pe Ennesson să imite cântecul păsărilor. Putea. Putea foarte bine, iar când a pierit, s-au dus cu el și toate păsările acelea...

Lucrurile începură să devină confuze, m-am afundat, am înaintat prin beznă. Imediat înainte de-a adormi mi se păru că eram acolo, în locul meu, în cușeta mea, jos de tot, pe fundul din fier, și lângă mine se găsea micul Arne – m-am deșteptat pentru o clipă. Nu. Arne nu mai era viu, iar eu mă aflam pe Pământ. Fata respira încetișor.

— Fii binecuvântată, Eri, am șoptit, inspirând aroma

părului ei, și am adormit.

Am deschis ochii, fără să știu unde mă aflu sau măcar cine eram. Părul închis la culoare ce mi se revărsa peste braț – brațul nu mai simțea nimic, de parcă era un obiect străin – mă ului. Aceasta, pentru o fracțiune de secundă. Apoi am înțeles totul. Soarele încă nu răsărise; zorile – lăptoase, fără urmă de roz, limpezi, reci – erau la fereastră. În această lumină timpurie i-am studiat fața, de parcă o vedeam pentru întâia oară. Adormită, răsufla cu buzele strâns lipite; probabil că nu se simțise prea confortabil pe brațul meu, deoarece își pusese o palmă sub cap iar din când în când, încetișor, sprâncenele i se mișcau, parcă, permanent surprinsă. Mișcarea era ușoară, însă priveam absorbit, ca și cum soarta mea era scrisă pe chipul acela.

M-am gândit la Olaf. Extrem de atent am început să-mi eliberez brațul. Prudența se dovedi inutilă. Era cufundată într-un somn adânc, visând ceva; m-am oprit, încercând să ghicesc, nu visul, ci doar dacă era sau nu urât. Fața ei era aproape de copil. Visul nu era urât. M-am eliberat și m-am sculat. Eram în halatul pe care-l purtasem când mă întinsesem. Desculț, am ieșit pe coridor, am închis ușa încet, foarte încet, și cu aceeași prudență am privit în odaia lui. Patul era neatins. Stătea la masă, cu capul pe brațe, și dormea. Nu se dezbrăcase, așa cum crezusem. Nu știu ce anume l-a trezit – privirea mea? Tresări, mă privi cercetător, se îndreptă, și începu să se întindă.

— Olaf, am spus, într-o sută de ani am...

— Taci din gură, îmi sugeră cu blândețe. Hal, dintotdeauna ai avut tendințe nesănătoase.

— Începi deja? Voiam doar să zic...

— Știu ce voiai să zici. Dintotdeauna știu ce vrei să zici, cu o săptămână înainte. Dacă ar fi fost nevoie de un capelan

la bordul lui *Prometeu*, ai fi fost cel mai potrivit. Cum naiba nu mi-am dat seama până acum! Te-aș fi instruit. Hal! Fără predici. Fără solemnități, jurăminte, și altele. Cum e? Bine, da?

— Nu știu. Cred. Nu știu. Dacă te referi la... păi, nu s-a întâmplat nimic.

— Nu, mai întâi trebuie să îngenunchezi, zise. Trebuie să vorbești în genunchi. Tontule, te-am întrebat eu despre asta? Vorbesc despre perspectivele tale și chestii de-astea.

— Nu știu. Și cred că nici ea nu știe. Am căzut pe capul ei ca un bolovan.

— Da. E o problemă, observă Olaf. Se dezbracă și-și caută slipul: Cât cântărești? O sută zece?

— Cam așa. Dacă-ți cauți slipul, e la mine.

— Cu toată sfințenia ta, ți-a plăcut mereu să ciordești lucruri, mormăi el, și când am vrut să-l scot, continuă: Idiotule, lasă-l. Mai am o pereche în valiză...

— Cum e cu divorțurile? am întrebat. Știi cumva?

Olaf mă privi peste geamantanul deschis. Îmi făcu cu ochiul.

— Nu, nu știu. Și de unde să știu? Am auzit că-i la fel de ușor ca un strănut. Și nici nu trebuie să spui „*Gesundheit*”. Aici există o baie adevărată, cu apă?

— Nu știu. Probabil că nu. E doar – știi din care.

— Da. Vânt înviorător cu aromă de apă de gură. O porcărie. Hai la piscină. Fără apă, nu mă simt spălat. Ea doarme?

— Da.

— Hai atunci.

Apa era rece, superbă. Am făcut un salt și jumătate cu șurub: un salt bun. Primul. Am ieșit la suprafață, tușind și înecându-mă. Îmi intrase apă în nas.

— Fii atent, strigă Olaf de pe margine, acum trebuie să fii atent. Îl ții minte pe Markel?

— Da. De ce?

— A coborât pe cei patru sateliți de amoniac ai lui Jupiter. Când s-a întors și a coborât pe platformă, și a ieșit din rachetă, încărcat cu trofee ca un pom de Crăciun, s-a împiedicat și și-a rupt piciorul. Așa că ai grijă. Te previn.

— O să-ncerc. A naibii de rece apa asta. Ies.

— Așa-i. Poți răci. N-am mai răcit de zece ani. Cum am coborât pe Lună, am început să tușesc.

— Pentru că acolo era foarte uscat, am răspuns perfect serios. Olaf râse și mă împrășcă cu apă, plonjând la un metru de mine.

— Uscat, exact, zise ieșind la suprafață. Bine zis. Uscat, dar nu prea confortabil.

— Ol, mă duc.

— Bine. Ne vedem la dejun? Sau nu vrei?

— Sigur că ne vedem.

Am alergat pe scări, ștergându-mă pe drum. La ușă mi-am ținut răsufarea. Am privit precaut înăuntru. Continua să doarmă. Am profitat și m-am schimbat iute. Am avut timp să mă și rad, în baie.

Mi-am vârât capul în cameră – mi se păruse că spusese ceva. Când m-am apropiat în vârful degetelor de pat, a deschis ochii.

— Am dormit aici?

— Da. Da, Eri.

— Mi s-a părut că cineva...

— Da, Eri, eu eram.

Mă privea, de parcă treptat își reamintea totul. Mai întâi, ochii i se dilatară puțin – de surpriză? – apoi îi închise, îi închise iarăși, după care pe furiș, foarte iute, încât de-abia

mi-am dat seama, privi sub pătură – și roși puternic.

Mi-am dres glasul.

— Vrei probabil să te duci în camera ta, da? Poate c-ar trebui să plec, sau...

— Nu, spuse. Am halatul.

Se înfășură strâns în el și se așează pe marginea patului.

— Deci... e adevărat, atunci? rosti încet, parcă despărțindu-se de ceva.

Am tăcut.

Se sculă, străbătu încăperea, reveni.

Ridică ochii spre mine; în ei exista o întrebare, nesiguranță și altceva ce nu puteam defini.

— Domnule Bregg...

— Mă numesc Hal. Ăsta-i prenumele meu.

— Domnule... Hal, eu...

— Da?

— Pur și simplu nu știu... aș dori... Seon...

— Ce?

— Păi... el...

Nu putea sau nu dorea să spună „soțul meu”?

— Se întoarce poimăine.

— Și?

— Ce se va întâmpla?

Am înghițit în sec.

— Ar trebui să vorbesc cu el? am întrebat.

— Ce vrei să zici?

Acum era rândul meu s-o privesc surprins, fără să-nțeleg.

— Ieri spuneai...

Am așteptat.

— Că o... o să mă răpești.

— Da.

— Și el?

— Atunci n-ar trebui să-i vorbesc? am întrebat, simțindu-mă imbecil.

— Să vorbești? Vrei s-o faci chiar tu?

— Păi, cine altul?

— Trebuie să fie... sfârșitul?

Ceva mă strângea de gât; mi-am dres glasul.

— Zău, nu-i altă cale.

— Am crezut că o să fie... un mesc.

— Un ce?

— Nu știi?

— Nu-nțeleg nimic. Nu. Nu știu. Ce-i asta? am întrebat, simțind un fior rău prevestitor. Întâlnisem din nou una dintre neașteptatele pete albe, o mlaștină de neînțelegere.

— E cam așa. Un bărbat... o femeie... dacă cineva întâlnește o persoană... dacă-l vrea, pentru o anumită perioadă de timp... Chiar nu știi nimic despre asta?

— Stai, Eri. Nu știu, dar cred că-ncep să-nțeleg. E ceva provizoriu, un fel de suspendare temporară, un episod?

— Nu, răspunse, și ochii îi deveniseră rotunzi. Nu știi ce este... Nici eu nu știu exact cum funcționează, recunosc eu. Doar am auzit de așa ceva. M-am gândit că de aceea tu...

— Eri, sunt complet în beznă. Să mă ia dracu dacă-nțeleg ceva. Are...? Oricum, este cumva legat de căsătorie, da?

— Da. Te duci la un birou, și acolo, nu sunt sigură, dar oricum, după aceea e... e...

— Ce anume?

— Independent. Așa încât nu se poate obiecta nimic. De nimeni. Inclusiv de el...

— Deci, la urma urmei... e un fel de legalizare – mă rog, la dracu – o legalizare a infidelității?

— Nu. Ba da. Adică, de fapt nu-i infidelitate – nimeni n-o consideră așa. Știu ce înseamnă asta; am aflat. Nu-i infidelitate pentru că, ei bine, la urma urmei Seon și cu mine suntem numai pentru un an.

— Ce-e-e? am rostit, deoarece mi se păruse că n-auzisem bine. Și ce-nseamnă asta, pentru un an? Căsătorie pentru un an? Pentru un an? De ce?

— Este de probă.

— Dumnezeilor! De probă, Și ce-i un mese? Înștiințarea pentru următorul an?

— Nu știu ce vrei să spui. Adică... înseamnă că dacă perechea se desparte după un an, ei bine, atunci cealaltă învoială devine obligatorie. Ca o căsătorie.

— Mescul?

— Da.

— Și dacă nu, atunci ce?

— Atunci nimic. N-are nici o însemnătate.

— Aha, cred că acum înțeleg. Nu. Fără mesc. Până ce moartea ne va despărți. Știi ce-nseamnă asta?

— Da. Domnule Bregg?

— Da.

— Anul acesta termin facultatea de arheologie...

— Înțeleg. Vrei să-mi spui că dacă te iau drept fraieră nu fac altceva decât s-arăt ce fraier sunt eu.

Zâmbi.

— Este cam tare spus.

— Da. Iartă-mă. Ei bine, Eri, îi pot vorbi?

— Despre ce?

Am rămas cu gura căscată. O luăm de la început, m-am gândit.

— Păi despre ce Dumnezeu... Mi-am mușcat limba. Despre noi.

— Dar nu se face așa.

— Nu? Ah. Bine, în regulă. Și cum se face?

— Trebuie urmată procedura de separare. Dar, domnule Bregg, zău... eu... n-o pot face așa.

— Dar cum poți?

Ridică din umeri, neajutorată.

— Adică revenim de unde-am rămas aseară? am întrebat. Nu te supăra pe mine. Eri, că vorbesc așa, eu suport un dublu handicap, înțelegi? Nu sunt familiarizat cu toate procedurile, obiceiurile, cu ce trebuie făcut și ce nu, chiar în treburile mărunte de zi cu zi, darmită în chestii de-astea...

— Nu, știi. Știi. Totuși el și cu mine... eu... Seon...

— Pricep, am zis. Știi ce? Hai să stăm jos.

— Gândesc mai bine când stau în picioare.

— Te rog. Ascultă, Eri. Știi ce-ar trebui să fac. Ar trebui să te răpesc, așa cum am zis, și să te duc undeva – și nu știu cum de am convingerea aceasta. Poate că vine doar din prostia mea nemărginită. Dar mi se pare că în cele din urmă poți fi fericită cu mine. Da. În același timp eu – observă – sunt genul care... mă rog, pe scurt, nu vreau s-o fac. Să te constrâng. Astfel întreaga responsabilitate pentru decizia mea – să-i spunem așa – cade pe umerii tăi. Cu alte cuvinte, să, să nu fiu un porc întreg, ci doar pe jumătate. Da. Pricep totul clar. Foarte clar. De-aia spune-mi un singur lucru – ce preferi?

— Jumătatea..

— Ce?

— Jumătatea porcului.

Am început să râd. Poate puțin isteric.

— Dumnezeule. Da. Bună. Deci îi pot vorbi? După aceea. Adică m-aș întoarce aici singur...

— Nu.

— Nu se procedează așa? Poate că nu, dar eu simt c-ar trebui s-o fac, Eri.

— Nu. Eu... te rog, te rog. Zău. Nu!

Brusc începu să plângă. Am cuprins-o în brațe.

— Eri! Nu. Atunci, nu. Voi face orice vrei, dar nu plânge. Te implor. Pentru că... nu plânge. Oprește-te, da? Sau... plângi dacă... nici eu nu mai știu...

— Nu știam că poate fi... atât de... suspină ea.

Am purtat-o în brațe în jurul încăperii.

— Nu plânge, Eri... Știi ceva? Ce-ar fi să plecăm pentru... o lună? Ce zici? Dup-aia, mai târziu, dacă vrei, te poți întoarce.

— Te rog, zise, te rog.

Am lăsat-o jos.

— Nu se poate așa? Nu știu... Am crezut...

— Oh, cum ești! Se poate, nu se poate. Nu vreau asta! Nu!

— Jumătatea aceea crește parcă tot mereu, am rostit cu o neașteptată răceală. Atunci, foarte bine, Eri. Nu te voi mai consulta. Îmbracă-te. Mâncăm micul dejun și plecăm.

Mă privi cu chipul ei umezit de lacrimi. Era ciudat de atentă. Încruntată. Am avut impresia că voia să spună ceva, deloc măgulitor pentru mine. Totuși se mulțumi să ofteze și plecă fără un cuvânt. M-am așezat la masă. Această bruscă hotărâre a mea – semănând cu un roman de aventuri cu pirați – fusese ceva de moment. De fapt, eram tot atât de decis cât și o giruetă. Mă simțeam un mișel. Cum am putut? Cum am putut? mă întrebam. Oh, ce încurcătură!

În ușa întredeschisă stătea Olaf.

— Bătrâne, zise el, scuză-mă. E culmea indiscreției, dar am auzit. N-am avut cum să n-aud. Ar fi trebuit să-nchizi ușa, și în plus ai un glas sănătos. Hal – te întreci pe tine însuți. Ce

vrei de la fată, să ți se arunce în brațe, pentru că, cândva, ai coborât în gaura aia...?

— Olaf! am mârâit.

— Doar calmul ne poate salva. Deci arheologul a găsit o ruină interesantă. O sută șaizeci de ani, asta-i deja antichitate, nu?

— Ai un simț al umorului...

— Pe care nu-l guști, știu. Nici eu. Dar unde-aș ajunge, bătrâne, dacă n-aș putea vedea prin tine? La înmormântarea ta, acolo aș ajunge. Hal, Hal...

— Știu cum mă cheamă.

— Ce vrei? Haide, Capelane, termină. Hai să mâncăm și șterge-o.

— Nu știu nici măcar unde să mă duc.

— Întâmplător, eu știu. Pe țarm mai există încă niște căbănuțe de închiriat. Voi doi luați mașina...

— Cum adică – voi luați mașina...?

— Ce altceva? Preferi Sfânta Treime? Capelane...

— Olaf, dacă nu termini...

— Bine. Știu. Ți-ar plăcea să-i ferecești pe toți: pe mine, pe ea, pe Seol ăla sau Seon – nu, n-o să meargă, Hal, hai să plecăm împreună. Pe mine mă poți lăsa la Houl. O să iau un ulder de-acolo.

— Da, am zis, grozavă vacanță îți ofer!

— Eu nu mă plâng, așa că n-o face nici tu. Poate c-o să iasă ceva de-aici. Ajunge însă. Haide.

Micul dejun s-a desfășurat într-o atmosferă stranie. Olaf a vorbit mai mult decât de obicei, dar în gol. Eri și cu mine de-abia scoteam câte un cuvânt. După aceea, robotul alb a adus gliderul, și Olaf a plecat la Clavestra să ia automobilul. Ideea îi venise în ultima clipă. După o oră, mașina era în grădină. Am încărcat-o cu bagajele mele. Eri

și-a adus și ea lucrurile – nu toate, mi s-a părut, dar n-am întrebat-o; de fapt, n-am discutat deloc. Și astfel, într-o zi însorită care devenea tot mai dogoritoare, am mers mai întâi până în Houl – abătându-ne puțin din drum – unde Olaf a coborât; de-abia în automobil mi-a spus că închiriasse o vilișoară pentru noi.

Ne-am despărțit fără să ne luăm, de fapt, rămas bun.

— Spune-mi, l-am întrebat, dacă te anunț... o să vii?

— Cred că da. O să-ți trimit adresa mea.

— Scrie la post-restant în Houl, am adăugat.

Îmi strânse mâna cu putere. Câte asemenea mâini mai existau pe Pământ? I-am strâns-o atât de tare, încât mi-au trosnit degetele, apoi, fără să privesc îndărăt, am urcat la volan. Am mers mai puțin de o oră. Olaf îmi spusese unde să găsesc căsuța. Era mică – patru camere, fără piscină – dar pe plajă, chiar la malul oceanului. Trecând pe lângă șiruri de vile viu colorate răspândite pe dealuri, de pe șosea am văzut oceanul. Chiar înainte de-a apărea, i-am auzit vuietul îndepărtat, înăbușit.

La răstimpuri priveam spre Eri. Era tăcută, rigidă, numai rareori se uita la peisajul schimbător. Casa – casa noastră – trebuia să fie albastră, cu acoperișul portocaliu. Atingându-mi buzele cu limba, puteam simți gustul sării. Șoseaua cotea și continua paralel cu țărmul nisipos. Oceanul, cu valurile părând nemișcate din cauza distanței, își alătura glasul la zgomotul motorului ambalat la maximum.

Vilișoara era una dintre ultimele de pe drum. O grădină micuță, cu tufișurile cenușii de la sarea stropilor, purta urmele unei recente furtuni. Valurile ajunseseră, se pare, până la gardulețul scund: ici și colo se zăreau cochilii goale. Acoperișul înclinat ieșea cu mult în exteriorul fațadei, precum borul îndoit șmecherește al unei canotiere, și oferea

destulă umbră. La vreo șase sute de pași mai departe, se putea zări casa vecină, înapoia unei dune mari, ierboase.

Dedesubt, pe plaja în formă de semilună, se deslușeau siluete minuscule de oameni.

Am deschis portiera.

— Eri.

Coborî fără un cuvânt. Dacă aș fi știut ce se petrecea înapoia acelei frunți îngândurate... Merse către ușă, alături de mine.

— Nu, nu așa, i-am spus. N-ai voie să pășești peste prag.

— De ce?

Am ridicat-o.

— Deschide... i-am cerut.

Atinse plăcuța cu degetele și ușa se deschise. Am purtat-o peste prag înăuntru și am așezat-o jos.

— E un obicei. Aduce noroc.

Porni prima să vadă odăile. Bucătăria era în spate, automatizată și cu un robot, de fapt, nu un robot, doar un imbecil electric care să se ocupe de gospodărie. Putea pune masa. Îndeplinea ordinele, dar vorbea numai câteva cuvinte.

— Eri, am întrebat, vrei să mergi la plajă?

Clătină din cap. Stăteam în centrul celei mai mari încăperi, în alb și auriu.

— Atunci ce-ai dori, poate...

Înainte de-a termina, din nou aceeași mișcare.

Am înțeles acum cam ce mă aștepta. Însă zarurile fuseseră aruncate, și jocul trebuia dus până la capăt.

— Mă duc să aduc bagajele, am zis.

Am așteptat-o să-mi răspundă, însă se așezase pe un scaun verde precum iarba, și am înțeles că nu-mi va vorbi. Prima zi a fost teribilă. Eri n-a făcut nimic demonstrativ, nu a

căutat să mă evite, iar după prânz chiar a încercat să studieze – am întrebat-o dacă puteam rămâne în camera ei, s-o privesc. Promițând că n-aveam să scot nici un cuvânt și n-aveam s-o deranjez. Dar după cincisprezece minute (cât de perspicace eram!), mi-am dat seama că prezența mea constituia o povară îngrozitoare pentru ea; o trăda linia spatelui, mișcările reținute, prudente, efortul lor ascuns; de aceea, complet transpirat, m-am retras în grabă și am început să-mi măsoz încăperea în lung și lat. N-o cunoșteam încă. Înțelegeam, totuși, că nu era proastă, departe de așa ceva. Ceea ce, în situația de față, era atât bine cât și rău. Bine, deoarece chiar dacă nu pricepea, putea cel puțin bănuși ce eram eu și n-avea să vadă în mine un sălbatic sau un monstru de barbar. Rău, deoarece în acest caz era inutil sfatul pe care Olaf mi-l dăduse în ultima clipă. Îmi citase o maximă pe care o știam, a lui Hon: „Dacă femeia este precum văpaia, atunci bărbatul trebuie să fie aidoma gheții”. Cu alte cuvinte, simțise că singura mea șansă era noaptea, și nu în timpul zilei. Nu doream așa ceva, și pentru acest motiv mă chinuisem, dar am înțeles că în puținul timp pe care-l aveam, nu puteam spera s-o câștig cu vorba: orice aș fi spus ar fi rămas în exterior, pentru că nu avea cum să-i diminueze dreptatea, supărarea ei justificată ce se manifestase o singură dată, printr-o scurtă răbufnire, când începuse să strige: „Nu! Nu!”. Iar faptul că se controlase atât de repede după aceea, îl vedeam de asemenea ca pe un semn rău.

Seara, începu să i se facă teamă. Am încercat să fiu cât mai la locul meu, tăcut, precum Voov, pilotul acela micuț – cel mai perfect taciturn din câți am cunoscut – care izbutea să spună și să facă tot ce dorea fără o vorbă.

După cină – ea n-a mâncat nimic, ceea ce m-a alarmat – am simțit furia înăbușindu-mă; uneori aproape o uram

pentru propriile mele chinuri, și marea nedreptate a acestui sentiment nu făcea decât să-l adâncească.

Prima noapte cu adevărat a noastră, împreună: când îmi adormi în brațe, în continuare înfierbântată, iar respirația ei întretăiată începu, în suspine izolate, tot mai slabe, să devină regulată, am fost sigur că câștigasem. Până atunci se luptase, nu cu mine, ci cu propriul ei trup, pe care ajunsese să-l cunosc, unghii delicate, degetele subțiri, palmele, picioarele, ale căror fiecare părțică și curbă le descuiasem și le treziseam la viață cu sărutările, cu răsufierea mea, strecurându-mă în ființa ei – împotriva ei – cu înfinită răbdare și încetineală, astfel încât tranzițiile erau imperceptibile, și oricând simțeam crescând o împotrivire, precum moartea, mă retrăgeam, începeam să-i șoptesc cuvinte copilărești, bune, lipsite de sens, și iarăși tăceam și doar o mângâiam, și o asediam cu atingerile mele, timp de ore întregi, și o simțeam deschizându-se, iar rigiditatea ei se preschimba într-un tremur, ca o ultimă apărare, până când, cucerită acum, tremură diferit; totuși continuam să aștept, nerostind nimic, căci toate acestea erau mai presus de cuvinte, am atins prin beznă brațele ei subțiri, și sânii, sânul stâng, deoarece acolo ticăia inima, din ce în ce mai iute, iar respirația ei devenea tot mai precipitată, mai disperată, mai deznădăjduită, și totul se petrecu; aceea nu era nici măcar plăcere, ci grația anihilării și contopirii, asaltul ultimului zid al trupurilor noastre, astfel încât prin violență să se unească, să devină unul singur pentru câteva secunde, răsufările noastre luptându-se, pasiunea noastră se preschimbă în nebunie, ea strigă o dată, slab, cu timbrul ascuțit al unui copil, încleștându-se de mine. Apoi mâinile ei lunecară de pe mine, pe furiș, de parcă extrem de rușinate și triste, de parcă brusc pricepuse cât de oribil o păcălisem. Și am început totul

iarăși, sărutările depuse în articulațiile degetelor, rugămințile mute, întreaga ofensivă tandră și crudă. Și totul se repetă, ca într-un vis negru și fierbinte, iar la un moment dat i-am simțit mâna, îngropată în părul meu, apăsându-mi obrazul de umărul ei gol, cu o forță pe care n-o bănuisem, epuizată, respirând cu iuțeală, parcă pentru a alunga căldura acumulată și teama, adormi. Eu am rămas nemișcat, precum un mort, încordat, încercând să descifrez dacă ceea ce se întâmplase însemna totul, sau nimic. Chiar înainte de-a adormi, mi s-a părut că eram salvați, și doar după aceea a pogorât pacea, o pace măreață, similară celei de pe Kereneia, când zăceam pe așternuturile încinse ale lavei crăpate, cu Arder, a cărui gură o puteam zări respirând înapoia vizorului costumului, deși era inconștient, iar eu știam că totul nu fusese zadarnic, deși n-aveam puterea nici măcar să deschid robinetul cilindrului său de rezervă; zăceam paralizat, cu sentimentul că lucrul cel mai important din viața mea era acum înapoia mea și dacă era să mor chiar acolo, nu urma să se schimbe nimic, iar inerția mea nu era decât un fel de inexplicabilă tăcere a triumfului.

Dimineața însă totul reîncepu. La primele ore ea continua să fie rușinată, sau poate era dispreț, nu știu dacă era adresat mie sau dacă se disprețuia pe ea însăși pentru ceea ce se petrecuse. Pe la prânz am izbutit s-o conving să facem o scurtă plimbare cu mașina. Am mers în lungul uriașelor plaje, cu Pacificul întinzându-se înaintea noastră sub soare, un colos vuitor încrețit de semiluni de spumă alb-aurie, acoperit până la orizont de micuțele vele multicolore ale iolelor. Am oprit automobilul acolo unde plaja se sfârșea brusc, într-un neașteptat perete de stâncă. Aici șoseaua cotea brusc și, stând la un metru de marginea ei, puteai privi de sus cum se izbesc de piatră talazurile

violente. Ne-am întors să prânzim. Era ca în ziua precedentă, și m-am crispat cu totul la gândul nopții, deoarece n-o doream. Nu așa. Când n-o priveam, îi simțeam căutătura. Eram derutat de repetatele ei încruntături, de neașteptatele priviri fixe, și deodată – cum sau de ce, nu știu – chiar înainte de prânz, pe când stăteam la masă, brusc, de parcă cineva îmi deschisese craniul dintr-o singură lovitură, am înțeles totul. Îmi venea să-mi dau palme – ce idiot egoist fusesem, ce nenorocit mințindu-se singur – am rămas, paralizat, nemișcat, bătut de o furtună interioară, cu picături de transpirație pe frunte. Mă simțeam extrem de slăbit.

— Ce s-a întâmplat? mă întrebă.

— Eri, am mormăit, eu... doar acum. Îți jur! Abia acum înțeleg, abia acum, că ai venit cu mine pentru că-ți era frică, teamă că eu... da?

Pupilele i se lărgiră de surpriză, și mă privi precaută, parcă suspectând un vicleșug, o glumă.

Încuviință din cap.

Am sărit în picioare.

— Haide.

— Unde?

— La Clavestra. Strânge-ți lucrurile. O s-ajungem acolo... mi-am privit ceasul... în trei ore.

Rămase nemișcată.

— Vorbești adevărat? mă întrebă.

— Eri, n-am știut. Da, pare de necrezut. Dar există limite. Da, există limite. Eri, eu încă nu-nțeleg cum am putut face așa ceva – bănuiesc că m-am orbit singur. Bun, nu știu, nu contează, acum nu mai are importanță.

Își împachetă lucrurile – atât de repede... Înăuntrul meu totul se surpa și se sfărâma, dar la exterior eram perfect, aproape perfect calm. Când se așeză lângă mine în

automobil, rosti:

— Hal, iartă-mă.

— Pentru ce? Aha! am înțeles. Ai crezut că știam?

— Da.

— Bine. Hai să nu mai vorbim despre asta.

Și iarăși am condus cu peste o sută de kilometri la oră; casele fulgerară pe lângă noi stacojii, albe, albastrii, drumul șerpui și coti, am mărit viteza, circulația era intensă, apoi mai puțin, vilele își pierdură culorile, cerul deveni albastru întunecat, apăruseră stelele, iar noi goneam sub vântul șuierător.

Peisajul din jur deveni de un cenușiu uniform, dealurile își pierdură din masivitate, transformându-se în simple contururi, șiruri de cocoase negre, șoseaua era în amurg o bandă lată, fosforescentă. Am recunoscut primele case ale Clavestrei, curba familiară, gardurile vii. Am oprit mașina la poartă și i-am dus bagajele pe verandă.

— Nu vreau să intru. Mă-nțelegi...

— Da.

Nu i-am spus la revedere, ci pur și simplu m-am întors. Îmi atinse brațul; am tresărit de parcă fusesem lovit.

— Hal, mulțumesc.

— Nu mai spune nimic. Mai bine, nu mai spune nimic.

Am fugit. Am sărit în automobil și am pornit; urletul motorului mă salvă pentru o vreme. Eram ridicol. Evident, ea se temuse că aveam să-l ucid. La urma urmei, mă văzuse încercând să-l ucid pe Olaf, care era mai inocent decât un mieluşel, pur și simplu pentru că nu mă lăsase... și oricum! În rest, nimic. Acolo în mașină am urlat, îmi puteam permite orice, fiind singur, iar motorul îmi acoperea nebunia – și iarăși, nu știu în ce moment am înțeles ce aveam de făcut. Și încă o dată, ca atunci, prima oară, m-a cuprins pacea. Nu

aceeași. Deoarece faptul că profitasem atât de îngrozitor de situație și o obligasem să vină cu mine, și că totul se petrecuse din acest motiv – era mai rău decât orice mi-aș fi putut imagina, pentru că îmi răpea până și amintirile, amintirea acelei nopți, orice amintire. Singur, cu propriile mele mâini, distrusesem totul, printr-un nesfârșit egoism, o minciună care nu mă lăsase să văd ce se afla chiar la suprafață, lucrurile cele mai evidente. Da, ea spusese adevărul când afirmase că nu se temea de mine. Nu se temea pentru ea. Pentru el.

Luminile goneau pe lângă mine, curgeau, rămâneau în urmă, peisajul era uluitor de frumos, iar eu – sfâșiat, sfredelit – zburam, roțile scârțâiau, de la o curbă la cealaltă, spre Pacific, spre stânca de acolo, la un moment dat, când mașina a cotit mai strâns decât mă așteptam și a ieșit de pe drum cu roțile din dreapta, m-am speriat pentru o fracțiune de secundă, apoi am izbucnit într-un râs nebun deoarece îmi era frică să mor acolo, fiind decis s-o fac în alt loc – și hohotul s-a transformat brusc în suspin. Trebuie s-o fac cât mai iute, m-am gândit, nu mai sunt eu însumi. Ceea ce mi se întâmplă nu e cumplit, e mai rău, e dezgustător. Și mi-am mai spus că ar fi trebuit să-mi fie rușine. Însă cuvintele n-aveau greutate sau înțeles. Se făcuse complet beznă, șoseaua era practic pustie, pentru că puțini călătoreau noaptea, când am observat, nu mult înapoia mea, un glider negru. Trecea ușor și fără efort prin toate locurile unde eu fusesem nevoit să-mi utilizez toată măiestria în folosirea frânei și accelerației. Asta deoarece gliderele se mențin pe drumuri prin forțe magnetice, sau gravitaționale. Dumnezeu știe. Chestiunea este că m-ar fi putut depăși fără dificultate, dar se menținea în urmă, la vreo optzeci de metri în spatele meu, uneori ceva mai aproape, alteori mai departe. La

curbele strânse, când derapam pe șosea și tăiam coturile, își păstra distanța, deși nu credeam că nu m-ar fi putut ajunge. Poate că șoferul se temea. Sau, poate că nu există nici un șofer. Oricum, ce mă interesa pe mine gliderul?

Mă interesa, pentru că am simțit că nu mă urmărea întâmplător. Și deodată mi-a venit ideea că era Olaf, că Olaf, care nu se încredea câtuși de puțin (și pe bună dreptate!) în mine, rămăsese în preajmă și așteptase să vadă cum urmau să decurgă lucrurile. Da, iată-l pe salvatorul meu, bunul și bătrânul Olaf, că nici acum n-avea să mă lase să fac ce doream, care avea să-mi fie fratele mai mare, ocrotitorul; și la gândul acesta ceva puse stăpânire pe mine, și pentru o clipă n-am mai văzut șoseaua prin mânia mea roșie.

De ce nu mă lăsau în pace? m-am întrebat, și am început să storc cea din urmă forță a mașinii, fiecare posibilitate, parcă neștiind că gliderul poate fi de două ori mai iute. Am gonit astfel prin noapte, printre dealurile presărate de luminițe, iar deasupra șuieratului ascuțit al vântului puteam desluși acum vuietul invizibilului, întinsului, imensului Pacific, și mi se părea că sunetele se înalță din hăuri fără fund.

Gonește, am murmurat. Gonește. Nu știi ce știu eu. Mă spionezi, mă urmărești, nu vrei să mă slăbești, perfect; dar o să te păcălesc, o să scap de tine înainte de a-ți da seama ce s-a întâmplat; și orice ai face n-o să-ți fie de ajutor, pentru că un glider nu poate ieși de pe șosea. Așa încât, chiar și în ultima secundă voi avea conștiința curată. Excelent. Am trecut pe lângă căsuța unde am stat; cele trei ferestre luminate m-au împuns, parcă pentru a-mi dovedi că nu există suferință ce nu poate fi amplificată, și am intrat pe ultima porțiune a drumului, paralel cu oceanul. Apoi, spre disperarea mea, gliderul mări brusc viteza și începu să se

apropie. I-am blocat drumul cu brutalitate, virând spre stânga. Rămăsese înapoia mea, și am continuat să șofez în felul acesta – blocând de vreo cinci ori banda din stânga, când încerca să mă depășească. Deodată, deși îi baram drumul, începu să mă depășească; practic, automobilul meu a atins lucitoarea caroserie neagră a proiectilului acela lipsit de geamuri, aparent fără pasageri. Am fost sigur, atunci, că putea fi doar Olaf, pentru că nimeni altul n-ar fi încercat așa ceva – dar nu-l puteam ucide pe Olaf. Nu puteam. De aceea l-am lăsat să mă depășească. A trecut în fața mea, și m-am gândit că acum va încerca el să-mi blocheze drumul, însă rămăsese la vreo cincisprezece metri depărtare. Bun, mi-am zis, e foarte bine. Și am încetinit, cu speranța deșartă că ar putea crește distanța între noi, dar n-a făcut-o; a încetinit și el. La vreo doi kilometri de acel ultim cot, la stânga, gliderul a încetinit și mai mult, menținându-se pe mijlocul șoselei, ca să nu-l pot depăși. M-am gândit că puteam s-o fac acum, însă nu era nici o stâncă, doar plaje nisipoase, roțile automobilului aveau să se împotmolească după o sută de metri, n-aș fi reușit nici măcar să ajung la ocean – ar fi fost stupid. N-avem de ales, trebuia să continui. Gliderul a încetinit și mai mult, și am înțeles că în curând avea să oprească; partea din spate a caroseriei negre strălucea, parcă împrăscată cu sânge arzător, de la luminile frânelor. Am încercat să-l ocolesc printr-un viraj brusc, însă mi-a blocat calea. Era mai iute și mai abil decât mine – dar, la urma urmei, un robot conducea gliderul. Un robot are întotdeauna reflexe mai rapide. Am călcat frâna, prea târziu, urmă un șoc teribil, o masă întunecată se ridică înaintea parbrizului, am fost azvârlit înainte și mi-am pierdut cunoștința.

Am deschis ochii, trezit dintr-un vis, un vis fără noimă

– visam că înotam. Ceva rece și ud îmi cursese pe față, am simțit niște mâini, mă scuturară, și am auzit un glas: – Olaf, am bolborosit. De ce, Olaf? De ce...?

— Hal!

M-am dezmeticit; m-am proptit într-un cot și i-am văzut chipul deasupra mea, aproape, iar când m-am ridicat în capul oaselor, prea uluit ca să pot vorbi, ea se lăsă încet lângă genunchii mei, cu umerii tremurând – și continuam să nu cred. Îmi simțeam capul imens, parcă umplut cu vată.

— Eri, am rostit; buzele îmi erau ciudat de mari și grele, și cumva foarte îndepărtate. Eri, tu ești. Sau doar...

Deodată mi-a revenit puterea. Am prins-o de brațe, am ridicat-o, m-am sculat în picioare și ne-am clătinat împreună; am căzut amândoi pe nisipul moale, cald încă. I-am sărutat chipul umed, sărat, și am plâns – pentru prima oară în viața mea – și ea a plâns. Am rămas tăcuți mult timp, treptat am început să ne temem – de ce anume, n-aș putea preciza – iar ea mă privea cu ochi nebuni.

— Eri, am repetat. Eri... Eri...

Asta era tot ce știam. Am rămas întins pe nisip, brusc foarte slăbit, și ea s-a speriat, a încercat să mă ridice, însă n-avea putere.

— Nu, Eri, am șoptit. Nu, n-am nimic, asta-i de...

— Hal! Zi ceva! Zi ceva!

— Ce să zic... Eri...

Auzul glasului meu o calmă puțin. Dispăru undeva și reveni cu o cutie plată, îmi turnă din nou apă pe față – amară, apa Pacificului. „Intenționasem să beau mult mai multă”, mi-a fulgerat prin minte, absurd; am clipit. Mi-am revenit. M-am ridicat și mi-am pipăit capul.

Nu aveam nici măcar o zgârietură, părul îmi amortizase șocul, așa încât aveam doar un cucui de mărimea

unei portocale, câteva julturi, un țiuit în urechi, dar eram întreg. Cel puțin atâta vreme cât stăteam așezat. Am încercat să mă scol, însă picioarele nu-mi prea dădeau ascultare.

Îngenunche în fața mea, privindu-mă, cu brațele pe lângă trup.

— Tu ești? Cu adevărat? am întrebat.

Abia acum înțelegeam; două forme negre, contopite, sub lumina lunii, la vreo zece metri depărtare, pe marginea drumului. Vocea nu mă mai asculta când am revenit cu privirea la ea.

— Hal...

— Da.

— Încearcă să te ridici. O să te ajut.

— Să mă ridic?

Se pare că nu puteam încă judeca limpede. Înțelegeam, și nu înțelegeam, ce se petrecuse. Eri fusese în glider? Imposibil.

— Unde-i Olaf? am întrebat.

— Olaf? Nu știu.

— Adică n-a fost aici?

— Nu.

— Ai fost singură?

Încuviință din cap.

Și brusc, o frică îngrozitoare, inumană mă cuprinse.

— Cum ai reușit? Cum?

Chipul îi tremura, dinții îi clănțăneau, nu putea rosti cuvintele.

— A tre-e-buit să-ă...

Plânse din nou. Apoi se liniști, devenind tot mai calmă. Îmi atinse fața. Fruntea. Cu degetele ușoare îmi pipăi capul. Am repetat, sufocându-mă:

— Eri... tu ești?

Deliram. Mai târziu, încetișor, m-am sculat, iar ea m-a sprijinit pe cât putea mai bine; ne-am îndreptat către șosea. Abia acolo am văzut în ce hal se afla mașina; capota, botul întreg, erau făcute armonică. Pe de altă parte, gliderul parcă nu suferise nimic – acum i-am apreciat superioritatea – doar o îndoitură mică în lateral, unde suferise principalul șoc. Eri mă ajută să urc, și deplasă gliderul până ce automobilul meu căzu cu un prelung zăngănit metalic, apoi am pornit. Ne întorceam. Tăceam, luminile treceau pe lângă noi. Capul îmi vibra, continuam să-l simt greu și mare. Am coborât în fața căsuței. Ferestrele erau tot luminate, de parcă ieșisem doar pentru câteva clipe. Mă ajută să intru în casă. M-am așezat pe pat. Ea a mers spre masă, apoi a ocolit-o și s-a îndreptat spre ușă. M-am ridicat.

— Pleci!

Alergă până la mine, îngenunche lângă pat, și scutură din cap, negând.

— Nu?

— Nu.

— Și n-o să mă părăsești niciodată?

— Niciodată.

Am cuprins-o în brațe. Își lipi obrazul de fața mea, și totul parcă se scurgea din mine – tăciunii mocnind ai încăpățănării și mâniei mele, nebunia ultimelor ore, teama, disperarea; zăceam acolo golit, ca mort, și doar o strângeam și mai puternic, de parcă forțele îmi reveniseră, și a fost tăcere, lumina sclipea din tapetul auriu al odăii, iar undeva în depărtare, ca într-o altă lume, dincolo de ferestrele deschise, vuia Pacificul.

Poate că pare ciudat, dar n-am vorbit nimic în seara aceea, și în noaptea aceea. Nici un singur cuvânt. De-abia târziu în ziua următoare am aflat ce se petrecuse. De îndată

ce plecasem ea bănuise motivul și se speriasse, nu știuse ce să facă. La început, se gândise să cheme robotul cel alb, dar înțelese că nu-i putea fi de ajutor; iar el – numai așa îl numea – el nu putea fi de nici un ajutor. Olaf, poate. Olaf, cu siguranță, însă nu știa unde să-l găsească, și oricum nu mai avea timp. De aceea luase gliderul vilei și pornise după mine. Mă ajunsese destul de repede, apoi rămăsese în urma mea, atâta vreme cât mai exista posibilitatea ca eu să revin la casuță.

— Ai fi venit și tu atunci? am întrebat-o.

Ezită.

— Nu știu nici eu. Cred că da. Acum așa cred, dar nici eu nu știu.

Când văzuse însă că nu opream, ci continuasem să rulez mai departe, se speriasse și mai tare. Restul era cunoscut.

— Nu. Nu-nțeleg, am spus. Asta-i partea pe care n-o înțeleg. Cum ai reușit să faci așa ceva?

— Mi-am spus că... că nu se va întâmpla nimic.

— Știai ce voiam să fac? Și unde?

— Da.

— Cum?

După o lungă pauză:

— Nu știu. Poate pentru că acum am început să te cunosc...

Am tăcut. Mai aveam să-i pun multe întrebări, dar nu îndrăzneam. Stăteam amândoi lângă fereastră. Cu ochii închiși, simțind uriașa întindere a oceanului, am spus:

— Perfect, Eri, și-acum? Ce se va-ntâmpla?

— Ți-am spus deja.

— Dar eu nu vreau așa, am șoptit.

— Nu poate fi altfel, replică după o pauză lungă. În

plus...

— În plus?

— Nu vreau.

Chiar în aceeași zi, spre seară, situația s-a înrăutățit, iarăși. Problemele noastre reveneau, se intensificau, apoi se retrăgeau. De ce? Nu știu. Probabil că nici ea nu știa. De parcă deveneam apropiați numai în fața situațiilor-limită, și numai atunci eram capabili să ne înțelegem unul pe celălalt. Și o noapte. Și încă o noapte. Și încă o zi.

În cea de-a patra zi am auzit-o vorbind la telefon și m-am speriat teribil. După aceea plâns. Totuși la cină zâmbea din nou.

Acesta a fost sfârșitul și începutul. Deoarece în săptămâna următoare am mers în Mae, principalul oraș al ținutului, și într-un birou de acolo, în fața unui individ îmbrăcat în alb, am rostit cuvintele care ne făceau soț și soție. În aceeași zi, i-am trimis o telegramă lui Olaf. În ziua următoare am revenit la poștă, însă nu era nimic de la el. M-am gândit că poate se mutase și de aceea întârzia răspunsul. Dar sincer să fiu, chiar și atunci, în oficiul poștal, am simțit un fior de neliniște, deoarece tăcerea aceea nu-i era caracteristică lui Olaf, având în vedere însă toate cele petrecute m-am gândit la asta doar o clipă și nu i-am spus nimic ei. De parcă uitasem.

CAPITOLUL ȘASE

Pentru o pereche unită numai prin impetuozitatea nebuniei mele, ne-am potrivit unul cu celălalt mai presus de orice așteptări. Viața noastră împreună era marcată de o curioasă diviziune. Când se ajungea la o deosebire de atitudini, Eri era capabilă să-și apere poziția, însă atunci problema respectivă era de obicei de natură generală, de

pildă, era o apărătoare îndârjită a betrizării, aducând în sprijinul ei argumente ce nu erau preluate din cărți. Am considerat un semn bun faptul că se opunea în mod deschis unor păreri ale mele; însă discuțiile noastre se desfășurau în timpul zilei. La lumina zilei nu îndrăzneam – sau mai degrabă nu dorea – să vorbească despre mine obiectiv, calm, fără îndoială deoarece nu știa care din cuvintele ei aveau să sublinieze vreun defect al meu, ridicolul „personajului din conservă”, ca să folosesc expresia lui Olaf, și care puteau fi un atac îndreptat asupra valorilor fundamentale ale vremurilor mele. Însă noaptea – poate pentru că bezna atenua, cumva, prezența mea – îmi vorbea despre mine, adică, despre noi, iar eu eram mulțumit de aceste conversații șoptite în întuneric, deoarece noaptea ascundea, miloasă, frecvențele mele uluiri.

Îmi povestea despre ea, despre copilăria ei, și astfel am aflat pentru a doua oară – de fapt, pentru prima dată cu un conținut uman concret – cât de perfect făurită era această societate a unei armonii constante, delicat stabilizate. Se considera ceva normal ca, pentru a avea copii și a-i crește în primii lor ani de viață, să posezi calificări speciale și pregătire complexă, cu alte cuvinte, un fel de instruire specială; pentru a obține permisiunea de-a avea urmași, o pereche căsătorită trebuia să treacă un fel de examene; la început mi s-a părut ceva incredibil, dar gândindu-mă a trebuit să admit că noi, cei din trecut, și nu ei, trebuia să fim acuzați de obiceiuri paradoxale: în vechea societate, n-aveai dreptul să construiești o casă sau un pod, să tratezi o boală, sau să îndeplinești cea mai simplă funcție administrativă, fără o pregătire specializată, în vreme ce problemele de responsabilitate absolută, procrearea copiilor, modelarea minților acestora erau lăsate în seama șansei oarbe și

dorințelor de moment, iar comunitatea intervenea numai după ce se făcuseră greșeli și era prea târziu pentru a le corecta.

Așa încât, obținerea dreptului la un copil era acum o distincție ce nu se atribuia oricui. În plus, părinții nu puteau izola copiii de alți copii de aceeași vârstă; se alcătuiau grupuri special selectate, pentru ambele sexe, în care erau reprezentate temperamentele cele mai divergente. Așa numitele cazuri dificile căpătau tratamente adiționale, hipnagogice, iar educația tuturor începea de foarte timpuriu. Nu cititul și scrisul, ce erau introduse mai târziu, ci inițierea – prin intermediul unor jocuri speciale – în legile universului, ale Pământului, în bogăția și varietatea vieții sociale; copiilor de patru și cinci ani li se inoculau, principiile toleranței, coexistenței, respectului față de alte concepții și credințe, lipsei de importanță a diferenței dintre trăsăturile exterioare ale copiilor, ale oamenilor aparținând altor rase. Toate acestea mi se păreau foarte bune, cu o singură, dar fundamentală rezervă, deoarece neclintita piatră de căpătâi a acestei lumi, regula ei atotcuprinzătoare, era betrizarea. Educația unui copil urmărea, în fond, acceptarea betrizării ca pe un fapt de viață la fel de inabordabil ca nașterea sau moartea. Când auzeam cum era predată chiar de la Eri vechea istorie, îmi stăpâneam cu greu indignarea. În conformitate cu descrierile respective, epocile acelea fuseseră vremuri de animalitate și barbarie, de procreație necontrolată, de catastrofe atât economice cât și militare, iar realizările de netăgăduit ale apusei civilizații erau prezentate drept expresie a acelor forțe și năzuințe ce permisese oamenilor să înfrângă ignoranța și cruzimea: acele realizări, în felul acesta, apăreau a fi fost obținute parcă în ciuda tendinței predominante universale de pe

atunci de-a trăi pe socoteala celorlalți. Ceea ce cândva necesita efort, spuneau ei, și se putea obține numai de câțiva, drumul respectiv fiind primejdios și presărat cu necesitatea de a te sacrifica, de a face compromisuri – succesul material fiind urmat de înfrângere morală –, era acum ceva banal, ușor de obținut și sigur.

Era acceptabil cât rămâneai la generalități; în felul acesta puteam aproba condamnarea variatelor aspecte negative ale trecutului, precum, să zicem, războiul; iar lipsa – lipsa completă – a politicii, a fricțiunilor, a tensiunilor, sau conflictelor internaționale – deși o lipsă surprinzătoare, ducând imediat la suspiciunea că astfel de lucruri existau, dar nu erau comentate – trebuie să recunosc că era o realizare, nu o pierdere; mai rău a fost când această reevaluare mă atingea personal. Nu numai Starck abandonase, în cartea lui (scrisă, *nota bene*, cu o jumătate de secol înainte de întoarcerea mea), exploatarea spațiului. Aici Eri, ca absolventă de arheologie, putea să mă învețe multe lucruri, și nu numai pe mine. Din primele generații betrizate au schimbat radical atitudinea lor față de astronaucă, dar deși semnele s-au modificat din plus în minus, interesul a rămas intens. Pe atunci, consensul era că se comisese o eroare tragică, o eroare ce atinsese apogeul chiar în anii când se planifica expediția noastră, deoarece pe atunci expediții similare se pregăteau în număr mare. Motivul nu fusese faptul că recolta acestor expediții fusese atât de mică, sau că exploatarea spațiului pe o rază de așa mulți ani-lumină depărtare de sistemul solar dusesese doar la descoperirea, pe puține planete, a unor forme stacojii și primitive de vegetație, și nu la contactul cu vreo civilizație cu grad înalt de dezvoltare. De asemenea nu se considera drept lucrul cel mai rău faptul că lungimea teribilă a călătoriei

urma să transforme echipajul navei, pe acei reprezentanți ai Pământului – într-o măsură tot mai mare, cu cât destinațiile deveneau mai îndepărtate – într-un grup de creaturi nenorocite, obosite de moarte, care, după câteva debarcări ici și colo, aveau nevoie de multă îngrijire și consecvență; sau că decizia de-a trimite asemenea entuziaști fusese nechibzuită și crudă. Miezul problemei era că omul voia să cucerească Cosmosul fără a-și fi rezolvat propriile probleme de pe Pământ; de parcă n-ar fi fost evident că zborurile eroice nu urmau să aibă nici un efect în direcția micșorării oceanului de suferințe omenești, nedreptăți, spaime și foamete mondială.

Dar, după cum ziceam, doar prima generație betrizată a gândit așa, deoarece după aceea, în decursul normal al evenimentelor, au urmat uitarea și indiferența; copiii se minunau când aflau de perioada romantică a astronauticii, și poate chiar încercau puțină teamă față de strămoșii lor, care erau pentru ei tot atât de stranii și de neînțeles pe cât erau acei strămoși ce porneau în războaie de jefuire, sau în expediții după aur. Cel mai mult mă înfricoșa indiferența, cu mult mai mult decât dezaprobarea – munca noastră de o viață fusese cufundată în tăcere, înmormântată și uitată.

Eri nu încerca să-mi trezească entuziasmul față de această lume nouă, nu făcea nici un efort de-a mă converti; pur și simplu îmi vorbea despre asta povestindu-mi viața ei, iar eu – tocmai pentru că vorbea despre ea, și era astfel ea însăși dovada – nu-mi puteam închide ochii înaintea virtuților ei.

Era o civilizație care scăpase de frică. Tot ceea ce exista îi slujea pe oameni. Nimic nu avea greutate decât bunăstarea lor, satisfacerea cerințelor fundamentale, dar și a celor mai sofisticate nevoi. Peste tot – în toate domeniile unde

prezența omului, puțința de-a greși a pasiunilor sale, încetineala reflexelor lui putea crea fie și cel mai neînsemnat risc – omul era înlocuit prin dispozitive automate, lipsite de viață.

Era o lume care înlăturase pericolul. Amenințarea, conflictul, toate formele de violență – nu-și găseau loc în ea; o lume de liniște, de maniere și obiceiuri blânde, tranziții line, situații lipsite de dramatism, totul pe atât de uluitor cât și reacția mea sau a noastră (mă gândesc la Olaf) față de ea.

Pentru că noi, în decursul celor zece ani, trecusem prin atâtea orori, prin tot ceea ce era ostil omului, ceea ce-l rănea și-l zdrobea, și devenisem, dezgustați de ele, atât de dezgustați; oricare dintre noi, auzind că întoarcerea avea să fie întârziată, că trebuia să mai suportăm câteva luni în spațiu, ar fi sărit probabil de gâtul celui care ar fi anunțat vestea. Iar acum noi – incapabili de a mai rezista permanentului risc, șansei unei ciocniri cu un meteorit, tensiunii aceleia nesfârșite, iadului prin care trecusem când un Arder, sau un Ennesson nu se mai întorseseră dintr-o misiune de recunoaștere – imediat, noi am început să ne referim la acel timp de teroare ca fiind singura problemă, corectă, care ne dăduse demnitate și țel. Însă chiar acum mă înfioram, amintindu-mi cum, așezați, întinși, atârnați în cele mai ciudate poziții deasupra rotundeii cabine radio, așteptam, așteptam, într-o tăcere întreruptă doar de bâzâitul monoton al semnalului de la scaunul automat al navei, văzând, în lumina albăstruie-plumburie, picături de transpirație prelingându-se pe fruntea operatorului radio încremenit în aceeași așteptare – în timp ce ceasul, cu alarma reglată, avansa silențios, până ce în sfârșit momentul când limba lui atingeia semnul roșu de pe cadran, momentul ușurării. Ușurare... deoarece atunci puteai ieși și explora și

muri singur, iar asta fără exagerare părea să fie mai ușor decât așteptatul. Noi piloții, personalul ne-științific, alcătuiau vechea gardă; timpul nostru se oprise cu trei ani înaintea adevăratului start al expediției. În acei trei ani parcursesem o serie de teste cu sporirea stress-ului psihologic. Existaseră trei etape principale, trei trepte, pe care le denumisem Palatul Fantomelor, Storcătorul de Rufe și Încoronarea.

Palatul Fantomelor: erai închis într-o incintă micuță, lipsită de orice contact cu exteriorul. Nici un sunet, rază de lumină, pală de aer, sau vibrație din afară nu ajungea în interior. Semănând cu o rachetă mică, incinta era echipată cu machete ale comenzilor, și cu provizii de apă, hrană și oxigen. Trebuia să stai acolo, inactiv, neavând absolut nimic de făcut, timp de o lună – care părea o eternitate. Nimeni nu ieșea de acolo același om. Eu, unul dintre cei mai rezistenți subiecți ai doctorului Janssen, am început din a treia săptămână să văd lucrurile stranii pe care ceilalți le observaseră încă din a patra, sau a cincea zi: monștri fără chipuri, mulțimi amorfe prelingându-se din cadranele de ceas palid luminate pentru a intra în discuții lipsite de sens cu mine, plutind deasupra trupului meu asudat, trupul meu care-și pierdea contururile, se transforma, creștea, și care în cele din urmă – treaba cea mai înspăimântătoare – începea să-și capete o independență, mai întâi prin spasme ale mușchilor individuali, apoi după furnicături și amorțeli, contracții, și în final mișcări, în vreme ce eu priveam, uluit, fără să înțeleg. Dacă n-ar fi existat antrenamentul preliminar, explicațiile teoretice, aș fi jurat că brațele, capul și gâtul îmi erau posedate de demoni. Interiorul capitonat al incintei văzuse imagini ce sfidau descrierea – Jannssen și echipa lui, cu echipamentul corespunzător, supravegheau ce

se întâmpla înăuntru, dar la momentul respectiv nimeni nu știa asta. Senzația izolării trebuia să fie reală și completă. De aceea, dispariția unora dintre asistenții doctorului reprezentau un mister pentru noi. Abia în timpul adevăratei expediții, Gimma mi-a spus că pur și simplu clacaseră. Unul dintre ei, un anume Gobbek, se părea că încercase să forțeze deschiderea incintei, incapabil să mai asiste la chinurile celui dinăuntru.

Dar acesta era doar Palatul Fantomelor. Deoarece după aceea urma Storcătorul de Rufe, cu basculantele și centrifugele lui, cu diabolica mașină acceleratoare ce putea produce 400 de g-uri – o accelerație – desigur, niciodată folosită – care ar fi transformat orice om într-o băltoacă, dar și 100 de g-uri era de ajuns pentru a face într-o fracțiune de secundă spatele unui subiect testat lipicios de la sângele forțat în exteriorul pielii.

Ultimul test, Încoronarea, l-am trecut cu steagul sus. Acesta era ultimul ciur, ultima probă de selecție. Al Martin, un tip bine făcut care pe atunci, pe Pământ, arăta precum mine azi, un gigant, un colos cu mușchi de fier, și de un calm imperturbabil – a revenit de la încoronare pe Pământ într-o asemenea stare, încât l-au îndepărtat imediat.

Încoronarea era o chestiune destul de simplă. Te îmbrăcau în costum de astronaut și te duceau pe orbită, la o altitudine de câteva sute de mii de kilometri, acolo unde Pământul strălucește ca Luna amplificată de cinci ori, apoi pur și simplu te azvârleau din rachetă în spațiu, și plecau. Atârând acolo, mișcând din braț și din picioare, trebuia să-i aștepți să se întoarcă, să aștepți să fii salvat; costumul spațial era absolut de nădejde și confortabil, avea oxigen, aer condiționat, baterie de încălzire, ba chiar îl hrănea pe cosmonaut, cu o pastă stoarsă la fiecare două ore dintr-un

tub special. Deci nu se putea întâmpla nimic, decât dacă se defecta micuțul aparat de radio atașat pe exterior costumului, care semnaliza automat poziția purtătorului. Un singur lucru lipsea în costum, un receptor, ceea ce însemna că nu puteai auzi altă voce, decât pe a ta. Cu hăul și stelele în jurul tău, suspendat, lipsit de greutate, trebuia să aștepți. Adevărat, așteptarea era destul de lungă, dar nu foarte lungă. Și asta era tot.

Da, însă oamenii înnebuneau acolo; erau târâți în navă, zbătându-se în convulsii epileptice. Acesta era testul ce se ridica total împotriva străfundurilor umane – o anihilare totală, o condamnare, o moarte cu conștiința deplină și funcționând. Era un gust al eternității, care pătrundea în tine și te lăsa să-i cunoști oroarea. Știința, dintotdeauna considerată a fi imposibilă și impalpabilă, a abisului cosmic extinzându-se în toate direcțiile, devenea a noastră; căderea fără de sfârșit, stelele devenite inutile, picioarele legănându-se, zadarnice, inutilitatea, lipsa de rost a brațelor, gurii, gesturilor, a mișcărilor și absenței mișcărilor; în costum creștea un răcnet asurzitor, nenorociții urlau – de ajuns!

N-are rost să insist asupra a ceea ce era doar, la urma urmei, un test, o introducere, intenționată, planificată cu grijă, cu măsuri de precauție: din punct de vedere fizic, niciunul dintre „încoronați” nu suferea nici un rău, iar racheta de la bază îi recupera pe toți. Era adevărat, nu ne spuneau nici asta, pentru a păstra situația cât mai autentică posibil.

„Încoronarea” s-a desfășurat bine pentru mine. Aveam sistemul meu personal. Era foarte simplu și complet necinstit – se considera că n-avem voie să-l folosim. Când mă aruncau prin ecluză, închideam ochii. Apoi mă gândeam la

diferite lucruri. Tot ce aveai nevoie, în cantități considerabile, era voința. Trebuia să te străduiești să nu deschizi ochii aceia mizerabili indiferent de ce s-ar fi întâmplat. Cred că Janssen știa de trucul meu. Dar n-a urmat vreo repercusiune. Poate că-l socotea bun.

Toate acestea, însă, se petreceau pe Pământ, sau în vecinătatea lui. După aceea a apărut un spațiu ce nu fusese inventat sau creat în laborator, un spațiu care de fapt ucidea, fără să se prefacă; și care uneori cruța – Olaf, Gimma, Thurber, eu însumi, cei șapte de pe *Ulise* – ba chiar ne-a lăsat să ne întoarcem. La care noi, cei care tânjeam cel mai mult după liniște, văzându-ne visul împlinindu-se, și în mod perfect, de îndată l-am disprețuit. Cred că Platon a fost cel care a spus: „O, nefericitule – vei avea ceea ce ți-ai dorit.”

CAPITOLUL ȘAPTE

Într-o noapte, foarte târziu, zăceam vlăguți; capul lui Eri, întors într-o parte, se odihnea pe brațul meu. Ridicând ochii către fereastra deschisă, puteam zări stelele printre nori. Nu era pic de vânt, perdeaua atârna nemișcată precum o fantomă alburie, dar acum un val singuratic se apropia dinspre largul oceanului, și am putut auzi uruitul prelung ce-l anunța, apoi vuietul aspru al brizanților pe plajă, o tăcere vreme de câteva bătăi de inimă, și iarăși talazurile revăzute bântuiră țărnul nopții. Eu însă de abia remarcasem acest memento monoton repetat al prezenței mele pe Pământ, deoarece ochii îmi erau ațintiți asupra Crucii Sudului, în care Beta fusese steaua noastră călăuzitoare; zilnic făceam determinări poziționale după ea, în mod automat, gândindu-mă la alte probleme; ne condusesese fără greș, un far spațial ce nu slăbea niciodată. Aproape că puteam simți în palme manetele metalice pe care le

deplasam pentru a aduce punctul de lumină, distinct în beznă, în centrul câmpului vizual, cu marginea moale, de cauciuc, a ocularului apăsându-mi sprâncenele și obraji. Beta, una dintre cele mai îndepărtate stele, aproape că nu se schimbase când ne-am atins destinația. Strălucea cu aceeași indiferență, deși Crucea Sudului dispăruse de mult pentru noi, pentru că pătrunsesem adânc între brațele ei, și apoi punctul acela alb de lumină, steaua aceea gigant, nu mai era ceea ce păruse la început, o provocare; invariabilitatea ei își dezvăluia adevăratul înțeles, faptul că era un martor al transștiinței noastre, al indiferenței vidului, universului – o indiferență pe care nimeni nu este vreodată capabil s-o accepte.

Dar acum, încercând să aud răsuflarea lui Eri printre mugetele Pacificului, eram sceptic. Îmi repetam în gând: „E adevărat, e adevărat, am fost acolo”; totuși uimirea mea rămânea. Eri tresări; Am început să mă mișc, pentru a-i face loc, însă deodată i-am simțit privirea asupra mea.

— Nu dormi? am șoptit. Și m-am aplecat deasupra ei, dorind să-i sărut buzele, dar ea și-a pus vârfurile degetelor pe gura mea. Le-a ținut acolo o vreme, după aceea le-a coborât de-a lungul claviculei până la piept, a simțit adâncitura dură dintre coaste, și a apăsă cu palma acolo.

— Ce-i asta? a murmurat.

— O cicatrice.

— Ce s-a întâmplat?

— Am avut un accident.

Tăcu. Am simțit-o privind-mă. Ridică fruntea. Ochii ei erau numai întuneric, fără nici o urmă de sclipire; îi puteam zări conturul brațului, mișcându-se odată cu răsuflarea, albicios.

— De ce nu-mi spui nimic?

— Eri...?

— De ce nu vrei să vorbești?

— Despre stele? am priceput.

Ea tăcea. Nu știam ce să spun.

— Crezi că n-aș înțelege?

Am privit-o de aproape, prin beznă, în vreme ce vuietul oceanului se răspândea și plutea prin odaie, și n-am știut cum să-i explic.

— Eri...

Am încercat s-o cuprind în brațe. S-a eliberat și s-a sculat în capul oaselor.

— Nu trebuie să vorbești dacă nu vrei. Dar măcar spune-mi, de ce?

— Nu știi? Chiar nu știi?

— Acum, poate. Vrei... să mă cruți?

— Nu. Pur și simplu mi-este frică.

— De ce anume?

— Nu sunt sigur. Nu vreau să răscolesc totul. Nu că aș nega ceva din cele petrecute. Oricum, așa ceva ar fi imposibil. Dar discutând despre ce-a fost ar însemna – sau, cel puțin, așa mi se pare mie – că m-aș închide în lumea aceea. Departe de toți, de toate, de ceea ce este... acum.

— Înțeleg, șopti ea. Pata albă a chipului ei dispăru, își plecase capul. Crezi că nu le prețuiesc?

— Nu, nu, am încercat s-o întrerup.

— Așteaptă, acum e rândul meu. Ce cred eu despre astronautică, precum și faptul că n-aș părăsi niciodată Pământul, asta-i una. Dar n-are nimic de-a face cu tine și cu mine. Deși de fapt, are: pentru că suntem împreună. Altfel, n-am fi fost, niciodată. Pentru mine – înseamnă tu. De asta aș dori... Însă n-ai nici o obligație. Dacă este așa cum spui. Dacă simți așa.

— O să-ți spun.

— Dar nu azi.

— Azi.

— Întinde-te.

M-am trântit pe perne. Ea merse în vârful picioarelor până la fereastră, o formă albicioasă prin beznă. Trase perdeaua. Stelele dispărură, rămăsese doar vuietul lent al Pacificului, revenind monoton cu o persistență sumbră. Practic nu mai puteam vedea nimic. Mișcarea aerului îi trădă pașii, patul se lăsă puțin.

— Ai văzut vreodată o navă de clasa lui *Prometeu*?

— Nu.

— E mare. Pe Pământ ar cântări peste trei sute de mii de tone.

— Și voi erați atât de puțini?

— Doisprezece. Tom Arder, Olaf, Arne, Thomas – piloții, și cu mine. Și cei șapte savanți. Te-nșeli dacă crezi că aveam cine știe ce spațiu. Propulsia ocupă nouă zecimi din masă. Fotoagregate. Magazii, provizii, echipamente de rezervă. Cabinele de locuit propriu-zis sunt mici. Fiecare din noi avea câte o cabină, în afară de cele de uz comun. În partea de mijloc a navei – centrul de control și navetele de asolizare, ca și sondele, cele mai mici aparate de zbor, pentru recoltarea de mostre din corona...

— Și tu ai fost deasupra lui Arcturus în una din ele?

— Da. Ca și Arder.

— De ce n-ați zburat laolaltă?

— Într-o rachetă? E mai riscant așa.

— Cum?

— O sondă este un sistem de răcire. Un fel de frigider zburător. Ai loc înăuntru doar cât să stai așezat. Stai înăuntrul unei cochilii de gheață. Gheața se topește pe scut și

îngheață pe conducte. Compresoarele de aer se pot avaria. E suficientă o clipă, deoarece în exterior temperatura este de zece, douăsprezece mii de grade. Când conductele se opresc într-o rachetă de două persoane, mor doi oameni. Așa, moare numai unul. Pricepi?

— Pricep.

Își ținea mâna în regiunea aceea lipsită de simțire a pieptului meu.

— Și asta... s-a întâmplat acolo?

— Nu, Eri; vrei poate să-ți povestesc altceva?

— Bine.

— Numai să nu crezi... Nimeni nu știe despre asta.

— Asta?

Cicatricea se reliefa sub căldura degetelor ei – parcă revenind la viață.

— Da.

— Cum e posibil? Nici Olaf?

— Nici chiar Olaf. Nimeni nu știe. I-am mințit, Eri. Acum, dac-am început, trebuie să-ți spun. Eri... s-a întâmplat în al șaselea an. Eram pe drumul de întoarcere, dar în regiunile cu nori nu te poți deplasa rapid. Spectacolul e extraordinar; cu cât nava călătorește mai rapid, cu atât luminiscenta norului e mai puternică. Aveam o coadă înapoia noastră, nu precum coada unei comete, mai degrabă o auroră polară, resfirată pe crugul cerului, întinzându-se mii și mii de kilometri spre Alfa Eridan... deja, Arder și Ennesson nu mai existau. Venturi murise și el. Mă trezeam de obicei la șase dimineața, când lumina se schimba din albastră în albă. L-am auzit pe Olaf vorbind de la comandă. Descoperise ceva interesant. Am coborât. Radioul indica un punct, puțin în afara traiectoriei noastre. A venit și Thomas, și ne-am întrebat ce putea fi. Era prea mare pentru un

meteor, și, oricum, meteorii nu apar niciodată singuri. Am redus viteza. Asta i-a trezit pe ceilalți. Când ni s-au alăturat, îmi aduc aminte, că Thomas a glumit spunând că ar putea să fie o navă. Deseori glumeam astfel. În spațiul cosmic puteau exista nave din alte sisteme, dar doi țânțari pornind din puncte diametral opuse ale Pământului aveau mai multe șanse de-a se întâlni. Ajunsesem acum la o spărtură în nor, și praful rece, nebular, se rarefiase într-atât încât puteai zări cu ochiul liber stele de magnitudinea șase. Punctul se dovedi a fi un asteroid. Cam de mărimea Vestei. Un sfert de miliard de tone, sau poate ceva mai mult. Extraordinar de regulat, aproape sferic. Ceea ce este destul de rar. La doi miliparseci în exteriorul probei. Se deplasa, și noi... l-am urmărit. Thurber m-a întrebat dacă ne puteam apropia mai mult. l-am spus că da, până la un sfert de miliparsec.

Ne-am apropiat. Prin telescop semăna cu un arici, o minge ticsită de țepi. O ciudățenie. Era piesă de muzeu. Thurber a început să se contrazică cu Biel asupra originii lui, dacă era sau nu tectonic. A intervenit și Thomas, spunând că se puteau face determinări. N-avea să fie nici o pierdere de energie, nici măcar nu începusem să accelerăm. Avea să zboare până acolo, să ia câteva mostre și să se întoarcă. Gimma a ezitat. Timpul nu reprezenta o problemă – mai aveam destule rezerve. În cele din urmă, a aprobat. Fără îndoială, pentru că eu eram prezent. Deși nu rostisem o vorbă. Poate tocmai din cauza asta. Deoarece relația noastră devenise... dar asta-i altă poveste. Ne-am oprit; o astfel de manevră cere timp, și asteroidul nu stătuse locului, totuși îl aveam pe radar. Eram îngrijorat, pentru că de când începusem drumul de întoarcere nu avusesem decât necazuri. Avarii, nu serioase, dar greu de reparat – și aparent lipsite de motive. Nu sunt superstițios, însă cred în serii.

Totuși n-aveam nici un motiv să mă opun plecării lui. Deși poate păream copilăros, am verificat personal motorul lui Thomas, și i-am cerut să fie prudent. Cu praful.

— Cu ce?

— Praful. În regiunea unui nor rece, știi, asteroizii se comportă ca niște aspiratoare. Aspiră praful din calea lor, și asta ține o bucată bună de timp. Praful se depune în straturi, care pot dubla mărimea asteroidului. Un jet dintr-o duză sau chiar un pas mai apăsător poate fi suficient pentru a stârni un vârtej de praf care atârână deasupra suprafeței. Pare un fleac, dar nu poți zări nimic. I-am spus asta. O știa și el la fel de bine ca mine. Olaf l-a lansat dintr-un bord al navei, iar eu m-am dus la navigație și am început să-i dirijez coborârea. L-am văzut apropiindu-se de asteroid, manevrând, răsucindu-și racheta, și coborî pe suprafață, ca pe o frânghie. Apoi, bineînțeles, l-am pierdut din vedere. Dar asta era cam la cinci kilometri.

— L-ați recepționat pe radar?

— Nu, pe optice, adică pe telescop. Infraroșii. Însă am putut discuta cu el tot timpul. Prin radio. Tocmai când îmi spuneam că nu-l văzusem de mult pe Thomas făcând o asolizare atât de precaută – toți deveniseră prudenți pe drumul de întoarcere – când am văzut un scurt fulger, și pe suprafața asteroidului începu să se lățească o pată întunecată. Gimma, care stătea chiar lângă mine, a început să răcnească. Credea că Thomas, pentru a frâna în ultima clipă, băgase flamă. Asta-i una din expresiile noastre. Dai un șoc scurt de motor, bineînțeles nu în asemenea condiții. Și știam că Thomas n-ar fi făcut niciodată așa ceva. Trebuia să fi fost un fulger.

— Un fulger? Acolo?

— Da. Știi, orice corp ce se deplasează cu viteză mare

printr-un nor acumulează sarcină, electricitate statică, datorită frecării. Între *Prometeu* și asteroid există o diferență de potențial. Putea fi de miliarde volți. Ba chiar mai mult. Când Thomas a asolizat, a țâșnit o scânteie. Țsta a fost fulgerul, și datorită căldurii bruste, s-a ridicat praful, și într-un minut toată suprafața era acoperită de un nor. Nu-l puteam auzi – radioul lui doar pârâia. Eu eram furios, mai ales pe mine, că subestimaseam situația. Racheta avea conductori speciali, tip paratrăsnet, bifurcați, și sarcina s-ar fi transformat frumușel într-un foc St. Elmo. Dar nu s-a întâmplat așa. Era extraordinar de puternic. Gimma m-a întrebat când credeam că avea să se așeze praful. Thurber m-a întrebat; era limpede că va dura câteva zile.

— Zile?

— Da. Gravitarea era foarte mică. Dacă ai fi dat drumul unei pietre, ar fi trecut câteva ore până să atingă solul. Gândește-te cât ar fi durat să se depună praful, după ce fusese ridicat la o înălțime de o sută de metri. I-am spus lui Gimma să-și vadă de treburi, pentru că trebuia să așteptăm.

— Și nu se putea face nimic?

— Nu. Dacă aș fi fost sigur că Thomas mai era în rachetă, aș fi încercat să risc – l-aș fi răsucit pe *Prometeu*, m-aș fi apropiat de asteroid, și-aș fi suflat toată porcăria aia de praf până la marginile galaxiei – dar nu puteam fi sigur. Și cum să-l caut? Suprafața asteroidului avea o suprafață egală cu, nu știu, cu a Corsicii. În plus, în norul de praf puteai trece la depărtare de un braț de el, fără să-l vezi. Există o singură soluție. Îi aparținea lui – era la îndemână. Putea să fi decolat și să se fi întors.

— N-a făcut așa?

— Nu.

— Știi de ce?

— Pot bănuî. Trebuia să decoleze orbește. Eu vedeam că norul ajunsese cam la vreun kilometru deasupra solului, dar el nu știa asta. I-a fost frică să nu lovească vreo stâncă sau streășină. Poate coborâse pe fundul vreunei văi adânci. Așa încât am rămas acolo o zi, două zile; el avea destul oxigen și provizii pentru șase. Rații în caz de pericol. Nimeni n-avea chef de nimic. Ne fâțâiam de colo până colo, gândindu-ne cum l-am putea ajuta pe Thomas. Emițătoare. Lungimi de undă diferite. Am azvârlit jos până și rachete de semnalizare. N-au avut efect, norul era întunecat ca un mormânt. A treia zi – a treia noapte. Măsurătorile noastre indicau că norul se depunea, dar nu eram sigur că avea să se așeze complet în cele șaptezeci de ore rămase lui Thomas. Fără mâncare putea rezista și mai mult, dar nu fără oxigen. Atunci mi-a venit o idee. Am raționat așa: naveta lui Thomas era construită în principal din metal. Dacă pe blestematul ăla de asteroid nu existau zăcămintele de fier, s-ar fi putut să-l pot localiza cu un indicator feromagnetic – un dispozitiv pentru găsirea obiectelor metalice. Aveam unul foarte sensibil. Putea găsi un cui de la o distanță de trei sferturi de kilometru. O rachetă de la câțiva kilometri. Olaf și cu mine am verificat aparatele. După aceea i-am zis lui Gimma, și-am plecat.

— Singur?

— Da.

— De ce?

— Pentru că fără Thomas mai rămăsesem doar noi doi, și *Prometeu* trebuia să aibă un pilot.

— Și ei au fost de acord?

Am zâmbit în beznă.

— Eu eram Primul Pilot. Gimma nu-mi putea da ordine, doar sugestii. Eu cântăream șansele și spuneam da,

sau nu. Bineînțeles, în majoritatea cazurilor spuneam da. Dar în situații excepționale, decizia era a mea.

— Și Olaf?

— Păi, cred că de-acum îl cunoști puțin pe Olaf. După cum îți poți închipui, eu nu putusem pleca imediat. Și, la urma urmei, doar eu îl trimesesem pe Thomas. Olaf nu putea nega asta. Deci, am decolat. Fără rachetă, bineînțeles.

— Fără rachetă?

— Da, în costum, cu propulsor de gaze. A durat ceva, dar nu foarte mult. Am avut necazuri cu detectorul, care era practic un dulap, greu de manevrat. Normal, nu avea greutate, însă când am intrat în nor, a trebuit să fiu atent să nu izbesc ceva. Am încetat să văd norul când m-am apropiat de el; mai întâi au început să dispară stelele, câteva o dată, la periferie, apoi s-a întunecat jumătate din cer; m-am uitat îndărăt și am văzut *Prometeul* licărind în depărtare – avea un echipament special care făcea blindajul luminos. Arăta ca un creion lung și alb, cu o bilă la un capăt, foarte fonic. Apoi totul a dispărut. Trecerea a fost extraordinar de bruscă. Cam o secundă de pâclă neagră, după aceea nimic. Radioul meu era decuplat; îmi corectasem detectorul direct la căști. Mi-au trebuit numai câteva minute să zbor până la marginea norului, dar mai mult de două ore să cobor pe suprafață – trebuia să fiu prudent. Reflectorul electric era inutil, după cum mă așteptasem. Am început căutarea. Știi cum sunt stalactitele din peșteri...

— Da.

— Cam așa ceva, doar că mult mai nepământeau. Vorbesc despre ceea ce am văzut mai târziu, când praful s-a așezat, deoarece în timpul căutării mele n-am putut zări nimic, de parcă cineva turnase smoală peste vizorul căștilor. Aparatul îl aveam prins în niște curele. Trebuia să orientez

antena, să ascult, apoi am început să merg cu ambele brațe întinse în lateral – în viața mea nu m-am împiedicat de atâtea ori. N-am pățit nimic, numai datorită gravitației scăzute. Bineînțeles cu doar puținică vizibilitate, îți puteai recâștiga echilibrul de zece ori. Dar așa – e greu să explic cuiva care n-a încercat niciodată asta – asteroidul era numai steiuri și țancuri, cu bolovani adecvați în jurul lor, și oriunde puneam piciorul începeam să cad, în ralentiul acela de bețiv, și nu puteam sări îndărăt: o asemenea mișcare m-ar fi desprins de suprafață pentru cel puțin un sfert de oră. A trebuit pur și simplu să aștept, să continui să încerc mersul mai departe. Totul îmi luneca sub picioare, grohotiș, pietroaie, bucăți de rocă, totul de-abia era ținut locului, forța care le menținea era neobișnuit de slabă – ceea ce nu înseamnă că dacă un bolovan ar fi căzut pe cineva nu l-ar fi ucis. Atunci acționa masa, nu greutatea; bineînțeles, aveai timp să te ferești, dacă-l vedeai căzând... sau măcar îl auzai. Dar, acolo, nu exista aer, deci numai după vibrațiile de sub tălpi puteam spune dacă răsturnasem o altă structură din piatră, și nu puteam face altceva decât să aștept ca vreun fragment să apară din beznă și să-nceapă să mă strivească... Am umblat ore întregi și nu mai credeam că ideea mea de folosire a detectorului era prea grozavă. De asemenea trebuia să fiu atent, pentru că, din când în când, mă trezeam în văzduh, adică plutind, ca într-un fel de vis caraghios. În cele din urmă am detectat un semnal. Cred că l-am pierdut de vreo opt ori, nu-mi mai amintesc exact, dar când am găsit racheta, pe *Prometeu* era noapte.

Racheta era înclinată, pe jumătate îngropată în praful acela infernal. Substanța cea mai moale și mai delicată pe care ți-o poți imagina. Aproape imaterial. Puful cel mai fin de pe Pământ ar fi oferit mai multă rezistență. Particulele erau

incredibil de mărunte... Am intrat în rachetă; el nu era acolo. Am spus că era înclinată, dar nu eram câtuși de puțin sigur; era imposibil să găsești verticala fără utilizarea unui echipament special, și asta ar fi durat cel puțin o oră, iar un fir cu plumb convențional, cântărind practic infim, era inutil, deoarece plumbul n-ar fi întins firul... În condițiile respective, nu m-a mai surprins că nu încercase să decoleze. Am intrat. Am văzut imediat că înjghebase ceva pentru determinarea verticalei, dar nu reușise. Lăsase acolo cea mai mare parte a proviziilor de hrană, însă nu și oxigenul. Probabil că-l transferase pe tot în rezervorul costumului, apoi plecase.

— De ce?

— Da, de ce, m-am întrebat și eu. Stătuse acolo trei zile. În tipul respectiv de rachetă ai la dispoziție doar un fotoliu, un ecran, comenzile, pârghiile și un chepeng în spate. Am rămas acolo o vreme. Mi-am dat seama că nu-l voi putea găsi niciodată. Pentru o secundă m-am gândit că poate plecase tocmai, când aselenizam eu, că-și folosisese propulsorul cu gaz pentru a reveni pe *Prometeu*, iar acum era la bord, în vreme ce eu rătăceam pe pietroaiile alea nesigure... Am sărit jos din rachetă cu atâta energie, încât am zburat în sus. Nici un sens al direcției, nimic. Știi cum este când vezi o scânteie în beznă totală? Ochii o iau razna și-și închipuie raze, fel de fel de imagini. Bun, ceva similar se poate petrece cu simțul echilibrului. La gravitația zero nu-i nici o problemă, te poți acomoda. Dar când gravitația e foarte slabă, ca pe asteroidul ăla, urechea internă reacționează straniu, dacă nu înșelător. Ți se pare că te duci drept în sus ca săgeata, apoi te prăbușești, și tot așa, întruna. După aceea senzația de rotire și mișcare, a brațelor, picioarelor, trunchiului de parcă părțile corpului și-au schimbat locurile și capul nu mai ți-e

acolo unde-i locul...

Așa am zburat, până m-am lovit de un zid, am ricoșat din el, m-am agățat de ceva, m-am rostogolit, însă am reușit să mă prind de excrescența unei stânci... Cineva zăcea acolo. Thomas.

Ea tăcu. În întuneric, Pacificul mugea.

— Nu, nu era ceea ce crezi. Trăia. S-a sculat imediat. Am conectat radioul. La distanța aceea mică puteam comunica perfect.

„Tu ești?” l-am auzit.

„Da, eu sunt,” am răspuns. O scenă dintr-o farsă ridicolă, atât era de artificială. Totuși așa s-a petrecut. Ne-am ridicat în picioare.

„Cum te simți?” am întrebat.

„Bine. Și tu?”

Asta m-a surprins puțin, dar am zis:

„Bine, mulțumesc. Și cei de acasă sunt bine sănătoși.”

O tâmpenie, însă m-am gândit că el vorbea așa ca să arate că se ținea tare, pricepi?

— Da.

— Când s-a apropiat de mine, l-am văzut ca o pată de întuneric mai dens în lumina lampei mele de umăr. Mi-am trecut mâinile peste costumul lui – era întreg.

„Ai destul oxigen?” l-am întrebat. Țasta era lucrul cel mai important.

„Cui îi pasă?” mi-a replicat.

M-am întrebat ce să fac în continuare. Să-i pornesc racheta? Ar fi fost prea riscant. Ca să spun adevărul, n-am fost nici măcar foarte încântat. Mi-era teamă – sau, mai degrabă, eram nesigur – e greu de explicat. Situația era ireală, simțeam ceva straniu în ea, nu știam exact ce anume, nu eram nici măcar pe de-a întregul conștient de ce simțeam.

Doar că nu mă încânta această descoperire miraculoasă. Am încercat să mă gândesc cum putea fi salvată racheta. Dar, mi-am zis, nu ăsta era lucrul cel mai urgent. Mai întâi trebuia să văd în ce stare se afla. Stăteam acolo, într-o noapte fără stele.

„Ce ai făcut tot timpul ăsta?” am întrebat. Era important. Dacă încercase să facă ceva, orice, chiar să ia câteva mostre minerale, ar fi fost un semn bun.

„Diferite chestii”, a răspuns. „Dar tu ce-ai făcut, Tom?”

„Care Tom?” am întrebat și am înghețat, deoarece Arder era mort de un an, și el știa asta foarte bine.

„Dar tu ești Tom. Nu ești? Îți recunosc glasul.”

N-am spus nimic; cu mâna înmănușată mi-a atins costumul, apoi a zis:

„Ciudat loc, nu? Nimic de văzut, și nimic acolo. Îmi imaginasem altfel. Tu ce zici?”

M-am gândit că-și imagina cine știe ce în legătură cu Arder... așa ceva se mai întâmplase nu numai cu unul dintre noi.

„Da”, am încuviințat, „nu-i prea interesant pe-aici. Hai să plecăm, ce zici, Thomas?”

„Să plecăm?” Era surprins. „Ce tot spui, Tom?”

Deja nu-i mai băgam în seamă apelativul „Tom”.

„Vrei să stai aici?” l-am întrebat.

„Și tu nu vrei?”

M-am gândit că-și bătea joc de mine, dar gata, destul cu bancurile astea idioate.

„Nu”, am spus. „Trebuie să ne-ntoarcem. Unde ți-e pistolul?”

„L-am pierdut când am murit.”

„Ce?”

„Dar nu mi-a păsat”, a continuat. „Un mort n-are nevoie

de pistol.”

„Da, da”, am încuviințat. „Haide, te leg de mână și plecăm.”

„Ai înnebunit, Tom? Unde să plecăm?”

„Înapoi pe *Prometeu*.”

„Dar nu-i aici...”

„E mai departe. Lasă-mă să te leg.”

„Stai.”

Mă împinse într-o parte.

„Vorbești ciudat. Nu ești Tom!”

„Exact. Sunt Hal.”

„Și tu ai murit? Când?”

Am înțeles ce se întâmpla și am hotărât să-i fac jocul.

„Oh, acum câteva zile. Acum lasă-mă să te leg...”

N-a vrut. Am început să ne hărțuim, mai întâi în glumă, dar apoi lucrurile au devenit mai serioase; am încercat să-l apuc, dar nu puteam, în costum. Ce să fac? Nu-l puteam lăsa, nici măcar pentru un moment – a doua oară nu-l mai găseam. Miracolele nu se întâmplă de două ori. Iar el voia să rămână acolo, ca mort ce se considera. Apoi, când credeam că l-am convins, când părea gata să fie de acord – și i-am întins pistolul meu de propulsie să-l țină – și-a apropiat fața de mine, așa încât aproape că-l puteam zări prin cele două vizoare, și a strigat: „Ticălosule! M-ai păcălit! Ești viu!” – și m-a împușcat.

De mai mult timp simțeam chipul lui Eri apăsător de umărul meu. La aceste ultime cuvinte, tresări, de parcă o străbătuse un curent, și acoperi cu palma cicatricea... O vreme am rămas tăcuți.

— Era un costum foarte bun, am spus. Nu s-a străpuns. S-a îndoit în mine, mi-a rupt o coastă, mi-a dizlocat niște mușchi, dar nu s-a străpuns. Nici măcar nu mi-am pierdut

conștiința, dar pentru o vreme n-am putut mișca brațul drept, iar o senzație de căldură mi-a spus că sângeram. Totuși pentru o clipă cred că am fost amețit, deoarece când m-am sculat, Thomas dispăruse. L-am căutat, bâjbâind în patru labe, dar n-am găsit decât pistolul. Probabil că-l aruncase imediat după ce trăsesese. Cu ajutorul lui m-am întors la navă. M-au zărit în momentul când am ieșit din norul de praf. Olaf a apropiat nava și m-am tras înăuntru. Le-am zis că n-am reușit să-l găsesc. Că găsisem doar racheta, goală, și că pistolul îmi scăpase din mână și se descărcase când mă împiedicase. Costumul era din strat dublu. O bucată din căptușeala metalică se desprinsese. O am aici, sub coastă.

Din nou, tăcere și tunetul unui talaz, în crescendo, parcă adunându-și puterile pentru un salt peste întreaga plajă, neimpresionat de eșecul nenumăraților săi predecesori. Spărgându-se, se răspândi, se risipi, deveni un puls moale, tot mai aproape și tot mai stins, apoi dispăru complet.

— Și ai plecat...?

— Nu. Am așteptat. După încă două zile, norul s-a depus, și eu am coborât pentru a doua oară. Singur. Înțelegeți de ce, pe lângă celelalte motive?

— Înțeleg.

— L-am găsit repede; costumul îi sclipea în penumbră. Zăcea la baza unui Țanc. Nu-i puteam vedea chipul, vizorul era brumat pe dinăuntru, și când l-am ridicat m-am gândit, pentru o clipă, că Țineam un costum gol – practic nu cântărea nimic. Dar era acolo. L-am lăsat și m-am întors cu racheta lui. Mai târziu, am examinat-o cu atenție și am priceput ce se întâmplase. I se oprise ceasul, un ceas obișnuit – pierduse noțiunea timpului. Ceasul măsura orele și zilele. L-am reglat

și l-am pus la loc, astfel încât nimeni să nu bănuiască ceva.

Am strâns-o în brațe. Răsuflarea mea i-a zbârlit părul. Mi-a atins cicatricea, și deodată mângâierea a devenit o întrebare.

— Forma ei...?

— Ciudată, nu? Am fost cusut de două ori, prima dată au cedat copcile... Thurber m-a cusut. Doctorul nostru, Venturi, murise deja.

— Cel care ți-a dat cartea roșie?

— Da. De unde știi, Eri – ți-am spus? Nu, e imposibil.

— Discutai cu Olaf, înainte – ții minte...

— Așa-i. Dar nu mi-am închipuit că-ți poți aminti așa ceva! O chestie atât de mărunță. Chiar că sunt un porc. Am lăsat-o pe *Prometeu*, cu toate celelalte.

— Mai ai lucruri acolo? Pe Lună?

— Da. Dar n-are rost să le mai aduc aici.

— Ba da, Hal.

— Iubito, înseamnă să transform locul ăsta într-o casă memorială. Urăsc chestiile astea. Dacă le-aș aduce, le-aș da foc. Aș ține doar câteva mărunțișuri, care să-mi aducă aminte de ceilalți. Piatra aia...

— Care piatră?

— Am mai multe pietre. Una de pe Kereneia, una de pe asteroidul lui Thomas – dar să nu crezi că le-am colecționat într-adins! Pur și simplu s-au înțepenit între rizurile de pe talpa cizmelor; Olaf le scotea și le strângea, după ce le puneia etichete. Nu i-am putut scoate ideea asta din cap. Nu-i ceva important dar... trebuie să-ți spun. Da, trebuie, de fapt, ca să nu crezi că totul era atât de teribil, și nu se întâmpla nimic în afară de moarte. Încearcă să-ți închipui... o fuziune de lumini. Mai întâi, trandafiriu, cât mai deschis cu putință, delicat, o infinitate de trandafiriu, iar dinăuntrul lui,

străpungându-l, un trandafiriu mai închis, și, mai departe, și de jur împrejur, o fosforescență, lipsită de greutate, nu ca un nor, nu ca o ceață – altfel. N-am cuvinte pentru ea. Am coborât amândoi din rachetă și am privit. Eri, nu înțeleg. Știi, chiar, și acum simt un nod în gât, era atât de frumos... Gândește-te: acolo nu exista viață, plante, animale, păsări, nimic; nu exista nici un ochi care să fie martor. Sunt convins că de la crearea lumii nimeni nu privise acolo, noi eram primii. Arder și cu mine, și dacă n-ar fi fost defectarea gravimetrului și coborârea noastră pentru a-l calibra, pentru că cuarțul se fisurase și curgea mercurul, atunci nimeni, până la sfârșitul lumii, n-ar fi stat acolo ca să privească. Nu-i ciudat? Îți vine să... în sfârșit, nu știu. Nu puteam pleca. Am uitat de ce aselenizasem, pur și simplu stăteam, stăteam și ne holbam.

— Dar ce era, Hal?

— Nu știu. Când ne-am întors și le-am spus celorlalți, Biel a vrut să se ducă, dar nu era posibil. N-aveam destulă energie de rezervă. Am făcut o grămadă de fotografii, dar n-a ieșit nimic. În imagini părea un fel de lapte roz cu coloane purpurii, și Biel vorbea despre chemiluminescența vaporilor din hidrați de siliciu; mă îndoiesc că el credea cu adevărat asta, însă în disperare, pentru că niciodată nu avea să poată investiga fenomenul, a încercat să vină cu o explicație. Era ca... de fapt, ca nimic. N-avem termeni de comparație. N-avem analogii. Avea o profunzime imensă, totuși nu era un peisaj. Niște umbre diferite, după cum am zis, tot mai îndepărtate și mai întunecate, până îți jucau ochii. De fapt, mișcarea... nu, nu era mișcare. Plutea, și rămânea nemișcat. Se schimba, de parcă respira, totuși rămânea același; poate că cel mai important lucru era enormitatea lui. De parcă dincolo de această crudă și neagră eternitate de-acolo există

o altă eternitate, alt infinit, atât de concentrat și puternic, atât de strălucitor, încât dacă închideai ochii nu mai credeai în el. Când ne uitam unul la celălalt... ar fi trebuit să-l cunoști pe Arder. O să-ți arăt fotografia lui. Era un tip – mai solid decât mine, arăta de parcă ar fi putut trece printr-un zid fără măcar să-l observe. Întotdeauna vorbea rar. Ai auzit despre... gaura de pe Kereneia?

— Da.

— Se înțepenise acolo, în stâncă, noroiul fierbinte clocotea sub el, oricând putea irupe prin sifonul unde era captiv, și zicea: „Hal, mai stai puțin, țin-te acolo. Mai arunc o privire. Poate dacă scot de pe mine rezerva... nu. Nu merge, mi s-au încurcat curelele. Dar, stai acolo”. Și tot așa. Ai fi crezut că vorbea la telefon, dintr-o cameră de hotel. Nu era poză, așa era el. Cel mai echilibrat dintre noi: întotdeauna cântărea lucrurile. De asta a zburat cu mine dup-aia, și nu cu Olaf, care era prietenul lui – dar ai auzit despre asta...

— Da.

— Deci... Arder. Când m-am uitat la el acolo, avea lacrimi în ochi. Tom Arder. Nu-i era rușine, deloc, nici atunci nici mai târziu. Când vorbeam despre asta – și-o făceam din când în când, revenind la asta – ceilalți se înfuriau. Credeau c-o face intenționat, pretinzând cine știe ce. Pentru că deveneam atât de... transpuși. Curios, nu? Oricum... Ne priveam între noi și același gând ne răsărea în minți, deși nu știam dacă am fi fost capabili să calibrăm corespunzător gravimetrul – singura noastră șansă de a-l găsi pe *Prometeu*. Ne gândisem așa, că meritase. Doar să stai acolo și să fii martorul măreției.

— Stăteți pe un deal?

— Nu știu. Eri, era un alt fel de perspectivă. Priveam parcă de undeva de sus, totuși nu era nici o înălțime. Stai

puțin. Ai văzut Marele Canion din Colorado?

— Da.

— Închipuiește-ți că acel canion era de o mie de ori mai mare, sau de un milion de ori. Că e făcut din aur roșu și roz, aproape complet transparent, că prin el poți zări toate straturile, cutele geologice, anticlinalele și sinclinalele; că totul e lipsit de greutate, plutind și părând că-ți surâde. Ba nu, nu-i așa. Iubito, atât eu cât și Arder ne-am străduit din răspuțeri să le explicăm celorlalți, dar n-am reușit. Piatra e de-acolo... Arder a luat-o ca să-i poarte noroc. O purta mereu cu el. A avut-o cu el și pe Kereneia. O ținea într-o cutie de vitamine. Când a început să se sfărâme, a învelit-o în vată. Mai târziu – după ce m-am întors fără el – am găsit-o sub cușeta din cabina lui. Probabil căzuse acolo. Cred că Olaf credea că ăsta fusese motivul, dar n-a îndrăznit s-o zică, era prea prostesc... Ce legătură putea fi între o piatră și contactul ce se defectează în radioul lui Arder...?

CAPITOLUL OPT

Între timp, Olaf n-a dat nici un semn de viață. La început am fost îngrijorat, apoi m-am simțit vinovat. Mă temeam să nu fi făcut vreo prostie. Deoarece era singur, ba chiar mai mult decât fusesem eu. Nu voiam s-o implic pe Eri în evenimente imprevizibile, și asta s-ar fi întâmplat dacă începeam căutarea chiar eu; de aceea, am decis să merg mai întâi la Thurber. Nu eram convins că aveam să-i cer sfatul – voiam numai să-l văd. Aveam adresa de la Olaf; Thurber era în centrul universitar din Malleolan. I-am telegrafiat că sosesc, și m-am despărțit de Eri pentru prima oară. În ultimele zile, ea fusese reticentă și nervoasă; atribuisem starea aceasta grijii pentru Olaf. I-am promis că mă voi întoarce cât voi putea de repede, probabil peste două zile, și

că n-aveam să fac nimic până n-o consultam și pe ea.

Eri m-a condus până la Houl, de unde am luat un ulder non-stop. Plajele Pacificului erau pustii acum, deoarece se apropiau furtunile toamnei; mulțimile colorate de tineri dispăruseră din stațiunile locale, de aceea nu m-a mirat faptul că, practic, eram singurul pasager al proiectilului argintiu. Zborul, prin nori care făceau totul ireal, a durat aproape o oră și a luat sfârșit în amurg. Orașul apărea prin umbrele înserării precum un foc multicolor – cele mai înalte clădiri, cu forme de pocal, străluceau în mijloc precum niște flăcări subțiri, imobile, siluetele lor se conturau luminoase, pe fundalul norilor albi, având forma unor uriași fluturi uniți prin arcade la nivelurile cele de mai sus; nivelurile inferioare ale străzilor, trecând dintr-unul în altul, alcătuiau râuri colorate, șerpuite. S-ar fi putut să fie ceața de vină, sau era un efect al materialelor de construcție asemănătoare sticlei, dar orașul arăta, de deasupra, aidoma unui nor de nestemate concentrice, o insulă din cristal, încrustată cu pietre prețioase, înălțându-se din ocean, a căror suprafață de oglindă repetă din ce în ce mai stins etajele scânteietoare, până la ultimul, acum de abia vizibil, de parcă sub oraș zăcea scheletul său ca un rubin incandescent. Era greu de crezut că basmul acesta de culori și flăcări întrepătrunse era cămin pentru câteva milioane de oameni.

Complexul universitar se afla în afara orașului. Ulderul meu a aterizat într-un parc gigantic, pe o platformă din beton. Aproximarea orașului se ghicea doar printr-un argintiu palid strălucind pe cer, deasupra peretelui întunecat de copaci. O alee lungă ducea până la clădirea principală, care era întunecată, parcă părăsită.

Imediat cum am deschis ușa imensă, interiorul a fost scăldat în lumină. Mă găseam într-un hol boltit, cu gresie

bleu. O rețea de treceri antifonate m-au dus într-un coridor, simplu și auster – am deschis o ușă, apoi alta, dar toate odăile erau pustii, de parcă oamenii plecaseră de multă vreme. Am urcat, în susul unui șir de trepte obișnuite. Pe undeva trebuie să fi existat un lift, însă parcă n-aveam chef să-l caut. În plus, niște scări care nu erau rulante reprezentau o noutate. Sus, întinzându-se în ambele direcții, se afla un alt coridor cu încăperi goale; pe ușa uneia am văzut un petec de hârtie pe care scria „Aici, Bregg”. Am ciocănit, și am auzit vocea lui Thurber.

Am intrat. Stătea în lumina unei lămpi ce atârna foarte jos. Înapoia lui era întunericul unei ferestre de mărimea peretelui. Biroul la care lucra era ticsit cu hârtii și cărți – cărți adevărate – iar pe alt birou mai mic, din apropiere, se aflau grămezi întregi din cristalele acelea „boabe de grâu”, plus diverse aparate. În fața lui avea un teanc de hârtii și cu un toc – muiat în cerneală – făcea însemnări pe margini.

— Stai jos, mi-a zis fără să ridice ochii. Termin imediat.

Mi-am ales un scaun scund lângă birou, dar l-am deplasat în lateral, deoarece lumina îi încețoșa chipul, și doream să-l pot vedea cât mai bine.

Lucra în stilul său caracteristic, încet, încruntându-se sub strălucirea lămpii. Odaia era una dintre cele mai simple pe care le văzusem până acum, cu pereți terni, o ușă veche, fără ornamente, și fără auriul acela obositor. De ambele părți ale ușii se găsea câte un ecran pătrat, lipsit de imagine, iar peretele de lângă fereastră era plin de dulapuri metalice; de unul dintre ele se rezemau suluri de mape sau desene – asta era totul. L-am examinat pe Thurber. Chel, solid, mătăhălos; scria, din în când își ștergea ochii cu muchia palmei. Îi lăcrimau întruna. Gimma (căruia îi plăcea să dezvăluie secretele altora, în special acelea pe care te străduiești cât

mai mult să le ții ascunse) îmi spusese odată că lui Thurber îi era teamă să nu orbească. Ceea ce explica de ce întotdeauna era primul care intra când schimbam accelerația, și de ce – mai târziu – îi lăsa pe alții să facă pentru el lucruri care altădată ar fi insistat să le facă personal.

Strânse hârtiile cu ambele mâini, le bătu de birou pentru a le aranja muchiile, apoi le așează într-o servietă, o închise și numai după aceea, coborându-și palmele mari cu degetele acelea groase ce păreau că au dificultăți în a se îndoi, spuse:

— Bun venit, Hal. Cum merge?

— Nu mă plâng. Ești... singur?

— Te referi la Gimma? Nu-i aici; a plecat ieri. În Europa.

— Lucrezi...?

— Da.

Urmă o pauză. Nu știam cum urma să reacționeze la spusele mele – voiam mai întâi să aflu ce credea despre lumea aceasta unde ajunsesem. Era adevărat, cunoscându-l, nu mă așteptam la un potop de vorbe. Își păstra majoritatea opiniilor pentru el.

— Ești de mult aici?

— Bregg, rosti fără să clintească, mă îndoiesc că te interesează așa ceva. Tragi de timp.

— Posibil, am răspuns. Să zic ce vreau de fapt?

Începeam să simt iarăși stânjeneala aceea, ceva între iritare și timiditate, care mă încerca întotdeauna în prezența lui. Bănuiesc că și ceilalți simțeau la fel. Nu puteai ști niciodată când glumea și când era serios; chipul lui, cu toată atenția ce ți-o acorda, era greu de descifrat.

— Nu, zise. Poate mai târziu. De unde ai venit?

— Houl.

— Direct?

— Da... de ce-ntrebi?

— E bine, mormăi el, de parcă nu-mi auzise întrebarea.

Mă privi vreo cinci secunde fără să clipească, de parcă dorea să se asigure de prezența mea. Expresia lui era indescifrabilă – dar știam, acum, că se întâmplase ceva. Dar avea să-mi spună? Era imprevizibil. În timp ce mă întrebam cum ar trebui să încep, mă cerceta atent, ca și cum înainte îi părusem suspect.

— Ce face Vabach? l-am întrebat, când tăcerea aceea cercetătoare deveni prea îndelungată.

— A plecat cu Gimma.

Nu la asta mă referisem, și el o știa, dar, de fapt, nu venisem să-l întreb despre Vabach. Din nou, o tăcere. Începusem să-mi regret hotărârea.

— Am auzit că te-ai însurat, rosti brusc, aproape nepăsător.

— Da, am răspuns, poate prea sec.

— Ți-a făcut bine?

M-am străduit să găsesc alt subiect de discuție. În afară de Olaf, nu-mi venea nimic în minte, însă nu voiam să întreb despre el deocamdată. Mi-era teamă de zâmbetul lui Thurber – felul în care obișnuia să-l demoleze pe Gimma cu ajutorul lui, și nu numai pe Gimma – dar se mulțumi să ridice puțin din sprâncene și întrebă:

— Ce planuri ai?

— Niciunul, am spus, și era adevărul.

— Și ai vrea să faci ceva?

— Da. Dar nu orice.

— Până acum n-ai făcut nimic?

De-acum mă înroșisem. Eram furios.

— Nimic. Thurber... n-am venit aici să vorbesc despre

mine.

— Știu, încuviință încet. E vorba de Staave, nu?

— Da.

— Există aici un anume coeficient de risc, zise împingându-se ușor în marginea biroului. Ascultător, scaunul se răsuci către mine. Oswamm se temea de tot ce poate fi mai rău, mai ales după ce Staave și-a azvârlit hiphagogul... Și tu ai făcut la fel, nu?

— Oswamm? am repetat. Care Oswamm? Stai... cel de la Adaptare?

— Da. Cel mai mult se temea de evoluția lui Staave. I-am arătat unde greșea.

— Cum adică?

— Cu toate că Gimma garanta pentru voi amândoi... încheie el, de parcă nu mă auzise.

— Ce? am exclamat ridicându-mă din scaun. Gimma?

— Bineînțeles, nu știa nimic, urmă Thurber, și mi-a și spus-o.

— Atunci de ce dracu a garantat pentru noi? am răbufnit, derutat.

— Așa simțea că trebuia să facă, explică laconic Thurber. Că șeful unei expediții ar trebui să-și cunoască oamenii...

— Prostii.

— Eu repet ce i-a spus lui Oswamm.

— Da? Și de ce anume se temea Oswamm? C-o să ne revoltăm?

— Și n-ai simțit niciodată pornirea? mă întrebă încetișor.

Am căzut pe gânduri.

— Nu, am răspuns în cele din urmă. Niciodată în mod serios.

— Ți-ai lăsa copiii să fie betrizăți?

— Dar tu?

Zâmbi pentru prima dată, zvâcnindu-și buzele palide. Nu răspunse.

— Thurber... ții minte noapte-aia, după ultimul zbor peste Beta... când ți-am spus...

Încuviință indiferent. Brusc calmul mi-a dispărut.

— Nu ți-am spus totul atunci, să știi. Am fost toți împreună acolo dar nu pe picior de egalitate. Eu luam ordinele de la voi doi – de la tine și de la Gimma – așa am vrut eu. Cu toții eram de acord. Venturi, Thomas, Ennesson și Arder, care n-a căpătat un rezervor suplimentar pentru că Gimma îl păstra pentru o ocazie mai bună. Perfect. Dar ce-ți dă acum dreptul de a-mi vorbi de parcă ai fi de când lumea în scaunul ăsta? Tu ai fost cel care l-ai trimis pe Arder pe Kereneia în numele științei, Thurber, și eu l-am scos de-acolo în numele fundului lui nenorocit, și ne-am întors, și-acum se dovedește că fundul e chestia care contează, nu cealaltă. Deci poate că ar trebui să te întreb cum te simți și să garantez pentru tine, nu invers? Ce crezi? Știu ce crezi. Te-ai întors cu un maldăr de date și te poți îngropa în ele până la sfârșitul zilelor tale, știind că niciunul din oamenii ăștia politicoși n-o să te-ntrebe: „Cât a costat analiza asta spectrală? Un om, doi oameni? N-ați zice, domnule profesor Thurber, că prețul a fost puțin cam mare?” Nimeni nu-ți va spune așa ceva, pentru că ei n-au conturi cu noi. Dar Venturi are. Și Arder, și Ennesson. Și Thomas. Ce-o să folosești drept plată, Thurber? O să-i explici totul despre mine lui Oswamm?

— Și Gimma – o să garanteze pentru Olaf și mine? Prima dată când te-am văzut, făceai aceleași lucruri pe care le faci și azi. Asta era în Apprenous. Stăteai în mijlocul

hârtiilor tale și priveai, ca acum: făcând o pauză de la alte probleme mai importante, în numele științei...

M-am ridicat.

— Mulțumește-i lui Gimma că ne-a ținut partea...

Thurber se ridică și el. Pentru vreo secundă ne-am privit în ochi. Era mai scund, dar nu-ți dădeai seama. Statura lui nu conta. Calmul privirii era mai presus de cuvinte.

— Mi se permite să vorbesc, sau sentința a fost definitivă? Întrebă el.

Am bolborosit ceva neinteligibil.

— Atunci, stai jos, continuă și, fără să aștepte, se lăsă greoi în scaun.

M-am așezat.

— Totuși ai făcut câte ceva, rosti pe un ton ce sugera că discutasem despre vreme. L-ai citit pe Starck, l-ai crezut, te-ai simțit înșelat, și acum cauți pe cineva să dai vina. Dacă înseamnă atât de mult pentru tine, pot accepta vina. Dar nu asta-i problema. Starck te-a convins – după acei zece ani? Bregg, știam că ești un tip care se înfierbântă ușor, dar niciodată nu te-am considerat prost.

Se opri pentru un moment, și, în mod straniu, am încercat ceva ca o ușurare – și o speranță de eliberare. N-am avut vreme să-mi analizez impresia, deoarece continuă:

— Contact cu civilizații galactice? Cine a pomenit ceva despre asta? Niciunul dintre noi, și nici vreun savant, nici Merquier, nici Simoniadi, nici Rag Ngamieli – nici unul; nici o expediție n-a contat pe vreun asemenea contact, și de aceea toate discuțiile alea despre fosile zburând prin spațiu și veșnic întârziata poștă galactică sunt dezmințirile unor afirmații ce n-au fost niciodată făcute. Ce poți obține de la stele? Și la ce-a slujit expediția lui Amundsen? Sau a lui Andree? La nimic. Singurul beneficiu clar este faptul că au

dovedit o posibilitate. Că se poate face. Sau, mai precis, că a fost, o perioadă determinată, lucrul cel mai dificil de atins. Nu știu dacă noi am făcut măcar atât, Bregg. Pe cuvânt că nu știu. Dar am fost acolo.

Tăceam. Acum Thurber nu mă mai privea. Își așezase pumnii strânși pe tăblia biroului.

— Ce ți-a dovedit Starck – inutilitatea cosmodromiei? Parcă noi n-am fi știut-o! Și polii! Ce era la poli? Cei care i-au cucerit știaau că acolo nu se găsește nimic. Sau Luna? Ce-a căutat grupul lui Ross în craterul Eratostene? Diamante? Bart și Jegonin de ce l-au traversat pe Mercur – ca să se bronzeze? Sau Kellen și Offshagg – singurul lucru de care erau siguri când au zburat spre norul rece din Cerber, era că acolo puteau muri. Nu știi ce spune Starck de fapt? Că o ființă omenească trebuie să mănânce, să bea și să se îmbrace; iar restul e nebunie. Orice om are Starck-ul lui, Bregg. Fiecare epocă din istorie a avut unul. De ce Gimma te-a trimis pe tine și pe Arder? Ca să recoltați mostre din corona. Cine l-a trimis pe Gimma? Știința. Scurt pe doi, da? Studiul stelelor. Bregg, tu crezi că dacă n-ar fi existat stele, noi nu ne-am fi dus? Eu zic că ne-am fi dus. Am fi dorit să examinăm pustiul acela, să-i găsim o explicație, Geonides sau altcineva ne-ar fi spus ce măsurători și experimente valoroase am fi putut face. Nu mă înțelege greșit. Nu spun că stelele reprezintă doar o scuză. Nici cu polul n-a fost așa; Nansen și Andree aveau nevoie de el... Everestul a însemnat pentru Mallory și Irving mai mult decât însuși aerul. Spui că ți-am ordonat „în numele științei”? Știi că nu-i adevărat. Îmi puneai memoria la încercare. Să fac și eu același lucru cu tine? Îți amintești asteroidul lui Thomas?

Am tresărit.

— Ne-ai mințit atunci. Ai coborât pentru a doua oară,

știind că el era mort. Adevărat?

Am tăcut.

— Am ghicit imediat. N-am discutat niciodată cu Gimma despre asta, dar cred că a ghicit și el. De ce-ai făcut-o, Bregg? Acolo nu era Arcturus sau Kereneia, și n-aveai pe cine salva. Ce gând ai avut, omule?

Continuam să tac. Thurber surâse ușor.

— Știi care-i problema noastră, Bregg? Faptul că am reușit, și stăm aici. Întotdeauna, omul se întoarce cu mâinile goale...

Se opri. Zâmbetul său deveni un rânjet aproape lipsit de sens. Pentru un moment răsuflă zgomotos, strângând tăblia biroului cu ambele mâini. L-am privit, de parcă-l vedeam pentru întâia oară; mă izbi faptul că era bătrân, și m-am simțit chiar șocat. Niciodată nu mă gândisem la el în felul acesta, ca și cum ar fi fost lipsit de vârstă...

— Thurber, am rostit încetișor, ascultă... asta-i, mă rog... doar o elegie pe mormintele... nesătuilor. Acum nu mai există din ăștia. Și nu vor mai exista. Deci – la urma urmei – Starck câștigă...

Își arată dinții lătareți și gălbui, dar nu era un zâmbet.

— Bregg, dă-mi cuvântul că nu vei repeta nimănui ceea ce o să-ți spun.

Am ezitat.

— Nimănui, repetă apăsător.

— Bine.

Se sculă, se îndreptă spre un colț, luă un tub cu hârtii, și reveni cu el la birou.

Hârtiile foșniră când i se desfăcură sub degete. Am văzut ceva ce semăna cu un pește curățat de solzi, cu linii roșii, precum sângele.

— Thurber!

- Da, replică încetișor, rulând hârtia cu ambele mâini.
- O nouă expediție?
- Da, repetă el. Se întoarse în colț și rezemă tubul de perete, ca pe o pușcă.
- Când? Unde?
- Nu prea curând. Spre Centru.
- Săgetătorul... am șoptit.
- Da. Pregătirile vor dura mult. Dar grație anabiozei...

Continuă, dar am distins numai cuvinte sau expresii izolate – „zbor în buclă”, „acelerație nongravitatională” – și atât avea simțită la vederea desenului uriașei rachete lăsa loc unei neașteptate toropeli, dinapoia căreia, ca printr-un amurg, îmi priveam palmele care mi se odihneau pe genunchi. Thurber se opri, mă privi, merse la birou și începu să strângă hârtiile, parcă oferindu-mi timp să diger veștile. Ar fi trebuit să-l asaltez cu întrebări – care dintre noi, vechea gardă, urma să zburăm; câți ani urma să dureze expediția; obiectivele ei – dar n-am întrebat nimic. Nici măcar de ce totul era ținut secret. I-am privit mâinile uriașe, groase, ce-i trădau vârsta mai clar decât o făcea chipul lui, și am încercat o senzație de satisfacție, pe atât de neașteptată pe cât era de reală – că, oricum, el n-avea să plece. N-aveam să trăiesc într-atât încât să le văd întoarcerea, nici chiar dacă aș fi depășit recordul lui Matusalem. Nu conta. Era lipsit de importanță. M-am sculat. Thurber și-a foșnit hârtiile.

— Bregg, rosti fără să ridice ochii, mai am niște treabă. Dacă vrei, putem cina împreună. Poți rămâne peste noapte în dormitor; e pustiu acum.

— Bine, am mormăit și am pornit către ușă.

El se întorsese la lucru de parcă nici nu mai eram acolo. Am rămas o vreme în prag, apoi am ieșit. Nu-mi dădeam seama exact unde mă aflam, până ce n-am auzit

țăcănitul monoton al propriilor mei pași. M-am oprit. Mă aflu în mijlocul coridorului cel lung, între două șiruri de uși identice. Încă mai răsună ecoul pașilor. O iluzie? Mă urmărea cineva? M-am întors și am zărit o siluetă înaltă dispărând printr-o ușă din capătul coridorului. Dispăruse atât de repede, încât n-am putut distinge mare lucru, văzusem doar o mișcare, un spate și ușa închizându-se. Aici n-aveam ce face. N-avea rost să merg mai departe – coridorul se termina. M-am întors, am trecut pe lângă o fereastră enormă prin care am putut zări strălucirea orașului pe fundalul uriașului parc întunecat, și m-am oprit iarăși în fața ușii cu biletul „Aici, Bregg”, unde lucra Thurber. Nu mai doream să-l văd. N-aveam nimic să-i spun, și nici el mie. De fapt, de ce venisem? Brusc, mi-am adus aminte. Aveam să intru și să întreb de Olaf – dar nu acum. Nu încă. Nu eram obosit, mă simțeam perfect, dar mi se întâmpla, ceva ce nu înțelegeam. Am mers spre scară. În fața ei se afla ultima ușă, cea pe unde dispăruse persoana necunoscută, acum câteva clipe. Țineam minte că intrasem în odaia aceea la început, când pătrunsesem în clădire. Recunoșteam jupuitura vopselei. Camera fusese absolut goală. Oare ce-ar fi putut căuta persoana necunoscută?

Eram convins că nu căuta nimic, că doar se ascundea de mine, și am rămas o vreme, nehotărât, înaintea scării, a treptelor pustii, albe și nemișcate. Încet, foarte încet, m-am întors, simțeam o stânjeneală ciudată; nu chiar o stânjeneală, nu-mi era teamă de nimic; mă simțeam parcă după o injecție cu anestezic – încordat, totuși calm. Am făcut doi pași și-am ciulit urechile; mi se păruse că auzisem – de cealaltă parte a ușii – zgomotul unei respirații. Imposibil. Hotărâsem să plec, dar nu puteam, dădusem prea multă atenție acelei uși ridicole pentru a pleca. Am deschis-o și am privit înăuntru.

În mijlocul camerei, sub o plafonieră micuță, stătea Olaf. În aceleași haine vechi, și cu mânecile suflecate, de parcă abia lăsase sculele.

Ne-am privit. Văzând că tăceam, vorbi el.

— Ce mai faci, Hal?

Glasul nu-i era chiar atât de sigur.

Nu doream să par interesat, pur și simplu eram surprins de această întâlnire neașteptată, și poate, de asemenea, încă eram șocat de cuvintele lui Thurber; oricum, nu i-am răspuns. Am mers către fereastră, văzui aceeași panoramă, parcul negru și scânteierea orașului, m-am întors și m-am așezat pe pervaz. Olaf nu se clinti. Stătea în mijlocul odăii; din cartea pe care o ținea în mână, o foaie de hârtie se desprinsese și pluti spre podea. Ne-am aplecat în același timp; am ridicat foaia și am văzut pe ea schița de rachetă arătată de Thurber cu puțin înainte. În partea de jos erau comentarii scrise de Olaf. Deci asta era, mi-am spus. Nu-mi scrisese pentru că avea să zboare, și nu voia să știu. Îi puteam spune că greșea, că nu-mi păsa de expediție. Mă săturasem de stele, și oricum aflasem totul de la Thurber, așa încât îmi putea vorbi cu conștiința curată.

Am examinat atent desenul din mână, de parcă apreciam forma zveltă a navei, dar n-am zis nimic; i-am întins hârtia, iar el a luat-o cu o anumită rețineră, a îndoit-o în două, și a pus-o în carte. Toate astea s-au petrecut în tăcere absolută, nu intenționat, sunt sigur, dar pentru că nu s-a rostit nici un cuvânt scena căpătă o semnificație simbolică, de parcă aflasem de participarea lui la expediție și, înapoindu-i schița, acceptasem acest pas, fără entuziasm, dar și fără regrete. Când am încercat să-l privesc în ochi își feri privirea, doar ca s-o ridice peste o clipă – imaginea nesiguranței și confuziei. Chiar și acum, când știam totul?

Tăcerea din odăiță deveni insuportabilă. L-am auzit răsuflând puțin mai repede. Era tras la față și ochii nu-i erau atât de strălucitori pe cât îi văzusem ultima oară, de parcă lucrase din greu și dormise puțin, totuși distingeam în ei și o altă expresie, ura pe care n-o cunoșteam.

— Sunt bine... am rostit încetișor. Și tu?

În clipa în care am spus cuvintele, mi-am dat seama că momentul lor trecuse; ar fi fost potrivite atunci când intrasem, însă acum sunau aproape ostil, sau chiar sarcastic.

— L-ai văzut pe Thurber? mă întrebă.

— Da.

— Studenții au plecat... Acum nu mai e niciunul, ne-au dat toată clădirea... începu stângaci.

— Ca să puteți pune la punct planul expediției? am continuat, iar el răspunse imediat:

— Da, Hal. Bun, dar știi ce fel de muncă este. Deocamdată suntem numai o mână de oameni, însă avem niște mașini fantastice, roboții ăștia, știi...

— E bine-atunci.

Totuși, după aceste cuvinte urmă o altă tăcere... Și, destul de ciudat, cu cât dura mai mult, cu atâta creștea tulburarea lui Olaf, rigiditatea lui exagerată, deoarece stătea nemișcat în mijlocul încăperii, parcă ținut de podea, sub lumină, pregătit pentru ce-i mai rău. Am hotărât să pun sfârșit situației.

— Ascultă, am spus. De fapt ce ți-ai închipuit? Lașitatea nu merge, să știi... Chiar ai crezut că n-o să aflu dacă n-o să-mi spui tu?

M-am oprit, și el rămase tăcut, cu capul lăsat într-o parte. Fără îndoială, mersesem prea departe, deoarece nu trebuia învinuit – probabil că în locul lui aș fi făcut la fel. Nici nu-l acuzam pentru tăcerea lungă de-o lună; fusese

încercarea lui de-a scăpa, de-a se ascunde de mine în această cameră pustie, când mă văzuse ieșind din biroul lui Thurber – totuși nu-i puteam spune asta în mod direct, era prea stupid și ridicol. Am ridicat vocea, l-am denumit prost nenorocit, însă nici atunci nu s-a apărut.

— Deci crezi că n-a mai rămas nimic de discutat? am izbucnit.

— Depinde de tine...

— Cum așa, de mine?

— De tine, repetă încăpățânat. Era important, cine să-ți spună...

— Chiar crezi așa ceva?

— Așa mi s-a părut...

— Nu contează, am murmurat.

— Ce-ai de gând să faci? întrebă încet.

— Nimic.

Mă privi bănuitor.

— Uite, Hal, eu...

Nu termină. Simțeam că-l torturam cu prezența mea, totuși nu-l puteam ierta că dăduse bir cu fugiții; iar să pleci așa, în momentul acela, fără nici un cuvânt, ar fi fost mai rău decât nesiguranța ce mă adusese acolo. Nu știam ce să spun; tot ceea ce ne unise era interzis. L-am privit în aceeași clipă în care se uita la mine – chiar și acum, fiecare dintre noi conta pe ajutorul celuilalt.

M-am ridicat de pe pervaz.

— Olaf... e târziu. Plec. Să nu crezi că-s supărat pe tine; nici gând. Oricum, o să ne mai întâlnim, poate că ne faci o vizită. Am spus asta cu greutate; fiecare cuvânt era artificial, iar el o știa.

— Ce... nu rămâi peste noapte?

— Nu pot, știi, am promis...

Nu i-am rostit numele.

— Cum vrei, mormăi Olaf. Să te conduc.

Am ieșit împreună din odaie și am coborât scara; afară era complet întuneric. Olaf mergea lângă mine fără un cuvânt; brusc se opri. M-am oprit și eu.

— Rămâi, șopti, parcă rușinat.

Întrezăream doar pata vagă a chipului său.

— Bine, am încuviințat în mod neașteptat și m-am întors. Nu se așteptase la asta. Rămase locului o clipă, apoi mă apucă de braț și mă conduse spre altă clădire, mai scundă. Într-o odaie goală, unde ardeau câteva lumini, am cinat pe o tejghea, fără măcar să stăm jos. În tot acest timp am schimbat poate zece cuvinte. Apoi am suit la etaj.

Camera în care mă conduse era aproape perfect pătrată, de un alb șters, cu o fereastră largă, pesemne altfel orientată în raport cu parcul deoarece nu puteam zări nici urmă din strălucirea orașului deasupra copacilor; exista un pat cu așternuturi curate, două scaune, și un al treilea, mai mare, lângă fereastră. Faianța unei băi sclipea prin deschiderea îngustă a unei uși. Olaf rămase în ușă cu brațele atârând, parcă așteptându-mă să vorbesc, dar n-am spus nimic, doar am ocolit încăperea și am atins mobilierul în mod mecanic, ca și cum l-aș fi acceptat în mod temporar; întrebă încetișor:

— Pot să... fac ceva pentru tine?

— Da, i-am spus. Pleacă.

Rămase locului, nemișcat. Se înroși la față, apoi pâli, și deodată zâmbi – zâmbi ca să ascundă insulta, deoarece sunase ca o insultă. Ceva din mine se sfâșie înaintea celui zâmbet neajutorat, patetic; într-un efort convulsiv de a smulge masca indiferenței ce o purtam, neavând o alta, m-am grăbit spre el când se întoarse să plece, i-am prins

mâna, și i-am strâns-o, parcă cerându-i iertare prin încheștarea aceea violentă, iar el fără să mă privească, răspunse cu o strângere similară și ieși. Strângerea lui fermă continua să-mi furnice mâna atunci când închise ușa după el, precaut și încetșor, ca și cum ieșea din dormitorul unui bolnav. Am fost lăsat singur, așa cum dorisem.

Clădirea era scufundată într-o tăcere absolută. Nu auzeam nici măcar pașii lui Olaf; în sticla geamului, propria mea siluetă masivă se reflecta slab; dintr-o sursă necunoscută se degaja aer cald; prin conturul reflexiei mele întrezăream liziera, acum acoperită de o beznă totală. Din nou am privit în jurul camerei, apoi m-am apropiat de scaunul mare de lângă fereastră.

O noapte de toamnă. Nici măcar nu mă puteam gândi la somn. Stăteam la geam. Întunericul de dincolo de sticlă era pesemne răcoros și străbătut de șoapta ramurilor desfrunzite ce se atingeau una de cealaltă. Brusc mi-am dorit să fiu acolo, în parc, rătăcind prin beznă, prin haosul ei nepremeditat. Fără nici un alt gând, am părăsit odaia. Coridorul era pustiu. Am mers în vârful picioarelor până la scară – o precauțiune inutilă, deoarece Olaf trebuie să se fi culcat, iar Thurber, dacă lucra, se găsea la alt etaj, într-o aripă îndepărtată a clădirii. Am fugit pe trepte, fără să mai am grija zgomotului, am ieșit, și am început să merg rapid. Nu alesesem vreo direcție anume, pur și simplu mergeam, evitând pe cât se poate strălucirea orașului. În curând aleile parcului mă purtară dincolo de limitele lui, marcate printr-un gard viu; m-am pomenit pe drum, și după o vreme m-am oprit. Nu mai voiam drumuri; drumurile duc la case, la oameni, și eu voiam să fiu singur. Mi-am amintit: în Clevestra, Olaf îmi povestise despre Malledan, noul oraș din munți, construit după plecarea noastră; puținii kilometri de

șosea pe care-i parcursesem păruseră într-adevăr plini de curbe, fără îndoială serpentine tăiate pe pante, dar în întuneric nu-mi puteam da seama dacă acesta era chiar adevărul. În mod tipic, șoseaua nu era iluminată, suprafața în sine strălucea cu o fosforescență slabă, prea slabă pentru a se zări vegetația din părți. Astfel încât am părăsit drumul, băjbâind prin beznă, și m-am pomenit în mijlocul unor tufișuri scunde, dese ce urcau pe o colină fără arbori – fără arbori, deoarece aici vântul bătea în rafale. De câteva ori am întrezărit, hăt sub mine, fragmente palide, șerpuitoare ale șoselei pe care o abandonasem, apoi și această ultimă lumină dispăru; m-am oprit pentru a doua oară; nu atât de mult cu ochii, inutili acum, cât cu întregul trup, întorcându-mi fața către vânt, am încercat să reușesc o cunoaștere a regiunii, străină mie precum o altă planetă; doream să ajung la unul din piscurile ce înconjurau valea unde se găsea orașul, dar cum să găsesc direcția exactă? Brusc, când toată acțiunea păru lipsită de speranță, am auzit un muget îndepărtat, înfundat, precum acela al talazurilor, și totuși diferit, venind de undeva de sus și din dreapta – zgomot de vânt urlând printr-o pădure, o pădure aflată mult mai sus decât poziția mea. O pantă acoperită de o iarbă înaltă mă duse până la primii copaci. Mi-am croit drum printre aceste fantome, ridicând brațele ca să-mi apăr fața de crengi. În curând panta deveni mai puțin abruptă, copacii se răriră, și iarăși a trebuit să aleg o direcție; ascultând concentrat în beznă, am așteptat cu răbdare următoarea rafală puternică. Și vântul nu întârzie, de pe terenul mai înalt din depărtare i-am auzit șuieratul prelung; da, vântul acelei nopți era aliatul meu; am mers drept, neglijând faptul că acum coboram, pătrundeam într-o râpă neagră. Din fundul acesteia pornea o pantă abruptă; am început să urc treptat,

un pârlăuș indicându-mi drumul. La un moment dat nu l-am mai zărit; oricum probabil trecea pe sub un strat de roci; zgomotul apei scădea în intensitate pe măsură ce suiam, până dispăru complet, și pădurea mă înconjură din nou, copaci înalți, pini, solul fiind aproape total lipsit de vegetație. Exista doar un strat, moale precum o saltea, de ace de pini, iar pe alocuri petece alunecoase de mușchi. Rătăcirea aceasta oarbă continuă vreme de peste trei ore; rădăcinile de care mă împiedicam erau tot mai des răsucite în jurul unor bolovani care răsăreau prin solul subțire. Mi-era teamă că piscul se va dovedi a fi împădurit, și că în labirintul acela urma să-mi închei de-abia începuta mea excursie montană, dar am fost norocos – printr-o trecătoare micuță, strâmtă, am ajuns la o zonă de grohotiș, devenind tot mai abruptă. În cele din urmă de abia mi-am putut păstra echilibrul, pietrele începură să-mi lunece zgomotos de sub tălpi; țopăind de pe un picior pe celălalt, nu fără a rătăci în mod repetat, am reușit să ajung la versantul unui făgaș îngust, iar acum puteam sui mai repede. Mă opream din când în când, încercând să disting împrejurimile, însă întunericul total făcea imposibilă strădania. N-am zărit nici orașul, nici strălucirea lui, nici vreo urmă a șoselei lucitoare pe care o părăsisem. Făgașul mă conduse într-o zonă stearpă, cu doar câteva petece de iarbă uscată; faptul că mă aflam acum sus de tot îl știam după cerul înstelat care sporea permanent, iar celelalte coame muntoase începură să se ridice la altitudinea celei pe care o escaladam. Alte câteva sute de pași, și am ajuns la primele pâlcuri de pini pitici.

Dacă cineva din beznă m-ar fi oprit brusc, și m-ar fi întrebat unde mergeam, și de ce, n-aș fi fost capabil să-i răspund; nu era însă nimeni, și singurătatea acestui marș nocturn îmi oferea o senzație, fie ea și temporară, de

ușurare. Înclinarea pantei crescuse, suișul deveni tot mai dificil, dar m-am străduit în continuare, încercând doar să păstrez aceeași direcție, de parcă aveam un țel limpede. Inima îmi zvâcnea, plămânii îmi erau solicitați din greu, și luptam să înaintez cu frenezie, simțind instinctiv că acest efort epuizant era exact ceea ce-mi trebuia. Am împins în lături crengile strâmbe ale pinilor pitici, uneori mă agățam, dar mă smulgeam și continuam mai departe. Smocuri de ace îmi atingeau fața, pieptul, se prindeau de haine; degetele mi se lipeau de rășină. Ieșind într-un loc deschis, o rafală neașteptată de vânt mă izbi; năpustindu-se din beznă, făcu un zgomot, șuierând undeva pe sus, unde bănuiam că exista o trecătoare. Apoi următorul pâlă de copăcei mă înghiți; în interiorul lui se aflau insule de aer cald, nemișcat, impregnate de aroma pătrunzătoare a pinilor. Obstacole neclare mi se ridicau în cale, stânci neașteptate, bolovani mișcându-se sub tălpi. Probabil că umblam de mai multe ore, și totuși simțeam în mine un rezervor de energie, suficient de-a mă duce la disperare; făgașul, ce ducea spre vreun pas, probabil spre vârf, se îngusta, astfel, încât îi puteam zări ambele margini, sus, pe fundalul cerului, acoperind stelele cu formele lor întunecate.

Regiunea cețurilor era jos de tot, însă noaptea rece era fără lună, iar stelele dădeau puțină lumină. Am fost surprins, de aceea, la apariția, în jurul și deasupra mea, a unor forme alburii, alungite. Stăteau în beznă fără să lumineze, de parcă absorbiseră radiația în decursul zilei; primul scârțâit de sub tălpi mi-a spus că mă găseam pe zăpadă.

Un strat subțire acoperea restul pantei abrupte. Așa subțire îmbrăcat cum eram, aș fi înghețat de tot, însă vântul încetă în mod neașteptat, și acum puteam auzi clar zgomotul zăpezii strivite cu fiecare pas.

La trecătoare nu prea era zăpadă. Stânci uriașe sfichiuite de vânt se profilau deasupra grohotișului. M-am oprit, cu inima zvâcnind, și am privit în direcția orașului. Era ascuns înapoia pantei; doar o pată roș-cenușie, datorită luminilor, îi trăda poziția în vale. Deasupra mea tremurau stelele, perfect vizibile. Am continuat câțiva pași, și m-am așezat pe un pietroi cu forma unei șei. Acum strălucirea dispăruse. În fața mea, în beznă, se aflau munți, aidoma unor spectre, cu piscurile albite de nea. Privind scrutător spre marginea estică a orizontului, puteam distinge primele licăriri ale zorilor. Pe fundalul lor, silueta unei coame fracturate. Și imediat, în imobilitatea mea, ceva începu să se întâmple; umbre difuze în jurul meu – sau în interiorul meu? – se mișcau, se retrăgeau, își modificau dimensiunile. Eram atât de preocupat cu acest fenomen, încât pentru un moment parcă mi-am pierdut vederea, iar când am recâștigat-o, totul era diferit. Orizontul estic, de-abia cenușiu deasupra văii invizibile, contura și mai puternic negrul stâncilor, totuși aș fi putut arăta fiecare scobitură, fiecare neregularitate; cunoșteam în amănunt scena pe care urma să mi-o dezvăluie ziua, pentru că fusese înscrisă în mine pentru totdeauna, și nu în zadar. Aici se afla imuabilitatea pe care o dorisem, care rămăsese neatinsă în vreme ce lumea mi se fărâmasă și pierise într-o prăpastie temporală de un secol și jumătate. În valea aceasta îmi petrecusem anii adolescenței – în vechea cabană din lemn de pe panta ierboasă, opusă, a Capcanei Norilor. Din clădirea aceea nu mai rămăseseră nici măcar pietrele fundației, ultimele scânduri trebuie să fi putrezit de mult, însă creasta stâncoasă rămăsese neschimbată, parcă așteptând această întâlnire – s-ar fi putut ca o vagă memorie subconștientă să mă fi călăuzit prin noapte până în acest loc?

Șocul identificării mă eliberă instantaneu de toate

slăbiciunile mele, atât de disperat mascate, mascate inițial cu pretenția de calm, apoi prin frenezia intenționată a ascensiunii mele. M-am aplecat și, fără să mă rușinez de tremurul degetelor, am cules puțină zăpadă și am introdus-o în gură. Răceala care mi se topi pe limbă nu-mi astâmpără setea, dar mă trezi. Stăteam și mâncam zăpadă, în continuare fără să cred, așteptând acum ca primele raze ale soarelui să-mi confirme presupunerile. Cu mult înainte de răsărit, de undeva de deasupra stelelor ce păleau încetișor, veni o pasăre, ce-și strânse aripile, se făcu mai mică, și, poposind pe fața înclinată a unei stânci, porni spre mine. Am încremenit, temându-mă să n-o sperii. Pasărea mă ocoli și zbură mai departe, și tocmai când mă gândeam că nu mă observase, se întoarse și ocoli bolovanul pe care stăteam. Ne-am privit o vreme, până ce eu am șoptit:

— Și tu de unde-ai mai venit?

Văzând că nu se temea de mine, am continuat să mănânc zăpadă. Pasărea înclină din cap, mă privi cu măgelele negre ale ochișorilor ei, apoi brusc, de parcă se plictisise de mine, își deschise aripile și zbură. Iar eu, rezemat de stânca zgrunțuroasă, ghemuit, cu mâinile înghețate din cauza zăpezii, așteptam răsăritul, și întreaga noapte îmi reveni într-un rezumat violent și incomplet – Thurber și vorbele sale, tăcerea dintre Olaf și mine, panorama orașului, pâcla roșietică și spărturile făcute în ea de pâlniile de lumină, rafale de aer fierbinte, inspirarea și expirarea unui milion, piețele suspendate, aleile, bulevardele, zgârie-norii cu aripi de foc, diferitele niveluri cu diferite culori, conversația lipsită de inspirație cu pasărea în trecătoare, și felul cum mâncasem zăpadă – iar toate aceste imagini erau și nu erau ele însele, așa cum se petrece uneori în vise, erau atât un memento cât și o evitare a lucrului pe

care nu îndrăznisem să-l ating. Deoarece, pretutindeni, încercasem să găesc în mine o acceptare a ceea ce nu putusem accepta. Însă asta fusese înainte, aidoma unui vis. Acum, cu mintea limpede și cu ochii în patru, așteptând ziua, în văzduhul aproape argintiu, în prezența pantelor muntoase treptat dezvăluite, făgașurile, grohotișul, ce ieșeau din noapte confirmând în tăcere realitatea întoarcerii mele, pentru prima dată – singur, dar nu un străin pentru Pământ – acum supus lui și legilor sale – pentru prima dată am putut, fără să protestez, fără să regret, să mă gândesc la aceia ce aveau să plece după lâna de aur a stelelor...

Omătul piscului s-a înflăcărat în aur și alb; deasupra umbrelor purpurii ale văii, stătea puternic și etern, iar eu, fără să-mi închid ochii împăienjeniți de lacrimi, m-am sculat încetișor și am pornit peste bolovani, spre sud, spre casa mea.